http://www.dhammadownload.com

ဤကျမ်းစာက–

📖 ပထမကြီးတန်းကိုသင်ကြားပို့ချသူများနှင့်ပဋ္ဌာန်းသုတေသီများအတွက် ပဋ္ဌာန်းဆိုင်ရာအတွေးအမြင်များ တွေးတတ် မြင်တတ်ရန် ကေန်ပေးပါလိမ့်မည်။

📖 ပါဠိတော်ထုတ်ဆောင်နည်း, အရကောက်နည်း, ပစ္စည်းပြိုင်နည်းများအတွက် နည်းရလောက်အောင် သုဒ္ဓသချ်ာမှ ထုတ်ယူပုံပြသထားသည်။

အရကောက်စိစစ်ချက်–

📖 အရကောက်စစ်ချက်များ ပါရှိသဖြင့် ကတ္တားအရ သမ္ဗန္ဒါန်အရကောက်ရာ၌ ကြဉ်ရခြင်း, ကောက်ရခြင်းတို့ကို လွယ်ကူထိမိစွာ သိရှိနိုင်ပါသည်။

ဥပမာ–အနန္တရမျိုး–ကု–ကု ကောက်ရာ၌ အဆုံးဇောကြဉ်ရခြင်း၊ ပထမဇော ကြဉ်ရခြင်းတို့ကို စိစစ်ပြထားသဖြင့် ပဋ္ဌာန်းသဘောကို ကျယ်ဝန်းစွာ တွေးနိုင် မြင်နိုင်သိနိုင်ပေလိမ့်မည်။

အဓိပ္ပါယ်ကဏ္ဍ–

📖 အဓိပ္ပါယ်ကဏ္ဍတွင်လည်း ပြည့်စုံနိုင်သမျှပြည့်စုံအောင်ဖော်ပြထားသည့်အပြင် ဆိုင်ရာပါဠိများနှင့်သက်ဆိုင်သောခေတ်အတွေးအမြင်မေးပုံ ဖြေပုံများကိုလည်း ဆိုင်ရာကဏ္ဍအလိုက် ဖော်ပြထားပါသည်။

စာမြည်း–

📖 စာမြည်းနိဒါန်း စာမျက်နှာ(ခ)၌ ရှုပါ။

အဋ္ဌမ အကြိမ်

ရန်ကုန်တိုင်း – ဗဟန်းမြို့နယ်

ပါဠိတက္ကသိုလ် ညောင်တုန်းကျောင်းတိုက်

စာချဆရာတော်

အရှင်တေဇနိယ

၏

ပထမကြီးတန်းအတွက်

ပဋ္ဌာန်းအလင်းရောင်

စာချစာသင် အရှင်များအတွက် အလွယ်တကူသင်ယူပို့ချနိုင်ရန် စီစဉ်ထားပါသည်။

သာသနာ – ၂၅၄၄ ကောဇာ – ၁၃၆၂ ခရစ် – ၂၀၀၀

အဋ္ဌမ အကြိမ်

http://www.dhammadownload.com

ရန်ကုန်တိုင်း — ဗဟန်းမြို့နယ်

ပါဠိတက္ကသိုလ် ညောင်တုန်းကျောင်းတိုက်

စာချဆရာတော်

အရှင်တေဇနိယ

၏

ပထမကြီးတန်းအတွက်

ပဋ္ဌာန်းအလင်းရောင်

စာချစာသင် အရှင်များအတွက် အလွယ်တကူသင်ယူပို့ချနိုင်ရန် စီစဉ်ထားပါသည်။

သာသနာ - ၂၅၄၄ ကောဇာ - ၁၃၆၂ ခရစ် - ၂၀၀၀

အဌမ အကြိမ်

http://www.dhammadownload.com

၃၁၀၀

ရန်ကုန်တိုင်း — ဇဝတန်းမြို့နယ်

ပါဠိတက္ကသိုလ် ညောင်တုန်းကျောင်းတိုက်

စာချဆရာတော်

အရှင်တေဇနိယ

၏

ပထမကြီးတန်းအတွက်

ပဋ္ဌာန်းအလင်းရောင်

စာချစာသင် အရှင်များအတွက် အလွယ်တကူသင်ယူပို့ချနိုင်ရန် စီစဉ်ထားပါသည်။

သာသနာ – ၂၅၄၄ ကောဇာ – ၁၃၆၂ ခရစ် – ၂၀၀၀

အဌမ အကြိမ်

http://www.dhammadownload.com

ဤကျမ်းစာက –

ပထမကြီးတန်းကိုသင်ကြားပို့ချသူများနှင့်ပဋ္ဌာန်းသုတေသီများအတွက် ပဋ္ဌာန်းဆိုင်ရာအတွေးအမြင်များ တွေးတတ် မြင်တတ်ရန် ကေန်ပေးပါလိမ့်မည်။

ပါဠိတော်ထုတ်ဆောင်နည်း, အရကောက်နည်း, ပစ္စည်းပြိုင်နည်းများအတွက် နည်းရလောက်အောင် သုဒ္ဓသချ်ာမှ ထုတ်ယူပုံပြသထားသည်။

အရကောက်စိစစ်ချက် –

အရကောက်စစ်ချက်များ ပါရှိသဖြင့် ကတ္တားအရ သမ္ပဒါန်အရကောက်ရာ၌ ကြည့်ရခြင်း, ကောက်ရခြင်းတို့ကို လွယ်ကူထိမိစွာ သိရှိနိုင်ပါသည်။

ဥပမာ–အနန္တရမျိုး–က–က ကောက်ရာ၌ အဆုံးဇောကြည့်ရခြင်း၊ ပထမဇောကြည့်ရခြင်းတို့ကို စိစစ်ပြထားသဖြင့် ပဋ္ဌာန်းသဘောကို ကျယ်ဝန်းစွာ တွေးနိုင်မြင်နိုင်သိနိုင်ပေလိမ့်မည်။

အဓိပ္ပါယ်ကဏ္ဍ –

အဓိပ္ပါယ်ကဏ္ဍတွင်လည်း ပြည့်စုံနိုင်သမျှပြည့်စုံအောင်ဖော်ပြထားသည့်အပြင် ဆိုင်ရာပါဠိများနှင့်သက်ဆိုင်သောခေတ်အတွေးအမြင်မေးပုံ ဖြေပုံများကိုလည်း ဆိုင်ရာကဏ္ဍအလိုက် ဖော်ပြထားပါသည်။

စာမြည်း –

စာမြည်းနိဒါန်း စာမျက်နှာ(ခ)၌ ရှုပါ။

အဋ္ဌမ အကြိမ်

http://www.dhammadownload.com

ရန်ကုန်တိုင်း - ဗဟန်းမြို့နယ်

ပါဠိတက္ကသိုလ် ညောင်တုန်းကျောင်းတိုက်

စာချဆရာတော်

အရှင်ဇောတဓနိယ

၏

ပထမကြီးတန်းအတွက်

ပဋ္ဌာန်းအလင်းရောင်

စာချစာသင် အရှင်များအတွက် အလွယ်တကူသင်ယူပို့ချနိုင်ရန်
စီစဉ်ထားပါသည်။

သာသနာ - ၂၅၄၄ ကောဇာ - ၁၃၆၂ ခရစ် - ၂၀၀၀

http://www.dhammadownload.com

ပဋ္ဌာန်းအလင်းရောင်

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ်	-	၅၆၉ / ၂၀၀၀ (၉)
စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ်	-	၆၄၃ / ၂၀၀၀ (၉)
ထုတ်ဝေသည့်လ	-	၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်၊ အောက်တိုဘာလ
တန်ဖိုး	-	ဓမ္မဒါန
အုပ်ရေ	-	၁၅၀၀
အဋ္ဌမ အကြိမ်	-	**(၂၀၁၀)**
ထုတ်ဝေသူ	-	ဦးသန်းဆွေ ၁၁၃၁/က၊ ဥယျာဉ်လမ်း ဒဂုံတောင်၊ စစ်သည်တော်စာပေ
ပုံနှိပ်သူ	-	ဦးဝင်းဋ္ဌေး၊ ဝင်းထွန်းပုံနှိပ်တိုက် ၃၇၊ ရေကျော်လမ်း၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

အလှရတနာသိုက်

ဤ "ပဋ္ဌာန်းအလင်းရောင်" မည်သောကျမ်းကို စာချရင်း အတွေ့အကြုံ၊ စာဖတ်ရင်း အတွေ့အကြုံ၊ ဆရာမျိုးစုံတို့၏ အတွေ့အကြုံများ ပေါင်းစပ်လျက် "အတွေ့မျိုးစုံ" နှင့် "အတွေးမျိုးစုံ"ကို အထူးကြိုးစားရေးသားထား၍ ဤစာအုပ်သည် တံခါးဖွင့်ထားသဖြင့် အရောင် တလက်လက်ထွက်ပေါ်နေသော အဖိုးတန် "အလှရတနာသိုက်ကြီးသဖွယ်" ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏တည်ရာ ပဋ္ဌာန်း "အလှရတနာသိုက်ကြီး" ကို ဖွင့်လှစ်လိုက်ပြီး ဖြစ်၍ စာရှုသူတို့သည် ထိုသိုက်ကြီးထဲမှ လိုအပ်ရာရာ ရတနာအမျိုးမျိုးကို ထုတ်ယူလျက် ကိုယ်တိုင်လည်း ပန်ဆင်၊ အခြားသူတို့အားလည်း ပန်ဆင်နိုင်ကြ၍ နိဗ္ဗာန်သို့တိုင် ရည်ရွယ်ချက်များ အောင်မြင်နိုင်ကြပါစေ။

http://www.dhammadownload.com

မာတိကာ

ပစ္စဝါရ

စာမျက်နှာ

၁။ သဟဇာတမျိုး (သဟယ်) ၂
၂။ အခြေခံ ပစ္စည်းပြိုင် သဘောတရားများ(တစ်ပြိုင်နက် ယထာရဟာထုတ်ပုံ) ၅
၃။ အာရမ္မဏမျိုး ၁၄
၄။ အနန္တရမျိုး ၂၄
၅။ ပကတူပမျိုး ၂၇
၆။ ဝတ္ထုမျိုး ၃၂
၇။ ပစ္ဆာဇာတာဒိ, ရူပါဟာရ, ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ, မိဿကများ ၃၆
၈။ ပဉှာဝါရ ဒေသနက္ကမဇယား ၄၁
၉။ ပဉှာဝါရ သင်္ချာဝါရ (သဘာဂထုတ်ပုံ အဓိကအချက်) ၄၂
၁၀။ သဟယ်ယင္ဍနာ(ယင္ဍနာများအစ) ၄၅
၁၁။ ပဉှာဝါရ ပစ္စယုဒ္ဓါရပြဇယား ၅၁
၁၂။ ပဉှာဝါရ ပစ္စနိက်လေ့လာနည်း(ပစ္စယုဒ္ဓါရထားရခြင်းအကြောင်း) ၅၂
၁၃။ ပစ္စယနိဒ္ဒေသပါဠိအရကောက် (ပစ္စယနိဒ္ဒေသ) ၅၄
၁၄။ ဆဝါရကျမ်းတက်နည်းပြ(ဟောရိုးစစ်) (ဆဝါရ) ၆၁
၁၅။ ပုစ္ဆာဝါရဟောနည်းပြ ၆၂
၁၆။ ဆဝါရ အနုလုံသုဒ္ဓသင်္ချာ (ဆဝါရ၌ ဟောသောအတ္တိ, ဟောသောသတ္တိ၊ မဟော--၁၀၆၃၌ရှု) ၆၄
၁၇။ ပစ္စည်းတွန်းများ ၇၇
၁၈။ ဆဝါရ ပစ္စနိက်သုဒ္ဓသင်္ချာ ၇၈
၁၉။ ခန္ဓာဝါရရေတွက်နည်း ၈၈
၂၀။ အဓိပ္ပါယ်ကဏ္ဍာ (မေးခွန်းဟောင်း/သစ်တို့ဖြင့် ထူးရှယ် ခြယ်မှုန်းထားသည်) ၉၁
၂၁။ အာရမ္မဏမျိုးထပ်မံရှင်းချက်,ဉာဏ်ဖွင့်မေးခွန်းများ(ထပ်မံဖြည့်စွက်မှု) ၁၁၁-၁၁၂
၂၂။ ပဉှာဝါရ, ပစ္စယနိဒ္ဒေသ လာ အနက်ထူးများ ၁၁၄
၂၃။ ပဌာန်း၂၄-ပစ္စည်း အကျဉ်း ဥပမာပြ အဓိပ္ပါယ် ၁၁၄
၂၄။ ပဉှာဝါရ ပစ္စနိက်လေ့လာနည်းများ ၁၁၈
၂၅။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ, အနန္တရမျိုးများ (တနည်းကား) ကောက်များ ၁၁၅/၁၁၆
၂၆။ အလှူရှင်များ-ဆုတောင်း- အမျှဝေ- ကျေးဇူးစကား ၁၂၂

> ရှုကြည့်စမ်းပါ
> အဓိပ္ပါယ်ကဏ္ဍာတွင် အထူးစပါယ်ရှယ် (ထူးရှယ်) မေးခွန်းသစ်/ဟောင်းတို့ဖြင့် ခြယ်မှုန်းထား၍စာချစာသင်တို့ ကျေနပ်နိုင်ပါလိမ့်မည်။ ရှုကြည့်စမ်းပါ။

http://www.dhammadownload.com

ပဋ္ဌာန်းပို့ချရန် အစီအစဉ်

<u>ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကို ပို့ချရာ၌</u> -

(က) ပစ္စယာဝါရ (သုဒ္ဓသင်္ချာ, ပါဠိ, အရကောက်, သင်္ဂဟရှု၍ပို့ချပါ။)

(ခ) ပစ္စယနိဒ္ဒေသ (ပစ္စယာဝါရ သုဒ္ဓသင်္ချာနှင့် အရကောက်ရှု၍ ပို့ချပါ။)

(ဂ) ဆဝါရ - (ပစ္စယာဝါရနှင့်တွဲဖက်၍) လမ်းညွှန်ချက်အတိုင်းပို့ချပါ။

ထိုသို့ပို့ချရာတွင် ပစ္စယာဝါရ ပို့ချသောအခါ - -

ပစ္စယာဝါရ မျိုးစဉ်လက်ကပါအတိုင်း မျိုးအလိုက် ပစ္စည်းနှင့်သုဒ္ဓသင်္ချာကို ကြေညက်စေရမည်၊ သဟဇယ်, သဟလတ်, သဟကြီး ပစ္စည်းများခွဲခြား၍ သဟဇယ်သုဒ္ဓသင်္ချာရပြီးသောအခါ သဟဇယ် သုဒ္ဓသင်္ချာမှ ပါဠိထွက်ပုံကို သိစေပြီး ပါဠိတော်သက်သက် ဇယားဖြင့်ဟောပါ။

ထို့နောက် ကရိုဏ်းအရ ပစ္စည်းပြိုင်နည်းကို <u>နားလည်ပြီးမှသာ</u> <u>အရကောက်ပါ</u>လေ။ (ပစ္စည်းပြိုင် နားမလည်မီ အရမကောက်ရပါ၊ ကောက်ပါက ရှုတ်ထွေးတတ်သည်)

* သဟကြီးသုဒ္ဓသုဒ္ဓသင်္ချာမှ ပါဠိထုတ်၍ ထိုပါဠိတော်ဇယားဖြင့်ပင်အရကောက်ပါ။ သဟလတ်လေးပါးပစ္စည်းအတွက် သဟကြီးသုဒ္ဓသင်္ချာထည်းမှ ထုတ်ယူ၍ ပါဠိတော်ဟောပါ၊ အရကောက်ပါ။
* သဟမျိုးဝိဘင်ပြီးသည်နှင့်ပစ္စယာဝါရ သင်္ချာခန်း သဘာဂ ယဋ္ဌနာတို့ကို တဆက်တည်းလေ့လာပါ။
* ကျန်မျိုးများ၌လည်း ဆိုင်ရာမျိုးအလိုက် သင်္ဂဟ သုဒ္ဓသင်္ချာ ပါဠိ အကောက်တို့ကို ရှု၍လေ့လာပါ။
* ထိုသို့ ပစ္စယာဝါရ, ပစ္စယနိဒ္ဒေသ, ဆဝါရအစဉ်တို့ကို မျိုးစဉ်အားဖြင့်လေ့လာပြီးသောအခါ ဟေတုစသော ပစ္စည်းတစ်ခုချင်းကိုပင် ပစ္စယာဝါရ, ပစ္စယနိဒ္ဒေသ, ဆဝါရအားဖြင့်လေ့လာပါ။

စာမြည်း

* နိဗ္ဗာန်သည် အကြောင်းတရားလော, အကျိုးတရားလော ? (နှာ - ၁၈)
* အာစိကုသိုလ်ဖြင့် ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးကို ကြည်ညိုနိုင်မှု ရှိ/မရှိ (နှာ - ၁၇)
* ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မဟုတ်သူများ တရားအားထုတ်ပါက မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်/မရနိုင်အထောက်သာဓက(နှာ-၃၁)
* တီဗွီစလောင်း အင်တာနာရုပ်များမှသည် တီဗွီဖန်သားပြင်၌ ရုပ်သံများ ပေါ်ထွက်လာအောင် ကျေးဇူးပြုသော ပစ္စည်းနှင့် အနုဝါဒပါဠိ။ (နှာ - ၉)
* ဤကျမ်း နှာ ၃၃-ပစ္စယာဝါရ ဝတ္ထုပုရေဇာတ <u>ဗျာ-က ကတ္တားကောက်</u> ရပါက ဆဝါရ ဟိတ်ပါ၌ ၅-ချက်ရပြီးဖြစ်တော့သည်။ (တစ်ချက်ခုတ် ၅-ချက်ပြတ်) (နှာ - ၃၃)

တိုက်တွန်းလွှာ

* သရုပ်ကွဲမွှ၊ ဆိုရိုးရ၊ ကြိုဆမှန်မှန်ရွတ်၊
* **ပဋ္ဌာန်းတတ်ရန်၊ ဤလေးတန်၊ ဧကန်မှန်မချွတ်** - ဟူသည်နှင့်အညီ သရုပ်ခွဲ၍ ဆိုရိုးကိုရစေပြီး ကြိုဆကာနေ့စဉ်မှန်မှန်ရွတ်နိုင်ကြပါရန်အထူးပင်တိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။ ညဝါသဘောမှာ 'မှန်မှန်ရွတ် မှန်မှန်ကြိုပါက ဧကန်တတ်ပါမည်'။ မည်မျှပင်သဘောပေါက်စေဦး မရွတ်ပါကယောင်ဝါးဝါးဖြစ်မည်မှာ ဧကန်ပင်။ ထို့ကြောင့် နေ့စဉ်မှန်မှန်ရွတ်ပါရန် ထပ်မံတိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ပဏာမ နှင့် ပဋိညာဉ်

တေ ပိဋကေသု ဂမ္ဘိရံ
ဇ နံ တောခေသိ ဒေဝါနံ။
နိ ကွန္တံ အဘိဓမ္မဥ္စ
ယ ဇာမိ ဒေသကံ ဗုဒ္ဓံ။ ။

တေပိဋကေသု၊ သုတ္တန်ဝိနည်း၊ အသီးသီးနှင့်၊ တစ်နည်းအဘိဓမ္မာ၊ ဒေသနာဟု၊ သုံးဖြာသောပိဋကတ်တို့တွင်။ ဂမ္ဘိရံ ပညာနည်းလှ၊ လူ့တာလတို့၊ သိကြဘို့အရေး၊ အလွန်ဝေး၍၊ အတွေးခက်ခဲ၊ အလွန် နက်နဲသော၊ အဘိဓမ္မံ- ပဋ္ဌာနဝရံ၊ သိရန်အထူး၊ ဉာဏ်ညွန့်ဖူးတို့၊ ကွန့်မြူးထိုက်တန်၊ ကြောင်းကျိုးမှန်လတ်၊ အဘိဓမ္မာတည်းဟူသော ပဋ္ဌာန်းဒေသနာတော်မြတ်ကို။ဇနံ-ဇနာနဥ္စ၊ရှင်သာရိပုတြာစသား၊ လူအများတို့အားလည်းကောင်း။ ဒေဝါနဥ္စ၊ မယ်တော်ဖြစ်ဘူး၊ နတ်အထူးမည်၊ သန္တုသိတ၊ အစဖြာသား၊ နတ်ပြဟ္မာများတို့အားလည်းကောင်း။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်သည်။ တောခေသိ၊ ကြောင်းကျိုးတရား၊ အစားစားကို၊ ဟောကြားမြွက်ဖော်၊ သိစေတော်မူခဲ့လေပြီ။ နိကွန္တံ- နိကွန္တကာယံ၊ အိမ်လုံးတောင်လုံး၊ ပမာနှုံးမျှ၊ ကိုယ်လုံးတော်အရပ်ရပ်မှ ခြောက်သွယ်သော ရောင်ခြည်တော်မြတ်တို့သည် တလျှပ်လျှပ်ကွန့်မြူး၍ အထူးပင်ထွက်ကြွသော ကိုယ်တော် ရှိတော်မူထသော။ ဒေသကံ၊ ကြောင်းကျိုးနှစ်တန်၊ တရားမှန်ကို၊ ဝေဖန်ပိုင်းခြား၊ သဘောအားဖြင့်၊ ဟောကြား ဘော်မူတတ်သော။ ဗုဒ္ဓံ၊ သစ္စာလေးလီ၊ ခိုင်နှင်းဆီကို၊ ကိုယ်စီပန်စေ၊ ဤအနေဖြင့်၊ ရည်ချေ့ဟောကြား၊ မြတ်ဘုရားကို။ အဟံ၊ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းသင်၊ ရဟန်းရှင်တို့၊ လန်းရွှင်စေရာ၊ စေတနာကြောင့်၊ လျှင်စွာသိစေ၊ ဤအနေဖြင့်၊ ရည်ချေ့ရေးပြ၊ တေဇနိယ ဟု၊ နာမသမုတ်၊ အကျွန်ုပ်သည်။ ယဇာမိ၊ ဦးထိပ်အပြင်၊ လက်အုပ် တင်၍၊ အစဉ်ရိုကျိုး၊ လက်စုံမိုးကာ၊ ရှိခိုးပူဇော်ကန်တော့ပါ၏ ဘုရား။

ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတံ ဓမ္မံ၊ သံဃံ အာစရိယံ ဝန္ဒေ။
သောတူနဥ္စ သုဝိညာယ၊ ကဿံ ပဋ္ဌာနအာလောကံ။

ဗုဒ္ဓေန-လေးဆယ့်ငါးဝါ၊ ကာလကြာအောင်၊ သတ္တဝါအထွေထွေ၊ များဝေနေကို၊ လေးထွေသစ္စာ၊ သိစိမ့်ငှါလျှင်၊ ကောင်းစွာဟောတတ်၊ ဘုရားမြတ်သည်။ ဒေသိတံ-အမြဲမပြတ်၊ ဟောကြား အပ်သော။ ဓမ္မဥ္စ၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်၊ ဓမ္မကွန်ဟု၊ ဆယ်တန်သတ်မှတ်၊ တရားမြတ်ကိုလည်းကောင်း။ သံဃဥ္စ၊ ရှစ်ပါးသံဃာ၊ အရိယာနှင့်၊ တစ်ဖြာသမုတိ၊ မည်ရှိများစွာ၊ မြတ်သံဃာကိုလည်းကောင်း။ အာစရိယဥ္စ၊ သင်ဆရာ, မြင်ဆရာ, ကြားဆရာဟု၊ သုံးဖြာသတ်မှတ်၊ ဆရာမြတ်ကိုလည်းကောင်း၊ (ဝါ) အာစရိယဥ္စ-ယမိုက်, ပဋ္ဌာန်း၊ အခန်းခန်းကို၊ အဆန်းတကြယ်၊ ဆောင်ယူလွယ်ဖို့၊ အသွယ်သွယ်အဝဝ၊ ပို့ချသင်ကြားပေးကြကုန်သော၊ ဗဟန်းညောင်တုန်းကျောင်းတိုက်ဆရာတော်များ၊ နတ်မောက်မြို့ ရှမ်းကုန်းရွာကျောင်းဆရာတော်၊ နတ်မောက်မြို့ တမာပင်ကျောင်း ဆရာတော်၊ ပဲခူးမြို့ ကြခတ်ဝိုင်းကျောင်းတိုက်ဆရာတော်များ၊ ဆူးထူးပန်ဆရာတော်။ ပဋ္ဌာန်း-ဦးဝါယာမ၊ စသည် များစွာ၊ ဆရာသခင်၊ ကျေးဇူးရှင်များကိုလည်းကောင်း။ ဝန္ဒေ-ဝန္ဒာမိ၊ အန္တရာယ်ကင်းပျောက်၊ ကျမ်းပြီးမြောက်ဖို့၊ ချီးမြှောက်ထောမနာ၊ ရှိခိုးပါ၏ဘုရား။ (ဝန္ဒိတွာ - ရှိခိုးပြီး၍) သောတူနံ၊

http://www.dhammadownload.com

ပထမကြီး၊ အမြန်ပြီးအောင်၊ ဆောင်ယူမှတ်လွယ်၊ နည်းအသွယ်သွယ်ကို၊ ရွေးချယ်သင်လို၊ စာသင်ပျိုတို့၏၊ (ဝါ) တို့ကို။ သုဝိညာယ-သုဝိညာပနတ္ထ-ကောင်းစွာလွယ်ရှင်း၊ သိပါစေခြင်းအကျိုးငှါ။ ပဋ္ဌာနအာလောက၊ ပဋ္ဌာန်းကျမ်း၏၊ ရှင်းတမ်း မှတ်ချက်၊ ဇယားကွက်နှင့်၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်၊ နည်းအသွယ်သွယ်ဖြင့်၊ ရွေးချယ် ဆင်မြန်း၊ လွန်တင့်ဆန်းသည့်၊ "ပဋ္ဌာန်းအလင်းရောင်" မည်သောကျမ်းကို။ ကဿ၊ စာချ, စာသင်၊ ထေရ်အရှင်များ၊ သိနားလည်စေ၊ လွယ်ကူစေဟု၊ ရည်ချွေစိတ်ရင်း၊ နှလုံးသွင်း၍၊ ရေးသားစီရင်လိုက်ပါ သတည်း။

နိဒါန်းစကား

ဤကျမ်းစာရေးသားပုံ

ပထမကြီးတန်းကို ပို့ချသူ သင်ယူသူများနှင့်ပဋ္ဌာန်းကျမ်း လေ့လာသူများအတွက် အလွယ်တကူသင်ယူ ပို့ချ လေ့လာနိုင်ရန် သုဒ္ဓသင်္ချာကို အခြေခံထား၍ ပါဠိတော်ထုတ်နည်း, အရကောက်နည်း, သဘာဂ ယဋ္ဌနာ သင်္ချာထုတ်နည်း, အရကောက်စိစစ်ချက် အဓိပ္ပါယ်အသွယ်သွယ်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ထား၍ ခက်ခဲသော ပဋ္ဌာန်းသည်ပင် အဘိဓမ္မာအခြေခံရှိသူများအဖို့ အလွယ်ကူဆုံး ဖြစ်လာပါလိမ့်မည်။

ဤ "ပဋ္ဌာန်းအလင်းရောင်" မည်သောကျမ်းကို ရေးသားရာ၌ ပဲခူး ကြခတ်ဝိုင်း၊ ဗဟန်း ညောင်တုန်း၊ မူလပဋ္ဌာန်းဆရာတော် စသော ဆရာသမားများထံ လိုက်ခဲ့သော နည်းများ၊ ပဋ္ဌာန်းပို့ချစဉ် ဉာဏ်မီသမျှ မိမိကြံဆထားသောနည်းများအပြင် အထူးသဖြင့် မူလပဋ္ဌာန်းဆရာတော်၏မူများ ဆိုင်ရာ သင်္ဂဟ, ပဋ္ဌာနပါဠိ, ဌ, ဋီကာ ပဋ္ဌာန်းပန်းကုံး၊ ပဋ္ဌာန်းလက်ဆောင်စသော ထိုထိုထွက်ပေါ်ပြီး အသီးသီးသော ကျမ်းစာများမှ လက်လှမ်းမှီရာ ကောင်းနိုးရာရာများ ရွေးချယ်၍ ထုတ်ယူရေးသားထားပါသည်။

ဤကျမ်းစာ၌"ပါဠိတော်အပြည့်အစုံ, အရကောက်အပြည့်အစုံ" ပါရှိရုံမျှမက ပါဠိထုတ်နည်း, အရကောက်နည်း အရကောက်စိစစ်ချက်များ (ကွန်ချက်ကော, ဟင်းစားပါ) ပါရှိသဖြင့် စာချ စာသင်တို့အဖို့ ပဋ္ဌာန်းသဘောကို အလွယ်တကူ ထိထိမိမိ သိရှိနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ပဋ္ဌာန်းအရကောက်, ပါဠိတော်နှင့် ဤကျမ်းလာ ညွှန်ကြားချက်များအတိုင်း တွဲဘက်လေ့လာပါက စာရှုသူတို့၏ နှလုံးသည်းပွတ်တွင် ပဋ္ဌာန်းဉာဏ် အမြင် အလင်းရောင်တို့ စွဲနစ်ဝင်ရောက် လင်းထိန်တောက်ပသွားပေလိမ့်မည်။

ဤကျမ်းစာရေးရာ၌ အချိန်ယူ၍ ကြိုးစားပြီး ရေးသားပါသော်လည်း ဘုရားမှတစ်ပါး အမှားကင်းသူ မရှိသည့် ထုံးစံအတိုင်း ဉာဏ်မမီ၍ မှားခြင်း, ကွန်ပျူတာသဘောအရ မှားခြင်း စသော အမှားများ တွေ့မြင် ရပါမည်။ ထိုသို့ တွေ့မြင်ပါက မေတ္တာ ကရုဏာ ရှေ့ရှုကာဖြင့် မြင်ဆင်ဖြည့်စွက် ကောင်းသည့်အချက်ကို "သယ်ဆောင်"၍ မကောင်းရာကို "ဖယ်ရှောင်" ကြပြီး ခွင့်လွှတ်နိုင်ပါကြစေ။

အရှင်တေဇနိယ (စာချဆရာတော်)
ပါဠိတက္ကသိုလ်ညောင်တုန်းကျောင်းတိုက်
ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်မြို့။ ။

http://www.dhammadownload.com

ပဋ္ဌာန်းအလင်းရောင်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

၂၄ – ပစ္စည်းကို မျိုး (၉)မျိုးဖြင့်ခွဲဝေပုံ

ဆောင် ။ ဆယ့်ငါးသဟာ၊ ရှစ်ဝအာနှင့်၊ ခုနစ်ဖြာနန်၊ နှစ်တန်ပကတူ၊ ခြောက်မူဝတ္ထု၊ လေးခုပစ္ဆာ၊ သုံးဖြာဟာရော၊ တယော က္ကံ၊ ကမ်၊ မိဿ်သုံးတန်၊ ဆောင်ရန်မျိုးစဉ် အာဂုံတည်း။
(ဤမျိုးစဉ်ဖြင့် ပဥ္စာဝါရ ဝိဘင်္ဂကို ပို့ချမည်)

ခေါင်းဆောင် (၈) ပစ္စည်း

ဆောင် ။ အာ. သ. ဥ. ရေ၊ ဆွာ. ကမ္မေ၊ ဟာရေ ဣန္ဒြေ၊ ရှစ်ပါးသိ။

မှတ်ချက် ။ အနန္တရမျိုးနှင့် ပကတူပမျိုးတို့၏ ခေါင်းဆောင်ပစ္စည်းမှာ ဥပနိဿယသာ။

သဟမျိုး (၁၅) ပစ္စည်း

ဆောင် ။ ဟေ. မိ. သဟ်၊ အဉ်. နိ. ကမ်၊ ဝိပ်. ဟာ. ဣံ. ဈာန်။
မဂ်. သမ်. ဝိပ်. အတ်၊ အဝိမ္ပတ်၊ သဟတ်ဆယ့်ငါးတန်။
(မျိုးစဉ်, ပစ္စည်းစဉ်ကို ကြေညက်ပါစေ)

သဟကြီး (၄) ပစ္စည်း ဟူသည် ။ သဟဇာတ၊ နိဿယ၊ အတ္ထိ၊ အဝိဂတ။
သဟလတ် (၄) ပစ္စည်းဟူသည် ။ အညမည၊ ဝိပါက၊ သမ္ပယုတ္တ၊ ဝိပ္ပယုတ္တ။
သဟငယ် (၇) ပစ္စည်းဟူသည် ။ ဟေတု၊ အဓိပတိ၊ ကမ္မ၊ အာဟာရ၊ ဣန္ဒြိယ၊ ဈာန၊ မဂ္ဂ။

ဆောင် ။ ဟေ. အဓိ. ကမ်၊ ဟာ. ဣန်. ဈာန်၊ မဂ္ဂ သဟငယ်။
(တရားကိုယ် နည်းများလိုက်၍ သဟငယ်. သဟလတ်. သဟကြီးဟုခေါ်သည်)

မှတ်ချက် ။ မျိုးအားလျော်စွာ ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်းများကို ကြေညက်စွာလေ့လာခြင်း၊ သုဒ္ဓသချ်ာကို ကြေညက်စွာလေ့လာထားခြင်းဖြင့် အရကောက်, ပစ္စည်းပြိုင်, ယဋ္ဌနာ, သဘာဂများလေ့လာရာ၌ လွန်စွာလွယ်ကူပါသည်။ (သင်္ဂဟ-ပစ္စည်းပိုင်း ကြေညက်ကလည်း ပဋ္ဌာန်းသိမြင်လွယ်ပါသည်)

ကုသလတိက် ။ ကုသလတိက်ကိုဟောနေခြင်းကြောင့် သုဒ္ဓသချ်ာ၌ပါရှိသော တရားများကို ကုသိုလ်, အကုသိုလ်, အဗျာကတအားဖြင့် ပစ္စည်း, ပစ္စယုပ္ပန်တရားအလိုက် ခွဲခြားယူရမည်။
(ကျန်တိက်ဒုက်တို့၌လည်း မာတိကာ လာ အရကောက်ရှု၍ ဤနည်းတူပင်မှတ်ပါ)

အထူးလိုအပ်ချက်။ သုဒ္ဓသချ်ာအားလုံးကို စုပေါင်းပြီး နေ့စဉ်ပြန်ထားရန်လိုအပ်လှပါသည်။ ထို့ပြင် သင်္ဂဟ ပစ္စည်းပိုင်းရှိ သူ့ပစ္စည်းအလိုက် ဖော်ပြထားသော သင်္ဂဟပါဠိအနက်နှင့်သုဒ္ဓသချ်ာတို့ ယှဉ်ကြည့်ပါ၊ အမြင် ကျယ်မှုကို ဖြစ်စေပါလိမ့်မည်။

<u>အထူးမှာထားချက်</u>။ မျိုးကွဲရှိသော အဓိပတိအစရှိသော ၁၀-ပစ္စည်းဟောသောအခါ ပါဠိတော် ကြည့်၍ပို့ချရန် ဖြစ်သည်။ မျိုးကွဲတိုင်း ပို့ချသောအခါ နောက်ဆုံးမျိုးကွဲရောက်သော် ပေါင်း၍ပို့ချပါ၊ သို့မှအမြင်ကျယ်မည်။

http://www.dhammadownload.com

သဟာယေ် (၇) ပစ္စည်း သုဒ္ဓသင်္ချာဇယား

ပစ္စည်း	ပစ္စည်းတရား	ပစ္စယုပ္ပန် (အားတပ်သော)	သင်္ချာ	သဘာဂ		ပေါင်းပစ္စည်းရေ
ဟေ	ဟိတ် - ၆-ပါး	သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ၊ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်	သတ္တ	ယထာရဟ ပစ္စည်းရေ လတ်ကြီး (၈) နှင့်	ဓိ. ဣံ. မဂ်	၁၂
ဓိ	အဓိပတိတရားကိုယ် ၃. ပါး ၄. ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါး	သမ္ပ. ခန္ဓာ၊ သာဓိပတိစိတ္တဇ ရုပ်			ဟေ. ဟာ ဣံ. မဂ်	၁၃
ကံ	စိတ် (၈၉)ခုၐ္ဍ်ရှိသော စေတနာ	သမ္ပ. ခန္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိကမ္မဇရုပ်			ဟာ.	၁၀
ဟာ	ဖဿ. စေတနာ. ဝိညာဉ်ဟု ဆိုအပ်သောနာမ်အာဟာရ တရားကိုယ် ၃ပါး	〃			ဓိ. ကံ. ဣံ	၁၂
ဣံ	ဇီဝိတ. စိတ်. ဝေဒနာ. သဒ္ဓါ. ဝီရိယ. သတိ. ဧကဂ္ဂတာ. ပညာ. ဟု-သော နာမ် ဣန္ဒြေ တရားကိုယ် (၈)ပါး	〃			ဟေ. ဓိ. ဟာ. ဈာ. မဂ်	၁၄
ဈာ	ဝိတက်. ဝိစာရ. ပီတိ. ဝေဒနာ. ဧကဂ္ဂတာ ဟု သော ဈာနင်တရား ကိုယ် (၅)ပါး	〃			ဣံ. မဂ်.	၁၁
မဂ္ဂ	ပညာ. ဝိတက်. ဝိရတိ ၃-ခု ဝီရိယ. သတိ-ဧကဂ္ဂတာ. ဒိဋ္ဌိ ဟု. သော မဂ္ဂင်တရား ကိုယ် (၉)ပါး	သံ-ခန္ဓာ. သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ်ပဋိသံ. ကမ္မဇရုပ်၊			ဟေ. ဓိ. ဣံ. ဈာ	၁၃

သုဒ္ဓသင်္ချာဆိုရိုးနမူနာ — ဟေတုပစ္စည်း၏သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ၌ ——

သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ၊ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော ဟိတ် (၆)ပါး၊ ဤတရားတို့သည် ဟေတုပစ္စည်းတပ်သောတရားတို့မည်ကုန်၏။ သင်္ချာ သတ္တ၊ ယထာရဟ ပစ္စည်းရေလတ်ကြီး (၈)နှင့် (ဓိ. ဣံ. မဂ်) ပေါင်း ပစ္စည်းရေ (၁၂) ဟူသည်တည်း။

သင်္ချာ. သတ္တ. ဟူသော်ကား • ကုသလော ကုသလဿ၊ ကုသလောအဗျာကတဿ၊ ကုသလော - ကုသလာဗျာကတဿ။ အကုသလော အကုသလဿ၊အကုသလောအဗျာကတဿ၊အကုသလော အကုသလာဗျာကတဿ။ အဗျာကတော အဗျာကတဿ-ဟူသည်တည်း။ ကျန်ပစ္စည်းများကို သင်္ချာပြဇယား ကြည့်၍ ဆိုပါလေ။ (မူရင်းဆိုရိုးကို အရကောက် ၄၄၂-၌ရှုပါ)

သဟာယေ်၌တရားကိုယ်မျှသာ •

အထက်ဖော်ပြပါရှိသော သဟာယေ်သုဒ္ဓသင်္ချာမှ ပစ္စည်းဘက်ကိုကြည့်ရှုပါလျှင်ဟေတု-၌ အလောဘ စသော ဟိတ် (၆)ပါး၊ အဓိပတိ၌-အဓိပတိတရားကိုယ်. ၃ပါး-၄ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါး-စသည်ဖြင့် တရားကိုယ်မျှသာရှိသည်။ ထိုသို့တရားကိုယ်မျှသာရှိ၍ တရားအရနည်းသောကြောင့်"သဟာယေ်"ဟုခေါ်သည်။လတ်-ကြီးနည်းတူသဘောကျပါ။

http://www.dhammadownload.com

သဟဇာတမျိုး (၁၅) ပစ္စည်း သင်္ချာပြဇယား		ပဒါဝသာန / ပဒ	ကု / ကု	ဗျာ / ကု	ကုဗျာ / ကု	အကု / အကု	ဗျာ / အကု	အကုဗျာ / အကု	ဗျာ / ဗျာ	ဗျာ / ကုဗျာ	ဗျာ / အကုဗျာ	အပေါင်းသင်္ချာ
သဟမျိုးပစ္စည်း												
သဟယ် (၇) ပစ္စည်း			။	။	။	။	။	။	။			၇
သဟ (၃)	ည-သမ်		။			။			။			၃
	ဝိပါက								။			၁
	ဝိပ္ပယုတ္တ			။			။		။			၃
သဟကြီး (၄) ပစ္စည်း			။	။	။	။	။	။	။	။	။	၉
သင်္ချာအလိုက်-လတ်ကြီး-ပြိုင်နိုင်သောပစ္စည်း ➲			၆	၅	၄	၆	၅	၄	၈	၄	၄	

ဟေတုပစ္စည်း၏သရုပ်ခွဲပြဇယား (နမူနာ)

ပဒ	ပဒါဝသာန	ပစ္စည်း (တပ်သော)	ပစ္စယုပ္ပန် (အား)
ကု	ကု	အလော. အဒေါ. အမော	ကု ၂၁. စေ ၃၈၊ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ
။	ဗျာ	။ ။ ။	ကုသိုလ်ပြုအပ်သော-စိတ္တဇရုပ်
။	ကုဗျာ	။ ။ ။	သံ-ခန္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ်
အကု	အကု	လော. ဒေါ. မော	အကု ၁၂၊ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ
။	ဗျာ	။ ။ ။	အကုသိုလ်ပြုအပ်သော-စိတ္တဇရုပ်,
။	အကုဗျာ	။ ။ ။	သံ-ခန္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ်
ဗျာ	ဗျာ	အလော. အဒေါ. အမော	သဟိတ်စိ. သဟိတ်ကြိ. စေ၃၈၊ သဟိတ်စိတ္တဇ ရုပ်၊ သဟိတ်ပဋိသံ. ကမ္မဇရုပ်

ဟေတုပစ္စယုပ္ပန်၌ရှိသော သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာဟူသည် ။ ဆဝိရအနုလုံသုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်း "သဟိတ်စိတ်-၇၁ မောဟမူဒွေး၌မောဟကြဉ်သော စေ-၅၂-ခု" ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုတရားများကို (ကုသလတိက်ကို ဟောနေခြင်းကြောင့်) ကု. အကု. ဗျာ. ဟုခွဲထုတ်ယူလိုက်ပါ။ (သင်္ဂြိုဟ် ဟေတုသင်္ဂဟကို ပြန်ကြည့်ရန်)

ယှဉ်ဘော်ယှဉ်ဘက် စိတ်+စေ အပေါင်းကို 'သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ" ဟုခေါ်သည်။

အဟိတ်စိတ် - ၁၈၊ မောဟမူဒွေး၌ မောဟတို့သည် လောဘ်စသော မည်သည့်ဟိတ်ကမှ ကျေးဇူးမပြုနိုင်၍ (ဝါ) ဟိတ်နှင့်မယှဉ်ကြ၍ အဟိတ်မည်ရကား - သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ အရတွင်လည်း မပါဝင်နိုင်ပေ။

ဟေတုပစ္စည်း၌ သင်္ချာ 'သတ္တ' ဖြစ်ပေါ်လာပုံ ----

ဟေတုပစ္စည်းတပ်သော ဟိတ် -၆-ပါး၌ ----

ကုသိုလ်ဟိတ် -၃ပါးက	ကုသလ ပဒ	၃-ချက်။
အကုသိုလ်ဟိတ် -၃ပါးက	အကုသလ ပဒ	၃-ချက်။
အဗျာကတဟိတ် -၃ပါးက	အဗျာကတ ပဒ	၁-ချက်။

http://www.dhammadownload.com

ကုသလ ပဒ–၃–ချက်

၁။ ကုသိုလ်ဟိတ် ၃. ပါး-ကုသိုလ်သည် ကု-သံ-ခန္ဓာအား ကျေးဇူးပြုစဉ် (ကု-ကု)
၂။ ။ ။ ကု-ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်အား ။ (ကု-ဗျာ)
၃။ ။ ။ (အထက်) ၁+၂ ॰ ပေါင်း၍ ။ (ကု-ကုဗျာ)

ဤသို့လျှင် ကုသလပဒ၌ "ကု-ကု၊ ကု-ဗျာ၊ ကု-ကုဗျာ"ဟု သချာ ၃-ချက်ထွက်သည်။ ထိုနည်းတူ "အကုသလပဒ"၌လည်း သချာ ၃-ချက်ပင်ထွက်၍ နှစ်ပဒပေါင်းသော် သချာ (၆)ချက် ထွက်လာသည်။

အဗျာကတပဒ-၌ကား ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် (၂)မျိုးလုံး အဗျာကတ တရားချည်းသာဖြစ်၍ "ဗျာ ဗျာ" ဟု သချာတစ်ချက်တည်းသာ ထွက်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ဟေတု၌ သချာ "သတ္တ"။

ကြွင်းသော သဟဇာတ် (၆)ပစ္စည်း၌လည်း ဤနည်းတူ သရုပ်ခွဲ၍ သချာဖော်ထုတ်ပါက "သတ္တ" စီ ဖြစ်လာမည်။

သဟလတ် (၄) ပစ္စည်း သချာ ကြိုတင်မှတ်ရန်

သဟလတ်-၄-ပစ္စည်း၏သုဒ္ဓသချာ၌ပါရှိသော တရားကိုယ်များကို ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တရား အားလျော်စွာ သချာခွဲဝေပါက ---

ည-သမ်-၂-ပစ္စည်း၌- "ကု-ကု၊ အကု-အကု၊ ဗျာ-ဗျာ" ၃-ပဒ ॰ သချာ-၃-ခု။
သဟဇိပ် ၁- ။ "ကု-ဗျာ၊ အကု-ဗျာ၊ ဗျာ-ဗျာ" ၃-ပဒ ॰ သချာ-၃-ခု။
ဝိပါက ၁- ။ "ဗျာ-ဗျာ" ၁-ပဒ ॰ သချာ-၁-ခု။

သဟကြီးသချာ (၉)ချက်

သဟဇာတ်တွင်သချာ "သတ္တ" ရခဲ့၏။ ယခု သဟကြီး၌ သချာ "နဝ" ရ၏။ ပိုထွက်လာသောသချာ (၂)ချက်မှာ ----

(၁) ပဥ္စဝေါကာရ ကုသိုလ်နှင့် မဟာဘုတ်တို့သည် စိတ္တဇရုပ်အားကျေးဇူးပြုစဉ် (ကုဗျာ-ဗျာ)
(၂) ။ — အကု ။ (အကုဗျာ-ဗျာ)

ထို့ကြောင့် သဟကြီး ၄-ခု၌ "နဝ" ဖြစ်ပေါ်လာရသည်။

ပါဠိတော်ထုတ်နည်း---

ယှဉ်ဘော်ယှဉ်ဘက် စိတ်နှင့်စေတသိက်အပေါင်းကို "သမ္ပယုတ္တကခန္ဓာ" ဟုခေါ်ဆိုကြောင်းကို ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်၏။ သုဒ္ဓသချာ ပစ္စယုပ္ပန်၌ပါရှိသော ----

'သမ္ပယုတ္တကခန္ဓာ' ကို ပါဠိစီသော် ---"သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ"၊
'စိတ္တဇရုပ်' ကို ။ "စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ"၊ (ကု-အကု-ဝိကြိစိတ်ကြောင့်ဖြစ်)

'ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်, ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်, အသညသတ် ကမ္မဇရုပ်' တို့ကို "ကဋတ္တာ ရူပါနံ" ဟုဟောပါမည်။ ဤသို့ 'သုဒ္ဓသချာမှပါဠိထွက်လာပုံကို' ကြိုတင်၍စိတ်၌မြဲစွာ မှတ်ထားပါ။

[နာနာက္ခဏိက စေတနာကံသည် ဒိဋ္ဌဓမ္မ၊ ဥပပဇ္ဇ၊ အပရာပရိယ၊ ကာလသုံးပါးလုံး အခွင့်သင့်သော အခါ အကျိုးကို ဖြစ်စေ၏။ ထို့ကြောင့် **ကဋတ္တာ ကံ**-ဟုခေါ်သည်။] [သင်္ဂဟအလိုဂရုကကံစသည်သို့ မရောက်တတ်ဘဲ ဤဘဝ၌သာမာန်ပြုသောကံများ, ရှေးဘဝကပြုခဲ့သောကံများကား**ကဋတ္တာ ကံ**]အခြေပြု။

http://www.dhammadownload.com

ပဋ္ဌာဝါရ ဝိဘင်၊ သဟဇာတအငယ် - ပါဠိတော်ဖေါ်ထုတ်ပုံဇယား

ဝိဓိပါဠိ		အနုဝါဒ ပါဠိတော်		
ပဒ	ပဒါဝသာန	ပစ္စည်း	ပစ္စယုပ္ပန်	
			သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ	စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ
ကု	ကု	ကုသလာ (ဟေတူ)	〃	
〃	ဗျာ	〃		〃
〃	ကုဗျာ	〃	〃	နဥ္စရူပါနံ
အကု	အကု	အကုသလာ (〃)	〃	
〃	ဗျာ	〃		〃
〃	အကုဗျာ	〃	〃	နဥ္စရူပါနံ
ဗျာ	ဗျာ ပဝတ္တိ	ဝိပါကာဗျာကတာ ကြိယာဗျာကတာ (〃)	〃	နဥ္စရူပါနံ
	ပဋိ	(မိ×)ပဋိသန္ဓိက္ခဏေဝိပါကာဗျာကတာ (〃)	〃	ကဋတ္တာစ ရူပါနံ
	(ကမ္မ) စေတနာ		ဝတ္ထုသ	

ပစ္စည်းဘက် ပါဠိတော်ထုတ်ဆောင်နည်း

ပစ္စည်းဘက်ပါဠိတော်ထုတ်ဆောင်သောအခါ ဟေတုစသော ပစ္စည်းများကို လိုက်၍ထုတ်ဆောင်ပါ။

ဟေတု - ကုသလာ ဟေတူ။ ဝိပါကာ ဗျာကတာကြိယာဗျာကတာ ဟေတူ။
ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာ ဗျာကတာ ဟေတူ။ (ပါဠိတော် - နှာ - ၁၃၂ - ရှု)

အဓိပတိ- ကုသလာဓိပတိ။ ဝိပါကာ ဗျာကတာ ကြိယာဗျာကတာ ဓိပတိ။
(အဓိပတိသည် ပဋိသန္ဓေအခါ၌ မရကောင်း၍ မဟောရပါ)

ကမ္မာဒိ - ကုသလာ စေတနာ။ ကုသလာ အာဟာရာ။ ကုသလာ ဣန္ဒြိယာ။

ဈာန-နှင့်-မဂ္ဂ- တို့မှာ နပုလ္လိင်ဖြစ်၍ - ကုသလာနိဈာနင်္ဂါနိ။ ကုသလာနိ မဂ္ဂင်္ဂါနိ။ ဝိပါကာဗျာကတာနိ ကြိယာဗျာကတာနိ ဈာနင်္ဂါနိ - စသည်ဖြင့်ဆိုပါလေ။

ကမ္မ၌ "စေတနာဝတ္ထုသ" ဟုအပိုထည့်စွက်၍ဟောရခြင်း

စေတနာသည် မိမိ၏မှီရာ ဟဒယဝတ္ထုအားလည်း (သဟဇာတ)ကမ္မပစ္စည်းတတ်သောအဖြစ်ကို သိစေလို သောကြောင့်- ပဋိသန္ဓေအခါအဆုံးတွင် "စေတနာ ဝတ္ထုသ" ဟုအပိုစွက်၍ ဟောတော်မူရသည်။ (အရကောက် မလိုပါ)

အခြေခံပစ္စည်းပြိုင်သဘောတရား

တပြိုင်နက်နှင့် - ယထာရဟထုတ်ပုံ

၁။ ဟောဆဲမူပစ္စည်းထက် မူလိပစ္စည်းများက တရားအရသာလွန်သော်ငြား၊ တူမျှသော်ငြား၊ "တပြိုင်နက် တပ်ကောင်းသော" ဟုဆိုရမည်။

၂။ ဟောဆဲမူပစ္စည်းအောက် မူလိပစ္စည်းများက တရားအရနည်း၍ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းမျှရနေလျှင် "ယထာ ရဟတပ်ကောင်းသော" ဟုဆိုရပါမည်။

http://www.dhammadownload.com

၃။ အထက်ပါ (၂)မျိုးလုံးရော၍ ပစ္စည်းပြိုင်ပါက "တပြိုင်နက် ယထာရဟာတပ်ကောင်းသော" ဟုဆိုရပါမည်။

၄။ အငယ်ပစ္စည်းများဟောရာ၌ သဟကြီးပစ္စည်းများက တပြိုင်နက်ရကြသည်။ ဗျာ-ဗျာမှတပါး ကျန်သင်္ချာ (၆)ချက်တွင် သင်္ချာအလိုက် သဟလတ်များ ဝင်ရောက်ပြိုင်ပါက တပြိုင်နက်ရ၍ သုဒ္ဓသင်္ချာအပေါင်းတွင် ယထာရဟ-ရသည်။

၅။ သဟလတ်ဟောရာ၌ သဟကြီးများတပြိုင်နက်ရလေသည်။ အချုပ်ကတော့ ငယ်-လတ် ဟောရာ၌ သဟကြီးသည် အမြဲတပြိုင်နက်ရသည်။ငယ်-လတ်ထက် သဟကြီးက တရားအရပိုလွှမ်းသောကြောင့်ပင်။

ပစ္စည်းပြိုင် ပုံသေမှတ်ရန်

ဆောင် ၁။ နာမ်-နာမ်ခြောက်ပါး၊ နာမ်ရုပ်ငါး၊ နာမ်ကား နာမ်ရုပ်လေး။
၂။ သဟငယ်တွင်၊ လတ်-ကြီးဝင်၊ ရစဉ်မှတ်ဘို့တွေး။
၃။ သဟငယ်မှာ၊ အတူရှာ၊ တူရာထည့်ပြိုင်ရေး။

ဖော်ပြပါလင်္ကာဖြင့် သင်္ချာအလိုက်ရကြပုံကို အောက်ပါဇယားကိုကြည့်ပါ။

လင်္ကာ	သင်္ချာ	ကြီး-၄	ဥ-သမ်	ဝိဝ်	ဝိ	ပေါင်း	ငယ်
နာမ်နာမ် ၆-ပါး →	က-က (အက-အက)	။	။			၆	
နာမ်ရုပ် ၅၊ →	က-ဗျာ (အက-ဗျာ)	။		။		၅	
နာမ်ကားနာမ်ရုပ်၄၊ →	က-ကဗျာ (အက-အကဗျာ)	။				၄	
	ဗျာ-ဗျာ	။	။	။	။	၈	

သဟငယ်ဟောရာ၌ (ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်)တရားကိုယ်တူရာရှာ၍ ဖော်ပြပါ-ပဒအလိုက်ထည့်ပါက သဟငယ်-လတ်-ကြီး ပစ္စည်းပြိုင်သဘောကို နားလည်ပြီဖြစ်သည်။

ပဉ္စာဝါရ – ဟေတုပစ္စည်းအရကောက်ပုံပြဇယား

ပဒ	ပဒါဝသာန	ပစ္စည်း (ကတ္တား)	ပစ္စယုပ္ပန် (သမ္ပဒါန်)	ကရိုဏ်း
က	က	က၂၁၊ စေ၃၈၊ စိတ္တက္ခဏတခု တခု၌ရှိသော -ဒွိ-အုံ၊ တိ-အုံ၂. ၃	(က၂၁၊ စေ၃၈) သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ	၁၀
။	ဗျာ	ပဋ္ဌ-ခါ ။	(ကပြုအပ်သော) စိတ္တဇရုပ်	၉
။	ကဗျာ	ပဋ္ဌ-ခါ ။	(က၂၁၊ စေ၃၈) သံခန္ဓာ၊စိတ္တဇရုပ်	၈
အက	အက	အက၁၂၊ စေ၂၇၊ စိတ္တက္ခဏတခုတခု ၌ရှိသော လော-၂ဒေါ၂၊ မော၁၊ -၁. ၂	(အက၂၁၊မော၌မောကြဉ် စေ၂၇) သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ	(၇)
။	ဗျာ	ပဋ္ဌ-ခါ ။	(အကပြုအပ်သော) စိတ္တဇရုပ်	(၆)
။	အက-ဗျာ	ပဋ္ဌ-ခါ ။	(အက-၁၂-မောကြဉ်စေ)သံ-န္ဓာ-စိ-ရုပ်	(၅)
ဗျာ	ဗျာ ပဝတ္တိ	သဟိတ်ဝိ၂၁၊ သဟိတ်ကြိ၁၇၊ စေ၃၈၊ ဒွိ-အုံ၊ တိ-အုံ၊ ၂. ၃	(သဟိတ်-ဝိ-ကြိ-စေ)သံ-န္ဓာအားရင်း သံ-န္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ်အားရင်း	၁၂
	ပဋိ	သဟိတ်-ပဋိ၁၇၊ စေ၃၅၊ စိတ္တက္ခဏ-ရှိ-ဒွိ-အုံ၊ တိအုံ၊ ၂. ၃	(သဟိတ်ပဋိ-၁၇-စေ၃၅)သံ-န္ဓာရင်း သံ-န္ဓာ၊ ကဋတ္တာရုပ်-ရင်း	၁၁

အမှာ ။ အရကောက်နှာ ၃၂၃နှင့် သဂြိုဟ်-ဟေတုသင်္ဂဟာရှုပါ။ ကရိုဏ်းအရ လက်သည်းကွင်းကို တပြိုင်နက် ဟုဆိုပါ။ (လက်သည်းကွင်းသောနေရာတိုင်း ဤသို့ "တပြိုင်နက်"ဟုမှတ်ပါ)

http://www.dhammadownload.com

ပဉ္စာဝါရ – သဟဇာတာဓိပတိ အရကောက် (ကောက် ၃၈၉)

ပဒ	ဝသာန	ကတ္တား-ပစ္စည်း	ပစ္စယုပ္ပန်-သမ္ပဒါန်	ကရိုဏ်း
ကု	ကု	ဓိ,ရ-ခါ-မဟာကု-၈-ဇကန်ရသော မဟဂ်-ကု၉၊ မဂ်၄၊ စေ၃၈ စိတ္တက္ခဏ. . . ဓိ-၃-၄တို့တွင် တပါးပါး	(ဓိ-တရားကြဉ်သော) သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ	၁၁
ကု	ဗျာ	ပဋ္ဌ-ခါ ။	(သာဓိ-ကုပြုအပ်သော) သာဓိ-စိတ္တဇရုပ်	၁၀
ကု	ကုဗျာ	ပဋ္ဌ-ခါ ။	(ဓိကြဉ်. ၈-၉-၄) သံ-ခန္ဓာ၊ သာဓိ-စိတ္တဇရုပ်	၉
အကု	အကု	ဓိ. ရ. ခါ. လော၈၊ ဒေါ၂ -ဝိစိကြဉ်စေ ၂၆-စိတ္တက္ခဏ-၃-တို့တွင်တပါးပါး	(ဓိ-တရားကိုယ်ကြဉ်သော) သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ	၁၀
။	ဗျာ	ပဋ္ဌ-ခါ ။	(သာဓိ-အကုပြုအပ်သော) သာဓိ-စိတ္တဇရုပ်	၉
။	အကုဗျာ	။ ။	(ဓိ-တရားကိုယ်ကြဉ်) သံခန္ဓာ၊သာဓိစိတ္တဇ	၈
ဗျာ	ဗျာ	ဓိ. ရ. ခါ မဟာကြိ၈၊ ဇကန်ရသော မဟဂ်ကြိ၉၊ ဖိုလ်၄၊စေ၃၈၊စိတ္တက္ခဏ ဓိ-၃. ၄ တို့တွင်တပါးပါး	(။) သံခန္ဓာ၊ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်	၁၃

အဓိပတိ အရကောက်ပုံ

ဤအဓိပတိပစ္စည်းအရကောက်ပုံနှင့်ဆိုင်ရာကို ရစေရန် သိစေရန် သီးသန့်ထုတ်ပြပါသည်။ နောက်၌လည်း အမြင်ကျယ်စေဘို့ အငယ်အရကောက်ဇယား၌လည်း ထပ်မံကောက်ပြပါမည်။ (ကောက်-၃၈၉)

"ဒွိဟေတုက တိဟေတုက ဇဝနေသွေ၀ ယထာသမ္ဘဝံ အဓိပတိ ဧကော၀ လဗ္ဘတိ"အရ ဒွိဟိတ်၊တိဟိတ် ဇော ၅၂-ခုသာ အဓိပတိထိုက်၍"သာဓိပတိဇော"အမည်ရသည်။ ထိုဇော ၅၂ခုကို ပဒအလိုက်ခွဲ၍ ကာမဇော ကောက်ရာ၌ "အနေကန်"။အပ္ပနာဇော၌ "ဧကန်"ဟုကောက်သည်။ (ဇော၅၅တွင် ဟသိနှင့်မောဒွေးမရ)

ဒွိဟိတ်ဇောများ၌ ဝီမံသာဓိပတိမရ၍ ဓိ-၃ပါး။ တိဟိတ်ဇောများ၌ ဓိ-၄ ပါးလုံးရ၏။ ထိုသို့အသီးသီးရကြသော်လည်း အဓိပတိတို့သဘောသည် ဧကရာဇ်မင်းကဲ့သို့ ပြိုင်ဘက်မရှိအစိုးရ၏။(သဂြိုဟ်ကို ပြန်စဉ်းစားပါ)

<u>အဓိပတိနှင့်ပတ်သက်၍ အယူအဆ</u> ဆန္ဒာဓိပတိက "ငါပစ္စည်းအနေနဲ့ ဖိုလ်လုပ်မည်၊ မင်းတို့ကျန် ၃ပါးက ပစ္စယုပ္ပန် အနေနဲ့ နောက်လိုက်ကြ" ဆိုလျှင် ဘယ်အဓိပတိကမှ လက်ခံမှာမဟုတ်သည့်အတွက်ကြောင့် 'ကုသလာဓိပတိ'အရ ကောက်ရာ၌ "စိတ္တက္ခဏတစ်ခုတစ်ခု၌ရှိသော အဓိပတိတရားကိုယ် ၃ ပါး,၄ပါးတို့တွင် တပါးပါး"ဟု ကောက်ရလေသည်။ မိမိကိုယ်ကို ပြန်ပြီးအဓိပတိကိစ္စနှင့်ကျေးဇူးပြုသောတရားမရှိ၍ပစ္စယုပ္ပန်၌ အဓိပတိတရားကိုယ်ကြဉ်ရသည်။ <u>ကရိုဏ်းအရ</u>လည်း"သဟဇာတာဓိပတိသတ္တိရ၏"ဟုကောက်ရမည်ဟု- မူလပဋ္ဌာန်းဆရာတော်ဆိုသည်။ သဘာဂပစ္စည်းများထောက်ဆပါက လက်ရှိအရကောက်လည်းကောင်းပါ၏။

ဆောင်-ပစ္စယုပ္ပန်၊ ရုပ်နေပြန်၊ ဗျာချွန်ပဉ္စဝေါဆို။ (သဟမျိုးကောက်ရာ၌ ဗျာ-ဗျာမှတပါး ပစ္စယုပ္ပန်ရုပ်ရှိသော နေရာတိုင်း၌ "ပဉ္စဝေါ"ဟုဆိုသည်။ (စတုဝေါကာရကိုရည်၍ဆိုသည်)

ဆောင်။ စကြာမင်းရှင်၊ အုပ်စိုးသွင်သို့၊ ပြိုင်ရှင်မရှိ၊ အုပ်စိုးဘိ၊ အဓိပတိခေါ်။

ဖြစ်စေတည်စေ၊ ဤနှစ်ထွေ၊ ခေါ်လေကျေးဇူးပြု။

မှတ်ချက် ။ အဓိပတိကား စကြာမင်းကဲ့သို့ အစိုးရ၏၊ ဣန္ဒြိယကား ပဒေသရာဇ်မင်းကဲ့သို့အစိုးရ၏။

ပဉ္စာဝါရ ဝိဘင်္ဂ–သဟဇာတအငယ် အရကောက်ဇယား

ပဒ	ပဒါ ဝသာန	ပစ္စည်း-ကတ္တား	ဟေ	ဝိ	ကံ	ဟာ	ဣ	ဈာ	မဂ်	ပစ္စယုပ္ပန်-သမ္ပဒါန်	ကရိုက်း - သတ္တိ						
											ဟေ	ဝိ	ကံ	ဟာ	ဣ	ဈာ	မဂ်
ကု	ကု	ကု၂၁. စေ၃၈. စိတ္တက္ခဏ . .	၂-၃	၃-၄	စေ	၃	၈	၅	၈	(ကု၂၁စေ၃၈) သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ	၁၀	၁၁	(၈)	၁၀	၁၂	၉	၁၁
"	ဈာ	ပဋ္ဌဝေါ . . . "	"	"	"	"	"	"	"	(ကု-ပြုအပ်သော)စိတ္တဇရုပ်	၉	၁၀	(၇)	၉	၁၁	၈	၁၀
"	ကုဈာ	"	"	"	"	"	"	"	"	(ကု၂၁. စေ၃၈)သံခန္ဓာ. စိတ္တ-ရုပ်	၈	၉	(၆)	၈	၁၀	၇	၉
အကု	အကု	အကု၁၂. စေ၂၇ စိတ္တက္ခဏ	၁-၂	၃	"	"	၅	"	၄	(အကု၁၂. စေ၂၇) သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ	(၇)	၁၀	(၈)	၁၀	၁၁	၉	၁၀
"	ဈာ	ပဋ္ဌဝေါ . . . "	"	"	"	"	"	"	"	(အကု-ပြုအပ်သော)စိတ္တဇရုပ်	(၆)	၉	(၇)	၉	၁၀	၈	၉
"	အကုဈာ	"	"	"	"	"	"	"	"	(အကု၁၂. စေ၂၇)သံခံ၊စိတ္တရုပ်	(၅)	၈	(၆)	၈	၉	၇	၈
ဈာ	ဈာ	(ပဝတ္တိ)ဝိ၃၆၊ကြိ၂၀၊စေ၃၈၊စိတ္တ	၂-၃	၃-၄	"	"	၈	၅	၈	(ဝိ၃၆၊ကြိ၂၀)သံရင်း၊သံ-စိတ္တဇ-ရင်း	၁၂	၁၃	၁၀	၁၂	၁၄	၁၁	၁၃
		(ပဋိ) ပဋိ၁၉. စေ၃၅. စိတ္တ	"	×	"	"	"	"	၅	(ပဋိ၁၉စေ၃၅)သံရင်းကဋတ္တာရင်း	၁၁	×	၁၀	၁၁	၁၃	၁၁	၁၂

အရကောက်ရာတွင် သုဒ္ဓသချာအားလျော်စွာကောက်ရမည်။ ဆိုင်ရာသင်္ဂဟပါဠိများကိုလည်း သတိပြုပါ။ ဟေတု. မဂ္ဂ. ဈာနတို့၌ "ပဉ္စဝိညာဏေသု ဈာနင်္ဂါနိ အဝိရိယေသု ဗလာနိ၊ အဟေတုကေသု မဂ္ဂင်္ဂါနိ နလဗ္ဘန္တိ"။ ဥပမာ - ဟေတုနှင့် မဂ္ဂကောက်ရာ၌ (အဟိတ်မရ၍) ပဝတ္တိအခါ. ပဋိသန္ဓေ အခါတို့၌ သဟိတ်သာကောက်သည်။ ဈာန၌ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်မရပါ။ ကမ္ပသမ္ပဒါန်အရ စေတနာကြဉ်ကောက်ပါ။

ဣန္ဒြိယ - အကုပဒ၌ - ဇီဝိတ၊ စိတ်၊ ဝေဒနာ၊ ဝီရိယ၊ ဧကဂ္ဂတာ ၅ပါးသာရ၏။

မဂ္ဂ - အကုပဒ၌ - ဝိတက်၊ ဝီရိယ၊ ဧကဂ္ဂတာ၊ ဒိဋ္ဌိ၄-ပါးသာရ၏။(ကုပဒ ဈာပဒတို့၌ ဒိဋ္ဌိမရ)

မဂ္ဂ - ပဋိ - ၌ဝိရတိမရကောင်း၍ ချန်ဆိုပါ။

(ဈာနင်မဂ္ဂင်၊ ဟိတ်မယှဉ်၍၊ စိတ်အင်္ဂါစု၊ အားနည်းမှုကြောင့်၊ ဆယ်စုဝိညာဏ်၊ ရုပ်ဖြစ်ရန်၊ ဧကန်မတတ်နိုင်) (၁၁၁ ဦး)

ကရိုက်းအရ၌ လက်သည်းကွင်းပြထားသည်များကို "တပြိုင်နက်"ဟုဆိုပါ။ ကျန် "တပြိုင်နက်-ယထာရဟ"ဟုမှတ်ပါ။

ဆောင်။ ။ရေသောက်မြစ်လျှင်၊ ယင်းသစ်ပင်ကို၊ စည်ပင်စေမူ၊ ကျေးဇူးပြု၊ ဟေတုသတ္တိခေါ်။

"ပဉ္စာကတ္တား၊ ဆ,ဟိတ်ထား၊ တရားအရတူ" ။ ဤပဉ္စာဝါရကတ္တားအရသည်ပင် ဆဝါရ၌ ဟိတ်ပါဋ္ဌအရဖြစ်လာ၍ တူကြသည်ကို ကြိုတင်၍ မှတ်ထားပါလေ။

မှတ်ချက် ပဉ္စာဝါရ၌ ပစ္စည်းကိုပဓာန၊ ဆဝါရ၌ ပစ္စယုပ္ပန်ကို ပဓာနထား၍ ဟောသည်။

ဆောင် - ဖြစ်စွမ်းစေနိုင်၊ ပြုစွမ်းနိုင်၊ ခေါ်ပိုင်သတ္တိသဘောတည်း။

http://www.dhammadownload.com

http://www.dhammadownload.com

သဟာကြီး သုဒ္ဓသင်္ချာ = သဟဇာတ၊ နိဿယ၊ အတ္ထိ၊ အဝိဂတ

	ပစ္စည်း	ပစ္စယုပ္ပန်				သင်္ချာ	ပစ္စည်း
၁ ၄	အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ ပဋိ သန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄ပါး	၁	အချင်းချင်းအားရင်း	၄	အချင်းချင်းနာမက္ခန္ဓာစိတ္တဇ ရုပ်၊ ပဋိ-ကမ္မဇရုပ်အားရင်း	၉	၄
၂ ၅	အလုံးစုံသော မဟာဘုတ်၄ပါး	၂	။	၅	ဥပါဒါရုပ်အားရင်း		
၃	ပဥ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု	၃	အချင်းချင်းအား				

<u>မှတ်ချက်</u> ။ ဤသဟာကြီးသုဒ္ဓသင်္ချာပါ (ပစ္စည်း - ပစ္စယုပ္ပန်) နံပါတ်စဉ်တွဲစပ်ပါက ပစ္စယနိဒ္ဒေသ ပါဠိ သဟဇာတ အစ ၅-ချက်မှ ထွက်ပေါ်လာသော သုဒ္ဓသင်္ချာဖြစ်သည်။ ဤပဥ္စဝါရသုဒ္ဓသင်္ချာ အတော်များများ သည် ပစ္စယနိဒ္ဒေသပါဠိနှင့် ယခု သုဒ္ဓသင်္ချာကများသည်။ ဟေတု. ည. သံ စသည်တို့မှာ ပစ္စယနိဒ္ဒေသပါဠိနှင့် ယခုသုဒ္ဓသင်္ချာတို့ ယှဉ်ကြည့်ပါက ဇာထပ်တည်းကျသည်။ ထို့ကြောင့် ပဥ္စာ-သုဒ္ဓသင်္ချာနှင့်အရကောက်များ ကို ရခြင်းဖြင့် ပစ္စယနိဒ္ဒေသကိစ္စပြီးသည်ကများပါမည်။

ဤသဟာကြီးသင်္ချာ ၉-ချက်တွင် ပိုထွက်လာသော ၂-ချက်မှာ သုဒ္ဓသင်္ချာ ၁-နှင့်၂-မှ

ကု-နှင့် ဘုတ် တို့ပေါင်း၍ စိတ္တဇရုပ်အား ကျေးဇူးပြုစဉ် - ကု ဗျာ- ဗျာ။

အကု-နှင့် ဘုတ် တို့ပေါင်း၍ စိတ္တဇရုပ်အား ကျေးဇူးပြုစဉ် - အကု ဗျာ- ဗျာ။ ဟု

၂-ချက်ပိုထွက်လာသည်။ (ကျန် -၇-ချက်မှာ သဟငယ်သဘောအတိုင်းပင်)

ဗျာဗျာ-တွင် ပဋိသန္ဓေနှင့် ရုပ်သက်သက်တို့ပိုထွက်လာပြန်သည်။ ပဋိ-၌ "ခန္ဓာ ဝတ္ထုဿ-ဝတ္ထုခန္ဓာနံ"သည် သုဒ္ဓသင်္ချာ-၃ဖြစ်၍ ပဥ္စဝေါ-ပဋိ-သံနှင့် သဟဇာတ ဟဒယဝတ္ထုတို့ အပြန်အလှန်ကျေးဇူးပြုပုံပင်။ ပစ္စယနိဒ္ဒေ သ၌"ဩက္ကန္တိက္ခဏေနာမရူပံ" ဟုဟောမည်။

ရုပ်သက်သက်၌ - **မဟာဘုတ် - ၇- မျိုး-**

ဤနေရာ၌ ရုပ်အားလုံးစုပေါင်း၍ မဟာဘုတ်-၇မျိုးအဖြစ်ဖြင့်ဟောသည်။

စိတ္တဇမဟာဘုတ်၊ ပဋိသံ-ကမ္မဇမဟာဘုတ် (ဗာဟိရ-အာဟာရ၊ ဥတု) အသညသတ် ကမ္မဇမဟာဘုတ် နှင့် ပဝတ္တိကမ္မဇမဟာဘုတ်အားဖြင့်-၇-ပါး။

အနုဝါဒပါဠိတော်ဟောသောအခါ ဤမဟာဘုတ် -၇-မျိုးကို အစ-၂ခုပေါင်း၍ (၁)ချက်။ အလယ် ၃-ခု (၁)ချက်စီ (၃)ချက်။ အဆုံး ၂ခုပေါင်း၍ (၁)ချက် ပေါင်း (၅)ချက် ဟောသည်။ အမှတ် ၅ သုဒ္ဓသင်္ချာက "မဟာဘူတာ ဥပါဒါရူပါနံ" ဟုထွက်သည်။

တိဗ္ဗိစလောင်း/အင်တင်နာ - ရုပ်များမှသည် ရုပ်မြင်သံကြားစက်ရှိ ရုပ်များအား ရုပ်/သံများ ပေါ်ထွက်အောင် <u>ရုပ်အချင်းချင်းကျေးဇူး</u>ပြုရာ၌ ဗာဟိရ-စသော ပါဠိတော်က ကျေးဇူးပြုပုံကို ညွှန်ပြသည်။ မိုးရွာ၍ တောတောင်တို့စိမ်းလန်းခြင်းစသည်၌ ဥတုသမုဋ္ဌာန် (ဗာဟိရ)စသော အနုဝါဒများက ကျေးဇူးပြုပုံ ကို ညွှန်ပြသည်။ ထိုစဉ် ပြိုင်နိုင်သော ပစ္စယသတ္တိကား - ကြီး ၄ ည-၅ ပစ္စည်း။

(ပစ္စယနိဒ္ဒေသ ဆဝါရတို့၌လည်းအတူပင်)

http://www.dhammadownload.com

ပဉ္စာဝါရ ဝိဘင်္ဂ သဟာကြီး ပါဠိတော်ဇယား

ဝိ	မိ		အနုဝါဒပါဠိ					ကရိုဏ်း
ပဒ	ဝသာန		ပစ္စည်း • ကတ္တား		ပစ္စယုပ္ပန် • သမ္ပဒါန်			
ကု	ကု		ကုသလော	၁ ၃ ၂		၃ ၁ ၂		(၆)
ကု	ဗျာ		ကုသလာခန္ဓာ		စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ			(၅)
ကု	ကုဗျာ		ကုသလော	၁ ၃ ၂		၃ ၁ ၂	စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ?	(၄)
အကုသလပဒ (၃)ချက်နည်းတူဆိုပါ								
ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိ	ဝိပါ-တောကြိယာဗျာကတော	၁ ၃ ၂		၃ ၁ ၂	။ ?	၈
		ပဋိသန္ဓေ	ပဋိသန္ဓိက္ခဏေဝိပါဗျာကတော	၁ ၃ ၂		၃ ၁ ၂	ကဋတ္တာစရူပါနံ?	၈
			ခန္ဓာ / ဝတ္ထု		ဝတ္ထုသ / ခန္ဓာနံ			
		ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ		၁ ၃ ၂	မဟာဘူတာ	၃ ၁ ၂	စိတ္တ-နံ ရူပါနံ၊ ကဋတ္တာ-နံ၊ဥပါ-နံ	၅
			ဗာဟိရံ အာဟာရသမုဋ္ဌာနံ ဥတုသမုဋ္ဌာနံ (တစ်ချက်စီ)	၁ ၃ ၂ ။		၃ ၁ ၂	ဥပါဒါရူပါနံ	
			အညသတ္တာနံ	၁ ၃ ၂ ။		၃ ၁ ၂	ကဋတ္တာရူပါနံ၊ ဥပါဒါရူပါနံ	
ကုဗျာ	ဗျာ		ကုသလာခန္ဓာစ မဟာဘူတာစ		စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ			(၄)
အကုဗျာ	ဗျာ		အကုသလာခန္ဓာစ မဟာဘူတာစ		စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ			(၄)

သဟာဇာတကြီး အရကောက်

ပဒ	ဝသာန		ပစ္စည်း • ကတ္တား	ပစ္စယုပ္ပန် • သမ္ပဒါန်	ကရိုဏ်း
ကု	ကု		ကု၂၁၊ စေ၃၈ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ	အချင်းချင်း (ကု၂၁၊ စေ၃၈၊ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ)	(၆)
ကု	ဗျာ		ပဥ္စဝေါ ။ စိတ်ပေါင်းနာ-န္ဓာ	(ကု-ပြု)၊ စိတ္တဇရုပ်	(၅)
ကု	ကုဗျာ		။ ။ စိတ်. စိတ်. စိတ်ပေါင်းနာ-န္ဓာ	အချင်းနာမက္ခန္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ် (ကု-စေ-စိတ်-စိတ်-နာ-န္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ်)	(၄)
ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိ	ဝိ၃၆၊ ကြိ၂၀၊ စေ၃၈၊ စိတ်. စိတ် စိတ်ပေါင်း နာ-န္ဓာ	ချင်းချင်းရင်း၊ချင်းချင်းနာ-န္ဓာစိတ္တဇရုပ်တို့အားရင်း (ဝိ. ကြိ-စေ၊ စိတ် စိတ်နာ-န္ဓာစိတ္တဇရုပ်)	၈
		ပဋိသန္ဓေ	ဋိ၁၉၊ စေ၃၅၊ စိတ်. စိတ်၊ စိတ်ပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ - ဟဒယဝတ္ထု	ချင်းချင်းရင်း၊ချင်းချင်းနာ-န္ဓာကဋတ္တာရုပ်တို့အားရင်း (ဋိ-စေ၊ စိတ်-စိတ်၊ စိတ်ပေါင်းနာ-န္ဓာ၊ ကဋတ္တာရုပ်)	၈
		ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ	စိတ္တဇမဟာဘုတ်၊ ပဋိသံ-ကမ္မဇ-ဘုတ် ဗာ-ဘုတ်၊ အာ-ဘုတ်၊ ဥတု-၊ည-ကမ္မ၊ ပဝတ္တိကမ္မဇမဟာဘုတ်၊	အချင်းချင်းအားရင်း၊ ဥပါဒါရုပ်အားရင်း၊ (ဘုတ်နှင့်တကွသော စိတ္တဇဥပါဒါ ပဋိသံ-ဒါ၊ ဗာ၊ အာ၊ ဥ၊ ည၊ပဝတ္တိကမ္မဇဥပါဒါရုပ်)	၅
ကုဗျာ	ဗျာ		ပဥ္စဝေါ-ကု-စေ-စိတ်-ပေါင်းနာ-န္ဓာ၊ အစိတ်အပေါင်းမဟာဘုတ်	စိတ္တဇရုပ်	(၄)

အကုပဒ ၃-ချက်နှင့် အကုဗျာ-ဗျာပဒထွက် ကုပဒနှင့်ကုဗျာ. ဗျာပဒမှီ၍ကောက်ပါ။

အစိတ်စိတ်၊ အစိတ်အပေါင်းစသည်သိရန် ညာဘက်အောက်နားရှုပါ။

http://www.dhammadownload.com

သဟလတ်–အညမည သုဒ္ဓသင်္ချာ

ပစ္စည်း	ပစ္စယုပ္ပန်	သင်္ချာ	ပစ္စည်းရေ
အလုံးစုံသော ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓ ၄ပါး	အချင်းချင်း	၃	၆
စိတ္တဇမဟာဘုတ်. ပဋိ-သံ. ကံ. ဘုတ်၊ ဗာ-အာ-ဥ-ည-ပဝတ္တိကမ္မဇမဟာဘုတ်အားဖြင့် မဟာဘုတ်၄ပါး	။		၅
ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု	။		၇

အညမည–ပါဠိ

ပဒ	ဝသာန		ပစ္စည်း-ကတ္တား								ပစ္စယုပ္ပန်-သမ္ပဒါန်	ကရိုဏ်း
ဗျာ	ပဝတ္တိ		ဝိပါ-တော၊ ကြိယာဗျာကတော	၁	၃	၂	၃	၁	၂			၇
	ဗျာ	ပဋိသန္ဓိ	ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာဗျာကတော	၁	၃	၂	၃	၁	၂		ဝတ္ထုဿစ	၈
			ခန္ဓာ / ဝတ္ထု								ဝတ္ထုဿ / ခန္ဓာနံ	
		ပဝတ္တိ		၁	၃	၂	၃	၁	၂			(၅)
			ဗာဟိရံ၊ အာဟာရသမုဋ္ဌာနံ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာနံ၊ အသညသတ္တာနံ	၁	၃	၂	၃	၁	၂			
(ကု-ကု။ အကု-အကု-ပါဠိနှင့်အရကို သဟဇာတအတိုင်းဆို၍ ကောက်ပါ)												

အညမည – အရကောက်

ပဒ	ဝသာန		ပစ္စည်း - ကတ္တား	ပစ္စယုပ္ပန် - သမ္ပဒါန်	ကရိုဏ်း
ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိ	ဝိ-၃၆၊ ကြိ-၂၀၊ စေ-၃၈၊ အစိတ်စိတ် နာမက္ခန္ဓာ	အချင်းချင်း (ဝိ-ကြိ-စေ. စိတ်-စိတ်-နာ-န္ဓာ)	၇
		ပဋိသန္ဓိ	ဋိ-၁၉၊ စေ-၃၅၊ စိတ်. စိတ်၊စိတ်ပေါင်း နာ-န္ဓာ. ဟဒယဝတ္ထု	ချင်းချင်းငှင်း၊ ချင်းချင်းနာ-ဟဒယဝတ္ထု (ဋိ-စေ-စိတ်စိတ်၊ စိတ်ပေါင်းနာ-န္ဓာ) ဟဒယဝတ္ထု	၈ (ဝိ-သံ-ဝိပ်-ယထာ)
		[illegible]	စိတ္တဇမဟာဘုတ်-ပ-ပဝတ္တိကမ္မဇ မဟာဘုတ်	အချင်းချင်း (၇ပါးသောမဟာဘုတ်ငှင်း)	(၅)

<u>မှတ်ချက်</u>။ မျိုးနှင့်ပစ္စည်းအားလျော်စွာ သုဒ္ဓသင်္ချာမှ ပါဠိဆွဲထုတ်ပြီး အရကောက်တတ်အောင် လေ့ကျက်ပါ။ မည်သည့်သုဒ္ဓသင်္ချာက မည်သည့်ပါဠိနှင့်အရကောက်ဖြစ်လာသည်ကို လေ့လာပါ။ (သုဒ္ဓသင်္ချာကိုသာ အသုံးချတတ်အောင် ကြိုးစားပြီး "ပါဠိဇယားဖြင့်သာ" အရကောက်ပါ)

⇨သဟလတ် ပါဠိအရကောက်တို့သည် သဟကြီးတွင် အားလုံးဝင်သည်။

အစိတ်အစိတ်၊ အစိတ်အပေါင်းအတျဉ်းမှတ်ရန်

ဆောင်။ သင်္ချာမြင်လျှင်၊ "ချင်းချင်း"ပင်၊ သူပင်"အစိတ်စိတ်"ဖြစ်။
ခန္ဓာမြင်တောင်း၊ ပွန်ရုပ်ပေါင်း၊ "စိတ်ပေါင်း"ဆိုကုန်လှစ်။

၁။ သင်္ချာ-၁. ၃. ၂ စသည်မြင်ရလျှင် နာမ်ခန္ဓာချင်းကျေးဇူးပြု၍"အချင်းချင်း"။ ထိုသို့ကျေးဇူးပြုစဉ်၊ နာမ်ခန္ဓာ-၁ပါးက ၃ပါးကို စသည်အစိတ်နာမ်ခန္ဓာအား ကျေးဇူးပြု၍ "အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ"။

၂။ စွည်း-ပွန်၌ "ခန္ဓာ"ဟုငှင်း၊ ပွန်ဘက်၌ရုပ်ရှိလျှင်ငှင်း "အစိတ်အပေါင်း"ဟုဆိုပါ။ (ကု၊ ဗျာ-စသည်)

http://www.dhammadownload.com

သဟလတ် ဝိပါက သုဒ္ဓသင်္ချာ

ပစ္စည်း	ပစ္စယုပ္ပန်		သင်္ချာ	ပစ္စည်း
အလုံးစုံသော ဝိပါက် ပဂတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄ပါး	အချင်းချင်းအားရင်း	အချင်းချင်းနာမက္ခန္ဓာစိတ္တဇရုပ် ပဋိသံ-ကမ္မဇရုပ်အားရင်း	၁	၅
ပဝတ္တိ-ပဋိသံ-နာမက္ခန္ဓာ	ဟဒယဝတ္ထု			

ဝိပါက ပါဠိ

ပဒ		ပဒါဝသာန	ပစ္စည်း - ကတ္တား							ပစ္စယုပ္ပန် - သမ္ပဒါန်	ကရိုက်
ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိ	ဝိပါကော ဗျာကတော	၁	၃	၂	၃	၁	၂	စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနဥ္စရူပါနံ	၈
		ပဋိသံ	ပဋိ-ဏေ ဝိ-ဗျာကတော	၁	၃	၂	၃	၁	၂	ကဋတ္တာစရူပါနံ	၈
			ခန္ဓာ							ဝတ္ထုဿ	

ဝိပါက အရကောက်

ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိ	ဝိ၃၆၊ စေ၃၈၊ စိတ်စိတ်နာ-န္ဓာ	ချင်းချင်းရင်း-ချင်းနာ-န္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ် (ဝိ-၃၆. စေ၃၈. စိတ်-- စိတ္တဇရုပ်)	၈
		ပဋိ	ဋိ-၁၉. စေ၃၅. စိတ်စိတ်၊ စိတ်ပေါင်း နာ-န္ဓာ	ချင်းချင်းရင်း-ချင်းနာ-ကဋတ္တာရုပ် (ဋိ-စေ-အစိတ်-------ကဋတ္တာရုပ်)	၈

သဟလတ်--သမ္ပယုတ္တ သုဒ္ဓသင်္ချာ

		သင်္ချာ	ပစ္စည်း
အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄ပါး	အချင်းချင်း	၃	(၆)

သမ္ပယုတ္တ--ပါဠိ

			ပစ္စည်း-ကတ္တား							ပစ္စယုပ္ပန် - သမ္ပဒါန်	
ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိ	ဝိပါ-တော ကြိယာဗျာကတော	၁	၃	၂	၃	၁	၂		၇
		ပဋိ	ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာဗျာကတော	၁	၃	၂	၃	၁	၂		(၇)
ကု-ကု-။ အကု-အကု ပါဠိနှင့်အရကို သဟဇာတအတိုင်းဆို၍ကောက်ပါ။											

သမ္ပယုတ္တ -- အရကောက်

ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိ	ဝိ၃၆၊ ကြိယာ၂၀၊ စေ ၃၈ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ	အချင်းချင်း (ဝိ-ကြိ-စေ-စိတ်-စိတ် နာ-န္ဓာ)	၇
		ပဋိ	ပဋိ-၁၉-စေ-၃၅ အစိတ်အစိတ် - နာမက္ခန္ဓာ	အချင်း (ပဋိ-စေ-စိတ်-စိတ်-နာ-န္ဓာ)	(၇)

တဘက်ဖော်ပြပါ ၂- နံပါတ်"အစိတ်အပေါင်း"ဖြစ်ပုံမှာ (ကု-ဗျာ) စသည်၌ ခန္ဓာအရ နာမ်ခန္ဓာ ၁-ပါးက စိတ္တဇရုပ်ကို ၂ပါး၊ ၃ပါးက စိတ္တဇရုပ်ကို ကျေးဇူးပြုရာ၌ "အစိတ်"။ နာမ်ခန္ဓာ ၄ပါးလုံးက စိတ္တဇရုပ်အားကျေးဇူးပြုရာ၌ "အပေါင်း"။ ထို့ကြောင့် "အစိတ်-အပေါင်း"ဟုခေါ်သည်။ ထိုသို့ ဖော်ပြပါ ၁+၂ ပေါင်း၍ဆိုပါက - "အစိတ်-အစိတ်-အပေါင်း" ဟု လွယ်လွယ်မှတ်ပါ။ ခန္ဓာဝါရလေ့လာသောအခါ ပိုမိုရှင်းလင်းပါမည်။ (ဖြစ်စေတည်စေ၊ ဤနှစ်ထွေ၊ ခေါ်လေကျေးဇူးပြု)

http://www.dhammadownload.com

သဟဇာတ – ဝိပ္ပယုတ္တ

ပစ္စည်း	ပစ္စယုပ္ပန်	သချာ	ပစ္စည်း
ပဉ္စဝေါ-ခါ အရူ-ဝိ ၄၊ ဒွေပဉ္စ ၁၀၊ ရဟန္တာတို့စုတိ ကြဉ်သော-ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ၄ပါး	စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်	၃	၅
ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ. နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု	အချင်းချင်း		

ဆောင် ▪ အရူပဝိ၊ ဒွေးပဉ္စိနှင့်၊ စုတိအရဟံ၊ ကြဉ်ရပြန်၊ ကေန်ရုပ်ကိုမဖြစ်စေ။

သဟဇာတ – ဝိပ္ပယုတ္တ ပါဠိ (၃-ဖြာဝိပ္ပယုတ်-ပါဠိတော်-၁၅၉-၌ရှု)

ပဒ	ဝသာန	ပစ္စည်း		ပစ္စယုပ္ပန်	ကရိုဏ်း
ကု	ဗျာ	ကုသလာ ခန္ဓာ		စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ	(၅)
အကု	ဗျာ	အကုသလာ ခန္ဓာ		။	(၅)
ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိ	ဝိပါကဗျာကတာ ကြိယာဗျာကတာ ခန္ဓာ	။	၆
		ပဋိ	ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာဗျာကတာ ခန္ဓာ	ကဋတ္တာ ရူပါနံ	၇ (သံကြဉ်)
			ခန္ဓာ	ဝတ္ထုဿ	
			ဝတ္ထု	ခန္ဓာနံ	

သဟဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တ – အရကောက် (ကောက်-၄၄၀) (ပုရေ၊ ပစ္ဆာ၊ သဟပါ၊ သုံးဖြာဝိပ္ပယုတ်)

ဗျာ ဗျာ	ပဝတ္တိ	ပဉ္စဝေါ-ခါ အရူဝိ ၄၊ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်-၁၀၊ ရဟန္တာတို့ စုတိကြဉ် ဝိ၂၂၊ ကြိ၂၀၊ စေ ၃၈အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ	စိတ္တဇရုပ် (ဝိ-ကြိ-ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်)	၆
	ပဋိ	ပဉ္စဝေါ - ပဋိ-၁၅၊ စေ ၃၅၊ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ	ကဋတ္တာရုပ်	၇
		ပဉ္စဝေါ-ပဋိ၁၅-စေ၃၅-အစိတ် အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ (ဟဒယဝတ္ထု)	အချင်းချင်း (ပဉ္စဝေါ-ဋိ-စေ-စိတ်ပေါင်း နာ-ကဋတ္တာရုပ်	
ကု-ဗျာ၊ အကုဗျာ ပါဠိနှင့် အရကို သဟဇာတ အတိုင်းဆို၍ကောက်ပါ။				

သဟဇာတ, သဟဇာတသတ္တိ နှင့် သဟဇာတနိဿယသတ္တိ

အတူတကွဖြစ်ခြင်းသဘောတရားသည် သဟဇာတ - မည်၏။

သဟဇာတသတ္တိ-ဟူသည် ▪ ဆီမီးသည် တောက်သည်နှင့်တပြိုင်နက်- အလင်း, အရောင်, အရှိန်, အပူဓာတ် တို့ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ မိမိတည်းဟူသောပစ္စည်းဖြစ်ပေါ်သည်နှင့်တပြိုင်နက် အကျိုး ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ဖြစ်ပေါ်တည်ရှိအောင် ကျေးဇူးပြုခြင်းသဘောတရားသည် "သဟဇာတသတ္တိ"မည်၏။

အတူတကွဖြစ်ရုံမျှဖြင့် "သဟဇာတနိဿယသတ္တိ"မမည်နိုင်သေး။ ပစ္စည်းနှင့် ပစ္စယုပ္ပန်တို့သည် တရား အချင်းချင်း ယှဉ်ဘက်အားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ တည်ရာမှီရာအားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ တည်တတ် မှီတတ်သောသဘောအား ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အတူတကွဖြစ်မှသာ "သဟဇာတနိဿယသတ္တိ" မည်လေသည်၊ သဟဇာတဝိဘင်္ဂပြီး၏။

(နောက်၌ရှိသော သချာခန်း - သဘာဂ - ယဋနာတို့ကို ၄၂-မှစ၍တဆက်တည်းလေ့လာပါ)

ဆောင် ▪ ဖြစ်စွမ်းစေနိုင်၊ ပြုစွမ်းနိုင်၊ ခေါ်ပိုင်သတ္တိသဘောတည်း။ (သတ္တိ-ဟူသည်--)

http://www.dhammadownload.com

အာရမ္မဏမျိုး (၈) ပစ္စည်း

၁။ အာရမ္မဏ ၂။ အဓိပတိ-အာရမ္မဏာဓိပတိ။ ၃။ နိဿယ-ဝတ္ထာရမ္မဏနိဿယ။
၄။ ဥပနိဿယ-အာရမ္မဏူပနိဿယ။ ၅။ ပုရေဇာတ-အာရမ္မဏပုရေဇာတ။
၆။ ဝိပ္ပယုတ္တ-ဝတ္ထာရမ္မဏ ဝိပ္ပယုတ္တ။ ၇။ အတ္ထိ-အာရမ္မဏ ပုရေဇာတတ္ထိ။
၈။ အဝိဂတ-အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ အဝိဂတ။ (အာရမ္မဏ၊ အဓိပတိ၊ နိဿယ၊ စသည်ဖြင့်လည်းဆိုနိုင်) ဆောင်။ ။ အာ-အဓိ-နိသ်၊ ဥ-ပု-ဝိပ်၊ နောက်ပိတ် အတ်-အဝိ။ အာရမ္မဏ၊ ပစ္စယ၊ ရှစ်ဝ ရစေဘိ။

အာရမ္မဏမျိုး (၈)ပစ္စည်း သုဒ္ဓသင်္ချာဇယား

	ပစ္စည်း	ပစ္စည်း(အာရုံ) အကြောင်း	ပစ္စယုပ္ပန် (အာရမ္မဏိက)အကျိုး	သင်္ချာ	ပစ္စည်းရေ
၁	အာရမ္မဏ	စိတ်-၈၉၊ စေ ၅၂ ရုပ် ၂၈၊ နိဗ္ဗာန်၊	ကာမစိတ် ၅၄၊ ဝိညာဉ်၃၊ နေဝ ၃ အဘိညာဉ်ဒွေ၊ လောကုတ် ၈၊	၉	၁
၂	အာဓိ အာရမ္မဏူ	အလေးအမြတ်ပြုအပ်သောက္ကဋ္ဌဖြစ်သောနိပ္ဖန္နရုပ်၁၈၊ ဒေါ-ဒွေး၊ မော-ဒွေး၊ ဒုက္ခသဟဂုတ်ကာယဝိညာဉ်ကြဉ်စိတ် ၈၄၊ ဒေါစတုက်-ဝိစိကြဉ်စေ၄၇၊ နိဗ္ဗာန်၊	အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူ ၈၊ မဟာကု ၈၊ မဟာကြိုဉာသမ်၄၊ လောကုတ် ၈၊	၇	၃
၃	အာပု အတ္ထိ-အဝိ	ပစ္စုပ္ပန် နိပ္ဖန္နရုပ် ၁၈၊ (ပစ္စည်းရှစ်ဖြစ်၍-ဗျာ ၃-ချက်သာရ၏)	ကာမစိတ် ၅၄၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်၊	၃	၄
၄	ဝတ္ထာပုနိ, ဝတ္ထာပု,ဝိပ် အတ္ထိ, အဝိ	စုတိစိတ်မှပြန်၍ရေသော် ၁၇ - ချက်မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု၊	မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ မရဏာသန္နဇော ၅ ချက်၊ တဒါရုံ	၃	၆ (မိဥ×)
၅	အာပုဓိ	အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော က္ကဋ္ဌဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်နိပ္ဖန္နရုပ် ၁၈၊	အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူ ၈-ခု	၁	၆ (နိဝိပ်×)
၆	ဝတ္ထာဓိ	အလေး--အပ်-စုတိစိတ်မှ - သော် ၁၇ -ချက်----- သော ဟဒယဝတ္ထု၊	အလေးအမြတ်--သော လောဘမူမရဏာသန္နဇော-၅ချက်	၁	၈

တစ်ဖက်ပါသင်္ချာပြဇယားကြည့်၍ - သင်္ချာ-နဝ- စသည်ကို ဆိုတတ်ပါစေ။ (×)မရသောပစ္စည်းပြ။

အာရမ္မဏမျိုး အခြေခံမှတ်ဖွယ် ။

ဤပဌာဝါရ၌ ပရမတ္ထတရားမျိုးကိုသာဟော၍ ပညတ်ကိုမဟောခြင်းကြောင့် ပညတ်ကို အာရုံပြုသော (အာကာ အာကိ ရူပစသော)စိတ်, စေတသိက်များ, အနိပ္ဖန္နရုပ်များဟောမည်မဟုတ်ပါ။

ထို့ပြင်ရှေးဆရာများ၏ လက်သုံးဆောင်ပုဒ် ဖြစ်သော သင်္ဂြိုဟ် အာရမ္မဏသင်္ဂဟလာ --

"ဒသ, တြိ, ဒွါဒသ၊ ဝီသတိ, ပဥ္စ, ဆ။ ။မဟဂ္ဂုတ်ဆ, ဧကဝီသ, အဋ္ဌ" ဟူသည်တည်း၊ ၎င်းတို့အရမှာ 'တေသု စက္ခုဝိညာဏာဒိနိ ယထာက္ကမံ ရူပါဒိ ပဥ္စာရမ္မဏံ' စသော စကားရပ်မှ စ၍ ကောင်းစွာနားလည်စေပြီး အာရမ္မဏသင်္ဂဟနှင့်အညီ အာရုံနှင့် အာရမ္မဏိကတို့ မဆက်စပ်ပါက ပဒ ပဒါဝသာန အလိုက်ကြည့်၍ ဆက်စပ်မှသာ ပစ္စည်းဘက်၊ ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်တွင်ကောက်မည်။ (နှာ ၁၆-၌ ဆောင်ပုဒ်များ အရကျက်ပါ)

ဤကျမ်းစာ နှာ ၂၃-ရှိ အာရမ္မဏအရကောက်ဇယားမှာ ဖော်ပြပါ 'ဒသ တြိ ဒွါဒသ၊ ဝီသတိ ပဥ္စ ဆ' တို့ပင် ဖြစ်သည်။ သင်္ဂြိုဟ် နားလည်မှုသာ သဘောပေါက်မြန်ပါမည်။(ဤကျမ်း ၁၁၂-၃ တို့၌အကျယ်ဖော်ပြထား)

အာရမ္မဏမျိုး သချာပြဇယား

အမှတ်စဉ်	အာရမ္မဏမျိုး ပစ္စည်းအမည်	[illegible]	ကု	အကု	ဗျာ	အကု	ကု	ဗျာ	ဗျာ	ကု	အကု	ပေါင်း
		[illegible]	ကု	=	=	အကု	=	=	ဗျာ	=	=	
၁	အာရမ္မဏ		။	။	။	။	။	။	။	။	။	၉
၂	အာဓိ - ဥပ		။	။	။	။			။	။	။	၇
၃	အာပု								။	။	။	၃
၄	ဝတ္ထာပုနိ											
၅	အာပုမိ										။	၁
၆	ဝတ္ထာမိ											
	ပြိုင်နိုင်သော ပစ္စယသတ္တိ		၃	၃	၃	၃	၁	၁	၈	၈	၈	

ဤအာရမ္မဏသုဒ္ဓသချာများသည် သဘာဂ ယဠနာ လွယ်ကူစေရန် စီစဉ်ထား၍ အာရမ္မဏ ယဠနာ (၅)ချက်ကို (၂)နံပါတ်မှစ၍ အစဉ်အတိုင်းပင်မှတ်ပါ။

အာရမ္မဏ - ၌ သချာ နဝ

အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသချာတွင် - ပစ္စည်းဘက် - ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်တွင်ဖြစ်သင့်သော ကု-တရား၊ အကု-တရား၊ အဗျာ-တရားများကို ခွဲစိတ်ခဲ့သည်ရှိသော် ပဒဘက်တွင် ကု-အကု-ဗျာ-သုံးပဒ ပေါ်ထွက်သလို ပဒါဝသါနဘက်တွင်လည်း ထိုသို့ပင် - ကု-အကု-ဗျာ-သုံးမျိုးပေါ်ထွက်သည်။ ထို့တွင် ကု-ပဒ၌

ကု - အာရုံသည် - ကု-အာရမ္မဏိကအား ကျေးဇူးပြုစဉ် - ကု-ကု

ကု - အာရုံသည် - အကု-အာရမ္မဏိကအား ကျေးဇူးပြုစဉ် - ကု-အကု

ကု - အာရုံသည် - ဗျာ-အာရမ္မဏိကအား ကျေးဇူးပြုစဉ် - ကု-ဗျာ ဤသို့ ကုသလပဒတစ်ခု၌ သုံးချက်စီရှိသကဲ့သို့ အကု ပဒ-ဗျာပဒတို့၌လည်း သုံးချက်စီရှိကြ၍ သချာ "နဝ" ဖြစ်လာရသည်။

အာရမ္မဏကျေးဇူးပြုပုံနှင့် - အာရမ္မဏသတ္တိ

အားနည်းသောယောက်ျားသည် တောင်ဝှေးကြိုးတန်းကိုဆွဲ၍ ထနိုင်ရပ်တည်နိုင်အောင် - ထိုတောင်ဝှေး ကြိုးတန်းတို့က အားနည်းသောယောက်ျားအား ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့-ထို့အတူ အာရုံ ၆ပါးတို့သည် အာရမ္မဏိက ဖြစ်သော စိတ်စေတသိက်တို့အား ဖြစ်နိုင် ရပ်တည်နိုင်အောင် ကျေးဇူးပြုကြသည်။

အာရမ္မဏသတ္တိ - ဟူသည် ။

ဖူးပွင့်ဝေဆာသော ပန်းဥယျာဉ်ကြီးထဲ၌ လူတို့ပျော်မွေ့ဖွယ်ရာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ရူပါရုံစသော အာရုံ ၆-ပါး တို့သည်လည်း စိတ်စေတသိက်တို့၏ နှစ်သက်ပျော်မွေ့ဖွယ်ရာဖြစ်ကြသည်။ အာရုံနှင့်ကင်း၍ ဖြစ်ကြသော စိတ်စေတသိက်တရားမည်သည်မရှိကြ။ အိပ်ပျော်ခိုက်မှာပင် ကံ,ကမ္မနိမိတ်,ဂတိနိမိတ် တမျိုးမျိုးကို အာရုံ ပြုကြသည်။ ဘဝင်သည်ဝိပါက်များဖြစ်၍လွန်စွာနူးညံ့ရကား ဘဝင်၏အာရုံကို ထင်ရှားမတွေ့နိုင်ပေ။ စိတ် စေတသိက်တိုင်း ရူပါရုံစသောအာရုံ တစ်ခုခုကို အာရုံပြုကြရသည့်သတ္တိထူးသည် **"အာရမ္မဏသတ္တိ"** မည်၏။

အရေတွက်နည်း -

ပစ္စယုပ္ပန်၌ <u>အကုရှိပါက</u> ပစ္စည်းဘက်တွင် ကုရှိက <u>လောကီကု</u>။ <u>ဗျာရှိကလောကီ ဝိ၃၂၊ ကြိ၂၀-ကောက်</u>။
ပစ္စယုပ္ပန်၌ <u>ကုရှိပါက</u> ပစ္စည်းဘက်တွင် ကုရှိက ရမဂ်ကြဉ်ကု၂၀။ ဗျာရှိကရဖိုလ်ကြဉ်ဝိ၃၅၊ ကြိ၂၀-ကောက်။
ပစ္စယုပ္ပန်၌ <u>ဗျာရှိပါက</u> ပစ္စည်းဘက်တွင် ကုရှိက(ကုကုန်)။ ဗျာရှိက(ဗျာကုန်)ဝိ၃၆၊ကြိ၂၀၊ နိ၊ ရုပ်၂၈-ကောက်။

http://www.dhammadownload.com

ပဋ္ဌာဝါရ- ဝိဘင်-အာရမ္မဏ အရကောက်ယေား

ပဒ	ဝသါန	အာရုံ - ပစ္စည်း - ကတ္တား	အာရမ္မဏိက - ပစ္စယုပ္ပန် - သမ္ပဒါန်	ကရိုက်
ကု	ကု	အရ-ပင်ကြည်-ကု ၂၀၊ စေ - ၃၈ (တနည်းကား)	မဟာကု၈၊ ဝိညာကု၊ နေဝကု၊ ဣဒ်-စေ-ပုဗ်-ယ အ-ကု-အဘိညာဉ်-တီ-အပ္ပကြည်-စေ-၃၃	၃
။	အကု	လောကီ ကု-၁၇၊ စေ-၃၈	အကု ၁၂၊ စေ ၂၇	၃
။	ဗျာ	ကု-၂၁၊ စေ-၃၈ (တနည်းကား)	ရုံ -၁၁၊ ပဥ္စဒွါ-ကြည်-ကာမကြိ -၁၀၊ (ဝိညာဝိကြိ၊ နေဝ ဝိ-ကြိ)၊ စေ. ပုဗ်. ယ. အ. ကြိ. ဘိ၊ တီ-အပ္ပကြည်စေ၃၃	၃
အကု	အကု	အကု-၁၂. စေ ၂၇	အကု ၁၂၊ စေ ၂၇	၃
။	ကု	။	မဟာကု ၈. စေ. ပုဗ်. ယ. အနာ. ကုဘိဉ်၊ အပ္ပမညာကြည်-စေ ၃၆	(၁)
။	ဗျာ	။	ရုံ၁၁၊ ပဥ္စဒွါ-ကြည်ကာမကြိ. ၁၀၊စေ-ပုဗ် ယ-အနာ. ကြိဘိဉ်-တီ-အပ္ပကြည်စေ ၃၃	(၁)
ဗျာ	ဗျာ	ဝိ၃၆၊ ကြိ၂၀၊ စေ၃၈၊ ရုပ်၂၈၊ နိ (တနည်းကား)	ကာမဝိ၂၃၊ ကာမကြိ၁၁၊ ဝိညာကြိ-နေဝကြိ-စ-သော ဣ. စေ. ပုဗ်၊ အ. ကြိဘိဉ်၊ ဖိုလ်၄၊ အပ္ပကြည် စေ၃၆	၈
။	ကု	အရ-ဖိုလ်ကြည် ဝိ ၃၅၊ ကြိ ၂၀ ရုပ်၂၈၊ နိ (တနည်းကား)	မဟာကု-၈၊ စ. သော၊ ဣဒ်. စေ. ပုဗ်၊ အ. ကုဘိဉ် မဂ်၄၊ အပ္ပကြည် စေ၃၆	၈
။	အကု	ကာဝိ၃၂၊ ကြိ၂၀၊ စေ၃၅ ရုပ်၂၈	အကု ၁၂၊ စေ၂၇	၈

အရကောက် စိစစ်ချက်

ဤအာရမ္မဏမျိုးအရကောက်၌ အာရုံ (ပစ္စည်း)နှင့် အာရမ္မဏိက (ပစ္စယုပ္ပန်)တို့သည် ကု-အကု-ဗျာ-သုံးမျိုးစီရှိကြ၏။ ထို ၃-မျိုးတို့တွင် အာရုံ ကု-ဖြစ်ပါက ထိုကု. ကို အာရုံပြုနိုင်သော အာရမ္မဏိက ရှိ မရှိ သမ္ပဒါန်ဘက်တွင် စိစစ်ရမည်။ ထို့အတူ အကု-ဗျာနှင့် ပစ္စည်းတရားတို့ကိုလည်း စိစစ်ရမည်။

ကု-ကု-ကတ္တားအရတွင် အာရမ္မဏိက ပစ္စယုပ္ပန်လောကီကုများက ကု-အရ-မဂ်ကို အာရုံမပြုနိုင်၍ ကြည်ရသည်။ (ထိုရ-မဂ်ကို မဟာကြိယာကသာ အာရုံပြုနိုင်၍ ကု-ဗျာ-ကတ္တားတွင်ကောက်ရသည်။)

ကု-ကု သမ္ပဒါန်၌ -စက်-သော ကုဘိညာဉ်တို့သည် ရူပါရုံ (ဗျာ)ကိုရင်း၊ ဝိရတီသည် ဝီတိက္ကမိတဗ္ဗ အာရုံကိုရင်း၊ အပ္ပမညာသည် သတ္တဝါပညတ်ကိုရင်း၊ မဂ်ကုသိုလ်သည် နိဗ္ဗာန်ကိုရင်း အာရုံပြုကြ၍ ကြည်ရသည်။ (ကု-အာရုံကို အာရုံပြုမှသာ ကောက်ရမည်)

အင်္ဂါ ၂ချက် - ကု-ကုသမ္ပဒါန်၌- မိမိကကု-လည်းဖြစ်, ကု-ကိုအာရုံပြုနိုင်သောတရားလည်းဖြစ်မှသာ ကောက်ရသည်။ ထို့အတူ ကျန်နေရာများ၌လည်း အင်္ဂါ ၂ချက်ကို အာရမ္မဏသင်္ဂဟနှင့်အညီ အာရုံနှင့် အာရမ္မဏိက တရားတို့ ဆက်စပ်ပါမှ ပဒ, ပဒါဝသါန ထုတ်ကောက်ရမည်။

ဆောင် * ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်၊ အတန်တန်မှ၊ ဓမ္မအဖုံဖုံ၊ အာရုံအာရမ္မဏိက ဆက်စပ်မှ၊ ပဒ ပဒါဝသာန ထုတ်၍ဟော။

* ဆက်စပ်ကြဟန်၊ အတန်တန်ကို၊ အာရမ္မဏ၊ သင်္ဂဟ တွေးဆ၍သာဟော။

* စက်-သော-ဣဒ်-စေ၊ ပုဗ္ဗေ,ယထာ၊ အနာဂါ၊ ဘိညာခုနှစ်ပါး။

http://www.dhammadownload.com

အာဓိသရုပ်ခွဲဇယား

ပစ္စည်း		ပစ္စယုပ္ပန်	
အလေးအမြတ်ပြုအပ်	ဣဋ္ဌဖြစ်သော နိပ္ဖန္နရုပ် ၁၈၊ဒေါသ္မွေ၊မောဟ္မွေ၊ဒုက္ခသဟဂုတ်ကာယဝိညာဉ်ကြဉ်လောကီစိတ် ၇၆၊ ဒေါ. ဣ. မ. ကု-ဝိစိကြဉ် စေ ၄၇	အလေးအမြတ်ပြုတတ်	လောဘမူ ၈
	လောကီ ကု ၁၇		မဟာကုဝိပ် ၄
	အရဟတ္တမဂ်ကြဉ်- ကု ၂၀၊အောက်ဖိုလ် -၃၊ နိဗ္ဗာန်		မဟာကုသံ ၄
	အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ် - နိဗ္ဗာန်		မဟာကြိသံ ၄
နိဗ္ဗာန်		လောကုတ်	၈

သေဇံ တိပါကံ ကြိယံ၊ စတုရူပဥ္စ သေဇိနော။
တိ ပုညံ ကာမပုညဿ၊ သေဇဿာ ဓိပတီဘဝေ။
ဥတ္တရံ ဓိယုတ္တဒွန္နံ၊ နိဗ္ဗာနံ ဥတ္တရဿစ။ ။

> ဤသို့အာဓိသရုပ်ခွဲခြင်းသည်
> အာဓိ-အနုဝါဒပါဠိ၊ အရကောက်
> ဆဝါရများ၌ အကျိုးများလှ၏။

သေဇံ	လောဘမူစိတ် -၈ပါးသည်	သေဇိနောစ-လောဘမူစိတ်၈အားရင်း	အဓိပတိ-သည်။ ဘဝေ-၏။
တိပါကံ	ဒုက္ခသဟဂုတ်ကာယဝိညာဉ်ကြဉ်ကီ-ဝိ- ၃၁	။ ။ ။	
ကြိယံ	ကြိယာ ၂၀သည်	။ ။ ။	
စတုရူပံ	ဣဋ္ဌဖြစ်သောနိပ္ဖန္နရုပ် ၁၈-သည်	။ ။ ။	
တိပုညံ	လောကီကု-၁၇သည်	ကာမပုညဿ၊ ကာမကု -၈ ။	
	။	သေဇဿ၊ လောဘမူ -၈ ။	
ဥတ္တရံ	အောက်မဂ်-၃၊ အောက်ဖိုလ်၃၊ နိဗ္ဗာန်သည်	ဓိယုတ္တဒွာနံ-မဟာကုသံ ၄တို့ ။	
	အရဟတ္တမဂ်-အရ-ဖိုလ်-နိဗ္ဗာန်သည်	ဓိယုတ္တဒွာနံ-မဟာကြိသံ ၄တို့ ။	
နိဗ္ဗာနံ	နိဗ္ဗာန်သည်	ဥတ္တရဿစ-မဂ်၄၊ ဖိုလ် ၄ ။	

အာဓိ (အာရမ္မဏာပနိဿယ) အရကောက်ဇယား

ပဒ	ဝသာ		အာရုံ- ပစ္စည်း-ကတ္တား		အာရမ္မဏိက-ပစ္စယုပ္ပန် - သမ္ပဒါန်	ကရိုက်း
ကု	ကု	အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော	အရ-မဂ်ကြဉ် ကု၂၀၊ စေ၃၈(တနည်းကား)	အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော	မဟာကု ၈၊ တိ-အပ္ပကြဉ် စေ ၃၃	(၃)
။	အကု		လောကီကု ၁၇၊ စေ ၃၈		လော ၈-စေ၂၂	(၃)
။	ဗျာ		အရဟတ္တမဂ်၊ စေ၃၆		မဟာကြိသံ၄၊ စေ ၃၃	(၃)
အကု	အကု		လော ၈၊ စေ၂၂		လော ၈၊ စေ၂၂	(၃)
ဗျာ	ဗျာ		အရဟတ္တဖိုလ် နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန်		မဟာကြိ-သံ ၄ ဖိုလ်-၄ (စေ ၃၆)	(၃)
။	ကု		အောက်ဖိုလ်-၃-နိဗ္ဗာန် နိဗ္ဗာန်		မဟာကု-သံ ၄ မဂ်-၄ (စေ ၃၆)	(၃)
။	အကု		ဣဋ္ဌဖြစ်သောနိပ္ဖန္နရုပ်၁၈၊ ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဉ်ကြဉ် ကီဝိ-၃၁ ကြိ ၂၀၊ စေ ၃၅		လော ၈၊ စေ ၂၂	(၃) ၈

ရုပ်တရားမှန်သမျှကို လောဘ-၈-ကသာ အလေးအမြတ်အာရုံပြု၍၊ ရုပ်ပွားဆင်းတုများကို အာဓိ-မဟာ ကုဖြင့် မကြည်ညိုနိုင်သည်ကို ဤအရကောက်နှင့် သရုပ်ခွဲကဖော်ညွှန်းသည်။ အာရုံသာမာန်ဖြင့်ကား ကြည်ညိုနိုင်သည်။

http://www.dhammadownload.com

၄ အာပု–အရကောက် (ကောက် - ၄၂၆)

ပဒ	ဝသာန	ကတ္တား = ပစ္စည်း	သမ္ပဒါန် = ပစ္စယုပ္ပန်		ကရိုဏ်း
ဗျာ	ဗျာ	ပစ္စုပ္ပန် ရူပါရုံ ---/ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ	စက္ခုဝိညာဉ်ခွေး/ကာ -- ခွေး	ကာမဝိ ၂၃၊ ကာမကြိ ၁၁ ဒိဗ္ဗစက္ခု-ဒိဗ္ဗသောတကြိဘိဝိ,အပ္ပကြဉ် စေ-၃၃	၆✓ (၄) နိ-ဝိပ်
		။ ပဉ္စာရုံ	မနောဓာတ် ၃		
		။ နိပ္ဖန္နရုပ် ၁၈	မ-ဠွန်း၊ ကာကြိဇော ၉၊ရုံ ၁၁		
		ဒူရ. ပ. သ. သုခုမ ပစ္စုပ္ပန်ရူပါရုံ	ဒိဗ္ဗစက္ခုကြိယာ အဘိညာဉ်		
		ဒူရ. ပ. သ. သုခုမ ပစ္စုပ္ပန်သဒ္ဒါရုံ	ဒိဗ္ဗသောတ ။ ။		
။	ကု	ပစ္စုပ္ပန် နိပ္ဖန္နရုပ် ၁၈	မဟာကု -၈		၆✓ (၄)
		ဒူရ --- ပစ္စုပ္ပန်ရူပါရုံ	ဒိဗ္ဗစက္ခု ကု - အဘိညာဉ်		
		ဒူရ ---- ။ သဒ္ဒါရုံ	ဒိဗ္ဗသောတ ကု ။ အပ္ပ-ကြဉ် စေ၃၆။		
။	အကု	ပစ္စုပ္ပန် နိပ္ဖန္နရုပ် ၁၈	အကု- ၁၂ စေ ၂၇		၈✓(၄)

ဤအာပုပါဠိအတွက် အာရမ္မဏာရှိ × ပြပါဠိကိုရွေး၍ ၃-ချက်လုံးဆိုပါ။ (ပါဠိတော် - နှာ - ၁၅၂)

ဝတ္ထာ အရကောက် ဇယား၊ (အာရမ္မဏပစ္စယာ နိဿယေ(ဝိပ္ပ) တီဏိ) သဘာဂအရ။ (ကောက်-၄၆၇)

	ပဒ	ဝသာ	ပစ္စည်း	ပစ္စယုပ္ပန်	က
ဝတ္ထာ ကောက် ကောက်-၄၆၇	ဗျာ	ဗျာ	စုတိစိတ်မှပြန် -- ဟဒယဝတ္ထု	မ-ဠွန်း၊ မ-သန် ကြိဇော ၅-ချက်၊ ရုံ ၁၁၊	(၆)
	ဗျာ	ကု	။ ။	မ-သန် ကုဇော ၅-ချက်၊	(၆)
	ဗျာ	အကု	။ ။	မ-သန် အကုဇော ၅-ချက်၊	၈
၄ ဝတ္ထာ ဝတ္ထာ ပါဠိ ကောက်-၄၆၇	ဗျာ	ဗျာ	ဝတ္ထု	ဝိပါကာဗျာကတာနံ ကြိယာဗျာကတာနံ ခန္ဓာနံ၊	
	။	ကု	ဝတ္ထု	ကုသလာနံ ခန္ဓာနံ၊	
	။	အကု	ဝတ္ထု	အကုသလာနံ ခန္ဓာနံ၊	

၅ အာပုမိ	အာပုမိ အရကောက် (၅-သုဒ္ဓသချာအတိုင်း) (သာဓိပတိ ဥပနိဿယ ယဋ္ဌနာအရဖြစ်)				
အရကောက်	ဗျာ	အကု	အလေး-ပြုအပ်-ဣဋ္ဌ-နိပ္ဖန္နရုပ် ၁၈၊	အလေး-ပြုတတ်-လောဘမူ ၈	(၆)
အာပုမိပါဠိ	ဗျာ	အကု	စက္ခုံ/ သောတံ (ပ) ဝတ္ထုံ	ဂရုံ ကတွာ အဿာဒေတိ အဘိနန္ဒတိ၊ တံ ဂရုံ ကတွာ ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။	

၆ ဝတ္ထာမိ	ဝတ္ထာမိ အရကောက် (၆-သုဒ္ဓသချာအတိုင်း)(သာဓိပတိ နိဿယ ဥပနိဿယ ဝိပ္ပယုတ္တ ယဋ္ဌနာ)				
အရကောက်	ဗျာ	အကု	အလေး-ပြုအပ်-စုတိ--ဟဒယဝတ္ထု	အလေး-ပြုတတ်-လောဘမူ မ-သန်ဇော ၅	(၈)
ဝတ္ထာမိပါဠိ	ဗျာ	အကု	ဝတ္ထုံ (ကောက်-၄၆၉)	ဂရုံ ကတွာ အဿာဒေတိ အဘိနန္ဒတိ၊ တံ ဂရုံ ကတွာ ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။	

ဤပါဠိတော်များတွင် ဝတ္ထာကား"အာရမ္မဏပစ္စယာ နိဿယေ(ဝိပ္ပ) တီဏိ)"သဘာဂအရဖြစ်၏။(ကောက်-၄၆၇) အာပုမိ, ဝတ္ထာမိ–တို့ကား ယဋ္ဌနာမှဖြစ်ပေါ်လာသည်၊ ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်ဟောသည်မဟုတ်။ (ကောက်-၄၆၉)ရှု။

နိဗ္ဗာန်သည် (အကျိုးတရားမဟုတ်) အကြောင်းအာရုံတရားဖြစ်ကြောင်းကို "နိဗ္ဗာနံ ပစ္စဝေက္ခန္တိ၊ နိဗ္ဗာနံ ဂေါတြဘုဿ" ပါဠိတို့ကညွှန်ပြပြီး၊ ထိုပါဠိကပင် ပုထုဇဉ်တို့နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုနိုင်ပုံကိုပြသည်။ (ဓမ္မစကြာ၌ နိဗ္ဗာန်ကို အကျိုးသစ္စာသဘောဖြင့် ဟောကြားသည်။)

http://www.dhammadownload.com

အာရမ္မဏာဓိပတိသတ္တိဟူသည် ---

သာမန်အာရုံထက်ပင် စိတ်ကိုအလွန်အကဲတမ်းတမ်းစွဲဖြစ်အောင် ဆွဲဆောင်နိုင်သောစွမ်းအားဖြင့် အလေးအမြတ် ကျေးဇူးပြုခြင်း အစိုးရခြင်းသဘောသတ္တိသည် - 'အာရမ္မဏာဓိပတိသတ္တိ' မည်၏။

ဆောင် ▪ အာရမ္မဏာ၊ ဓိပတိမှာကား၊ သာမာန်အာရုံ၊ အဖုံဖုံထက်၊ လွန်ကဲတတ်ဘိ၊ သတ္တိပိုမို၊ စိတ်ကို ဆွဲငင်၊ လေးမြတ်လျှင်၊ ခေါ်တွင်ကျေးဇူးပြု။

မေး▪ ရဟန္တာတို့အလေးအမြတ် အာရုံပြုသည့် တရားများကို ဖော်ပြသည့် ဝိဓိအနုဝါဒပါဠိများကို ပဥှာဝါရ ဝိဘင်္ဂမှ ပဒအလိုက်ဖော်ပြပါ။ ဟုမေးခဲ့လျှင် ---

ဖြေ▪ အာဓိ-ကု-ဗျာ နှင့် အနုဝါဒပါဠိ။ ဗျာ-ဗျာနှင့် အနုဝါဒပါဠိ (အားလုံး - ၄-ချက်)ကို ဖော်ပြပါ။ ထိုအနုဝါဒများကို အရကောက်တတ်ပါစေ။ (ပါဠိ-နှာ-၁၃၆-၇ ၌ရှုပါ)

အာရမ္မဏ မှတ်သားဖွယ်ရာများ -----

အာရမ္မဏာသချ်ာ'နဝ'ရှိ အနုဝါဒများတွင် ပစ္စဝေက္ခတိ-တွေ့လျှင် ပစ္စဝေက္ခဏာဝါရ၊ ဝိပဿန္တိ - တွေ့လျှင် ဝိပဿနာဝါရ စသည်ဆိုကြသေးသည်။

ဝိပဿနာ၌ "စက္ခုတွင်မည်၊ ရုပ်အကြည်ကား၊ -ပ-ခဏဖြစ်လျက်၊ ခဏပျက်၏"။ ဆိုင်ရာ အနုဝါဒ "အရဟာ စက္ခုံ အနိစ္စတော-ပ-ဝိပဿတိ။ သေက္ခာဝါ ပုထုဇ္ဇနာဝါ-စက္ခုံ အနိစ္စတော-ပ-ဝိပဿန္တိ" ဤသို့စသည်ဖြင့် ရုပ်နှင့်နာမ်အသီးသီး အပေါ် ရဟန္တာနှင့် ပုထုဇဉ်, သေက္ခတို့ ဝိပဿနာရှုမှတ်ပုံကိုလည်း သဘောကျပါစေ။

မေး ▪ အာရမ္မဏရှစ်ပစ္စည်းလုံးတစ်ပြိုင်နက်ရအောင် ကတ္တားအရ ကောက်ပြပါ။ (သို့မဟုတ်) အာမျိုး - ၈-ပစ္စည်းလုံး ရထိုက်သော ဝိဓိ-အနုဝါဒ - အရကောက်ဖော်ပြပါ။ (ဟုမေးလျှင်)

ဖြေ ▪ သုဒ္ဓသချ်ာ ၆-နံပါတ် (ဝတ္ထာဓိ)-ဝိဓိ-အနုဝါဒ အရကောက်ဖော်ပြပါ။

မေး ▪ ရုပ်/သံ ကြည့်ရှုနားထောင်ရာ၌ (က) ကြည့်တတ်လျှင် ဘာဝနာ။ (ခ) မကြည့်တတ်လျှင် တဏှာ - ဖြစ်ကြရပုံကို ပဥှာဝါရ - အာရမ္မဏ ဝိဘင်္ဂမှ ဝိဓိအနုဝါဒ ပါဠိထုတ်ပြပါ။

ဖြေ ▪ (က) ဗျာ-ကု - ရူပေ အနိစ္စတော --- ဝိပဿန္တိ။

(ခ) ဗျာ - အကု - ရူပေ အဿာဒေတိ၊ အဘိနန္ဒတိ၊ တံ အာရဗ္ဘ ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ- စသည်။

မေး၊ ကု-ဗျာ၊ အကု-ဗျာ ရှိ အနုဝါဒတို့တွင် ရဟန္တာတို့နှင့်သာဆိုင်သော အနုဝါဒများကို အာရမ္မဏမှထုတ်ပြပါ။

ဖြေ၊ ကု-ဗျာ ရှိ အစ ၄-ချက်၊ အကု-ဗျာ ရှိ အစ ၄-ချက်တို့မှာ ရဟန္တာနှင့်သာဆိုင်သည်။ (ဖော်ထုတ်ပါ)

မှတ်ချက်။ ဗျာ-ဗျာ ရှိတရားတို့တွင် 'ရူပါယတနံ စက္ခုဝိညာဏဿ-စသည့်ကား အားလုံးနှင့်ဆိုင်' ကျန်တရားများကား ရဟန္တာများနှင့်သာဆိုင်သည်။(မဂ္ဂဖလဉ္စ နိဗ္ဗာနံ၊ ပစ္စဝေက္ခတိ ပဏ္ဏိတော-စသည့်သင်္ဂဟနှင့်တွဲဖက်ကြည့်ပါ၊)

တိုက်တွန်းချက် ▪ ▫ အနက်များနှင့်အဓိပ္ပါယ်အရတို့ကို အရကောက်စာအုပ်မှယူ၍ ကျက်မှတ်ဖတ်ပါရန် တိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။ ဖတ်ပါ အမြင်ကျယ်စေပါသည်။ (အနုဝါဒ အနက်ထူးများ နှာ-၁၀၇-၈-၌ရှုပါ)

အာရမ္မဏ အနုဝါဒပါဠိများ ကျက်မှတ်လွယ်ကူစေရန် ဆောင်ပုဒ်များ -

(ကု-ကု) ▪ ဒါ, ပုစ်, ဈာ, သေက်၊ ဝေါ, သေက်, သေက်၊ စေဖြစ် အာ, ကိ, ကု။

(ကု-ဗျာ) ▪ အ,ပုစ်,ကု,စေ၊ သေက်, ကု (နေ)၊ (ဆိုလေ) အာ, ကိ, ကု။ (အကု-ဗျာ နည်းတူ)

(ဗျာ-ဗျာ) ▪ ဟာ, နိဗ်, နိဗ်, ဟာ၊ သော, ဒိဗ္ဗာနှင့်၊ ဒိဗ္ဗာ, စေ, အာ,၊ ကိ, ရူပါ၊ အဗျာ, ဗျာဗျာတွက်။

http://www.dhammadownload.com

ပဉှာဝါရ ဝိဘင်္ဂ အာရမ္မဏမျိုး ပါဠိတော်ဇယား (ပါဠိတော်-၁၃၂) (ကောက်၃၃၆)

ပဒ	ဝသာန	ပစ္စည်း-အာရုံ-အကြောင်း	တရားကိုယ်	ပစ္စယုပ္ပန်-အာရမ္မဏိက-အကျိုး	တရားကိုယ်
		[ဒါနံ ဒတွာ သီလံ သမာဒိယိတွာ ဥပေါသထကမ္မံ ကတွာ တံ	ကာမကု	(ဂရုံကတွာ) ပစ္စဝေက္ခတိ	ကာမကု
		ပုဗ္ဗေ သုစိဏ္ဏာနိ	။	(ဂရုံကတွာ) ။	။(ကောက်၃၃၆)
		ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ ဈာနံ	မဟဂ်ကု	(ဂရုံကတွာ) ။	။
		သေက္ခာ ဂေါတြဘုံ/ဝေါဒါနံ	မဟာကုပ,တခွေ	(ဂရုံကတွာ) ပစ္စဝေက္ခန္တိ ၂	။
		သေက္ခာ မဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟိတွာ မဂ္ဂံ	←အောက်မဂ် ၃	။ ။]	မဟာကုသ် ၄
		သေက္ခါဝါ ပုထုဇ္ဇနာဝါ ကုသလံ	ကိကု ၁၇	အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ	ကာမကု
ကု	ကု	ကုသလစိတ္တသမင်္ဂီဿ စိတ္တံ	ကု ၂၀	← ● စေတောပရိယာဉာဏေန ဇာနန္တိ	စေတောနှောင်ကာမကု
		အာကာသာနဉ္စာယတနကုသလံ	အာကာသကု	ဝိညာဏဉ္စာယတန ကုသလဿ	ဝိညာကု
		အာကိဉ္စညာယတနကုသလံ	အာကိကု	နေဝသညာနာသညာယတနကုသလဿ	နေဝကု
		ကုသလာခန္ဓာ	ကု ၂၀	ဣဒ္ဓိဝိဓ ဉာဏဿ၊ စေတောပရိယဉာဏဿ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏဿ၊ ယထာ ကမ္မုပဂဉာဏဿ၊အနာဂတံသဉာဏဿ	ကုသိ
ကု	အကု	[ဒါနံ ဒတွာ. တံ/ပုဗ္ဗေသုစိဏ္ဏာနိ (ကောက်၃၅၉)	ကာမကု	(ဂရုံကတွာ)အဿာဒေတိ အဘိနန္ဒတိ တံ (ဂရုံကတွာ)အာရဗ္ဘ ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ] ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဥဒ္ဓစ္စံဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ)	အကု ၁၂ ဓိ-လောဇွှစ်
		ဈာနာ.ဝုဋ္ဌဟိတွာ ဈာနံ)	မဟဂ်ကု	(ဂရုံကတွာ)အဿာဒေတိ . ဒိဋ္ဌိဥပ္ပဇ္ဇတိ) ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဥဒ္ဓစ္စံဥပ္ပဇ္ဇတိ၊	အကု ၁၀ ဓိ-လောဇွှစ်
		ဈာနေ ပရိဟီနေ	ပရိဟီနမဟဂ်ကု	ဝိပ္ပဋိသာရိဿ ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ	ဒေါခွေ
		[အရိယာ မဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟိတွာမဂ္ဂံ)	ရဟတ်မဂ်	(ဂရုံကတွာ) ပစ္စဝေက္ခတိ]	မဟာကြိသ် ၄
		ပုဗ္ဗေ သုစိဏ္ဏာနိ	ကာမကု	ပစ္စဝေက္ခတိ	မဟာကြိ
		ကုသလံ	ကိကု ၁၇	အနိစ္စတော . . ဝိပဿတိ	။
		ကုသလစိတ္တသမင်္ဂီဿစိတ္တံ	ကု ၂၁	← ● စေတောပရိယဉာဏေန ဇာနာတိ	စေတောနှောင်ကာမကြိ
ကု	ဗျာ	သေက္ခာဝါပုထုဇ္ဇနာဝါကုသလံ	ကာမကု	အနိစ္စတော--ဝိပဿန္တိ၊ ကုသလေ နိရုဒ္ဓေ ဝိပါကော တဒါရမ္မဏတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ	ကုဇောနှောင်ရုံ
	(ကောက်၃၃၆)	ကုသလံ	။	အဿာဒေတိ---အကုသလေ နိရုဒ္ဓေ ဝိပါကော တဒါရမ္မဏတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ	အကုဇောနှောင်ရုံ
		အာကာသာနဉ္စာယတနကုသလံ	အာကာကု	ဝိညာဏဉ္စာယတနဝိပါကဿကြိယဿစ	ဝိညာဝိ,ကြိ
		အာကိဉ္စညာယတနကုသလံ	အာကိကု	နေဝ --- ဝိပါကဿစ ကြိယဿစ	နေဝဝိ,ကြိ
		ကုသလာ ခန္ဓာ	ကု ၂၁	စေတောပရိယဉာဏဿ၊ ပုဗ္ဗေ၊ ယထာ- အနာဂတံသ ဉာဏဿ၊ အာဝဇ္ဇနာယ	ကြိသိ အာဝဇ္ဇန်း

မှတ်ချက်။ ကု-ဗျာ၊ အကု-ဗျာတို့၏ အစ ၄-ချက်သည် ရဟန္တာများနှင့်သာဆိုင်။ ကု-အကု အာရုံကိုအာရုံပြုပုံကိုပြသည်။

http://www.dhammadownload.com

ပဉှာဝါရ ဝိဘင် အာရမ္မဏမျိုး ပါဠိတော်ဇယား

ပဒ	ဝသါန	ပစ္စည်း-အာရုံ-အကြောင်း	တရားကိုယ်	ပစ္စယုပ္ပန်-အာရမ္မဏိက-အကျိုး	တရားကိုယ်
အကု	အကု	[ရာဂံ/ဒိဋ္ဌိံ] (ကောက်၃၇၃)	လောရှစ်၊ဒိဋ္ဌိသံ၄	(ဂရုံကတွာ) အဿာဒေတိ အဘိနန္ဒတိ၊ တံ (ဂရုံကတွာ) အာရဗ္ဘ ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒိဋ္ဌိဥပ္ပဇ္ဇတိ] ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ဥဒ္ဓစ္စံဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊	အကု ၁၂ ဝိ - လောရှစ်
		ဝိစိကိစ္ဆံ အာရဗ္ဘ	ဝိစိကိစ္ဆာ	ဝိစိကိစ္ဆာဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ဒေါမနဿံ···	အကု-၈
		ဥဒ္ဓစ္စံ ။	ဥဒ္ဓစ္စ	ဥဒ္ဓစ္စံ ။ ။ ဝိစိကိစ္ဆာ ။	။
		ဒေါမနဿံ ။	ဒေါဒွေ	ဒေါမနဿံ ။ ။ ။ ဥဒ္ဓစ္စံ	။
အကု	ကု (ကောက်၃၇၄)	သေက္ခာ ပဟီနေ ကိလေသေ	ဒိဋ္ဌိ၊ဝိစိ၊လောဘ	ပစ္စဝေက္ခန္တိ	ကာမကု
		ဝိက္ခမ္ဘိတေ ကိလေသေ [ကောက်-၃၇၇]	တစိပ်၊ဒေါသ ကြွင်းကိ ၈, ၇ပါး	။	။
		ပုဗ္ဗေ သမုဒါစိဏ္ဏေ ကိလေသေ	ကိလေသာ ၁၀	ဇာနန္တိ	။
		သေက္ခာဝါပုထုဇ္ဇနာဝါ အကုသလံ	အကု ၁၂	အနိစ္စတော. . . ဝိပဿန္တိ	။
		အကုသလစိတ္တသမင်္ဂိဿ စိတ္တံ	။	← ● စေတောပရိယညာဏေန ဇာနန္တိ	စေတောနောင် ကာမကု
		အကုသလာခန္ဓာ	။	စေတောပရိယညာဏဿ၊ ပုဗ္ဗေ၊ ယထာ၊ အနာဂတံသညာဏဿ	ကုဘိ
အကု	ဗျာ (ကောက်၃၇၅)	အရဟာ ပဟီနေ ကိလေသေ	လောဘတစိပ်	ပစ္စဝေက္ခတိ	ကာမကြိ
		ပုဗ္ဗေ သမုဒါစိဏ္ဏေ ကိလေသေ	ကြွင်းကိလေသာ၇ ကိလေသာ ၁၀	ဇာနာတိ	။
		အကုသလံ	အကု ၁၂	အနိစ္စတော . . . ဝိပဿတိ	။
		အကုသလ စိတ္တသမင်္ဂိဿစိတ္တံ	။	← ● စေတောပရိယညာဏေန ဇာနာတိ	စေတောနောင် ကာမကြိ
		သေက္ခာဝါ ပုထုဇ္ဇနာဝါ အကုသလံ	။	အနိစ္စတော -- ဝိပဿန္တိ၊ ကုသလေ နိရုဒ္ဓေ ဝိပါကော တဒါရမ္မဏတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ	ကုဇောနောင်ရုံ
		အကုသလံ	။	အဿာဒေတိ--- ဒေါမနဿံဥပ္ပဇ္ဇတိအကုသလေ နိရုဒ္ဓေဝိပါကော တဒါရမ္မဏတာဥပ္ပဇ္ဇတိ	အကုဇောနောင်ရုံ
		အကုသလာ ခန္ဓာ	။	စေတောပရိယညာဏဿ၊ ပုဗ္ဗေ၊ ယထာ အနာဂတံသညာဏဿ၊ အာဝဇ္ဇနာယ	ကြိဘိ၊ ဝုန်း

[ ] လက်သည်းကွင်းတွင်းပါဠိနှင့် (ဂရုံကတွာ)ကို အာဝိ(၇)ချက်ရွေး၍ဟောပါ၊ အာဝိကို ဟောပြီးပါက သဟာဝိနှင့် အာဝိတို့ ပေါင်း၍ဟောပါ၊ ဤသို့မျိုးကွဲရှိသော ၁၀-ပစ္စည်း၌ ပါဠိတော်ကို ကြည့်၍ဟောပါမှ သဘောကျမည်၊ ဗျာ + ဗျာ-၌ စက္ခုအစရှိသည်ကို ကမ္မဇသာဖြစ်သောကြောင့် ဧကဝုစ်ထားသည်၊ ရူပ -စသည်ကို စတုသမုဋ္ဌာနိက, ဒွိသမုဋ္ဌာနိကဖြစ်၍ ဗဟုဝုစ်ထားသည်၊ ဤပါဠိများဖြင့် ရုပ်မကုန်ရတား - နိဒဿနနည်း, နာနတ္တရိကနည်းအားဖြင့် ဟောသောကြောင့် ဗဟုဝုစ်ထားသည်၊ (ကောက် - ၃၈၄)

http://www.dhammadownload.com

ပဉှာဝါရ ဝိဘင်္ဂ အာရမ္မဏမျိုး ပါဠိတော်ဇယား

ပဒ	ဝသါန	ပစ္စည်း•အာရုံ•အကြောင်း	တရားကိုယ်	ပစ္စယုပ္ပန်•အာရမ္မဏိက•အကျိုး	တရားကိုယ်
ဗျာ	ဗျာ	[အရဟာဖလံ/ နိဗ္ဗာနံ	အရဟတ္တဖိုလ်၊ နိ	(ဂရုံကတွာ) ပစ္စဝေက္ခတိ၊[အောက်-၃၈၂]	မဟာကြိသံ ၄
		နိဗ္ဗာနံ]	နိဗ္ဗာန်	ဖလဿ] အာဝဇ္ဇနာယ	ဖိုလ် ၄၊ ဝုန်း
		×အရဟာ စက္ခုံ/ သောတံ, ဃာနံ, ဇိဝှံ,ကာယံ,ရူပေ,သဒ္ဒေ,ဂန္ဓေ,ရသေ, ဖေါဋ္ဌဗ္ဗေ, ဝတ္ထုံ×ဝိပါကာဗျာကတေ ကြိယာဗျာ-ခန္ဓေ	လောကီဝိ,ကြိ ရုပ်	အနိစ္စတော .... ဝိပဿတိ၊	ကာမကြိ
		×ရူပံ	ဒုရ. . . ရူပါရုံ →	● ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ပဿတိ	ဒိဗ္ဗစက္ခုကြိဘိ
		×သဒ္ဒံ	ဒုရ. . . သဒ္ဒါရုံ →	● ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ သုဏာတိ	ဒိဗ္ဗသောကြိဘိ
		ဝိပါကာဗျာကတ ကြိယာဗျာကတ စိတ္တ သမင်္ဂီဿ စိတ္တံ	ဝိ၃၆၊ ကြိ၂၀ →	● စေတောပရိယဉာဏေန ဇာနာတိ	စေတောနောင် ကာမကြိ
		အာကာသာနဉ္စာယတနကြိယံ	အာကာကြိ	ဝိညာဏဉ္စာယတန ကြိယဿ	ဝိညာကြိ
		အာကိဉ္စညာယတနကြိယံ	အာကိံကြိ	နေဝသညာ နာသညာယတန ကြိယဿ	နေဝကြိ
		×ရူပါယတနံ (ပ) ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ	ရူပါရုံ. ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံ	စက္ခုဝိညာဏဿ(ပ)ကာယဝိညာဏဿ	စက်ဒွေ ကာဒွေ
		အဗျာကတာခန္ဓာ	ဝိ၃၆၊ကြိ၂၀၊ရုပ်	ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏဿ၊ စေတော၊ ပုဗ္ဗေ- အနာဂတံသဉာဏဿ၊ အာဝဇ္ဇနာယ	ကြိဘိ၊ ဝုန်း
ဗျာ	ကု	[သေက္ခာဖလံ/နိဗ္ဗာနံ	အောက်ဖိုလ်၊နိ	(ဂရုံကတွာ) ပစ္စဝေက္ခန္တိ၊	မဟာကုသံ
		(နိဗ္ဗာနံ)	နိဗ္ဗာန်	ဂေါတြဘုဿ၊ ဝေါဒါနဿ၊ မဂ္ဂဿ]	မဟာကုပ,တဒွေ မဂ် ၄
		×သေက္ခာဝါ ပုထုဇ္ဇနာဝါ စက္ခုံ/ သောတံ (ပ)ဝတ္ထုံ×ဝိပါကာဗျာက တေ ကြိယာဗျာကတေ ခန္ဓေ	ကာဝိ၊ ကြိ၊ ရုပ်	အနိစ္စတော.... ဝိပဿန္တိ၊	ကာမကု
		× ရူပံ	ဒုရ. . ရူပါရုံ →	● ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ပဿန္တိ	ဒိဗ္ဗစက္ခုကုဘိ
		× သဒ္ဒံ	ဒုရ. . သဒ္ဒါရုံ →	● ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ သုဏန္တိ	ဒိဗ္ဗသောကုဘိ
		ဝိပါကာဗျာကတကြိယာဗျာကတစိတ္တ သမင်္ဂီဿစိတ္တံ	ဝိ၃၅၊ ကြိ ၂၀ →	● စေတောပရိယဉာဏေန ဇာနန္တိ	စေတောနောင်
		အဗျာကတာ ခန္ဓာ	ဝိ၃၅၊ ကြိ၂၀၊ရုပ်	ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏဿ၊ စေတော၊ ပုဗ္ဗေ၊ အနာဂတံသဉာဏဿ	ကုဘိ
ဗျာ	အကု	[×စက္ခုံ/သောတံ (ပ)ဝတ္ထုံ×ဝိပါကာ ဗျာကတေ ကြိယာဗျာကတေခန္ဓေ]	ကာဝိ၃၂ ကြိ ၂၀ ဓိ - ကာဝိ၃၁	(ဂရုံကတွာ) အဿာဒေတိ အဘိနန္ဒတိ တံ (ဂရုံကတွာ) အာရဗ္ဘ ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ] ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဥဒ္ဓစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊	အကု ၁၂ ဓိ-လောရုပ်

ဗျာ- ပဒ - ၃-ချက်တွင် ကြက်ခြေပြ × အမှတ် (ရုပ်ပစ္စည်း) ပါဠိများကို အာပု-အတွက်ဟောပါလေ၊ ဩဠာရိကရုပ် ၁၂-ပါးနှင့် ဟဒယဝတ္ထု ပေါင်း ၁၃-ခုတို့ကို ဝိပဿနာရှုသည့်အခါ ထင်ရှားသောကြောင့်ဟောသည်၊

http://www.dhammadownload.com

အာရမ္မဏမျိုးပစ္စည်းအကောက်ဇယား

ပစ္စည်း	(အာရုံ)	ပစ္စယုပ္ပန် (အာရမ္မဏိက)
ပစ္စုပ္ပန်ရူပါရုံ/(ပ) ပစ္စုပ္ပန်ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံ	ပွန်ရုပ်	စက်ခွေ/(ပ) ကာခွေ
ပစ္စုပ္ပန်ပဉ္စာရုံ		မနောဓာတ် -၃ခု
ကာမစိတ်စေတပညာသ၊ စေ ၅၂ ရုပ် ၂၈	၆	တဒါရုံကောဒသ၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်
လောကီစိတ်ကောသိတိ ။ ။ ပညတ်	။	ဟကုသိုလ်ဒွါဒသ၊ မဟာကုကြိဝိပ်-၈
အရဟတ္တမဂ်, အရဟတ္တဖိုလ်ကြဉ်စိတ် ၈၇ ။ ။ နိဗ္ဗာန် ။	။	မဟာကုသံ-၄
စိတ် ၈၉ ။ ။ ။ ။	။	မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ မဟာကြိသံ-၄
ဥရ, ပဋိဃနှ, သဏ, သုခုမဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်ရူပါရုံ/. . . . သဒ္ဒါရုံ		ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗသောတကု, ကြိအဘိညာဉ်
ပါဒကဖြစ်သောရူပ(ကု) [ကြိ] ပဉ္စမဈာန်၊ သတ, သဟဿစသောနိမ္မိတရုပ်	၆	ဣဒ္ဓိဝိဓ (ကု) [ကြိ] ။
လွန်လေပြီးသော ၇ရက်မှစ၍ လာလတ့်သော ၇-ရက်တိုင်အောင် ကာလ သုံးပါး၌တည်သော သူတပါးတို့၏ • စိတ် ၈၉, စိတ်၅၂ ဟုဆိုအပ်သော	ဓမ္မာရုံ	စေတောပရိယ ကု,ကြိ ။
ပုဗ္ဗေနိဝုဋ္ဌဖြစ်သော • စိတ်၈၉, စေ ၅၂, ရုပ် ၂၈ဟုဆိုအပ်သော ခန္ဓာငါးပါး ထိုခန္ဓာငါးပါးမှအစဉ်လျှောက်၍ သိအပ်သော နိဗ္ဗာန်အမည်အမျိုးစသော ပညတ်ဟုဆိုအပ်သော	၆	ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ကု, ကြိ။
အတိတ်ဖြစ်သော လောကီကုသိုလ်, အကုသိုလ်ကံဟု ဆိုအပ်သော	ဓမ္မာရုံ	ယထာကမ္မုပဂ ကု, ကြိ ။
အနာဂတ်ဖြစ်သော . . . . (ပုဗ္ဗေနည်းတူဆို)	၆	အနာဂတံသ ကု, ကြိ ။
ကသိုဏ်းဆယ်ပါး၊ အသုဘဆယ်ပါး၊ ကာယဂတာသတိ၏ အာရုံဖြစ်သော ဆံအစရှိသော ကာယအစု ပညတ်၊ အာနာပါနဿတိ၏ အာရုံဖြစ်သော ထွက်သက်ဝင်သက် ပညတ်၊ မေတ္တာ, ကရုဏာ မုဒိတာဟူသော ဗြဟ္မ ဝိဟာရတရားသုံးပါး၏ အာရုံဖြစ်သော အတိုင်းမသိသော သတ္တဝါ ပညတ် ဤ၂၅ ပါးသော ပညတ်ဟုဆိုအပ်သော	ဓမ္မာရုံ	ရူပါဝစရ ပဋ္ဌမဈာန်စိတ်-၃ခု
ကသိုဏ်းဆယ်ပါး၊ အာနာပါနဿတိ၊ မေတ္တာ, ကရုဏာ မုဒိတာ ၁၄	။	ရူပဒုဈာန်-၃၊ တဈာန်-၃၊စဈာန်-၃
။ ။ ဥပက္ခာ-၁၂	။	ရူပပဉ္စမဈာန်-၃
အာကာသသည် ကြဉ်အပ်သော ကသိုဏ်း ကိုးပါးတို့တွင် တပါးပါးကို ခွါ၍ရအပ်သော ကောင်းကင်ပညတ်ဟု ဆိုအပ်သော	။	အာကာသာနဉ္စာယတနစိတ်-၃ခု
ဤဘဝ, ရှေးဘဝ, အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်ဘူးသော အာကာကုဟုဆိုအပ်သော	။	ဝိညာဏဉ္စာယတန ကုသိုလ်
ရှေးဘဝ ။ ။	။	။ ဝိပါက်
ဤဘဝအဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်ဘူးသော အာကာကြိ ဤဘဝ ရှေးဘဝ ။ ။ အာကာကု ဟုဆိုအပ်သော	။ ။	။ ကြိယာ
အာကာကု, ကြိ၏မရှိခြင်း နတ္ထိဘော ပညတ်ဟုဆိုအပ်သော	။	အာကိဉ္စညာယတန စိတ်၃-ခု
ဝိညာနည်းတူဆို (အာကာသ အစား အာကိဟုဆို)	။	နေဝသညာနာသညာယတနကု ဝိ,ကြိ
။ နိဗ္ဗာန်	။	လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခု

•ကုသိုလ်အဘိညာဉ်များ၌ အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကိုချန်၍ဆို။ အဘိညာဉ်များကိုဆိုရာ၌ ကုသိုလ်အဘိညာဉ်များကိုဆိုပြီးနောက် ကြိယာအဘိညာဉ်များကိုဆိုပါလေ။ သင်္ဂဟလာသဘောတရား အများစုပင်ဖြစ်၏။ (ဤနှာ-၁၁၃-၌အာရုံပြ လက်ာများရှု)

http://www.dhammadownload.com

အနန္တရမျိုး (နန်–နန်–အနန္တရူပ–နတ္ထိ–ဝိဂတ) သုဒ္ဓသင်္ချာ

ပစ္စည်း	ပစ္စယုပ္ပန်	သင်္ချာ	ပ-ရေ
ရဟန္တာတို့စုတိကြဉ်သော အလုံးစုံသော စိတ် ၈၉၊ စေ ၅၂ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး	ရဟန္တာတို့စုတိနှင့်တကွနောက် နောက်သော နာမက္ခန္ဓာ	၇	၅

ဆောင် • အနန်, သနန်၊ ဥ, အာ, ကမ်၊ မှတ်ရန် နတ္ထိ ဝိဂတ။ (အနန်-သနန်-ဥ-နတ်-ဝိ ၅-ပစ္စည်း အနန္တရကြီး)

အနန္တရမျိုးအတွက် ဝီထိများ

ကာမဇော	ဝီထိများ	ရှေးရှေးသော စိတ်သည်ပစ္စည်း - နောက်နောက်စိတ်သည် ပစ္စယုပ္ပန်
ဝါရ	ပဉ္စဒွါရ မနောဒွါရ ဝီထိမှ ဝ်ဓိရပုံပြ	ပဋိဘဘ ၁၅/တီ န ဒ ပ-ဋ္ဌန်းပဉ္စဝိ. သံ ဏ ဝု. ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ရုံ ရုံ ဘ ဏ မ. ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ရုံ ရုံ ဘ ဗျာ ——→ ဗျာ — ကု → ကု၊ ဗျာ — အကု အကု ——> ဗျာ ဗျာ — ဗျာ → ဗျာ
အပ္ပနာဇောဝါရ	ဈာနသမာပတ္တိ	ဘ. န. ဒ မ. ပ. ဥ. နု. ဂေါ. ဈာန်. ဈာန်. ဈာန် (များစွာ) ဘ. ဘ
	မဂ္ဂဝီထိ	ဘ. န. ဒ. မ ပ. ဥ. နု. ဂေါ/ဝေါ မ. ဖ. ဖ. ဘ . ဘ (တိဘဝင် ၁၃)
	ဖလသမာပတ္တိ	ဘ. န. ဒ. မ နု. နု. နု. နု (သေက္ခ) (အရဟာ) ဖ. ဖ. ဖ (များစွာ) ဘဘ(တိဘ၁၃)
	နိရောဓသမာပတ္တိ	ဘ. န. ဒ. မ. ပ. ဥ. နု. ဝေါ နေဝ ကု/ကြိ ဈာန်ဇော (နိရောဓ) အနာ/အရ ဖိုလ် ဘဘ
မရဏာသန္န		အကု-မဟာကု-ကြိ-ပဉ္စမ- ရုံ ဇ ဘ } စုတိ / ပဋိ ဘ- ၁၅/၁၆-(ဇောနောင်စုတိနှောင်းပုံ) နောက်ဘဝအစ

အနန္တရ–ဝီထိများမှ – အနုဝါဒပါဠိထွက်ပေါ်ပုံ

(ပဉ္စဒွါရဝီထိမှ) (ဒ-ပ+ဋ္ဌန်း) (ဏ+ဝု)ကို - ဘဝင် အာဝဇ္ဇနာယ။ (ပ-ဋ္ဌန်း+ပဉ္စဝိ) ကြိယ် ဝုဋ္ဌာနဿ။
(ဝု+ဇ)ကို - အာဝဇ္ဇနာ (ကု) အကုသလာန် ခန္ဓာန်။ (ဇ-ရုံ) ကု. အကု. ကြိ. ဝုဋ္ဌာနဿ။
(ဈာနသမာပတ္တိ) (ဂွတ်-ကြိဇော+ဘ) ကြိယ် ဝုဋ္ဌာနဿ။ (အာဒိကမ္မိကဈာနဝီထိတူပြီ)
(မဂ္ဂဝီထိ) (နု+ဂေါ) အနုလောမံ ဂေါတြဘုဿ။ (နု+ဝေါ) အနုလောမံ ဝေါဒါနဿ။
(ဂေါ-မဂ်) ဂေါတြဘူ မဂ္ဂဿ။ (ဝေါ-မဂ်) ဝေါဒါန် မဂ္ဂဿ။(မ-ဖ) မဂ္ဂေါ ဖလဿ- စသည်ဆိုပါ။
(ဖလသမာပတ္တိ) (နု-ဖ) (အရဟတော) အနုလောမံ (သေက္ခာယ) ဖလသမာပတ္တိယာ။
(နိရောဓသမာပတ္တိ) နိရောဓာ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ နေဝ-ကု-ကြိ-ဖလသမာပတ္တိယာ။
(မရဏာသန္န) (ရုံ-စု။ ဇ-စု။ ဘ-စု။) ကု-အကု-ကြိ-ဝုဋ္ဌာနဿ။ (ကြိယ် ဝုဋ္ဌာနဿ-အားလုံး ၄-ဋ္ဌာန)

ကျန်ဝီထိများကို ပုရိမာ ပုရိမာ - ကု - အကု - ဝိ - ကြိ စသည်ဖြင့် ဇာတ်တူခြင်းသွင်း၍ဟောပါလေ။

ဝုဋ္ဌာနဿ• အမည်များ • ပဉ္စဝိညာဉ်, ဘဝင်, တဒါရုံ, စုတိ ဤ ၄-မျိုးကို "ဝုဋ္ဌာနဿ"-ဟု (ဝုဋ္ဌာန-အမည်ဖြင့်) ဟောမည်။(ဝီထိကိုကြည့်၍ကောက်တတ်ပါမှ သဘောသိမည်။ တနည်းအရကောက်ပါသိမည်)

တနည်းကားအတွက်- (ဤကျမ်းစာ ၇၂ - နှင့် စိတ်ပိုင်းသရုပ်များနှင့် စုတိနောင်ပဋိသန္ဓေနှောင်းပုံများ ရပါစေ။)

ဆောင် • ပဉ္စဝိညာ၊ ဘဝင်္ဂနှင့်၊ တဒါစုတိ၊ လေးပါးရှိ မည်ဘိဝုဋ္ဌာနာ။

လွန်စွာကောင်းလှ• ဤအနန္တရပစ္စည်း၏ အနုဝါဒအနက်နှင့် အရကောက်ကို အရကောက်စာအုပ်၌ကျက်ပါ။
လွန်စွာကောင်းလှ၏။ မေးလည်းမေးသည်။

http://www.dhammadownload.com

ပဒ	ဝါရ	ပစ္စည်း	ပစ္စယုပ္ပန်
ကု	ကု	ပုရိမာပုရိမာ ကုသလာခန္ဓာ	ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ ကုသလာနံခန္ဓာနံ. . .
		အနုလောမံ ၂ (ဘုံဘူအာရုံကွဲ)	ဂေါတြဘုဿ/ဝေါဒါနဿ၊
		ဂေါတြဘူ/ဝေါဒါနံ (အာရုံတူ ဘုံကွဲ)	မဂ္ဂဿ၂---
ကု	ဗျာ	ကုသလံ	ဝုဋ္ဌာနဿ၊
		မဂ္ဂေါ (အနန္တရကမ္မ)	ဖလဿ၊ (ကာလိကဂုဏ်ပြ)
		အနုလောမံ	သေက္ခာယ ဖလသမာပတ္တိယာ၊
		နိရောဓာ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ နေဝ--ကုသလံ	ဖလသမာပတ္တိယာ ---
အကု	အကု	ပုရိမာ ပုရိမာ အကုသလာ ခန္ဓာ	ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ အကုသလာနံ ခန္ဓာနံ--
။	ဗျာ	အကုသလံ	ဝုဋ္ဌာနဿ၊
ဗျာ	ဗျာ	ပုရိမာ၂ ဝိပါကာ-တာ, ကြိယာဗျာကတာ ခန္ဓာ	ပစ္ဆိမာနံ၂ ဝိ-နံ, ကြိယာဗျာကတာနံခန္ဓာနံ--
		ဘဝင်္ဂ/ကြိယံ (ဝိ-ကြိ. အပြန်အလှန်ကျေးဇူးပြု)	အာဝဇ္ဇနာယ/ဝုဋ္ဌာနဿ၊
		အနုလောမံ (ဝိကြိပြန်လှန်)	*အရဟတော ဖလသမာပတ္တိယာ၊
		နိရောဓာ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ နေဝ--ကြိယံ၊ (ဝိကြိပြန်လှန်)	ဖလသမာပတ္တိယာ ---
။	ကု	အာဝဇ္ဇနာ	ကုသလာနံ ခန္ဓာနံ ---
။	အကု	။	အကုသလာနံ ခန္ဓာနံ ---

အနန္တရ (အနန္တရူပနိဿယ) အရကောက် (ကောက်-၃၉၇) (ကောက် အဖွင့်ပါယ်များကြည့်ပါ)

ပဒ	ဝါရ	ပစ္စည်း ◦ ကတ္တား	ပစ္စယုပ္ပန် ◦ သမ္ပဒါန်	ကရိုဏ်း
ကု	ကု	အဆုံးဇောကြည်-ရှေးရှေး-ကီကု ၁၇ - (နာမက္ခန္ဓာ)	ပထမဇောကြည်သော နောက်နောက်သောကု ၂၁. (နာမက္ခန္ဓာ)	(၆)
။	ဗျာ	ကီ-ကု ၁၇ အဆုံးဇော၊ မဂ် ၄၊	သန္တိ၃၊ မဟာဝိ ၈၊ မဟဂ္ဂုတ်ဝိ ၉၊ ဖိုလ် ၄၊	၆
အကု	အကု	အဆုံးဇောကြည်-ရှေးရှေး-အကု၁၂ (နာမက္ခန္ဓာ)	ပ-ဇောကြည်သော နောက်နောက်သော အကု . ၁၂ (နာမက္ခန္ဓာ)	(၆)
။	ဗျာ	အကု ၁၂ အဆုံးဇော	သန္တိ၃၊ မဟာဝိ ၈၊ မဟဂ္ဂုတ်ဝိ ၉	(၅)
ဗျာ	ဗျာ	ရဟန္တာတို့စုတိကြည် ရှေးရှေးသော ဝိ-၃၆၊ ကြိ ၂၀ (နာမက္ခန္ဓာ)	ရဟန္တာတို့စုတိနှင့်တကွ နောက်နောက်သော ဝိ၃၆၊ ကြိ၂၀၊ (နာမက္ခန္ဓာ)	၆
။	ကု	ဝုဋ္ဌော၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း	မဟာကုသိုလ် ပထမဇော	(၅)
။	အကု	။ ။	အကုသိုလ် - ပထမဇော	(၅)

အနန္တရ အရကောက် - စိစစ်ချက်များ ◦ ကု-ကု - ကတ္တားအရတွင် အဆုံးဇောသည် တဒါရုံတည်းဟူသော (ဗျာ) တရားအား ကျေးဇူးပြုခြင်းကြောင့် ကု-ကု ကတ္တားအရတွင်ကြည်ရသည်။ ကု-ကု-သမ္ပဒါန်၌ ပထမဇောအား ဝုဋ္ဌော တည်းဟူသော (ဗျာ) တရားကကျေးဇူးပြု၍ (ဤနေရာ၌ ကု. ကု. ချင်း ကျေးဇူးပြုမှုသာ ကောက်ရသောကြောင့်)ကြည် ရသည်။ ထိုတရားများဆိုင်ရာ ကု. ဗျာစသည်တို့၌ ကောက်သည်ကို သဘောကျပါစေ။ ဗျာဗျာ ကတ္တားအရတွင် ရဟန္တာတို့စုတိသည် (သမ္ပဒါန်-နောက်ဘဝ)ပဋိသန္ဓေမရှိ၍ ကြည်ရသည်။ (**အာသေဝန-၌လည်း** ကု၊ အကု၊ ကြိ- ဇာတ်တူဇောချင်းသာ အာသေဝနပစ္စည်းတပ်၍ဟောရကား-အဆုံးဇော, ပ-ဇော, ဖိုလ်ဇောကြည်ရသည်)

http://www.dhammadownload.com

အာသေဝန သုဒ္ဓသင်္ချာ + ပါဠိ + အရကောက်

ပစ္စည်း			ပစ္စယုပ္ပန်	သင်္ချာ	ပစ္စည်း
အဆုံးဇောကြဉ်သောရှေးရှေးသော လောကီ ဇော ၄၇			ပထမဇော ဖိုလ်ဇောကြဉ်သော နောက်နောက်သော ဇော ၅၁	၃	(၆)
ဗျာ	ဗျာ	ပုရိမာ- ကြိယာ ဗျာကတာခန္ဓာ	ပစ္ဆိမာန် ကြိ-န် ခန္ဓာန်		(၆)
။	။	အဆုံးဇောကြဉ်သော ရှေးရှေးသော ကြိယာဇော ၁၈	ပထမဇောကြဉ်သော နောက်နောက်သော ကြိယာ ဇော-၁၈	(၆)	
ကု-ကု။ အကု-အကု ፡ ပါဠိနှင့်အရကောက်မှာ အနန္တရအတိုင်းပင်။ (ကရိုက်းတပြိုင်နက်)					

အနန္တရ ကမ္မသုဒ္ဓသင်္ချာ + ပါဠိ + အရကောက်

သုဒ္ဓသင်္ချာ	ပစ္စည်း			ပစ္စယုပ္ပန်	သင်္ချာ	ပစ္စည်း
အရကောက်	မဂ် ၄-ခု စေတနာ			မဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ် ၄-ခု	၁	(၆)
ပါဠိ	ကု	ဗျာ	မဂ္ဂေါ	ဖလဿ (ကရိုက်းတပြိုင်နက် - ၆ ပစ္စည်း)		

အနန္တရပစ္စည်း၏သဘောတရားများ

ဤအနန္တရမျိုး၌ ရှေးရှေးစိတ်သည် အကြောင်းပစ္စည်း၊ နောက်နောက်စိတ်သည် အကျိုးပစ္စယုပ္ပန် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့နာမ်တရားတို့ရှေ့နောက်စဉ်ဆက်အခြားမရှိကျေးဇူးပြုခြင်းသဘောသတ္တိသည် အနန္တရသတ္တိပင် ဖြစ်သည်။

ထိုသို့ စိတ္တက္ခဏမခြားမူ၍သာ ကျေးဇူးပြုသော်လည်း ရုပ်တရားများခြားနားရာ၌ကား ကျေးဇူးပြုနိုင် ကြောင်းကိုရင်း၊ ရှေးရှေးဇောသည် နောက်နောက်ဇောအား ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ သမာပတ်ဝင်စားခါနီး၌ဖြစ်သော နေဝသညာ နာသညာယတန ဈာန်ဇော ဝင်စားစဉ် တိဇရုပ်များခြားသော်လည်း သမာပတ်မှထသောအခါ ဖိုလ်ဇောအား အနန္တရသတ္တိဖြင့်ပင် ကျေးဇူးပြုနိုင်ကြောင်းကိုရင်း "နိရောဓာ ဝုဋ္ဌဟန္တဿနေဝ--ကု-ကြိ- ဖလသမာပတ္တိယာ အနန္တ--ယော" ဟူသော အနုဝါဒပါဠိကို ထောက်၍ သိနိုင်သည်။

နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားစဉ်ကာလ၌ စိတ္တဇရုပ်မှတပါးသော (ကံ-ဥ-ဟာ) တိဇရုပ်များသည် အကြိမ် ပေါင်းမြောက်များစွာဖြစ်ပျက်၍ခြားသော်လည်း အနန္တရသတ္တိဖြင့်ပင် ကျေးဇူးပြုသည်။

ကာမဘုံမှစုတေ၍ အသညသတ်ပြဟ္မာပြည်၌လားကြရသော ပြဟ္မာများသည် ကာမဘုံသို့ပင် ပြန်လာကြ၍ ကာမစုတိနောက်၌ (ရုပ်ဘုံခြား၍) ကာမပဋိသန္ဓေနေကြရာ၌ အနန္တရသတ္တိဖြင့်ပင် ကျေးဇူး ပြုသည်။

အကြောင်းကား- ရုပ်အစဉ်အဆက်နှင့် နာမ်အစဉ်အဆက်တို့သည် ပင်ကိုယ်ကပင် ခြားနားလျက် ရှိကြသည်။ ထို့ကြောင့် ရုပ်တရားတို့သည် နာမ်တရားတို့၏ အစဉ်အဆက်၌ ဝင်ရောက်ခြားနားခြင်းငှာ မတတ် နိုင်ပါချေ။ ထို့ကြောင့် အနန္တသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။

<u>ဆောင်</u> ။ အနန်-သမန်၊ အာ-သေ-သမ်၊ မှတ်ရန်နတ္တိဝိဂတ။
နာမ်သက်သက်သာ၊ ဟောပဥ္စာ၊ ခြောက်ဖြာပစ္စယ။ (ပဉ္စဝါရ)

http://www.dhammadownload.com

ပကတူပနိဿယနှင့် ဗလဝနာနာက္ခဏိက သုဒ္ဓသင်္ချာ

သုဒ္ဓသင်္ချာအမည်	ပစ္စည်း	ပစ္စယုပ္ပန်	သင်္ချာ	ပစ္စည်း
ပကတူပနိဿယ	ဗလဝဖြစ်သော စိတ်၈၉၊ စေ၅၂၊ ရုပ်၂၈	စိတ်၈၉၊ စေ၅၂	၉	၁
ဗလဝနာနာကမ္မ	။ ကု-အကု-စေတနာ	ဝိ ၃၆ နာမက္ခန္ဓာ	၂	၂

အနန္တရူပနိဿယ – ပကတူပနိဿယ သင်္ချာပြဇယား

ဥပနိဿယဆိုင်ရာ မျိုးပစ္စည်းများ		ပစ္စယုပ္ပန်	ကု	အကု	ဗျာ	အကု	ကု	ဗျာ	ဗျာ	ကု	အကု	ပေါင်း
		ပစ္စည်း	ကု	။	။	အကု	။	။	ဗျာ	။	။	
အနန္တရ ၃	အနန္တရ	၅	။		။	။		။	။	။	။	၇
	အာသေ	၁	။			။			။			၃
	နံကမ္မ	၁			။							၁
ပကတူ ၂	ပကတူ	၁	။	။	။	။	။	။	။	။	။	၉
	ဗလဝကမ္မ	၁			။			။				၂

ပကတူပ နှင့် ဗလဝနာနာကမ္မ အရကောက်ဇယား

	ပဒ	ဝိသာန		ပစ္စည်း - ကတ္တား	ပစ္စယုပ္ပန် - သမ္ပဒါန်	ကရိုက်း
ပကတူပနိဿယ	ကု	ကု	ဗလဝဖြစ်သော	အရ-မဂ်ကြဉ် ကု ၂၀၊ စေ ၃၈	ကု ၂၁၊ စေ ၃၈	(၁)
	။	အကု		ကီ ကု ၁၇၊ စေ ၃၈	အကု ၁၂၊ စေ ၂၇	(၁)
	။	ဗျာ		ကု ၂၁၊ စေ ၃၈	ဝိ ၃၆၊ ကြိ ၂၀၊ စေ ၃၈	၆-နံမျိုးပါ
	အကု	အကု		အကု ၁၂၊ စေ ၂၇	အကု ၁၂၊ စေ ၂၇	(၁)
	။	ကု		။	ကု ၂၁၊ စေ ၃၈	(၁)
	။	ဗျာ		။	ဝိ ၃၆၊ ကြိ ၂၀၊ စေ ၃၈	၂
	ဗျာ	ဗျာ		ဝိ ၃၆၊ ကြိ ၂၀၊ စေ ၃၈၊ ရုပ် ၂၈	။	(၁)
	။	ကု		ရ-ဖိုလ်ကြဉ်ဝိ၃၅ကြိ၂၀၊စေ၃၈၊ရုပ်၂၈	ကု ၂၁၊ စေ ၃၈	(၁)
	။	အကု		ကီဝိ ၃၂၊ ကြိ၂၀၊ စေ ၃၈၊ ရုပ် ၂၈	အကု ၁၂၊ စေ ၂၇	(၁)
ဗလဝ နာနာကမ္မ	ကု	ဗျာ		ကု ၂၁၊ ရှိ စေတနာ	ကုသလဝိ ၂၉	၆-နံမျိုးပါ
	အကု	။		အကု ၁၂-ရှိ၊ စေတနာ	အကုသလဝိ ၇	(၂)

<u>မှတ်ချက်</u> • ဤပကတူပ - သုဒ္ဓသင်္ချာလာတရားများကို ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်အလိုက် ကု - အကု-ဗျာ ခွဲဝေသော် ပဒသုံးချက်၌ ပဒါ၀သါနသုံးချက်စီရှိ၍ သင်္ချာ ၉-ချက်ထွက်လာသည်။ အရကောက်ရာတွင် --
ပစ္စည်းကောက်ရာ၌ ပစ္စယုပ္ပန် ကု-နေ-လျှင် ပစ္စည်း ကု-၌ ရမဂ်ကြဉ်။ ပစ္စည်း ဗျာ၌ ရဖိုလ်ကြဉ်ပါ။
ပစ္စယုပ္ပန် - အကု - နေလျှင် ကတ္တားအရဆိုင်ရာ ကီကု-ကီဝိ-ကြိ, ရုပ် (လောကီတရားများ) ကောက်ပါ။
ပစ္စယုပ္ပန် - ဗျာ - နေလျှင် ကတ္တားအရဆိုင်ရာ ကု-အကု-ကြိဝိ အကုန်ကောက်ပါ။
ပစ္စယုပ္ပန်၌ရုပ်မပါ • ရုပ်တရားတို့သည် အစေတန-အဗျာပါရ-သဘောမျှသာရှိကြ၍၊ ပကတ သဘောမရှိကြသောကြောင့် ပစ္စယုပ္ပန်၌ ရုပ်တရားများမပါဝင်နိုင်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ပဉ္စာဝါရ– ဝိဘင်္ဂ ပကတူပနိဿယ ပါဠိတော် (ပါဠိတော် ၁၄၄ ၌ဟောပုံရှု)

ပဒ	ဝသါန	ပစ္စည်း	ပစ္စယုပ္ပန်
ကု	ကု (ကောက် ၄၁၂)	သဒ္ဓံ ဥပနိဿာယ (သဒ္ဓါသည် ကု-အားလုံးတို့၏ဦးဆောင် ဖြစ်၍ သဒ္ဓါရှိပါမှ ကုသိုလ်အားလုံး ဖြစ်ရသည်)	ဒါနံ ဒေတိ၊ သီလံသမာဒိယတိ၊ ဥပေါသထကမ္မံ ကရောတိ၊ ဈာနံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဝိပဿနံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ မဂ္ဂံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ အဘိညံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ သမာပတ္တိံ ဥပ္ပါဒေတိ
		သီလံ, သုတံ, စာဂံ, ပညံ ဥပနိဿာယ	ဒါနံဒေတိ . . . သမာပတ္တိံ ဥပ္ပါဒေတိ
		သဒ္ဓါ, သီလံ, သုတံ, စာဂေါ, ပညာ	သဒ္ဓါယ, သီလဿ, သုတဿ, စာဂဿ, ပညာယ
		ပဌမဿ ဈာနဿ ပရိကမ္မံ/ဒု/တ/စ	ပဌမဿ ဈာနဿ/ဒု/တ/စ
		အာကာသာနဉ္စာယတနဿ ပရိကမ္မံ ဝိညာ---/အာကိဉ္စညာ---/နေဝ-မ္မံ	အာကာသာနဉ္စာယတနဿ (ဈာန်ပရိကမ်ချင်း) ဝိညာ--/အာကိဉ္စညာ--/နေဝ---ဿ
		ပဌမံဈာနံ/ဒု/တ/စ/အာကာသာ နဉ္စာယတနံ/ဝိညာ-/အာကိဉ္စညာ--	ဒုတိယဿ ဈာနဿ/တ/စ/အာကာသနဉ္စာ ယတနဿ/ဝိညာ--/အာကိ--/နေဝ--- (ဈာန်ချင်း)
		ဒိဗ္ဗဿစက္ခုဿပရိကမ္မံ/ဒိဗ္ဗာယသောတ ဓာတုယာ ပရိကမ္မံ/ဣဒ္ဓိဝိဓေဉာဏဿ-- စေတောပရိယဉာဏဿ---/ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏဿ--/ ယထာကမ္မူပဂဉာဏဿ ပရိကမ္မံ/ အနာဂတံသ ဉာဏဿ ပရိကမ္မံ	ဒိဗ္ဗဿ စက္ခုဿ/ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ/ ဣဒ္ဓိဝိဓ ဉာဏဿ/စေတောပရိယဉာဏဿ/ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ ဉာဏဿ/ယထာကမ္မူပဂ ဉာဏဿ/အနာဂတံသ ဉာဏဿ (ဘိဉ် ပရိကမ်ချင်း)
		ဒိဗ္ဗစက္ခု/ဒိဗ္ဗသောတဓာတု/ဣဒ္ဓိဝိဓ ဉာဏံ/စေတော---/ပုဗ္ဗေ ----/ယထာ ကမ္မူပဂဉာဏံ	ဒိဗ္ဗာယသောတဓာတုယာ/ဣဒ္ဓိဝိဓေဉာဏဿ/ စေတော -- ဉာဏဿ/ပုဗ္ဗေ - ဉာဏဿ/(ဘိဉ် ချင်း) ယထာ---ဉာဏဿ/အနာဂတံသဉာဏဿ
		ပဌမဿမဂ္ဂဿ ပရိကမ္မံ/ဒု/တ/စ ပဌမော မဂ္ဂေါ/ဒု/တ	ပဌမဿ မဂ္ဂဿ/ဒု/တ/စ (မဂ်-ပရိကမ်ချင်း) ဒုတိယဿ မဂ္ဂဿ/တ/စ (မဂ်ချင်းကျေးဇူးပြုပုံ)
		သေက္ခာ မဂ္ဂံ ဥပနိဿာယ	အနုပ္ပန္နံ သမာပတ္တိံ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ ဥပ္ပန္နံ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ သင်္ခါရေ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ။
		မဂ္ဂေါ	သေက္ခာနံ အတ္ထပ္ပဋိသမ္ဘိဒါယ ဓမ္မပ္ပဋိသမ္ဘိ- နိရုတ္တိပ္ပဋိ--- ပဋိဘာနပ္ပဋိသမ္ဘိဒါယ ဌာနာဌာနကောသလ္လဿ

ကု - ကု - ပါဠိတော် ဟောတတ်ရန် - ၁။ သဒ္ဓါဒိပဉ္စ၊ ၂။ ဈာနပရိကံနှင့် ဈာန်ချင်း၊
၃။ အဘိညာပရိကံနှင့်အဘိညာချင်း။ ၄။ မဂ္ဂပရိကံနှင့် မဂ်ချင်း၊ ၅။ ပဋိသမ္ဘိဒါ။

ဆောင် - သဒ္ဓါပဉ္စ၊ ဈာန် ဘိညာ၊ မဂ္ဂသမ္ဘိလေး။ အလယ်သုံးတန်၊ ပရိကမ်၊ တဖန်ချင်းချင်းရေး။

ကု - ကု - (ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်အရ-မဂ်ဉာဏ်, မဟာကုသိုလ်ဉာဏ်ရ၏) (ကောက်၄၁၅)

ဟောပုံစနစ်-သင်္ချာအားလုံးပင် ဆိုင်ရာတရားအားလျော်စွာအစိတ်တစ်ချက် အပေါင်းတစ်ချက်ဟောမြဲဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ပဒ	ဝသါန	ပစ္စည်း	ပစ္စယုပ္ပန်
		သဒ္ဓါ ဥပနိဿာယ/သီလ ---- ပည် ---	မာန် ဇပ္ပေတိ၊ ဒိဋ္ဌိဂဏှာတိ၂
ကု	အကု	သဒ္ဓါ သီလံ သုတံ စာဂေါ ပညာ	ရာဂဿ ဒေါသဿ မောဟဿ မာနဿ ဒိဋ္ဌိယာ ပတ္ထနာယ
		သဒ္ဓံဥပနိဿာယ/သီလ --- ပည်	အတ္တာနံ အာတာပေတိ၊ ပရိတာပေတိ၊ ပရိယိဋ္ဌိမူလကံ ဒုက္ခံ ပစ္စနုဘောတိ၂
ကု	ဗျာ	သဒ္ဓါ သီလံ သုတံ စာဂေါ ပညာ	ကာယိကဿ သုခဿ ကာယိကဿဒုက္ခဿ ဖလသမာပတ္တိယာ
		ကုသလံ ကမ္မံ (ဗလဝ ကမ္မ)	ဝိပါကဿ
		အရဟာ မဂ္ဂံ ဥပနိဿာယ	အနုပ္ပန္နံ ကြိယသမာပတ္တိံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဥပ္ပန္နံ သမာပဇ္ဇတိ၊ သင်္ခါရေအနိစ္စတော --ဝိပဿတိ။
		မဂ္ဂေါ	အရဟတော အတ္ထပ္ပဋိသမ္ဘိဒါယ-ပ-ကောသလ္လဿ။
		မဂ္ဂေါ (နံကမ္မ၊ နာနာကမ္မ)	ဖလသမာပတ္တိယာ
		ရာဂံ ဥပနိဿာယ	ပါဏံ ဟနတိ၊ အဒိန္နံ အာဒိယတိ၊ မုသာဘဏာတိ၊ ပိသုဏံ---၊ ဖရုသံ--၊ သမ္ဖံ ပလပတိ၊ သန္ဓိံ ဆိန္ဒတိ၊ နိလ္လောပံ ဟရတိ၊ဧကာဂါရိကံ ကရောတိ၊ပရိပန္ထေ-တိဋ္ဌတိ၊ ပရဒါရံ ဂစ္ဆတိ၊ ဂါမဃာတံ ကရောတိ၊ နိဂမဃာတံ ကရောတိ၊ မာတရံ ဇီဝိတာ ဝေါရော-ပေတိ၊ ပိတရံ--၊ အရဟန္တံ--၊ ဒုဋ္ဌေနစိတ္တေန တထာဂတဿ လောဟိတံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ သံဃံ ဘိန္ဒတိ။
အကု	အကု	ဒေါသံ ဥပနိဿာယ၊ မောဟံဥပနိဿာယ မာနံ -၊ ဒိဋ္ဌိ-၊ ပတ္ထနံ ဥပနိဿာယ	ပါဏံဟနတိ --- သံဃံဘိန္ဒတိ
		ရာဂေါဒေါသောမောဟောမာနောဒိဋ္ဌိပတ္ထနာ	ရာဂဿ ဒေါသဿ---ပတ္ထနာယ
		*ပါဏာတိပါတော/အဒိန္နာဒါနံ/ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော/မုသာဝါဒေါ/ပိသုဏာဝါစာ/ဖရုသဝါစာ/သမ္ဖပ္ပလာပေါ/အဘိဇ္ဈာ/ဗျာပါဒေါ/မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ (စက်လှည့်)	ပါဏာတိပါတဿ/အဒိန္နာ ဒါနဿ/ကာမေသုမိစ္ဆာစာရဿ/မုသာဝါဒဿ/ပိသုဏာယဝါစာယ/ဖရုသာယ ဝါစာယ/သမ္ဖပ္ပလာပဿ/အဘိဇ္ဈာယ/ဗျာပါဒဿ/မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ
		* မာတုဃာတိကမ္မံ/ပိတုဃာတိကမ္မံ/အရဟန္တ ဃာတိကမ္မံ/ရုဟိရုပ္ပါဒကမ္မံ/သံဃဘေဒကမ္မံ/နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ(စက်လှည့်)	မာတုဃာတိကမ္မဿ/ပိတုဃာတိကမ္မဿ/အရဟန္တ ဃာတိကမ္မဿ/ရုဟိရုပ္ပါဒကမ္မဿ သံဃဘေဒ ကမ္မဿ/နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ

အကု - အကု - ပါဠိတော် - ဟောတတ်ရန် - (* ခရေပွင့်ပါဠိများ၌ ဗဒွစက်လှည့်ဟောရန်)

<u>ဆောင်</u> • ရာဂစ,ရာ၊ ဒုဆယ်ဖြာနှင့်၊ ပဋ္ဌာနက္ကရိ၊ နိယတထား၊ အစဉ်သွား၊ ဟောကြားအကုချင်း။
ပါဏာတိချင်း၊ စက္ကသွင်း၍၊ မယွင်းတူစွာ၊ ဒုဆယ်ဖြာကို၊ လှည့်ကာဟောလေ၊
တစ်ထွေမာတု၊ အင် ၆-ခုလည်း၊ တစ်ခုမှုထား၊ လှည့်ဟောကြား၊ ဘုရားအာဘော်ပေ။

http://www.dhammadownload.com

အကု	ကု	ရာဂံ ဥပနိဿာယ/ဒေါသံ-ပတ္ထနံဥပနိဿာယ	ဒါနံဒေတိ---သမာပတ္တိံဥပ္ပါဒေတိ၂
		ရာဂေါ ဒေါသော--ပတ္ထနာ	သဒ္ဓါယ--ပညာယ
		ပါဏံ ဟန္တာ တဿ/အဒိန္နံ အာဒိယိတွာ မုသာ ဘဏိတွာ ပိသုဏံဘဏိတွာ ဖရုသံ ဘဏိတွာ - သမ္ဖံ ပလပိတွာ-သန္ဓိံ ဆိန္ဒိတွာ နိလ္လောပံ ဟရိတွာ ဧကာဂါရိကံ ကရိတွာ ပရိပန္ထေ ဌတွာ ပရဒါရံ ဂန္တွာ ဂါမဃာတံ ကရိတွာ နိဂမဃာတံ ကရိတွာ တဿ	ပဋိဃာတတ္ထာယ ဒါနံဒေတိ--- သမာပတ္တိံ ဥပ္ပါဒေတိ၂ (ပါဏာတိပါတ-စသည့်ကံများ ပယ်ဖျောက်ပုံ ဖြပါဠိများ)
		မာတရံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတွာ တဿ/ ပိတရံ--၊ အရဟန္တံ--၊ဒုဋ္ဌေနစိတ္တေန တထာ ဂတဿ လောဟိတံ ဥပ္ပါဒေတွာ သံဃံ ဘိန္ဒိတွာ တဿ	ပဋိဃာတတ္ထာယ ဒါနံ ဒေတိ၊ သီလံ သမာဒိယတိ၊ ဥပေါသထကမ္မံ ကရောတိ၂ (ပဉ္စာနန္တရိယကံထိုက်သူများဈာန်မဂ် စသည်မရနိုင်)
။	ဗျာ	ရာဂံဥပနိဿာယ/ဒေါသံ--ပတ္ထနံဥပနိဿာယ	အတ္တာနံ အာတာပေတိ--ဒုက္ခံပစ္စနုဘောတိ၂
		ရာဂေါ--ပတ္ထနာ	ကာယိကဿသုခဿ--ဖလသမာပတ္တိယာ
		အကုသလံ ကမ္မံ (ဗလဝ ကမ္မ)	ဝိပါကဿ
ဗျာ	ဗျာ	ကာယိကံ သုခံ/ကာယိကံ ဒုက္ခံ/ဥတုံ/ ဘောဇနံ/သေနာသနံ	ကာယိကဿ သုခဿ--ဖလသမာပတ္တိယာ၁
		ကာယိကံ သုခံ--သေနာသနံ	။
		ဖလသမာပတ္တိ	ကာယိကဿ သုခဿ
		အရဟာ ကာယိကံ သုခံ ဥပနိဿာယ/ ကာယိကံ ဒုက္ခံ--သေနာသနံဥပနိဿာယ	အနုပ္ပန္နံ ကြိယသမာပတ္တိံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဥပ္ပန္နံသမာပဇ္ဇတိ၊ သင်္ခါရေ--ဝိပဿတိ၂
။	ကု	ကာယိကံ သုခံ ဥပနိဿာယ/--- သေနာသနံ ဥပနိဿာယ	ဒါနံဒေတိ--သမာပတ္တိံ ဥပ္ပါဒေတိ၂
		ကာယိကံ သုခံ --- သေနာသနံ	သဒ္ဓါယ --- ပညာယ
။	အကု	ကာယိကံ သုခံ ဥပနိဿာယ/-- သေနာသနံ ဥပနိဿာယ	ပါဏံဟနတိ -- သံဃံဘိန္ဒတိ၂
		ကာယိကံ သုခံ--သေနာသနံ	ရာဂဿ --- ပတ္ထနာယ

ဥပနိဿယ - ၃ 　၁။ အာရမ္မဏူ ပနိဿယ။ (အာရုံနှင့်တူ) - ၇ ချက်

၂။ အနန္တရူပ နိဿယ။ (အနန္တရနှင့်တူ) - ၇ ချက်

၃။ ပကတူပ နိဿယ ဟူ၍ -၃မျိုးရှိ၏။ - ၉ ချက် (တေဝီသတိ - အရဖြစ်၏)

ပကတူပနိဿယ–သဘော (ပကတ + ဥပ + နိဿယ)

သုဒ္ဓသင်္ချာလာ - ဗလဝဟူသည် - ဥပ၏ပရိယာယ်သဘော။ အားကောင်းလှသောသဘောပင်။

ပကတဟူသည် •

http://www.dhammadownload.com

ကောင်းစွာပြုအပ်သည်ကိုဆိုသဖြင့် အကျိုးတရားမဖြစ်ဖြစ်အောင် ကောင်းစွာပြုအပ်ပြီးသော မှီဝဲအပ်သော အားကြီးသော အကြောင်းတရားသည် ပကတမည်၏။

ဤပကတသည် ---

၁။ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော (သဒ္ဓါရာဂ)အစရှိသော ဥပ္ပါဒိတ တရား။

၂။ ဗဟိဒ္ဓ သန္တာန်၌မှီဝဲအပ်, ပေါင်းသင်း-ဆက်ဆံ-စားသောက်-တွေ့ထိ - သုံးဆောင်အပ်သော (ဥတု-ဘောဇန-သေနာသန) စသော ဥပသေဝိတတရား - ဟူ၍ -၂-မျိုးရှိ၏။

(ဤသည်ပင်လျှင် အားကြီးသော အကြောင်းဖြစ်၍ ဥပနိဿယ)

ထိုတရား ၂-ပါးကိုပေါင်း၍ အားကြီးသောမှီရာအကြောင်းဖြစ်ပြန်သောကြောင့် ပကတူပနိဿယသတ္တိမည်လေသည်။ (ပင်ကိုယ်သဘောအားဖြင့်ပင် အားကြီးသောမှီရာအကြောင်းသည် ပကတူပနိဿယမည်၏)

ထိုအားကြီးသော အကြောင်းအကျိုးတရားသည် ---

၁။ ဝေးသောအကြောင်းအကျိုး = ရှေးကုသိုလ်ကြောင့် ချမ်းမင်စသည်ရခြင်းအကျိုး။

၂။ နီးသောကြောင်းကျိုး = သဒ္ဓါစသည်ကြောင့် ဒါနသီလစသည်ကို ပြုရခြင်းအကျိုး။

၃။ အလွန်နီးသောကြောင်းကျိုး = "မဂ္ဂေါ ဖလဿ" မဂ်သည် ဖိုလ်အား ကျေးဇူးပြုခြင်း စသည်တို့ပင်ဖြစ်သည်။ (ဤ ၃-ချက် ပကတူနိပဿယပါဠိ၌ဟောမည်။)

ထိုသို့မဂ်သည် ဖိုလ်အားကျေးဇူးပြုရာ၌ ---

"မဂ္ဂေါ ဖလဿ"ဟုအနန္တရူပနိဿယသတ္တိဖြင့်ရင်း။ "မဂ္ဂေါ ဖလဿမာပတ္တိယာ"ဟု ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့်ရင်း။ အနန္တရကမ္မ၊ နာနာက္ခဏိကကမ္မ - ၂မျိုး ခရာယှက်၍ ဟောသည်။

နိဗ္ဗာန်၌ ပကတူပ ပစ္စည်းမတပ် = နိဗ္ဗာန်၌ဖြစ်စေအပ်သော နိပ္ဖာဒိတ။ မှီဝဲအပ်သော ဥပသေဝိတ။ ထိုအကြောင်းများမရှိသောကြောင့် နိဗ္ဗာန်သည် ပကတူပနိဿယပစ္စည်းမတပ်ပါ။

<u>ပကတူပနိဿယ–မှ စာမေးပွဲ မေးခွန်းပုံစံများ</u>

မေး၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မဟုတ်သူများ တရားအားထုတ်ပါက မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်/မရနိုင် ဥပနိဿယလာအနုဝါဒပါဠိအထောက်သာကေပြဖြေ ရှင်းပြပါ။ (သကြိုဟ်အထောက်ကား သောတာပတ္တိမဂ်ပယ်စဉ်ကို ဖြေပါလေ)

ဖြေ၊ မရနိုင်ပါ၊ အထောက်သာကေကား-သဒ္ဓံ ဥပနိဿာသ ဒါနံဒေတိ၊ ပ ၊ <u>မဂ္ဂံ ဥပ္ပါဒေတိ</u>-စသောသာကေများထောက်ထား၍ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါရှိမှသာ မဂ်ဖိုလ်ကို ရနိုင်သောကြောင့်(အယူမှားမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတန်းလန်းရှိနေသူ) ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မဟုတ်သူများ တရားအားထုတ်ပါက မဂ်ဖိုလ်မရနိုင်ပါ။

မေး=ကြက်ကိုသတ်ပြီးမှ ထိုအကုသိုလ်ကိုပယ်ဖျောက်ရန် ကြက်သားဟင်း ဆွမ်းလောင်းလှူသူအား ကုသိုလ်ဖြစ်ပုံ ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်းတင်ပြပါ။ (၁၉၆၇ ခုနှစ်)

ဖြေ = ပါဏံ ဟန္တွာ တဿပဋိဃာတတ္တာယ ဒါနံဒေတိ။

မေး = ဥပနိဿယပစ္စည်း-ကုသလော ကုသလဿ ၌၊ မဂ္ဂေါသေက္ခာနံ- စသောပါဠိများကို အနက်ရေး၍ အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ် (၂)ယောက်၌ရသင့်သော ပစ္စယုပ္ပန်တရားများကို ခွဲခြားကောက်ပြပါ။

(က)လူစည်းစိမ်ကို ဆုတောင်း၍ အလှူပေးသူ။(ခ)ကိုယ်၏ ချမ်းသာမှုကိုငဲ့၍ အလှူပေးသူ။ (၁၉၆၈)

ဖြေ = အနက်ပေး အရကောက်သို့ရှုပါ။ (အောက် က-ခတို့ အရကို အရကောက်၌ ရှုပါဖြေပါ)

(က) ပတ္ထနံ ဥပနိဿာယ ဒါနံ ဒေတိ။ (ခ) ကာယိကံသုခံ ဥပနိဿာယာ ဒါနံ ဒေတိ။

http://www.dhammadownload.com

ဝတ္ထုပုရေဇာတ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတိန္ဒြိယ – သုဒ္ဓသင်္ချာ

(ရုပ်) ပစ္စည်း	(နာမ်) ပစ္စယုပ္ပန်		သင်္ချာ	ပစ္စည်း
ဆဝတ္ထု	ပဋိသန္ဓေ၌မဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက် ၄-ခုကြဉ်သော သတ္တ ဝိညာဏဓာတ်		၃	၅ (ဏ္ဍာ×)
မနောဓာတ်၊ အမနောဓာတ်၊ မဇ္ဈိမာယုကာအားဖြင့် ၃-ပါးတို့တွင် မဇ္ဈိမာယုကဖြစ်၍ အတီတဘဝင်နှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်သော ပဉ္စဝတ္ထု		ဒွေပဉ္စဝိညာဉ် ၁၀	၁	၆

ဝတ္ထုမျိုး - ၆ ပစ္စည်း။ ဆောင် = နိဿ,ပုရေ,ဣန္ဒြိ၊ ဝိပ်, အတ္ထိ၊ အဝိဂတ္ထု ခြောက်။

ဝတ်ပု, ပစ္ဆာ, နာက်, ဟာ, ဣန္ဒြိ နှင့် မိဿက – ၃မျိုး သင်္ချာပြဇယား

	မျိုးပစ္စည်းအမည်	ပစ္စည်းရေ	ဝါရ	ဗျာ	ဗျာ	ဗျာ	ကု	အကု	ကု	ဗျာ	အကု	ဗျာ	သင်္ချာ
			ပဒ	ကု	အကု	ဗျာ	=	=	ကုဗျာ	=	အကုဗျာ	=	
၁	ဝတ္ထု ပုရေ ဇာတ	၅				▪	▪	▪					၃
၂	ဝတ္ထု ပုရေ ဇာတိန္ဒြိယ	၁				▪							၁
၃	ပစ္ဆာ ဇာတ	၄		▪	▪	▪							၃
၄	ဗလဝဒုဗ္ဗလနာနာကမ္မ	၁		▪	▪								၂
၅	ရူပါဟာရ	၃				▪							၁
၆	ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ	၃				▪							၁
၇	* သဟပုရေ မိဿက	၃							▪		▪		၂
၈	* ပစ္ဆာဟာရ မိဿက	၂								▪		▪	၂
၉	* ပစ္ဆာဇာတိန္ဒြိယမိဿက	၂								▪		▪	၂

ဝတ္ထုပုရေဇာတ – ဝတ္ထုပုရေဇာတသတ္တိ

ဝတ္ထုပုရေဇာတ - ဟူသည် - ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့မဖြစ်မီ ရှေးကဖြစ်နှင့်ပြီးချုပ်မသွားပဲ ဌီအခိုက်မှာ တည်ရှိနေသော ဝတ္ထုပစ္စည်းသည် ဝတ္ထုပုရေဇာတ မည်၏။ (ရုပ်က သက်တမ်းရှည်၊ နာမ်ကသက်တမ်းတိုမှုသတိပြု) (ကမ္ဘာဦးက ပေါ်ထွန်းခဲ့သော နေလနှစ်ပါးတို့သည် ယခုတိုင် ထင်ရှားရှိနေလျှက် နောက်မှပေါ်လာသော သတ္တဝါတို့အား အလင်းရောင်ပေး၍ ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့) ဆဝတ္ထုရုပ်တရားတို့သည် ပစ္စယုပ္ပန်နာမ်တရားတို့၏ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ပေါ်၍ ချုပ်မသွားသေးပဲ ဌီအခိုက်မှာ တည်ရှိပြီး မိမိနောက်မှ ဖြစ်ပေါ်လာသော စိတ်စေတသိက်တရား တို့ကို ဖြစ်ပေါ်တည်ရှိအောင် ကျေးဇူးပြုသောသတ္တိသည် ဝတ္ထုပုရေဇာတသတ္တိမည်၏။

(ဝတ္ထု - ဆဝတ္ထုရုပ်တရားသည်။ ပုရေ - ရှေးနားက။ ဇာတ - ဖြစ်နှင့်၍ တည်သောတရား)

ဝတ္ထုပုရေဇာတ - အင်္ဂါ - ၃ချက်

၁ ⁼ ဝတ္ထုရုပ်ဖြစ်ခြင်း။ ၂ ⁼ ပစ္စယုပ္ပန်တရား၏ရှေ့မှဖြစ်၍ထင်ရှားရှိနေခြင်း။ ၃ ⁼ တည်ရာမှီရာဖြစ်ခြင်း။ ဤသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံသောပစ္စည်းကို ဝတ္ထုပုရေဇာတ နိဿယဟုခေါ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

ပဉ္စာဝါရ–ဝိဘင်္ဂ – ဝတ္ထုပုရေဇာတမျိုး – ပါဠိတော်ဇယား (ပါဠိတော် -၁၅၂)

မျိုး	ပဒ	ဝသါန	ပစ္စည်း	ပစ္စယုပ္ပန်
ဝတ္ထု	ဗျာ	ဗျာ	စက္ခာယတနံ။ ပ။ ကာယာယတနံ	စက္ခုဝိညာဏဿ။ ပ။ ကါယဝိညာဏဿ
			ဝတ္ထု	ဝိပါကာဗျာကတာနံ ကြိယာဗျာကတာနံ ခန္ဓာနံ
	။	ကု	ဝတ္ထု	ကုသလာနံ ခန္ဓာနံ
	။	အကု	ဝတ္ထု	အကုသလာနံ ခန္ဓာနံ
ဣန္ဒြိ	။	ဗျာ	စက္ခုန္ဒြိယံ - ။ပ။ ကာယိန္ဒြိယံ -	စက္ခုဝိညာဏဿ-။ပ။ ကာယဝိညာဏဿ (ဣန္ဒြိယ ပါဠိတော်-၁၅၇)

(ပစ္စယ သင်္ဂဟ) ဆ ဝတ္ထူနိ ပဝတ္တိယံ သတ္တန္နံ ဝိညာဏဓာတူနံ ပုရေဇာတဝသေန။(ပဝတ္တိကာလ-၌သာဟော)

ဝတ္ထုပုရေဇာတ အရကောက်ဇယား (ကောက်-၄၁၀)

ပဒ	ဝသာန	ပစ္စည်း	ပစ္စယုပ္ပန်	က
ဗျာ	ဗျာ	* ပဉ္စမာယုကဖြစ်၍တိ. ဘ. ဥ. ပြိုင်စက္ခုဝတ္ထု	စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေ - ပ	၈ (ဝတ္ထုဖြစ်နှင့် အာရမ္မဏ)
		* ။ ကာယဝတ္ထု	ကာယဝိညာဉ်ဒွေ-	
		* (စုက်စိတ်မှပြန်၍-စက္ခုဝတ္ထု ။ ။	မရဏာသန္နအခါစက္ခု-ဒွေ။ပ။ကာ-ဒွေ)	
		ပဋိသန္ဓေအစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု	(ပဥ္စဝေါ-ခါအရူပဝိ၄၊ [ဒွေပဉ္စ၁၀] ကြဉ်ပ-ဘွင် အစရှိ-နောက်နောက်သော ဝိ၂၂. ကြိ၂၀)	
		ရှေးစိတ္တက္ခဏတစ်ချက်ခန့်ကာလ၌ ဖြစ်သော ဟဒယဝတ္ထု	နိရောဓသမာပတ်မှ ထသောအခါ အနာ ဂါမိဖိုလ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်	
		စုတိစိတ်မှပြန် --- ဟဒယဝတ္ထု	မရဏာသန္နအခါပဉ္စဝေါဘဝင်၁၅၊အာဝဇ္ဇန်း၂၊တဒါရုံ၂၊ သန္တီ၃၊ဝုဋ္ဌော၊မရဏာသံ-ကြိဇော၅-ချက်၊ရုံ၊စုတိ	
။	ကု	ဝုဋ္ဌော မနောဒွါ-အစရှိ-ရှေးရှေးသော ဟဒယဝတ္ထု	(ပဉ္စဝေါ--ခါ နောက်နောက်သော ကု ၂၁)	၆-အာ
		စုတိစိတ်မှပြန် --- ဟဒယဝတ္ထု	မရဏာသန္န ကုသိုလ်ဇော ၅-ချက်	
။	အကု	ဝုဋ္ဌော မနောဒွါ-အစရှိ-ရှေးရှေးသော ဟဒယဝတ္ထု	(ပဉ္စဝေါ--ခါ နောက်နောက်သော အကု ၁၂)	၆ (အာမျိုး)
		စုတိစိတ်မှပြန် --- ဟဒယဝတ္ထု	မရဏာသန္န အကုသိုလ် ၅-ချက်	

ပုတိ = အတွက် * အမှတ်ပြများကိုသာ ပုတိ ဗျာ-ဗျာ အတွက် ကောက်ပါ။ သမ္ဗန်အရ ဒွေပဥ္စဝိ -၁၀ သဗ္ဗစိတ္တ စေ-၇။ "စက္ခုဝတ္ထု" နေရာ "စက္ခုန္ဒြေ" စသည်ပြောင်းရုံသာ။ (ဣန္ဒြေဖြစ်လို့)

ဝတ္ထုပုရေဇာတိန္ဒြိယ– မှတ်ဖွယ်

ဣန္ဒြေ အမည်ရသော စက္ခုပသာဒသည် မြင်ခြင်းဒဿနကိစ္စ၊ စက္ခုဝိညာဉ်၌အစိုးရ၍ ယင်းစက္ခုဝိညာဉ်ကို ထက်အောင်နံ့အောင် (မျက်မှန်တပ်/မတပ်) ပြုစွမ်းနိုင်ကြ၍ ဝတ္ထုပုရေဇာတိန္ဒြိယ အဖြစ်ဖြင့်ဟောသည်။ ကျန် 'သောတိန္ဒြေ' စသည်တို့၌လည်း နည်းတူသိပါ။

ဟဒယဝတ္ထုကို ဤနေရာ၌မဟောကြောင်း = ဟဒယဝတ္ထုသည် မိမိအားမှီရာ မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ် တို့၌ အစိုးမရသည်ဖြစ်၍ထက်အောင်၊ နံ့အောင် ပြုခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သောကြောင့် "ဝတ္ထုပုရေဇာတိန္ဒြိယ"၌ မဟောပါ။ (မျိုးကွဲရှိသော ပစ္စည်းများ၌ ပါဠိတော်ကို အလေးပေးကြည့်ပါရန်)

http://www.dhammadownload.com

မန္ဒာယုက - စသည်ခွဲပြပုံဝိထိ

ဿဘဘဘဘ - ဘဘဘဘဘ - ဘဘဿ - တီ. န. ဒ. ပ. ပဉ္စဝိ. သံ. ဏ ဝုဇဇဇဇဇဇဇရုံရုံ

→ မန္ဒာယုက - ၃၇ ခု ← မဇ္ဈိမာယုက-၁ အမန္ဒာယုက-၁၁

ဆောင် ▪ သုံးဆယ့်ခုနစ်ခု၊ မန္ဒာယုပင်၊ တိဥမဇ္ဈိ၊ ဆယ့်တစ်ရှိရာ၊ အမန္ဒာ၊ ပေါင်းပါလေးဆယ့်ကိုး။
(လက်ာနှင့် ဝိထိ - ယှဉ်ကြည့်ပါ)

လင်္ကာရှည်

* အတိတရှေး၊ တေရသမ၊ ဘင်ကစ၍၊ ပထမဘဝင်၊ နောက်ဘင်တိုင်မှာ၊ ရုပ်များစွာကို၊ "မန္ဒာယုက" ခေါ် ဆိုကြ၏။ အတိတမည်၊ ဋ္ဌီခဏမှ၊ ပဥ္စဒွါရ ဘင်သို့ကျလစ်၊ ရုပ်ဆယ့်တစ်မှာ၊ "အမန္ဒာယု"၊ ခေါ် ဆိုပြု၏။ ဝတ္ထုမှီလတ်၊ တိဥပါဒ်သာ၊ "မဇ္ဈိမာ"မှီ၊ ငါးဖြာဝိညာဉ်၊ ယင်းတွင်မှီတုံ၊ အာရုံထင်ကာ၊ စဉ်အလာဖြင့်၊ ဒွါရာကိစ္စ၊ ယင်းကပြီးစေ၊ မိန့်ဟချေသည်၊ ပုရေဇာတ် အညွှန်းတည်း။

၁။ ပဥ္စာရုံလောက် အသက်မရှည်သောဝတ္ထုရုပ်သည် "မန္ဒာယုက" မည်၏။

၂။ ပဥ္စာရုံနှင့်သက်တမ်းတူညီသော ဝတ္ထုရုပ်သည် "မဇ္ဈိမာယုက" မည်၏။(ပဉ္စဝိညာဉ်တို့ ၎င်းကိုသာမှီကြ၏)

၃၊ ပဥ္စာရုံထက် သက်တမ်းရှည်သော ဝတ္ထုရုပ်များသည် "အမန္ဒာယုက"မည်၏။

စက္ခုစသော ပဉ္စဝတ္ထု ပသာဒရုပ်တို့သည် စိတ္တက္ခဏ ၁၇-ချက်၊ ခဏငယ် - ၅၁ချက် အသက်ရှိကြသည်။ ထို -၅၁ချက်တွင် အစတစ်ချက်၊ အဆုံးတစ်ချက်ဟူသော ဥပါဒ်နှင့်ဘင်တို့သည် စိတ်သက်နှင့် ရုပ်သက်တူညီကြ၏။ ရုပ်က ဋ္ဌီကာလမှာသာ ၄၉-ချက်အသက်ရှိ၍ ပိုကြသည်။ (ခဏေ ခဏေ သုမုဋ္ဌာပေတိ - စိတ်၏ခဏတိုင်း၌ ကမ္မဇရုပ်များဖြစ်သည်) ထို့ကြောင့် ပဉ္စဝိညာဉ်ဖြစ်နေသည့် ဋ္ဌီကာလမှာ တည်ရှိကြသော ဝတ္ထု ရုပ်ပေါင်း ၄၉-ချက်ကို အထက်ပါအတိုင်း အမန္ဒာယုက စသည်ခွဲထားလေသည်။

(နှာ ၁၁၀ ၌အကျယ်ရှု)

နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားစဉ် ဟဒယဝတ္ထု - ပုရေဇာတပစ္စည်းထိုက်/မထိုက်

နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားစဉ် ဟဒယဝတ္ထုသည် ပုရေဇာတပစ္စည်းမထိုက်ပါ။ ထိုဟဒယဝတ္ထုကို မှီသည့် စိတ်စေတသိက်တို့ချုပ်နေခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

နိရောဓသမာပတ်မှ ထကာနီး ရှေးစိတ္တက္ခဏတစ်ချက်ခန့်ကာလ၌ ဖြစ်နှင့်နေသော ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကိုမှီ၍ နိရောဓသမာပတ်မှထခြင်းဟူသော စိတ်စေတသိက်တို့ပြန်လည် ဖြစ်ကြရသည်။ ထိုဟဒယဝတ္ထုသည် ဝတ္ထုပုရေဇာတထိုက်သည်။ ထိုမှတပါးသော -----

ဟဒယဝတ္ထု - ၃ - မျိုး

၁။ သဟဇာတ ဟဒယဝတ္ထု။ (ပဋိသန္ဓေကာလ၌သာဖြစ်သည်)

၂။ ပုရေဇာတ ဟဒယဝတ္ထု။ (ပဝတ္တိကာလ၌သာဖြစ်သည်)

၃။ ဝတ္ထာရမ္မဏ ဟဒယဝတ္ထု။ (သေခါနီးကာလမှာဖြစ်သည်)

၁။ ထိုဒုပါးတို့တွင် ပဉ္စဝေါကာရဘုံသားများအတွက် ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေစိတ်သည် မိမိရှေ့ကဖြစ်နှင့်နေသော မှီစရာ ဝတ္ထုရုပ်မရှိသေးသည့်အတွက် မိမိနှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုကိုသာ မှီကြရသည်။ ထိုဟဒယဝတ္ထုသည် သဟဇာတဟဒယဝတ္ထုဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ပစ္စယနိဒ္ဒေသ၌ - "ရူပိနောဝမှာ

http://www.dhammadownload.com

အရှုပိန့် ဓမ္မာန်ကိဉ္စိကာလေ သဟဇာတ ပစ္စယေန-ယော၊ ကိဉ္စိကာလေ နသဟဇာတ ပစ္စယေန- ယော" ဟောတော်မူသည်၊ ထိုပဋ္ဌာနပါဠိတော်ရ ပဋိသန္ဓေနှင့် သဟဇာတဟာဒယဝတ္ထုတို့အပြန်အလှန်ကျေးဇူးပြုနိုင်ကြ၍ **"ဩက္ကန္တိက္ခဏေ နာမရူပံ"** ဟူ၍၎င်း။ **ခန္ဓာဝတ္ထုသည-ဝတ္ထုခန္ဓာနံ** (ပဋ္ဌာဝါရ) ဟူ၍၎င်း ဟောရကြောင်းကို သဟကြီး၌ဖော်ပြခဲ့ပြီ။ ထိုသဟဇာတဟာဒယဝတ္ထုသည် ပဋိသန္ဓေကာလ၌သာဖြစ်သည်။

၂။ ပုရေဇာတ ဟာဒယဝတ္ထုသည် ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့်အတူဖြစ်သော ဟာဒယဝတ္ထုစသည်ကိုပင် ပဋိသန္ဓေနောင် ပထမဘဝင် အစရှိသည်တို့က (ပုရေဇာတအင်္ဂါနှင့်အညီ)မှီခဲ့လျှင် ဝတ္ထုပုရေဇာတနိဿယဖြစ်သည်။ ပစ္စယနိဒ္ဒေသမှာ ပုရေဇာတ-အဆုံးပါဠိ **"ယံ ရူပံ နိဿာယ(မှစ၍) ဝိညာဏဓာတုယော ကိဉ္စိကာလေ ပုရေဇာတ-ကိဉ္စိကာလေ န ပုရေ-ယော"**စသည်၎င်း။ပဋ္ဌာဝါရမှာ "ဝတ္ထု ဝိပါကာနံဗျာကတာနံ ခန္ဓာနံ" ဟူ၍၎င်း ဟောသည်။ ထိုပုရေဇာတ ဟာဒယဝတ္ထုသည် **'ပဝတ္တိကာလ'** ၌သာ ဖြစ်သည်။

ထိုသဟဇာတ ဟာဒယဝတ္ထု၊ ပုရေဇာတ ဟာဒယ ဝတ္ထု ၂-မျိုးလုံးမှာ ပါဝင်သော **နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတ - ၃-ပစ္စည်းသည် (ပဋိသန္ဓေ-ပဝတ္တိ-စုတိ) ကာလ ၃-ပါးလုံးမှာ** အကျိုးပေးကြောင်းကို ပစ္စယနိဒ္ဒေသ၌ ထို၃ပစ္စည်း၏နိဂုံးဖြစ်သော **"ယံ ရူပံ နိဿာယ"** မှစ၍အဆုံးအထိပါဠိများကညွှန်ပြသည်။

မေး • ဟာဒယဝတ္ထုသည် (မနောဓာတ်) မနောဝိညာဏဓာတ်အား (က) သဟဇာတသတ္တိ။ (ခ) နိဿယ အတ္ထိ, အဝိဂတသတ္တိ။ (ဂ) ပုရေဇာတသတ္တိ တို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြုရာ၌ ကာလအားဖြင့် ကွဲပြားပုံကို ပစ္စယနိဒ္ဒေသ ပါဠိသာဓကပြ၍ ဖြေဆိုခဲ့ပါ။ (ဟုမေးလျှင်) ပြီးခဲ့သော စကားရပ်ကြည့်၍သိပါလေ။

၃။ **ဝတ္ထာရမ္မဏ ဟာဒယဝတ္ထု။** ။ရုပ်လေးပါးတို့နောက်ဆုံးချုပ်ပုံ။ (သင်္ဂဟ) "မရဏကာလေ ပန စုတိစိတ္တော ပရိသတ္တရသမ စိတ္တဿ ဌိတိကာလမုပါဒါယ ကမ္မဇရူပါနိ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ပုရေ တရ ။ပ။ ပဝတ္တိတ္ဝာ နိရုဇ္ဈန္တိ။"

ဟာဒယဝတ္ထုနှင့်တကွသော ဝတ္ထုရုပ်၊ ကမ္မဇရုပ်တို့သည် စုတိစိတ်မှပြန်၍ရေသော် ၁၇-ချက်မြောက်သော စိတ်၏ဥပါဒ်ခဏ၌သာဖြစ်ကြ၍ (အားနည်းလှသည်ဖြစ်ရကား) ရှေ့ဆက်၍ ဝတ္ထုရုပ်များ မဖြစ်ကြတော့ပေ။ (ဖော်ပြပါသင်္ဂဟပါဠိကို သဘောမိပါစေ)

ဝတ္ထု ၆-ပါးတွင် ပဉ္စဒွါရဝီထိဖြင့်သေမည့်သူဖြစ်လျှင် ပဉ္စဝတ္ထု၊ မနောဒွါရဝီထိဖြင့် သေရမည့်သူဖြစ်လျှင် ဟာဒယဝတ္ထုရှိကြသည်။

မရဏာသန္နဝီထိ(၃၄)မျိုးတို့တွင် စုတိစိတ်မှပြန်၍ရေသော် ၁၇-ချက်မြောက်သော နောက်ဆုံးဝတ္ထုရုပ်ကိုသာမှီကြရသည်။ ထို ၁၇-ချက်သော နာမ်တရားများ မှီရာဝတ္ထု တစ်ခုမျှမရှိကြသော်လည်း နောက်ဆုံးဝတ္ထုရုပ်ကိုသာအာရုံပြုသောအားဖြင့် မှီ၍တည်ကြရသည်။ ဤသည်ကိုပင် **"ဝတ္ထာရမ္မဏပုရေဇာတနိဿယ"** ဟုခေါ်သည်။ ထိုသို့သေခါနီးမှာ အာရုံပြုသောအားဖြင့် မှီကြရသော မနောဓာတ်၊ မနောဝိညာဏဓာတ် စိတ် စေတသိက်တရားတို့သည် မိမိမှီရာ ဟာဒယဝတ္ထုရုပ်နှင့်အတူတကွ ပြိုင်တူချုပ်ကြလေသည်။ ဤသည်ကိုပင် သေသည်ဟုခေါ်ဆိုကြသည်။ ဤကား မရဏာသန္နဟာဒယဝတ္ထုသဘောပင်။

<u>မရဏာသန္န ၃၄ ဝီထိ ဟူသည် -</u> စက္ခုဒွါရ၌ ၆-ဝီထိ။ အတိမဟန္တာရုံ ၂-ဝီထိ၊ မဟန္တာရုံ ၄ ဝီထိ၊ ပေါင်း ၆ဝီထိ။ ထို့အတူ ကျန်၄-ဒွါရမှာလည်း ၆-ဝီထိစီရှိသဖြင့် ၅×၆=၃၀-ဝီထိပဉ္စဒွါရ၌ဖြစ်သည်။ အတိဝိဘူတာရုံ ၂-ဝီထိ၊ ဝိဘူတာရုံ ၂-ဝီထိ၊ ပေါင်း ၄-ဝီထိ။ အားလုံး မရဏာသန္န ၃၄ ဝီထိဖြစ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

ပစ္စယာဇာတာဒိ – သုတ္တသင်္ချာများ

ဆောင် ▪ ပစ္စာ, ဝိပ်, အတ်၊ အဝိ - မှတ် ၊ လေးရပ် ပစ္စာမျိုး (ဥပထမ္ဘကသတ္တိ)

မျိုးပစ္စည်း	ပစ္စည်း	ပစ္စယုပ္ပန်	သင်္ချာ	ပစ္စည်း
ပစ္ဆာဇာတ ၄	ပဋ္ဌဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ အရူပဝိပါက်-၄ခုကြဉ်သော ပထမဘဝင်အစရှိသော နောက်နောက်သော နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး။	ပဋိ-အစရှိသော(ဝုံမ) ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ဌီသို့ရောက်သော ဧကဇကာယ, ဒွိ, တိ, စတုဇကာယ	၃	၄
နာနာက္ခဏိက ကမ္မ	အတိတ်ဖြစ်သော - ကု-အကု-စေတနာ	ဝိ-၃၆၊ နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်	၂	၁
ရုပ်အာဟာရ ၃	စတုသမုဋ္ဌာနိကဩဇာ	ကလာပ်တူဩဇာကြဉ်သော ကလာပ်တူကလာပ်ပြား- စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်	၁	၃
ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ ၃	ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ	ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကြဉ်သောကလာပ်တူ ကမ္မဇရုပ် ၉-ခု	၁	၃
သဟဇာတ ပုရေဇာတ မိဿက (၁)	ပဋ္ဌဝေါ-ခါ. အကု-၁၂၊ ကု-၂၁ စေ၅၂၊ အစိတ်စိတ်နာမက္ခန္ဓာ၊ ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု	အချင်းချင်း	၂	၃ နိ အ အ
ပစ္ဆာဇာတာ ဟာရမိဿက (၂)	ပဋ္ဌဝေါ-ခါ. အကု-၁၂၊ ကု-၂၁၊ စေ-၅၂ အစိတ်ပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ၊ ဝုဋ္ဌော, မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ဌီသို့ရောက်သော (ဩဇာ)	ဝုဋ္ဌော၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအစရှိသောရှေးရှေးသောစိတ်နှင့် အတူ ဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ဌီသို့ ရောက်သော (တိဇကါယ၊ စတုဇကာယ) အား ကါလတူတပြိုင်နက်တပ်ကောင်းသော	၂	၂ အ အ
ပစ္ဆာဇာတိန္ဒြိယ မိဿက (၃)	ပဋ္ဌဝေါ ---------------- (ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ)	ဝုဋ္ဌော ---- (ကမ္မဇကါယ) အားကာလ --- ကောင်းသော	၂	၂

အမှာ ။ အထက်၌ဖော်ပြထားသော သုတ္တသင်္ချာများဖြင့်ပင် ဝိဓိ၊ ပါဠိ၊ အရကောက်တို့ဟောနိုင် ကောက်နိုင်အောင်လေ့ကျက်ပါ။

ကမ္မ - ၃ -ပါးအထူး (အကျဉ်း)

၁။ သဟဇာတကမ္မ ▪ အကျိုးပစ္စယုပ္ပန်နှင့်တပြိုင်နက် အတူတကွအကျိုးပေးသည်။

၂။ အနန္တရကမ္မ ▪ အကြောင်းအကျိုးတစ်ဆက်တည်းအကျိုးပေးသည်။ (မဂ္ဂေါဖလဿ)

၃။ နာနာက္ခဏိကကမ္မ ▪ မိမိဖြစ်ဆဲကာလ၌ အကျိုးမပေး။ ချုပ်ပြီးနောက်၌သာ အကျိုးပေးသည်။ (သတ္တဝါများ၏ ဘဝယုတ်မြတ် နိမ့်မြင့်ကို "နာနာ-ကမ္မက" ခွဲခြားသည်။)

တနည်းကမ္မ - ၄မျိုး ▪▪▪▪▪ နာနာက္ခဏိက-ကမ္မမှ - ၁ ▪ အနန္တရကမ္မ။ ၂ ▪ ဗလဝနာနာက္ခဏိက - ကမ္မ။ ၃ ▪ ဗလဝဒုဗ္ဗလနာနာ က္ခဏိကကမ္မ ဟူ၍ ၃-မျိုးနှင့် - သဟဇာတကမ္မပေါင်းလျှင်ကမ္မ ၄မျိုး။

http://www.dhammadownload.com

မျိုး	ပဒ	နံ	ပစ္စည်း	ပစ္စယုပ္ပန်
ပစ္ဆာဇာတ	ကု	ဗျာ	ပစ္ဆာဇာတာ ကုသလာ ခန္ဓာ	ပုရေဇာတဿ ဣမဿကာယဿ
	အကု	။	။ အကုသလာ ခန္ဓာ	။
	ဗျာ	။	။ ဝိပါကာ-တာ ကြိယာဗျာကတာခန္ဓာ	။
နာနာကမ္မ	ကု	ဗျာ	(နာနာက္ခဏိကာ) ကုသလာ စေတနာ	ဝိပါကာနံ ခန္ဓာနံ ကဋတ္တာစ ရူပါနံ
	အကု	။	(နာနာက္ခဏိကာ) အကုသလာ စေတနာ	။
ရုပ်ဟာ	ဗျာ	။	ကဗဠီကာရော အာဟာရော	ဣမဿ ကာယဿ
ရုပတိ	။	။	ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ	ကဋတ္တာ ရူပါနံ
သဟပု မိဿက	ကုဗျာ	ကု	(သဟဇာတော)ကုသလော ၁ ၃ ၂ ဝတ္ထုစ	၃ ၁ ၂ (တိဏ္ဏန္နံ ခန္ဓာနံ)
	အကုဗျာ	အကု	။ အကုသလော ၁ ၃ ၂ ။	၃ ၁ ၂ ။
ပစ္ဆာဇာတ အာဟာရ မိဿက	ကုဗျာ	ဗျာ	ပစ္ဆာဇာတာ ကုသလာခန္ဓာစ ကဗဠီကာရော အာဟာရောစ	ဣမဿ ကာယဿ
	အကုဗျာ	။	။ အကုသလာ ခန္ဓာစ ကဗဠီကာ----	။
ပစ္ဆာဇာ တိန္ဒြိယ	ကု ဗျာ	။	။ ကု-ခန္ဓာစ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယဉ္စ	ကဋတ္တာ ရူပါနံ
	အကုဗျာ	။	။ အကု ။ ။	။

ပစ္ဆာဇာတာဒိ – အရကောက်ယေား (ကောက် ၄၂၇)

[illegible]	ကု	ဗျာ	ပဌ-ခါ နောက်ဖြစ်သော ကု၂၁၊ စေ၃၈	ဝု--၊ မ--တိဇကာယ၊ စတုဇကာယ	(၄)
	အကု	။	။ ။ အကု၁၂ စေ၂၇	။	(၄)
	ဗျာ	ဗျာ	။ အရူ-ဝိ-၄ကြဉ်သောပထမဘဝင်အစရှိသောနောက်ဖြစ်သောဝိ၃၂ ကြိ၂၀၊ စေ၃၈	ပဋိသံ အစရှိသော --ဝေဇကာယ ဒွိ - တိ - စတုဇကာယ	(၄)
နာနာကမ္မ	ကု	ဗျာ	အတိတ်ဖြစ်သော ကု၂၁-၌ရှိသော စေတနာ	ကုဝိ - ၂၉-နာမက္ခန္ဓာ၊ ကဋတ္တာရုပ်	၆
	အကု	ဗျာ	။ အကု ၁၂ ။	အကု ဝိ-၇ ။ ။	၂
ရုပ်ဟာ	ဗျာ	ဗျာ	(စတုသမုဋ္ဌာနိက) ဩဇာ	ကလာပ်တူကလာပ်ပြားဖြစ်သော စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်	(၃)
ရုပတိ	။	။	ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ	ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကြဉ်-ကလာပ်တူကမ္မဇရုပ် ၉ခု	(၃)
(၁) [illegible]	ကု ဗျာ	ကု	ပဌ-ခါ-ကု၂၁၊စေ၃၈၊ အစိတ်အစိတ်နာ-န္ဓာ ဝု၊ မ--- --------- ဟဒယဝတ္ထု	အချင်းချင်း (ကု ၂၁၊ စေ ၃၈၊ အစိတ်အစိတ်နာ-န္ဓာ)	(၃)
	အကု ဗျာ	အကု	ပဌ-ခါ-အကု၁၂စေ၂၇၊အစိတ်အစိတ်နာ-န္ဓာ ဝု၊ မ--- --------- ဟဒယဝတ္ထု	အချင်းချင်း (အကု ၁၂ စေ ၂၇၊ အစိတ်အစိတ်နာ-န္ဓာ)	(၃)
(၂) [illegible]	ကု ဗျာ	ဗျာ	ပဌ-ခါနောဲ-သော(ကု၂၁၊စေ၃၈)စိတ်,ပေါင်းနာ ဝု၊ မ---ရုပ်၏ဌီသို့ရောက်သော (ဩဇာ)	(ဝု၊ မ---ရုပ်၏ဌီသို့ရောက်သော တိဇကာယ စတုဇကာယ) အား ကာလတူ--ကောင်းသော	(၂)
	အကု ဗျာ	ဗျာ	----- (အကု-၁၂ စေ - ၂၇) -------- ဝု၊ မ -----	။ (မိဿက-၃ ဩဇာနှင့်တူပြီ)	(၂)

မိဿက (၁)-ပါဠိ-၁၄၄၊ အရကောက်-၄၁၁၊ မိဿက-၁-၂-၃၊ ပါဠိ - ၁၆၃၊ အရကောက် - ၄၄၁ များ၌ ရှုပါလေ၊ ကျန် - ပစ္ဆာဇာတ အတွက် (ကောက် ၄၂၇)၊-နာနာကမ္မ အတွက် (ကောက်၄၂၉) ကျန်မိမိဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ၌ရှုပါ၊

http://www.dhammadownload.com

ပဋိ ---ဝု ပဋိ ---မ	ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ ဇ
ပစ္စယုပ္ပန် သဉ်ှာ ၃-ဗျာ၃	ပစ္စည်း ကု. အကု. ဗျာ။

ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်းကျေးဇူးပြုပုံမှာ ဆန်းကြယ်လှသည်။ ဖော်ပြထားသောကျေးဇူးပြုပုံဇယားကိုကြည့်ပါက "ပဋိ-ဝု/မ" တို့ကပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်၍ပစ္စည်း၏အလျင်ဦးစွာဖြစ်နေသည်ကိုတွေ့ရမည်။ ပစ္စယုပ္ပန်က ဦးစွာဖြစ်နှင့်၍ပစ္စည်းကနောက်မှဖြစ်ကာ ထောက်ပံ့ခြင်းဥပထမ္ဘကသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းသဘောသည် "ပစ္ဆာဇာတသတ္တိ"မည်လေသည်။

ကျေးဇူးပြုပုံဥပမာ (၁)- ဤပစ္စည်းကျေးဇူးပြုပုံကို ဋ္ဌ-ဋ္ဌီများ၌ လင်းတငယ်ဥပမာဖြင့်ပြထားသည်။ မိဘများကခရီးသယ်၍ ကျွေးရိုးထုံးစံမရှိကြသော --- လင်းတငယ်လေးများသည် အစာရှာထွက်သောမိဖများထံမှ တစ်နေ့အစာစားရနိုးဖြင့်မျှော်ကိုး၍ တောင့်ငြားသော်လည်း အစာမစားရပေ။ မစားရသော်လည်း စားရလိမ့်မည်ဟူသော အာဟာရသာစေတနာက ထိုလင်းတငယ်လေးများအား မသေအောင်ထောက်ပံ့ထား၍ မျှော်လင့်ချက်ဖြင့်ပင် အသက်ရှင်နေကြသည်။ အသက်ရှင်ခြင်းအကျိုးက ဦးစွာ ဖြစ်၍ ကိုယ်တိုင်ပျံနိုင်မှ အစာစားရခြင်းအကြောင်းက နောက်ဖြစ်သကဲ့သို့ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်းကျေးဇူးပြုပုံကို ပြသည်။

ကျေးဇူးပြုပုံဥပမာ (၂)= ရှင်ဘာကုလလောင်းလျာကလေးသူငယ်သည် ရေချိုးမင်္ဂလာပြုစဉ် မြစ်ရေထဲကျ၍ ငါးကြီးမျိုချရာ၌ ဤဘဝတွင် ကေန်ရလတ္တံ့သော (ဥာဏဝိပ္ပာရက္ကဒ္ဓိ) အရဟတ္တမဂ်ဥာဏ်ဟူသော (အကြောင်း) အာနုဘော်ကြောင့်(အရ-မဂ်မရမီ)သက်ရှင်ကျန်းမာ (အကျိုးတရား) ဖြစ်နှင့်ရာ၌ ပစ္ဆာဇာတသတ္တိသဘောပင်။ (သံကိစ္စ သာမဏေ -၌လည်းနည်းတူ) (ဝိသုဒ္ဓိ မဂ် ဋ္ဌ၊ ဒု - ၇)

(ပုရေဇာတနှင့် ပစ္ဆာဇာတ ကာလအားဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက်။ ဤပစ္စည်း၌ - ပစ္စည်းကနာမ် - ပစ္စယုပ္ပန်ကရုပ်)

ပဋိ ဘ ဘ --တိ န ဒ ပ္ စ ့ သံ ဏ(ဝိထိနှင့်ယှဉ်ကြည့်ရန်)
ဧကဇကာယ - စသည် ကဲ့ ဒွိ ဇ တိဇ စတုဇ တိဇ(စကျုဝိညာဉ်၌ စိတ္တဇမရ)

ယခုဖော်ပြလတ္တံ့သော ဧကဇကာယစသည်များသည် သင်္ဂြိုဟ်၌လာသော ကေဇတို့နှင့် ချိန်ဆကြည့်ပါ။

❖ ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ဥပါဒ်ခဏမှာဖြစ်သောကမ္မဇရုပ်သည်ကံ-ဟူသောအကြောင်းတပါးသာဖြစ်ပေါ်သေး၍ "ဧကဇကာယ" ဟုခေါ်သည်။ (သင်္ဂဟ- ရုပ် ၄-ပါးဖြစ်စဉ် "*ပဋိသန္ဓိ-မုပါဒါယ ကမ္မသမုဋ္ဌာနာ*"

❖ ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ဋ္ဌီဘင်ခဏများ၌ ဥတုဇရုပ်ဖြစ်သဖြင့် ပဋိ-ဥပါဒ်ခိုက်မှာ ဖြစ်နှင့်သောကမ္မဇရုပ်နှင့် ပေါင်းလျှင် အကြောင်း၂ပါးဖြစ်၍ "ဒွိဇကာယ" ဟုခေါ်သည်။ "*ဋ္ဌိတိကာလ-မုပါဒါယ ဥတုသမုဋ္ဌာနာ*"

❖ ပဋိသန္ဓေနောင်-ပဌမဘဝင်၏ဥပါဒ်မှာ စိတ္တဇရုပ်ဖြစ်ပေါ်၍ ရှေ့က ကံ-ဥတု-နှင့်ပေါင်းသော် အကြောင်း၃ပါးကြောင့် ဖြစ်၍ "တိဇကာယ" ဟုခေါ်သည်။ "*ဒုတိယ စိတ္တ-မုပါဒါယ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ*'

❖ ဂဗ္ဘသေယျကသံသေဒဇဥပပတ်ပုဂ္ဂိုလ်များ၌ အာဟာရဇရုပ်များပျံ့နှံ့ဖြစ်ပေါ်ပါက တိဇနှင့်ပေါင်းသော် အကြောင်းလေးပါးကြောင့်ဖြစ်၍"စတုဇကာယ"ဟုခေါ်သည်။"ဩဇာဖရဏမုပါဒါယအာဟာရသမုဋ္ဌာနာ" ဤသို့လျှင် စတုဇကာယ - စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်အား နောက်မှဖြစ်ကြသောစိတ်များက ပစ္ဆာဇာတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုကြလေသည်။ (*စိတ္တဇရုပ်သည် ပဋိ-နောင် ပ-ဘဝင်မှစ၍ ဥပါဒ်တိုင်း၌သာဖြစ်၏*)

http://www.dhammadownload.com

ပဋိ ---ဝု ၈	၈ ၈ ၈ ၈ ၈ ၈
ပဋိ ---မ ၈	၈ ၈ ၈ ၈ ၈ ၈
ကု+ဗျာ၊ ၁-ဟ	၃ (နာမ်ခန္ဓာ၄)ကုဇော
အကု+ဗျာ၊ ၃-ဟ	၁ (။)အကုဇော
၂-ဟ	၂
ပစ္စည်း	ပစ္စယုပ္ပန်

ဤမိဿကမှာ - သဟာမျိုးနှင့် ပုရေဇာတမျိုးရောယှက်၍ ပစ္စယုပ္ပန်အားကျေးဇူးပြုသည်။ ပစ္စည်းဘက် သုဒ္ဓသန်ျာ၌အင်္ဂါ (၂)ချက်။ ပထမဇောအခိုက်၌ နာမက္ခန္ဓာ ၄ ပါးစီ ဒုသီးသီး ရှိကြရာ ခန္ဓာ ၁ပါးက ၃ပါးအား ကျေးဇူးပြုရာစသည်၌ကျေးဇူး ပြုစဉ် "သဟာမျိုး"ဖြစ်လေသည်၊ ထိုနာမက္ခန္ဓာများသည်ရှေ့က ဖြစ်နှင့်နေသည့် ဟဒယဝတ္ထုကို မှီကြရသောအခါ"ဝတ္ထုပုရေ ဇာတမျိုး" ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင်သည် ၎င်း၂-မျိုးရောယှက်၍ ပါဠိတော်နှာ ၁၆၂ ၌ 'သဟဇာတံ၊ ပုရေဇာတံ' "သဟဇာတော ကုသလော ဧကောခန္ဓော စ ဝတ္ထု စ တိဏ္ဏန္နံ ခန္ဓာနံ "စသည်ဖြင့်

၁။ နာမက္ခန္ဓာ ၁ပါးနှင့် ဟဒယဝတ္ထုက နာမက္ခန္ဓာ ၃-ပါးအား

၂။ ။ ၃ ။ ။ ၁ ပါးအား

၃။ ။ ၂ ။ ။ ၂ ပါးအားကျေးဇူးပြုသည်ကိုပင်

"သဟာပုရေ မိဿက" အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်ဟောလေသည်။

ပစ္ဆာဟာရ မိဿက (၂) မှတ်ပွယ်

ပဋိ ---ဝု	၈ ၈ ၈ ၈ ၈ ၈ ၈
ပဋိ ---မ	၈ ၈ ၈ ၈ ၈ ၈ ၈
ဩဇာ	နာမ်ခန္ဓာ ၁-၂-၃ (ကု-အကု)
	နာမ်ခန္ဓာ ၄
တိဇ-စတုဇကါယ	
ကမ္မဇကါယ	ဩဇာ (ရူပဇီဝိတိန္ဒြေ)
ပစ္စယုပ္ပန်	ပစ္စည်း

ဤမိဿက၏သုဒ္ဓသန်ျာပစ္စည်းဘက်တွင် (၂) မျိုးရှိသည်။ ပထမဇောအခိုက်အတန့်မှာရှိသောနာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့တွင် ၁-ပါး၊ ၂-ပါး၊ ၃-ပါးသည်-တိ-စတုဇကာယအား နာမက္ခန္ဓာ ၄ပါးလုံးက တိ-စတုဇကာယအား ကျေးဇူးပြုစဉ် ပစ္ဆာဇာတ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ (ပစ္ဆာဇာတသဘောအရပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်ကျေးဇူးပြုပုံသိပါ) ဤကား ပစ္စည်းဘက် ပထမသုဒ္ဓသန်ျာ တည်း။ ထို့ပြင် "ဝုဋ္ဌော - မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း (ပ) ဩဇာ"။ ၎င်းဩဇာသည်လည်း တိဇကာယ၊ စတုဇကာယအား ရူပါဟာရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပြန်သည်။ ဤကား ပစ္စည်းဘက်ရှိ ဒုတိယသုဒ္ဓသန်ျာတည်း။ ထိုသို့ ပစ္ဆာဇာတ သတ္တိနှင့် ရူပါဟာရသတ္တိတို့ရောနှော၍ ကျေးဇူးပြုသောကြောင့် ဤမျိုးကို ပစ္ဆာဟာရမိဿကမျိုး ဟုခေါ်ဆို လေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ပစ္ဆာဇာတိန္ဒြိယ မိဿကလည်း ပစ္ဆာဇာတာဟာရမိဿက သဘောအတိုင်းပင်။ ဩဇာနေရာ ရူပဇီဝိတိန္ဒြေ-ဟုပြောင်းဆိုပါ။ သို့သော်လည်း သဘောတရားအနည်းငယ် ကွဲပြားသည်။

<u>ရုပ်အာဟာရကို သီးခြားဟောရခြင်းအကြောင်း</u>- သက်ရှိသက်မဲ့မှန်သမျှ တေဇောဓာတ်ကို မှီ၍နေရ၏၊ တေဇောလျှင်အသက်ရှိ၏၊တေဇောလျှင်အားကြီးသောမှီရာရှိ၏။ ရုပ်ဟူသမျှတေဇောခြယ်လှယ်သလိုခံရ၏။ တေဇောအုပ်စိုးမှုလျှင်ပမာဏဖြစ်၏။ ၎င်းတေဇောကိုလည်း ဩဇာဟူသောဓာတ်ဆီကိုမှီရ စားသောက်ရမှ တည်နေနိုင်၍ ဩဇာသည်တေဇော၏မူလအကြောင်းရင်းဖြစ်သောကြောင့် - သီးခြားဟောရပါသည်။

<u>ရူပဇီဝိတိန္ဒြေကို သီးခြားဟောရခြင်းအကြောင်းကား</u> ယင်းသည် တကွဖြစ်ဘက်ကမ္မဇရုပ်တို့အားကျေးဇူး ပြုရာ၌ နာမ်ဣန္ဒြေတို့ကဲ့သို့ ဥပါဒ်ခိုက်မှာ အထင်အရှားကျေးဇူးမပြုနိုင် ဌီအခိုက်မှာသာစောင့်ရှောက်မှု အစိုးရမှုနှင့်ကျေးဇူးပြုသောကြောင့်သီးခြားဟောရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

<u>ဆောင်</u> - ဓိ, နိ, ဥပ၊ ပု, ကမ္မနှင့်၊ ဟာရ, ဣံ, ဝိ၊ အတ္ထိ, အဝိဂတ၊ ဤဆယ်ဝ၌၊ မှတ်ကြမလွဲ၊ မျိုးကွဲရှိပြား၊ ပစ္စည်းများဟု၊ မှတ်သားပါလေ၊ သေသကြွင်းကျန်၊ ဆယ့်လေးတန်မှာ၊ ဧကန်မလွဲ၊ မျိုးကွဲမရှိ၊ မှတ်ကုန်ဘိလော့။

အထူးတိုက်တွန်းချက်

ဤသို့ ပဋ္ဌာဝါရ ဝိဘင်္ဂကို မျိုးအလိုက် ဟောပြီးကောက်ပြီးပါက တစ်ဖန်ဒေသနာ အစဉ်အတိုင်း ဟောမှသာ မျိုးကွဲပစ္စည်းများ၌ ပိုမိုရှင်းလင်းနားလည်သဘောပေါက်မည်။ သို့အတွက်ကြောင့်ဒေသနက္ကမအစဉ် အတိုင်းကို (နှာ-၄၁) ဇယားနှင့်တွဲဖက်၍ ပါဠိတော်တိုက်ရိုက် ကြည့်ပြီး၂-ခေါက်ဟောပြီးမှ ထိုဇယားဖြင့်ပင် အရကောက် ပါရန် အထူးတိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။

နမူနာ -- "နိဿယေ တေရသ"ကို သင်္ချာတစ်ခုချင်း ဟောကြည့် ကောက်ကြည့်ပါ။

ပဋ္ဌာဝါရ – သုဒ္ဓသင်္ချာ

ပဋ္ဌာဝါရ -၂၄ပစ္စည်း သုဒ္ဓသင်္ချာ သင်္ချာတူရာများ သင်္ချာ

၁	ဝိပါက	၁	ဧကံ
၂	အညမည, ပုရေဇာတ, ပစ္ဆာဇာတ, အာသေ, သမ္ပယုတ္တ	၅	တီဏိ
၃	ဝိပ္ပယုတ္တ (သဟဝိပ်၊ ပုရေဝိပ်၊ ပစ္ဆာဝိပ် ၃)	၁	ပဉ္စ
၄	ဟေ, နံ, သနံ, ကံ, ဟာ, ဣံ, ဈာ, မဂ်, နတ်, ဝိ	၁၀	သတ္တ
၅	အာရမ္မဏ,သဟဇာတ,ဥပနိဿယ(အာရမ္မဏူ၊အနန္တရူ၊ ပကတူ၃)	၃	နဝ
၆	အဓိပတိ (အာဓိ-သဟာဓိ)	၁	ဒသ
၇	နိဿယ, (သဟနိ၊ ပုရေနိ၊ မိဿ်နိ ၃မျိုး)အတ္ထိ, အဝိဂတ ၃		တေရသ

မျိုးကွဲ ၁၀-ပစ္စည်းအကျဉ်း

၁၊	ဓိ၊ (အာဓိ၊ သဟာဓိ• ၂မျိုး)
၂	နိ၊ (သဟနိ၊ ပုရေနိ၂-၃မျိုး)
၃၊	ဥ၊ (အာရမ္မဏူ၊အနန္တရူ၊ပကတူ၃)
၄၊	ပု၊ (အာပု၊ ဝတ်ပု• ၂ မျိုး)
၅၊	ကံ (သဟကံ၊ နာနာကံ-၂)
၆၊	ဟာ (နာမ်ဟာ၊ ရုပ်ဟာ၂-မျိုး)
၇၊	ဣံ (သဟတိ၊ပုတိ၊ရူပတိ၃မျိုး)
၈၊	ဝိပ် (သဟဝိပ်၊ပုရေဝိပ်၊ပစ္ဆာဝိပ်)
၁၀	အ-အ (အတ္ထိ၅-မျိုးစီရှိသည်)

<u>ဆောင်</u> -ဝိဧ, ဝိပ်ပဉ်၊ ဓိဒသင်နှင့်၊ အဉ်, ပု, စ္ဆာ, သေ၊ သမ် ငါးထွေမှာ၊ သင်္ချာတီဏိ။ နိဿျတ္ထိ၊ အဝိဂတ၊ တေရသပင်။ အာ, သ, ဥပ၊ ဤသုံးဝ၌၊ နဝမှတ်လေ။ ကျန်ဆယ်ထွေမှာ၊ သင်္ချာသတ္တ၊ တပ်ကြရာသည်၊ ပဋ္ဌာသုဒ္ဓသင်္ချာတည်း။ (အားလုံးသုဒ္ဓသင်္ချာပေါင်း ၁၆၇-ရှိသည်)

(ဟေ, နံ, နံ, ကံ၊ ဟာ, ဣံ, ဈာန်၊ မဂ္ဂ, နတ်ဝိ၊ သတ္တရှိ)

(စုပေါင်းပြ) ဤကျမ်းနှာ ၆၅-၌ ဆဝါရ၊ ပဋ္ဌာရ တို့ရှိ သုဒ္ဓသင်္ချာ သင်္ချာတပ်တတ်ရန် စုပေါင်းပြထားသည်။

ဖော်ပြပါ သုဒ္ဓသင်္ချာများကို ပါဠိတော်-နှာ-၁၆၄ နှင့် အရကောက် ၄၄၂ တို့၌ တိုက်ဆိုင်ကြည့်ပါ။

ပုံစံ - ဟေတုယာ သတ္တ၊ အာရမ္မဏေ နဝ၊ နိဿယေ တေရသ - စသည်ဖြင့် ဟောမည်။

> <u>အထူးတိုက်တွန်းချက်</u> = မျိုးကွဲ ၁၀-ပစ္စည်းကို ပါဠိတော်ကြည့်၍ မျိုးကွဲများကောက်ပါ။ သို့မှသာပြည့်စုံစွာကောက်နိုင်မည်။ ပုံစံ- အတ္ထိပစ္စည်းရှိ ဗျာ-ဗျာ ကတ္တားအရကောက်ကြည့်ပါ။ ပါဠိတော်ကြည့်ပါမှသိမည်။ ပြောချင်တာက မျိုးကွဲ ၁၀-ပစ္စည်းကို ပါဠိတော်ဖြင့်ကောက်ပါ-ပါဠိတော်ကြည့်ပါ -ဟု အထူးတိုက်တွန်းပါ၏။

အရကောက် --- သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ -

ဝိဘင်္ဂဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ သင်္ချာဝါရကိုဟောတော်မူ၏။ ထိုသင်္ချာဝါရ၌ တုံသော်လည်း - သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ, မိဿကသင်္ချာဝါရ အားဖြင့် နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထို---တွင် သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ ကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ (စသည်) (ဤသို့ကျမ်းတက်မှသာ ဒေသနာအစဉ်ကို သဘောကျပေမည်)

http://www.dhammadownload.com

ပဋ္ဌာဝါရ ဝိဘင်္ဂဒေသနက္ကမ ဇယား

မျိုး	ပစ္စည်း		၂၄	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	သင်္ချာ	
				[illegible]	။	။	။	[illegible]	။	။	။	[illegible]	။	။	[illegible]	။	[illegible]	။		
၁	ဟေတု		၁	။		။	။	။		။	။	။								၇
၂	အာရမ္မဏ		၂	။	။	။		။	။	။		။	။	။						၉
၃	အဓိပတိ	အာရမ္မဏာဓိပတိ		။	။	။		။				။	။	။					၇	၁၀
၄		သဟဇာတာဓိပတိ	၃	။		။	။	။		။	။	။							၇	
၈	အနန္တရ။သမနန္တရ။နတ္ထိ။ဝိဂတ		၇	။		။		။		။		။	။	။						၇
၉	သဟဇာတ		၈	။		။	။	။		။	။	။				။		။		၉
၁၀	အညမည		၉	။				။				။								၃
၁၁	နိဿယ	သဟဇာတနိဿယ		။		။	။	။		။	။	။				။		။	၉	၁၃
၁၂		ဝတ္ထုပုရေဇာတနိဿယ	၁၀									။	။	။					၃	
၁၃		သဟဇာတ-ပုရေဇာတမိဿက													။		။		၂	
၁၄	ဥပနိဿယ	အာရမ္မဏူပနိဿယော		။	။	။		။				။	။	။					၇	၉
၁၅		အနန္တရူပနိဿယော	၁၁	။		။		။		။		။	။	။					၇	
၁၆		ပကတူပနိဿယော		။	။	။		။	။	။		။	။	။					၉	
၁၇	ပုရေဇာတ	အာရမ္မဏပုရေဇာတ်										။	။	။					၃	၃
၁၈		ဝတ္ထုပုရေဇာတ်	၁၂									။	။	။					၃	
၁၉	ပစ္ဆာဇာတ		၁၃			။				။		။								၃
၂၀	အာသေဝန		၁၄	။				။				။								၃
၂၁	ကမ္မ	သဟဇာတ		။		။	။	။		။	။	။							၇	၇
၂၂		နာနာက္ခဏိက	၁၅			။				။									၂	
၂၃	ဝိပါက		၁၆									။								၁
၂၄	အာဟာရ	နာမ်အာဟာရ	၁၇	။		။	။	။		။	။	။							၇	၇
၂၅		ရုပ်အာဟာရ										။							၁	
၂၆	ဣန္ဒြိယ	သဟဇာတိန္ဒြိယ		။		။	။	။		။	။	။							၇	၇
၂၇		ဝတ္ထုပုရေဇာတိန္ဒြိယ	၁၈									။							၁	
၂၈		ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ										။							၁	
၂၉	ဈာန		၁၉	။		။	။	။		။	။	။								၇
၃၀	မဂ္ဂ		၂၀	။		။	။	။		။	။	။								၇
၃၁		သမ္ပယုတ္တ	၂၁	။				။				။								၃
၃၂	ဝိပ္ပယုတ္တ	သဟဇာတ်				။				။		။							၃	၅
၃၃		ပုရေဇာတ်	၂၂									။	။	။					၃	
၃၄		ပစ္ဆာဇာတ်				။				။		။							၃	
၅၂	အတ္ထိ အဝိဂတ	သဟဇာတ်		။		။	။	။		။	။	။				။		။	၉	၁၃
		အာပု / ဝတ်ပု } ပုရေဇာတ်										။	။	။					၃ / ၃	
		ပစ္ဆာဇာတ်				။				။		။							၃	
		အာဟာရ	၂၄									။							၁	
		ဣန္ဒြိယ										။							၁	
		သဟဇာတ်-ပုရေဇာတ်													။		။		၂	
		ပစ္ဆာဇာတ်-အာဟာရ														။		။	၂	
		။ ဣန္ဒြိယ														။		။	၂	
		မျိုးပစ္စည်းရေ		၂၃	၄	၂၆	၁၁	၂၃	၂	၂၄	၁၁	၄၄	၁၃	၁၃	၃	၈	၃	၈		
		၂၄-ပစ္စည်းရေ		၂၀	၃	၁၉	၁၁	၂၀	၂	၁၉	၁၁	၂၄	၁၂	၁၂	၃	၄	၃	၄		

http://www.dhammadownload.com

ပဉ္စာဝါရ – သင်္ချာဝါရ

(အရကောက် - ၄၄၂ - ရှိ ကျမ်းတက်)

ဝိဘင်္ဂဝါရကို ---- ၌ ---- သင်္ချာဝါရကို ဟောတော်မူ၏။

သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ	ဟေတုပစ္စည်း၏သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ
မိဿကသင်္ချာဝါရ --- ၂။	အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ ။ အစရှိ-၂၄-ပါး-ရှိ၏။

(အရကောက် - ၄၄၈ - ၌ကျမ်းတက်)

သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ ---- ကို ---- ၌ - မိဿကသင်္ချာဝါရ-၏။

ဟေတုပစ္စည်း၏မိဿကသင်္ချာဝါရ	သဘာဂ
အစရှိသောအားဖြင့် ၂၄-၏။	ယင်္ဂနာ - ၂-ပါး-ရှိ၏။

ဤသို့ကျမ်းဘက်-၂-ခုနှင့် ပါဠိတော် ၁၆၄-တွဲဆက်စပ်ကြည့်ပါ။ (ကြည့်မှသာအမြင်ကျယ်မည်)

သဘာဂ

ဟေတုမှ အဓိပတိသဘာဂ-၌

၁။ ပစ္စနီယာနုလောမ (နဟေတုပစ္စယာ အဓိပတိယာဒ္ဒသ)

၂။ အနုလောမပစ္စနိက် (ဟေတုပစ္စယာ နာဓိပတိယာသတ္တ)

၃။ ပစ္စနိက် (နဟေတုပစ္စယာ နာဓိပတိယာပန္နရသ)

၄။ အနုလုံ (ဟေတုပစ္စယာ အဓိပတိယာစတ္တာရိ)

ဤသို့အနုလောမမိဿက၌ ၄-ချက်စီရှိသည်။ ထို ၄-မျိုးတို့တွင် ၁-၂ ကား ပဉ္စာဝါရပစ္စည်းတွန်းပင်၊ ပစ္စည်းတွန်းသည် ယမိုက်စကားဖြင့်ပြောရလျှင် တဖက်ရစီပင်။(ပစ္စည်းတွန်းနည်း နှာ ၇၇-၌ရှုပါလေ) ၃-ကား ယမိုက်သဘောဖြင့်ပြောရလျှင် ပစ္စနိက် ၂-ဖက်ရသဘောပင်။

နောက်ဆုံး ၄-နံပါတ်အနုလုံကို **သဘာဂ** (သဘောတူတရား)အဖြစ်ဖြင့်ဟောမည်။ ထိုသဘာဂအတွက် သုဒ္ဓသင်္ချာ၌လာသော သဘာဂပစ္စည်းမှ ပစ္စည်း, ပစ္စယုပ္ပန်တရားကိုယ်အရ တူရာရှာ၍ သင်္ချာတပ်ချင်းသည်ပင် သဘာဂ မည်လေသည်။ သဘောမတူ, မျိုးမတူသော (ဝိသဘာဂ)တရားများ၌ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်မလိုပေ။ မျိုးတူသော်လည်း သဘောမတူ (တရားအရမတူ) ကြလျှင်လည်း စဉ်းရန်မလိုပေ။

မျိုးကွဲ မျိုးကွဲရှိသော အဓိပတိတို့လို ပစ္စည်းများ၌ ထိုမျိုးကွဲရှိသောတရားများကိုလည်း တရားတူရာ သင်္ချာတူရာ၌ ထည့်ပေါင်းပြီး မတူသည့်သင်္ချာများ, ပစ္စည်းများကို ဖြည့်စွက်ရေတွက်ရမည်။ သဟာဇိ ၁၂ပစ္စည်း တွင် အာဓိမှမတူသော အာ. ဥ. ပု. ၃ ပစ္စည်းထည့်ပါက ဓိ. သဘာဂ ၁၅-ပစ္စည်းဖြစ်၏။ "အဓိပတိပစ္စယာ အတ္ထိယာ အဋ္ဌ" ၌ သဟာဓိသင်္ချာ ၇-တွင် အာမျိုးရှိအာပုဓိအရ'ဗျာ-အကု'ထည့်၍ "အဋ္ဌ"ဖြစ်သည်။(တရားအရမှာ-သဟာဓိ, အာမျိုးမှ အာပုဓိ၊ သုဒ္ဓသင်္ချာ ၂-ခုကောက်ပါ)။ ဤသို့လျှင်မျိုးကွဲရှိသောပစ္စည်းများ၌ ထိုမျိုးကွဲအား လျော်စွာထည့်သွင်းစဉ်းစားရသေးသည်။

သဘာဂ၏အဓိကအချက်

သဘာဂပြုလုပ်ဟောရာတွင် ဟောဆဲမူပစ္စည်းနှင့် မူလီပစ္စည်းတို့ ၂-ပါးစုံရသောပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တရားများကို သုဒ္ဓသင်္ချာ၌ရှာ၍ ထိုတရားအားလျော်စွာရသင့်သောသင်္ချာကို တပ်ခြင်းသည် သဘာဂ၏အဓိကအချက်ပင်ဖြစ်သည်။

ယမိုက်သဘောဖြင့်ပြောရလျှင် သန္နိဋ္ဌာန်သံသယ-၂-ပါးစုံရသောတရား (ဝါ) ၂-ဘက်ရတရားမျိုးကို ဤပဋ္ဌာန်း၌သဘာဂအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်။ မူ-ပစ္စည်းနှင့် မူလီပစ္စည်း၏သုဒ္ဓသင်္ချာ ၂-ခုကိုတိုက်ဆိုင်၍ ၂-ပါးစုံရသောတရားကိုရှာကာ သင်္ချာတပ်ခြင်းသည် သဘာဂ၏အဓိကအချက်ပင်ဖြစ်သည်။ ဤသို့မြဲစွာမှတ်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ထိုသို့ ၂-ဖက်ရတရားတို့ကို သဘာဂထုတ်သောအခါ ----

၂-ဘက်ရဖြစ်စေရန် တရားအရနည်းရာ, သင်္ချာနည်းရာသို့လိုက်၍ထုတ်ရမည်။သို့မှလည်း ၂-ဖက်ရဖြစ်မည်။

ဥပမာပုံစံ - ဟေတုပစ္စယာ သဟဇာတေ သတ္တ။ ဟေတုပစ္စယာ အညမညေ တီဏိ။
ဟေတုပစ္စယာ ဝိပါကေ ဧကံ။ ဤသို့စသည်ထုတ်ရမည်။

ဟေတုနှင့်သဟဇာတကို နှိုင်းယှဉ်ပါက သင်္ချာဖြစ်စေ၊ တရားဖြစ်စေ သဟဇာတ ကသာလွန်၍ ဟေတုကနည်းမည်။ ထို့ကြောင့် ဟေတုသို့လိုက်၍ ထုတ်သည်။ ဟေတုနှင့်အညမညတို့နှိုင်းယှဉ်ပါက အညမညသို့လိုက်၍ "တီဏိ" ထုတ်သည်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့်မှတ်သားပါလေ။

ထိုထိုဟေတုသဘာဂဖြစ်သောပစ္စည်းများမှ ဟေတုကိုပြန်၍ သင်္ချာထုတ်သောအခါ၌လည်း ဟေတုပစ္စည်း ထုတ်စဉ်ကအတိုင်းပင် ပြန်၍ ထုတ်ပါ။

ပုံစံ - သဟဇာတပစ္စယာ ဟေတုယာ သတ္တ။ အညမညပစ္စယာ ဟေတုယာတီဏိ။ ဤသို့ချည်းထုတ်ပါ။

ဟေတု၌ "စတ္တာရိ" -သင်္ချာ တပ်ရသောအကြောင်း

ဟေတုသဘာဂ၌ စတ္တာရိသင်္ချာတပ်ရသော -ဓိ, ကံ, မဂ်တို့တွင် ဓိ၌ဝီမံသ၊ ကံနှင့် မဂ်တို့၌ ပညာသည် ဟေတု၌ရှိသော အမောဟနှင့်သာ ၂-ဖက်ရဖြစ်၍ အကုသိုလ်ဟိတ် ၃-ပါးမရ (မယှဉ်)သောကြောင့် အကုသလပဒ ၃-ချက် မရပေ။ ထို့ကြောင့်သင်္ချာ'သတ္တ'တွင် "စတ္တာရိ"သင်္ချာတပ်ရ (ထုတ်ရ)ခြင်းဖြစ်သည်။

သဘာဂမှ ယဋ္ဌနာသို့

ယဋ္ဌနာဟူသည် ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်တရားတူရာ (သင်္ချာတူရာ) အစိတ်အစိတ်ဖြစ်သောတရားများကို စုပေါင်း၍ ပြိုင်ဆိုင်ကာ သင်္ချာတပ်ရခြင်းသည် ယဋ္ဌနာမည်၏။

ဟေတုသဘာဂ၌ သဟကြီး ၄ပစ္စည်းသည် ဟေတုသုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်းပင်ရ၍၊ ဟေတုသုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်း ဆိုရိုးပြုကာ -- (ဟေတုမူ သဟဇာတသဘာဂ) ဟေတုပစ္စယာ - သဟဇာတေ သတ္တ။
(ဟေတုမူ နိဿယသဘာဂ) ဟေတုပစ္စယာ - နိဿယေ သတ္တ။
(ဟေတုမူ အတ္ထိသဘာဂ) ဟေတုပစ္စယာ - အတ္ထိယာ သတ္တ။
(ဟေတုမူ အဝိဂတသဘာဂ) ဟေတုပစ္စယာ - အဝိဂတေသတ္တ။ ဤသို့သဘာဂပစ္စည်း မူ-မူလိ တစ်ခုချင်းစီသင်္ချာတပ်နေသည်ကို စုပေါင်း၍ "ဟေတု သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိသတ္တ"-ဟု သင်္ချာတပ်လိုက်ခြင်းသည် ယဋ္ဌနာပင်ဖြစ်သည်။

ယဋ္ဌနာမှ သဘာဂသို့ – ယဋ္ဌနာသင်္ချာတပ်ထားသော ပစ္စည်းများကို တစ်ပစ္စည်းခြင်းခွဲ၍ သင်္ချာတပ်ခြင်းသည် သဘာဂ။ ဤသို့ အပြန် အလှန်ဖြစ်သည်ကို နားလည်ပါ။ (သဘာဂမှာ တစ်ပစ္စည်းချင်းသင်္ချာတပ်သည်။ ယဋ္ဌနာကတူရာပေါင်း၍ သင်္ချာ တပ်သည်။)

မှတ်ချက် =မူ–၁–ပစ္စည်း။ မူလိ ၁–ပစ္စည်းကိုပင်–တစ်ပစ္စည်းချင်း ဟုသုံးထားသည်။

သဟလတ်များနှင့် သဟငယ်တို့သဘာဂဖြစ်ပုံအကျဉ်းမှတ်ရန် -

လတ် ည-သမ်-ဝိပ် ၃-ပါး၌ ပစ္စည်းဘက် ၌ အငယ်လက်ရှိအတိုင်းထားလျက် -

ည-၌ ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်တွင် "သံ-ခန္ဓာ, ဟဒယဝတ္ထုအားတပ်သော" (ဓိမှတစ်ပါးဆို၊ ဓိ၌ ဟဒယမရ) ဟုဆိုပါ။

သမ်-၌ ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်တွင် "သံ-ခန္ဓာအားသာ တပ်သော" ဟုသာဆိုပါ။

ဝိပ်-၌ ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်တွင် သံ-ခန္ဓာကြဉ် ကျန် ငယ်ရှိတရားများအတိုင်းဆိုပါ။ဤသို့မှတ်လျက် ၂ဖက်ရရှာ။

http://www.dhammadownload.com

ဟေတုပစ္စည်း၏ သဘာဂပစ္စည်းများအား သင်္ချာဇယားပုံဇယား

ဟေ	သဘာဂ	ပစ္စည်း (တပ်သော)	ပစ္စယုပ္ပန် (အား)	သင်္ချာ
၁	ဝိ	ဝိမံသာဓိပတိ	သံ-ခန္ဓာ-သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်	၄
၂	သဟ	ဟိတ် - ၆ ပါး	။ သဟိတ်စိတ္တဇ/ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်	၇
၃	အည	။	။ ဟဒယဝတ္ထု	၃
၄	နိ	။	။ သဟိတ်စိတ္တဇ/ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်	၇
၅	ဝိပါက	ဝိပါက် ဟိတ် - ၃ပါး	။ ။ ။	၁
၆	ဣံ	အမောဟ	။ ။ ။	၄
၇	မဂ္ဂ	။	။ ။ ။	၄
၈	သမ္ပ	ဟိတ် - ၆ ပါး	သံ-ခန္ဓာအားသာတပ်သော	၃
၉	ဝိပ္ပ	။	သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်/သဟိတ်ပဋိသံ - ကမ္မဇ	၃
၁၀	အတ္ထိ	။	သံ-ခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇ/သဟိတ်ပဋိ-ကမ္မ-	၇
၁၁	အဝိဂတ	။ (ကြိုး ၄-ခုတူ)	။ ။ ။	၇

ဆိုရိုးကျက်မှတ်ရန် – (အရကောက် – ၄၅၀ (၄)

သမ္ပယုတ္တကခန္ဓာ၊ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ဝိမံသာဓိပတိ။ ဤတရားတို့သည် ဟေတုအဓိပတိ ပစ္စည်းနှစ်ပါးတပ်သော တရားမည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤအနုလုံ၌ နယသို့လိုက်၍ငင်း၊ ဝါရသို့လိုက်၍ငင်း၊တိတ္ထာပုဒ်၏အရ-ငင်း၊ ကတ္တား, သမ္ပဒါန် နေဟန်သို့လိုက်၍ငင်း၊ "ဟေတုပစ္စယာ အဓိပတိယာ စတ္တာရိ" ဟုသင်္ချာတပ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။ စတ္တာရိ ဟူသော်ကား - "ကု-ကု၊ ကု-ဗျာ၊ ကု-ကုဗျာ၊ ဗျာ-ဗျာ" ဟူသည်တည်း။ (သုဒ္ဓသင်္ချာတွင်ပါရှိသောပစ္စည်းကိုသာ သဘာဂသင်္ချာတပ်သည်ကိုသတိပြုပါ)

<u>ဟေတုသဘာဂဇယားရှင်းတမ်း</u>

ဟေတုသဘာဂဆိုရိုးဇယား၌ သဘာဂဖြစ်သော မူ-မူလိ ၂-ပါးစုံတပ်သော (ရသော) တရားများ ထုတ်ဆောင်၍ ထိုတရားအားလျော်စွာ သင်္ချာတပ်ရမည်ကို ညွှန်ပြပြီးဖြစ်သည်။

အနုဝါဒထုတ်ခြင်း - ထိုမူ မူလိ ၂-ပါးစုံရသော တရားအားလျော်စွာပင် သဘာဂ-အနုဝါဒပါဠိကို ထုတ်ဆောင်ရမည် (၂-ပါးစုံ မရက မထုတ်ရ)

> သဘာဂ ၌ - မူ ၁-ပစ္စည်း မူလိ ၁ - ပစ္စည်းကို
> ဤတုမ်းတက "တစ်ပစ္စည်းချင်း" ဟုဟုသုံးနှုံးသည်။

နမူနာ (၁) ဟေတုမူ အညမည သဘာဂ ၌ - သင်္ချာတီကိ - ကု ကု၊ အကု အကု၊ ဗျာ-ဗျာ ၃-ချက်ရှိရာ ကုကုနှင့် အကုအကုမှာ ဟေတုဝိဘင်္ဂအတိုင်း ထုတ်၍ - ဗျာ ဗျာ ၌၂-ပါးစုံရသော --

"ဝိပါကာ ဗျာကတာ ကြိယာဗျာကာဟေတူ သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ (ဟေတု-အည-ပစ္စယော)"

"ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာဗျာကတာ ဟေတူသမ္ပ-ခန္ဓာနံ ဝတ္ထုဿစ (ဟေတု-အည-ယော)" ဟုထုတ်ပါ။ အညမည၌ စိတ္တဇရုပ်ကိုမရ၍ "စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ" ဟုမထုတ်ရ။ ဤသို့လျှင် မူ-မူလိ ၂-မျိုးလုံးရမှသာ အနုဝါဒ ပါဠိကိုလည်း ထုတ်ပါလေ။

နမူနာ (၂) ဟေတု မူ ဝိပါက သဘာဂ-၌ - သင်္ချာ-ကေ (ဗျာဗျာ)

၂-ပါးစုံရသော အနုဝါဒပါဠိတော်မှာ --- ဝိပါကာ ဗျာကတာ ဟေတူ သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ (ဟေ-ဝိ) (ကြိယာ-ဝသည်ကား ၂-ပါးစုံ မရ၍မဟောပါ၊ ဤသို့ဝသည်သဘောကျပါစေ)

http://www.dhammadownload.com

ဃဋနာအတွက် - (အရကောက် -၄၆၀) သဘာဂကို --၌ --- ဃဋနာကို-၏။ ထို--တုံသော်လည်း

သာမည ဃဋနာ၊ သဣန္ဒြိယ မဂ္ဂဃဋနာ၊ သာဓိပတိ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂဃဋနာ-၃	အဝိပါက ဃဋနာ သဝိပါက ဃဋနာ- ၂	သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ဃဋနာ၊ သအညမည ဃဋနာ၊ သအညမည သမ္ပယုတ္တဃဋနာ သဝိပ္ပယုတ္တဃဋနာ-- ၄

ဃဋနာအမည်ပေးပုံ- အောက်ပါသဟာယ် ဃဋနာပြဇယား၌ ဟေတုအောက်၌ (။) ဤသို့အမှတ်ပြ ၃-ခု ရှိသည်။
* ခရေပွင့်ပြသည် သာမညဃဋနာ စသည်ဖြင့် (ဝဲယာပစ္စည်းရှုကြည့်၍) အစဉ်အတိုင်းအမည်ပေးပါ။ ဟောဆဲပစ္စည်းကို (သ)၊ တကွဖြစ်ဘက်တရားတူပစ္စည်းများ၏အမည်ကိုဖော်၍အမည်ပေးသည်။ (အဝိပါက စသည်အတွက် အောက်ဆုံး ဆိုရိုးဇယား၌ရှုပါလေ)

ပဉ္စာဝါရ – အနုလုံ – သဟာယ် – ဃဋနာ – ၂၅၅-ချက်

စဉ်	ပစ္စည်းတရား	ဃဋနာအမည် ဟေ	ဓိ	ကံ	ဟာ	ဣံ	ဈာ	မဂ်	အချက် သချိ		
၁	သာမည	။*			။*	။*	။*	။*	၉-စီ		
၂	ဝိရိယ,သတိ,ဧကဂ္ဂ,ပညာ					။		။	။		အောက်ဆိုရိုး၌ အစဉ်အတိုင်းသချိုတပ်ရန်
၃	ဝေဒနာ - ဧကဂ္ဂတာ					။	။		။	၃	
၄	ဝိတက်-ဧကဂ္ဂတာ					[illegible]	။	။	။		
၅	ဧကဂ္ဂတာ					။	။	။	။	၃	
၆	စေတနာ			။	။				။		
၇	ဝိညာဉ်				။	။			။	၃	
၈	ဆန္ဒာ ဓိပတိ		။						၆-စီ		
၉	စိတ္တာဓိပတိ		။		။	။			။	၃	
၁၀	ဝီရိယာဓိပတိ		။			။		။	။		
၁၁	အမောဟ	။				။		။	၉-စီ	၄၂၂	
၁၂	ဝီမံသာဓိပတိ	။	။			။		။	၆-စီ		
	ဃဋနာပေါင်း	၂၄	၂၄	၉	၃၃	၃၂	၃၆	၅၇	၂၅၅		

မှတ်ချက် • *ခရေပွင့်ပြ-၅-ပစ္စည်း၏အစဆုံးကို သာမညဃဋနာအမည်ပေးရန်၊ ထိုဃဋနာကောက်ရာ၌ သုဒ္ဓသချိ ပစ္စည်းဘက်တရားအပြည့်အစုံကောက်ပါ။ ဤဇယားပါတရားများကား ပစ္စည်းဘက်ကတရားချည်း ဖြစ်၍ အောက်ဆိုရိုးပြဇယားပါတရားများကား ပစ္စယုပ္ပန်၌ ပါဝင်သောတရားများသာဖြစ်သည်။

သဟာယ်ဆိုရိုးပစ္စည်းပြိုင်ဇယား

အဝိ	သဝိ	ဃဋနာအမည်	သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ	စိတ္တဇရုပ်	ပဋိသံ-ကမ္မဇရုပ်	တရား	ကြီး	လတ်	သချိ		သဝိပါက ၅-ချက်၌ ဧကံ
၁	၁	သဗ္ဗဋ္ဌာနိက	။	။	။		၄		၃	၄	
၂	၂	* သအညမည	။		ဟဒယဝတ္ထု		။	ည	၃	၂	
၃	၃	သအည-သမ္ပယုတ္တ	။				။	ည-သံ	၃	၂	
၄	၄	သဝိပ္ပယုတ္တ		။	ပဋိသံ-ကမ္မဇရုပ်		။	ဝိပ်	၃	၂	
	၅	*သအည-ဝိပ္ပယုတ္တ			ဟဒယဝတ္ထု		။	ည-ဝိပ်	၁		

* ခရေပွင့်ပြ ၂-၅တို့၌ အဓိပတိမရ။ အဝိပါက ၄-ချက်အစဉ်တိုင်း ၇-၃-၃၃ သချိရ၏။ အထက်ဇယားနံပါတ် ၁၀အထိဆိုပါ။ အောက် ၁၁/၁၂၌ ၄. ၂. ၂. ၂ သချိရ၏။ "သဝိပါကဖြစ်အံ့-ဝိပါက်၌ရှိသော" ဟုဆို၍ သချိ "ဧကံ"တပ်ပါ။ ဓိ-ဆိုင်ရာသဝိပါက၌ "ဖိုလ် ၄-ခု၌ရှိသော"ဟုဆို။ "ဝိပါက်ဟုဆိုအပ်သောဝိညာဉ်" "ဖိုလ် ၄-ခုဟု ဆိုအပ်သော စိတ္တာဓိပတိ"ဟုဆိုပါ။ ထို-ဓိ၌ ၂-၅မရ၍ ဓိ ၄-ပါး၌ ဃဋနာ-၆ချက်စီသာရမည်။(အဝိပါက ၄-ချက်၊ သဝိပါက ၅-ချက်+၉ချက်စီ) ၅-နံပါတ်ကို "ပဋိသန္ဓေ၌ရှိသော" ဟုဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

သဟာလတ်ချင်း--သဘာဂဖြစ်ပုံဆိုးရှုံ့ဇယား

စဉ်	သဘာဂ	ပစ္စည်း (တပ်သော)	ပစ္စယုပ္ပန် (အား)	သင်္ချာ
၁	ည+ဝိပါ	အလုံးစုံသောဝိ-ပဝတ္တိ ပဋိသံ-နာ-န္ဓာ ၄ပါး	အချင်းချင်း	၁
		ပဥ္စဝေါကာရ နာမက္ခန္ဓာ	ဟဒယဝတ္ထု	
၂	ည+သံ	အလုံးစုံသောပဝတ္တိပဋိသံ-နာက္ခန္ဓာ ၄ပါး	အချင်းချင်း	၃
၃	ည+ဝိပ်	ပဥ္စဝေါ-ပဋိသံ-နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု	။	၁
၄	ဝိပါ+သံ	အလုံး-ဝိပါက်ပဝတ္တိ ပဋိသံ-နာမက္ခန္ဓာ ၄ပါး	။	၁
၅	ဝိပါ+ဝိပ်	ဝိပါက်ပဝတ္တိ, ပဋိသံ-နာမက္ခန္ဓာ ၄ပါး	စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသံ-ကမ္မဇရုပ်	၁
		ပဥ္စဝေါ-ပဋိသံ-နာမက္ခန္ဓာ ၄ပါး	ဟဒယဝတ္ထု	

ဖော်ပြပါသဘာဂအရ အားလျော်စွာ ဖြစ်သင့်သော အနုဝါဒပါဠိတော်များမှာ --- (အစဉ်တိုင်း)

၁။ ဝိပါကအနုဝါဒပါဠိမှ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရုပ်ကို ဖြုတ်၍ ကဋတ္တာနေရာတွင် "ဝတ္ထုသဿ" ဟုဆိုပါ။

၂။ သံ-ပစ္စည်း၏ ဝိဓိ-အနုဝါဒပါဠိအတိုင်းဆိုပါ။ (အညမည-က-သံ-ထက်အရာကျယ်သည်)

၃။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ခန္ဓာ ဝတ္ထုဿ၊ ဝတ္ထု ခန္ဓာ နံ (ည+ဝိပ္ပ-ယော)

၄။ သံ-ရသော (ဗျာ - ဗျာ)မှ ကြိယာကိုဖြုတ်၍ ကျန်အနုဝါဒပါဠိတော်ကိုဆိုပါ။

၅။ ဝိပ်-ရသော (ဗျာ - ဗျာ)မှ ဝတ္ထုခန္ဓာနံဖြုတ်၍ဆိုရုံသာ။

<u>မှတ်ချက်</u>။ ဤသို့ကျန်ပစ္စည်းများ၌လည်း သဘာဂထိုက်သော မူ-မူလီ ၂ပါးစုံရသော တရားကိုရှာ၍ သင်္ချာတပ်ပါ။ ဝိဓိအနုဝါဒပါဠိတော်များထုတ်ပါလေ။

သဟာကြီး--လတ်--ယဋ္ဌနာ-- ၅၃--ချက်

တစ်ဘက်ပါဇယား၌ သဟာကြီးလတ်-ယဋ္ဌနာ ၅၇ချက်ပြထားသည်။ သဟာကြီး -၄ခု၌ ၁၀-ချက်စီရှိ၏။ အဝိပါက -၅ချက်၊ သဝိပါက -၅ချက် ဟူ၍ ၁၀ချက်။ အဝိပါက -၅ချက်ဟူသည် -

၁။ **သဗ္ဗဋ္ဌာနိက ယဋ္ဌနာ** ။ သဟာကြီးသုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်းဆိုရိုးပြု၍-
"သဟဇာတ နိဿယအတ္ထိ အဝိဂတန္တိ နဝ"-ဟုသင်္ချာတပ်ပါ။

၂။ **သအညမည ယဋ္ဌနာ** ။ အညမည သုဒ္ဓသင်္ချာ အတိုင်းဆိုရိုးပြု၍ -
"သဟဇာတ အညမည နိ အတ္ထိ အဝိဂတန္တိ တီဏိ" ဟုသင်္ချာတပ်ပါ။

၃။ **သအညမည သမ္ပယုတ္တ ယဋ္ဌနာ**။ သမ္ပယုတ္တသုဒ္ဓသင်္ချာ အတိုင်းဆိုရိုးပြု၍ -
အထက် ၅-ပစ္စည်းထဲ သမ္ပယုတ္တထည့်၍ "တီဏိ" ဟုတပ်ပါ။

၄။ **သဝိပ္ပယုတ္တ ယဋ္ဌနာ** ။ ဝိပ္ပယုတ္တသုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်းဆိုရိုးပြု၍ သဟာကြီး -၄ခုတွင် ဝိယုတ္တ ထည့်၍-
"တီဏိ" ဟုသင်္ချာတပ်ပါ။

၅။ **သအညမည ဝိပ္ပယုတ္တ ယဋ္ဌနာ**။ ည+ဝိပ် - ၂ပါးစုံရသောတရား (အချင်းချင်းအားတပ်သော ပဥ္စဝေါ-ပဋိ-နာ ဟဒယဝတ္ထု)ကို ဆိုရိုးပြု၍ ကြီး ၄- ည+ဝိပ် - သင်္ချာ"ဧကံ" (ဗျာ+ဗျာ) တပ်ပါ။

ရင်း (ဗျာ ဗျာ)၏ အနုဝါဒပါဠိတော်မှာ ---- "ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ခန္ဓာ ဝတ္ထုဿ၊ ဝတ္ထု ခန္ဓာနံ -- ပစ္စယော" ဤကား အဝိပါက ယဋ္ဌနာ -၅ချက်ဖြစ်သည်။

<u>ယဋ္ဌနာအမည်ပေးနည်း</u> သဟာကြီး-၄ခု မှတည်၍ နောက်ထပ်တိုးလာသော ပစ္စည်း၏အမည်ကို ယဋ္ဌနာ အမည်ပေးသည်။

http://www.dhammadownload.com

ပဋ္ဌာဝါရ – အနုလုံ

သဟာကြီး – လတ် – ယဋ္ဌနာ – ၅၇–ချက်

ပစ္စည်းအမည်	အဝိပါက - ၅ - ချက် ၁ ဒိဒ	၂ ဩ	၃ ·ဒ	၄ သဟ ဝိပ်	၅ ည ဝိပ်	သဝိပါက - ၅- ချက် ၁ ဒိဋ္ဌိ	၂ ဝိပါ ည	၃ ဝိပါ သံ	၄ ဝိပါ ဝိပ်	၅ ဝိပါ ညဝိပ်	ယဋ္ဌနာ ပေါင်း
သဟာကြီး -၄	॥	॥	॥	॥	॥	॥	॥	॥	॥	॥	၄၀
အညမည		॥	॥		॥		॥	॥		॥	၆
ဝိပါက						॥	॥	॥	॥	॥	၅
သမ္ပယုတ္တ			॥					॥			၂
ဝိပ္ပယုတ္တ				॥	॥				॥	॥	၄
သင်္ချာ	၉	၃	၃	၃	၁	၁	၁	၁	၁	၁	၅၇

သဝိပါက - ၅-ချက်၌လည်း ယဋ္ဌနာအမည်သည် အဝိပါကအတိုင်းပင်ဖြစ်သည်။ အရကောက်ကို ဝိပါက ပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာသို့လိုက်၍ **"အလုံးစုံသော ဝိပါက်ပဝတ္တိ"** စသောစကားလုံးသုံး၍ ၅-ချက်လုံး၌ ဝိပါကပစ္စည်းထည့်ကာ သင်္ချာ **"ဇေ"**ချည်းထုတ်ပါလေ။ ဤသို့လျှင် သဟာဇာတ၌ -၁၀-ချက်ဖြစ်၍ သဟာကြီး ၄-ခု၌ ယဋ္ဌနာချက်ရေ - ၄၀-ပြီးပြီ။ (ဤသဝိပါက ၅-ချက်သည်ပင် ဝိပါကပစ္စည်း၏ ယဋ္ဌနာ ၅-ချက်ဖြစ်သည်)

သဟာလတ် ယဋ္ဌနာ-၁၇ချက်ကို သဟာကြီးဒယား ညာအစွန် ယဋ္ဌနာပေါင်း၌ မည်သည့်ပစ္စည်းက ယဋ္ဌနာပေါင်းမည်မျှရသည်ကို ပြထားသည်။

အလတ် ၄-ပစ္စည်းကို ဟောပါက သဟာကြီးဟောစဉ်က ရသည့်အတိုင်းပင် (မိမိအလတ်ပစ္စည်းများမှာ) တရားကိုယ်နှင့် သင်္ချာတို့ရကြသည်။

သဟာကြီးဟောစဉ် မိမိပါဝင်ရာအချက်၌ မိမိတည်းဟူသော ပစ္စည်းကို ဟောပါကလည်း ဒီအချက်, ဒီတရား, ဒီသင်္ချာအတိုင်းပင် ပြန်လည်ရရှိမည်။

(သဟာကြီးနောက်ဆုံးအချက်၌ (သံကြဉ်) ကြီး -၄၊ လတ် -၃ တပြိုင်နက်ရသော တရားကိုယ်မှာ "ဟဒယဝတ္ထုအားတပ်သော ပဉ္စဝေါ-ပဋိသံ-နာမက္ခန္ဓာ"အနုဝါဒပါဠိ "ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ခန္ဓာ ဝတ္ထုဿ-ပစ္စယော")

သဟာလတ် ယဋ္ဌနာအမည်မှာ - သမ္ပယုတ္တ၌သာ "အဝိပါက+သဝိပါက" ဟုအမည်ပေးပြီး ကျန် ၃-ပစ္စည်း၌ အစဆုံးယဋ္ဌနာကို "သဗ္ဗဌာနိကယဋ္ဌနာ" အမည်ပေး၍ ကျန်အချက်များ၌ ဟောဆဲပစ္စည်းကို (သ)ထား၍ တိုးလာသောပစ္စည်း၏အမည်ကို ယဋ္ဌနာ အမည်ပေးသည်။ ထို့အတူ ကျန် ကြီး ၄၊ ငယ်၇ ပစ္စည်းများ၌လည်း ဟောဆဲပစ္စည်းကို (သ)ထား၍ တိုးလာသော ပစ္စည်းများ၏ အမည်ကို ယဋ္ဌနာအမည်ပေးထားသည်။

လိုရင်းအချုပ် - သဟာမျိုး၁၅-ပစ္စည်းတို့တွင် (ဓိ-ကံ)မှတပါး ၁၃-ပစ္စည်း၏အစဆုံးယဋ္ဌနာအရမှာ ဟောဆဲပစ္စည်း၏သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်းသာဖြစ်သည်။ ထိုအစဆုံး ယဋ္ဌနာကိုလည်း (ဓိ. ကံ. သံ. မှတပါး) ၁၂-ပစ္စည်း၌ သဗ္ဗဌာနိကယဋ္ဌနာဟု အမည်ပေးသည်။

<u>ဆောင်</u> ။ ဟောဆဲပစ္စည်းကို "သ" ဟုထိုး၍၊ နောက်တိုးသည့်ပစ္စည်းမှာ ယဋ္ဌနာအမည်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ပဉ္စာဝါရ – အနုလုံ – မိဿက ယဋနာ – ၃၉ချက်

	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၁၀	၁၁	အရေပေါင်း
ပစ္စည်း	ယ ဝိဋ္ဌ ဌ	နိဿယ ၄	အာပုဓိ သဟာဓိ	ဝတ္ထာဓိ သဟာဓိ	နာမ်ဟာ ရုပ်ဟာ	ကံ ၃	သဟတိ ပုတိ	ဝိပ် ၄	ဝတ္ထာ၊သဟ ဝိပ်၊ပုရေဝိပ်	ဝတ္ထာဓိ သဟာဓိ၊ဝိပ်	သဟတိ ဝိပ်၊ပုတိ	
ဓိ			။	။						။		၃
နိ		။		။			။		။	။	။	၆
ဟာ					။							၁
ကံ						။	။				။	၃
ဝိပ်								။	။	။	။	၄
အတ္ထိ	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	၁၁
အဝိ	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	၁၁
သင်္ချာ	၁၃	၁၃	၈	၈	၇	၇	၇	၅	၅	၄	၃	၃၉

မိဿကအတွက် ၁၁-ချက်နှင့် ပကိဏ္ဏကအတွက် ၁၃-ချက်တို့၏ ခေါင်းစဉ်ပစ္စည်းများကို မှတ်သားမိပါစေ။ အောက်ပါရှင်းချက်များနှင့် အရကောက်တို့ကို လေ့လာပါက လွယ်ကူပါမည်။

ယဋနာဟူသည် . . . ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် တူရာ အစိတ်အစိတ်ဖြစ်သောတရားတို့ကို ပေါင်းစု၍ ပြိုင်ဆိုင်ကြသော ပစ္စယသတ္တိအပေါင်းသည် ယဋနာဟုခေါ်ဆိုကြောင်းကို ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

ထိုယဋနာသည် --- ၁။ မိဿက ယဋနာ = သဟမျိုးနှင့် ကျန်တစ်မျိုးမျိုးရော၍ဟောသည်။

၂။ ပကိဏ္ဏက ယဋနာ = သဟမျိုးမှတစ်ပါး ကျန်မျိုးခြင်းရော၍ဟောသည်။

၃။ သဟဇာတ ယဋနာ = သဟမျိုး ၁၅-ပစ္စည်းကိုသာဟောသည်။

ထိုတွင် -ဓိ. နိ. ကံ. ဝိပ်. အတ္ထိ. အဝိဂတ - ၆-ပစ္စည်းများ၌ ဖော်ပြပါ ၃-မျိုးလုံးဟောသည်။

ကမ္မ၌ (ကိ+သ) ၂-မျိုး။ အာဟာရ၌လည်း (မိ+သ) ၂-မျိုးစီဟောသည်။

ဤသို့ (၂)မျိုး (၃)မျိုးဟောသော ပစ္စည်းများ၌ ဖော်ပြထားသော ယဋနာဇယားအလိုက် လေ့လာပြီးမှ ဒေသနက္ကမအတိုင်းလေ့လာပါ။

<u>ဆောင်</u> = * အာ. ပု. ပစ်. သေ၊ နန် - ၅-ထွေမှာ၊ မှတ်လေ ပကိဏ္ဏက ယဋနာတစ်မျိုးတည်း။

* ဟေ. သဟ. ည၊ ဝိပါကနှင့်၊ ဈာန. မဂ်. သံ၊ ခုနှစ်တန်မှာ၊ ကျေန်သဟဇာတယဋနာသာတည်း

* သဟမျိုးနှင့်၊ ကျန်မျိုးဖြင့်၊ ရောလင့် မိဿက။

* သဟမပါ၊ ကျန်မျိုးသာ၊ ရောပါ ပကိဏ္ဏက။

* သဟဆယ့်ငါး၊ ဟောတုံငြား၊ မှတ်သား သဟဇာတ။

* ဓိ-နိ-ကမ္မ၊ ဝိပ်. အတ္ထိနှင့်၊ အဝိဂတ၊ ဤခြောက်ဝမှာ၊ ယဋနာမျိုးစုံရသတည်း။

* ကမ္မ (ကိဏ်+သ)၊ ဟာ (မိဿ်+သ)၊ ရကြနှစ်မျိုးစီ။

ယခု ပဉ္စာဝါရအနုလုံ၌ --- ၁။ မိဿက ယဋနာ - ၃၉ ချက်။

၂။ ပကိဏ္ဏက ယဋနာ - ၆၄ ချက်။

၃။ သဟဇာတ ယဋနာ - ၃၁၂ ချက် ပေါင်း <u>၄၁၅</u> ချက်ရှိသည်။

http://www.dhammadownload.com

ပဉ္စဝါရ – အနုလုံ (သုဒ္ဓ) ပကိဏ္ဏက ယှဉ်နာ ၆၄–ချက်

	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၁၀	၁၁	၁၂	၁၃	[illegible]ပေါင်း
ပစ္စည်း	ဒွိ	အာပု ဝတ်ပု	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	နာနာ ကမ္မ	အနံ ကႏ	
* အာ				■	■	■	■	■						၅
မိ				■			■	■						၃
* နံ										■	■		■	၃
* သနန်										■	■		■	၃
နိ			■			■		■	■					၄
* ဥ				■			■	■		■	■	■	■	၇
* ပု		■	■		■	■	■	■	■					၇
* ပစ်	■													၁
* သေ											■			၁
ကံ												■	■	၂
ဤ									■					၁
ဝိပ်	■		■			■		■	■					၅
အတ္တိ	■	■	■		■	■	■	■	■					၈
* နတ္ထိ										■	■		■	၃
* ဝိဂတ										■	■		■	၃
အဝိဂတ	■	■	■		■	■	■	■	■					၈
သချာ	၃	၃	၃	၇	၃	၃	၁	၁	၁	၇	၃	၂	၁	၆၄

အတ္ထိ - ၉မျိုး ■ အာရမ္မဏပုရေဇာတတ္ထိ၊ သဟဇာတတ္ထိ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတတ္ထိ၊ ပစ္ဆာဇာတတ္ထိ၊ ရူပါဟာရတ္ထိ၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိနှင့် မိဿက ၃-မျိုးတည်း။

ဝိပ္ပယုတ္တ- ၄မျိုး ■ ဝတ္ထာရမ္မဏ၊ သဟဇာတဝိပ္ပယုတ္တ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ္တ၊ ပစ္ဆာဇာတဝိပ္ပယုတ္တတည်း။ ဤသို့ မိဿကဇယားအတွက်မှတ်ပါ။

လိုရင်း ■ လိုရင်းက သုဒ္ဓသချာ၌ပါဝင်ရာကို ရှာဖွေထုတ်ခြင်းသာဖြစ်သည်။

* ခရေပွင့်ပြ ၉-ပစ္စည်းမှာ 'ပကိဏ္ဏက ယှဉ်နာ' တစ်မျိုးတည်းသာရသည်။

အာ -၌ အာရမ္မဏပစ္စည်း ယှဉ်နာ ၅-ချက်အတွက် (ဇယားညာအစွန်ကြည့်) အာမျိုးသုဒ္ဓသချာ ၂-မှစ၍ အစဉ်အတိုင်းပင်။ မိ - ၃-မှာ အာမျိုး၌ မိပါဝင်ရာ (၁. ၄. ၅) ၃-ချက်ပင်ဖြစ်သည်။

နန်. နန်. နတ်. ဝိဂတ-၄-ပစ္စည်း ၃-ချက်စီမှာ အနန်မျိုးသုဒ္ဓသချာ (နန်. သေ. နံကမ္မ) ၃ခုပင်။

ဥပအတွက် ၇-ချက်မှာ အာဓိ -၃ချက်၊ နံ ၃-ချက်၊ နာနာကမ္မ - ၁။ ဥပ-ပါဝင်ရာ သုဒ္ဓသချာအတိုင်းပင်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပါဝင်ရာ သုဒ္ဓသချာနှင့်မျိုးအတိုင်းပင် ရွေး၍ဆိုပါလေ။

ဇယားကြည့်နည်း ဇယား၏လက်ျာဘက် (ကန့်လန်) ယှဉ်နာချက်ရေကိုပြသည်။ ဇယားအထက်အောက်ကရရှိသော ပစ္စည်းပေါင်းနှင့် သချာကိုပြသည်။ ဤပကိဏ္ဏက ယှဉ်နာအများစုသည် ဆိုင်ရာသုဒ္ဓသချာအတိုင်းသာဖြစ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

ပကိဏ္ဏကယဋ္ဌနာဇယားကြည့်နည်းကို ပုံစံနှင့်ထုတ်ပြဦးမည်။

ပုံစံ ။ အာရမ္မဏပစ္စည်း၏အစဆုံးယဋ္ဌနာမှာ အာဓိသုဒ္ဓသချာအတိုင်းဖြစ်ကြောင်းကို ဖော်ပြခဲ့ပြီ။ ၎င်းကို ဇယားထိပ်ရှိ ၄-နံပါတ်အာဓိမှ အောက်သို့အစဉ်အတိုင်းကြည့်သော် အာ. ဓိ. ဥ-နှင့် သချာ ၇-ကို "အာရမ္မဏာဓိပတိ ဥပနိဿယယန္တိ သတ္တ" ဟုထုတ်မည်။

ဓိ - ကို ဟောသောအခါ "အဓိပတိ အာရမ္မဏူပနိဿယယန္တိ သတ္တ"

ဥ - ကို ဟောသောအခါ "ဥပနိဿယ အာရမ္မဏာဓိပတီတိ သတ္တ"

ဤသို့အပြန်အလှန်ဟောဆဲပစ္စည်းကို ရှေ့ကထား၍ သချာတပ်ရသည်။ တရားအရကား အာမိသုဒ္ဓ သချာပင်။ ထိုယဋ္ဌနာများမှ သဘာဂဖြစ်လိုပါက ပစ္စည်းတစ်ခုချင်း သချာတပ်ရသည်။

အနုလုံ၌ ပစ္စည်းအလိုက်၊ သဘာဂပစ္စည်းရေ

၁။ ဟေ, ဟာ, ဆယ့်တစ်၊ အာ ခုနစ်၊ ပု ရှစ်, ဓိ ဆယ့်ငါး။

၂။ ဏ္ဍာ သုံး, နံ ဆ၊ မဂ်ဒွါဒ၊ ဒသဈာ သေငါး။

၃။ သ, အဉ်, ပါကံ၊ က္က စုဒ္ဒ၊ ဥ, သမ် ဆယ့်သုံးပါး။

၄။ နိ, ဝိပ် သတ္တရ၊ အတ္ထိ, အ၊ ဠာရဿဟု ထား။ (သဘာဂ ချက်ရေပေါင်း - ၂၇၂)

အနုလုံ၌ ပစ္စည်းအလိုက်၊ ယဋ္ဌနာချက်ရေ

၁။ နံ, နံ, နတ်, ဝိ၊ သုံးခုရှိ၊ ဓိမှာ တီသ၊ ဆအည၊ က္ကမှာ ဆသတ္တ။ (က္က-၇၆)

၂။ ၂၄-မှာ၊ ဟေတုသာ၊ ကံမှာဆယ့်တစ်၊ ပစ်အာသေမှာ၊ တစ်ခုသာ၊ ဒသာ သဟဇ။

၃။ ဥ, ပု သတ္တ၊ ဝိပ်တေရ၊ ပဋ္ဌ အာ, ဝိ၊ နိမှာ ဝီသ၊ သမ်နှစ်ဝ၊ အာဟာ စတုတ္တိံသ။

၄။ ၅၇-မှာ၊ မဂ္ဂသာ၊ ဈာမှာ ဆတ္တိံသ၊ အတ္ထိအတွက် နှစ်ကိုးရ။

၅။ ယဋ္ဌနာအချက်များ၊ ၄၁၅၊ ပေါင်းငြားရေတွက်ရ။

မိဿ်, ကိဏ်, သဟ၊ ယဋ္ဌန၊ သုံးဝစဉ်၍ချ။
ဓိ-သုံး, သုံးတွေး၊ နှစ်ဆယ့်လေး၊ ဝိပ်-လေး, ငါး, လေးရ။
က္ကမှာ သုံး,တစ်၊ ခုနစ်ဆယ့်နှစ်၊ နိဖြစ် ခြောက်, လေး,ဒသ ရ။
အ,အ ဆယ့်တစ်၊ ကိဏ်မှာရှစ်၊ ဆယ်ဖြစ်သဟဇ။

၆-ပစ္စည်းယဋ္ဌနာ အကျဉ်းပြဇယား

ပစ္စည်း	မိဿ်	ကိဏ်	သဟ	ယဋ္ဌနာပေါင်း
ဓိ	၃	၃	၂၄	၃၀
နိ	၆	၄	၁၀	၂၀
က္က	၃	၁	၇၂	၇၆
ဝိပ်	၄	၅	၄	၁၃
အ-အ	၁၁	၈	၁၀	၂၉

* ဓိ-နိ-က္ကမြီ၊ ဝိပ်. အတ္ထိနှင့် အဝိဂတ၊ ဤခြောက်ပစ္စည်း၌ ယဋ္ဌနာ ၃-မျိုးလုံးရပုံ အကျဉ်းပြဇယားဖြင့်တွဲဖက်မှတ်ပါ။ သို့မှသာ ခြိုင့်မှတ်မိမည်။

ဤယဋ္ဌနာ ၃-သုံးလုံးပါဝင်သော ပစ္စည်းများ၌ သုဒ္ဓသချာပင်ဖြစ်သည်။ သုဒ္ဓသချာခြင်း "စတင်ဆုံဆည်းရာ" သုဒ္ဓသချာသည်ပင် "ယဋ္ဌနာဖြစ်သည်" ကို မြဲစွာမှတ်ပါ။ ဥပမာ • 'နိဿယပစ္စယာ ဥပနိဿယေ ဇကံ' သဘာဂအရ စ-တင် ဆုံဆည်းရာမှာ အာမျိုး ၆-နံပါတ် 'ဝတ္ထာဓိ'ပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် - - -

<u>သုဒ္ဓသချာ ကြေညက်ရန် အရေးကြီး၍</u> - <u>*"သုဒ္ဓသချာကို စုပေါင်း၍ ကျက်ထားပြန်ထား</u>* "ရန်လိုအပ်လှသည်။

http://www.dhammadownload.com

ပဉ္စဝါရ ပစ္စယုဒ္ဓါရဇယား

မျိုးပစ္စည်းများ		ပစ္စယုဒ္ဓါရ	ကု ပဒ-၄				အကု ပဒ-၄				ဗျာပဒ-၃			ကုဗျာ ၂		အကုဗျာ ၂		သင်္ချာ
			ကု	အကု	ဗျာ	ကုဗျာ	အကု	ကု	ဗျာ	အကုဗျာ	ဗျာ	ကု	အကု	ကု	ဗျာ	အကု	ဗျာ	
			ကု	=	=	=	အကု	=	=	=	ဗျာ	=	=	ကုဗျာ	=	အကုဗျာ	=	
အာရမ္မဏ	၁	အာရမ္မဏ	။	။	။		။	။	။		။	။	။					၉
အာဓိ, အာရမ္မဏူ	၂		။	။	။		။				။	။	။					၇
အာပု, ဝတ္ထာ	၃										။	။	။					၃
* အာပုဓိ, ဝတ္ထာဓိ													*။					၁
သဟဇာယ်	၇	သဟဇာတ	။		။	။	။		။	။	။							၇
သဟကြီး	၄		။		။	။	။		။	။	။				။		။	၉
အညာ, သမ္ပယုတ္တ	၂		။				။				။							၃
ဝိပါက	၁										။							၁
သဟာဝိပ်	၁				။				။		။							၃
အနန္တရ	၅	ဥပနိဿယ (အနန္တရူပ)			။		။		။		။	။	။					၇
အာသေဝန	၁		။				။				။							၃
အနန္တရကမ္မ	၁				။													၁
ပကတူပနိဿယ	၁	ဥပနိဿယ (ပကတူပ)	။	။	။		။	။	။		။	။	။					၉
ဗလဝနာနာက္ခဏိကကမ္မ	၁				။				။									၂
ဝတ္ထုပုရေဇာတ	၃										။	။	။					၃
ဝတ္ထုပုရေဇာတိန္ဒြိယ	၁										။							၁
ပစ္ဆာဇာတ	၄	ပစ္ဆာဇာတ			။				။		။							၃
ဗလဝဒုဗ္ဗလ နာနာကမ္မ	၁	ကမ္မ			။				။									၂
ရုပ်အာဟာရ	၃	အာဟာရ									။							၁
ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ	၃	ဣန္ဒြိယ									။							၁
သဟပုရေမိဿက	၃	သဟဇာတ် ပုရေဇာတ်												။		။		၂
ပစ္ဆာဟာရမိဿက	၂	ပစ္ဆာဇာတ် အာဟာရ													။		။	၂
ပစ္ဆာဇာတိန္ဒြိယမိဿက	၂	ပစ္ဆာဇာတ် ဣန္ဒြိယ													။		။	၂
		ပစ္စယုဒ္ဓါရ ပစ္စည်းရေပေါင်း	၃	၂	၅	၁	၃	၂	၅	၁	၇	၃	၃	၂	၄	၂	၄	
		၂၄ ပစ္စည်းရေပေါင်း	၂၀	၃	၁၉	၁၁	၂၀	၂	၁၉	၁၁	၂၄	၁၂	၁၂	၃	၄	၃	၄	
		မျိုးပစ္စည်းပေါင်း	၂၃	၄	၂၈	၁၁	၂၃	၂	၂၅	၁၁	၄၆	၁၉	၁၉	၃	၆	၃	၆	

* မျိုးကွဲ ၁၀-ပစ္စည်း- ဓိ, နိ, ဥပ၊ ပု, ကမ္မနှင့် ဟာရ, ဣ, ဝိ၊ အတ္ထိ, အဝိဂတ၊ ဤဆယ်ဝ၊ မှတ်ကြမျိုးကွဲရှိ။
* ရှစ်ပစ္စည်း ---- အာ. သ. ဉ. ရေ ဆွာ - ကမ္မေ၊ ဟာရေ ဣန္ဒြိ၊ ရှစ်ပါးသိ။
* ကိုးမျိုး ---- ဆယ့်ငါးသဟာ၊ ရှစ်ဝ အာနှင့်၊ ခုနစ်ဖြာ နန်၊ ခြောက်တန်ဝတ္ထာ၊ လေးခုပစ္ဆာ၊ သုံးဖြာ ဟာရော၊ တယော ဣန္ဒြိ၊ ဒွိ ပကတူ၊ တစ်ခုမူကမ်၊ မျိုးကိုးတန်၊ ဆောင်ရန် နှုတ်တက် အာဂုံတည်း။

[မှတ်ချက်] - ပဉ္စဝါရ ပစ္စနိက်ကိုလေ့လာပါက ဤပဉ္စဝါရ ပစ္စယုဒ္ဓါရဇယားနှင့် ပဉ္စဝါရသုဒ္ဓသင်္ချာတို့ကို မျိုးအလိုက် ကြေညက်စေပြီး လေ့လာပါ။ လွယ်ကူပါမည်။ တဘက်၌ "ပစ္စယုဒ္ဓါရ" ထားကြောင်းဖော်ပြထားသည်။ ဆက်ရှုပါလေ။

http://www.dhammadownload.com

ပဉ္စာဝါရ ပစ္စယုဒ္ဒါရ ထားတော်မူခြင်းအကြောင်း

ပဋိစ္စဝါရ ပစ္စနိက် အစရှိသည်တို့၌ "အကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ အကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ န ဟေတု ပစ္စယာ" အစရှိသောဝိဘင်းကို ဟောတော်မူသကဲ့သို့ ပဉ္စာဝါရ ပစ္စနိက်၌ ဝိဘင်းကို ဟောတော်မမူ။ ထိုသို့ဟောတော်မမူ သော်လည်း ထိုပစ္စနိက်လက္ခဏာ အကျဉ်းအားဖြင့် ပစ္စနိက်ကိုပြအံ့သောငှာ သင်္ဂါယနာ ဆရာတို့သည် ပစ္စယုဒ္ဒါရကို ထားတော်မူကုန်၏။ (အရကောက် ၅၂၇)

ပစ္စယုဒ္ဒါရကောက်နည်းကို ကောက်နှာ ၅၃၈- ကု-ကုအတွက်၊ အာရမ္မဏဖြစ်အံ့ အာရမ္မဏ်းရိုးရိုးအတိုင်းကောက်၊ သဟဇာတမတ္တဖြစ်အံ့-သဟဇာတရိုးရိုးအတိုင်းကောက်သည်။

ဒုကသင်္ချာအတွက် ကောက်၅၄၄၊ တိကသင်္ချာအတွက် ၅၅၀ တို့၌ရှုပါ။

ပဉ္စာဝါရ ပစ္စနိက် လေ့လာနည်း

ပဉ္စာဝါရ ပစ္စနိက်၌ ဝိဘင်ကိုမဟော၊ သင်္ချာဝါရကိုသာဟောတော်မူသည်။ ထိုသင်္ချာဝါကို လေ့လာရာ၌ အောက်ပါသဘောတရားများဖြင့်လေ့လာရမည်။

၁။ ပစ္စယုဒ္ဒါရဇယားကို ကောင်းစွာလေ့လာထားခြင်း။

၂။ ပဉ္စာဝါရအနုလုံလာ - သုဒ္ဓသင်္ချာများကို ကျေညက်ထားခြင်း။

၃။ အရကောက်စာမျက်နှာ ၅၃၄ မှစ၍ စနစ်တကျလေ့လာခြင်း။

၄။ ပါဠိတော် ၁၈၉ ရှိပစ္စယုဒ္ဒါရမှစ၍ ပစ္စယ ပစ္စနိယ (သုဒ္ဓ) သင်္ချာဝါရများကို လေ့လာထားခြင်းဖြင့် ပစ္စနိက်အခက်အခဲများ တဖြည်းဖြည်းလွယ်ကူလာမည်။

ပဉ္စာဝါရ ပစ္စနိက ကျမ်းတက်

(အရကောက် ၅၃၄) အနုလုံကို ဟောတော်မူသည်၏အခြားမဲ့၌ ပစ္စည်းပစ္စနိက်ကို ဟောတော်မူ၏။ ထို--- ၌ တုံသော်လည်း သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ, ဒုကာဒိသင်္ချာဝါရအားဖြင့် ၂-ပါးအပြားရှိ၏။ ထို---တွင် သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ ထိုသုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ၌တုံသော်လည်း နဟေတုပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါအစရှိသော အားဖြင့် ၂၄ပါး အပြားရှိ၏။ (ဤသို့စသည်ဖြင့် ဆက်လက်လေ့လာပါလေ)

ပစ္စနိက်ကို ဆက်လက်လေ့လာရန် - ဖော်ပြပါ -၁-၂-၃ အချက်များ၊ ၈-ပစ္စည်း၊ ၉မျိုးကို ပစ္စည်းအလိုက်၊ မျိုးအလိုက် သိထားရမည်။

သင်္ချာ-၂-မျိုး

၁။ သုဒ္ဓသင်္ချာ (နဟေတုယာ ပန္နရသ - စသည်)

၂။ ဒုကာဒိသင်္ချာ (နဟေတုပစ္စယာ နအာရမ္မဏေ - ပန္နရသ -စသည်)

ပစ္စနိက် သုဒ္ဓသင်္ချာကိုလေ့လာပါက ဟောဆဲပစ္စည်း၏အနုလုံ သုဒ္ဓသင်္ချာမှတပါးသော ကျန် ၈-ပစ္စည်း, ၉-မျိုးတို့၏ သုဒ္ဓသင်္ချာကိုရပါမည်။ ထိုတရားများအားလျော်စွာရထိုက်သည့်သင်္ချာများတပ်ရမည်။

ကုသလတိက်၌ အများဆုံးသင်္ချာ - ပန္နရသ

ဤကုသလတိတ် ပဉ္စာဝါရ၌ "ပန္နရသ" သင်္ချာသည် အများဆုံးသင်္ချာဖြစ်သည်။ သဟမျိုး၌ 'န သဟဇာတ' ဟုဆိုခြင်းကြောင့် ခေါင်းဆောင်ဖြစ်၍ သဟမျိုးလုံးဝမရနိုင်ပေ။ ထိုသို့မရနိုင်၍ (သဟပုရေ မိဿက အပါအဝင်) သဟမျိုးနှင့်သာဆိုင်သော (ကု-ကုဗျာ၊ အကု-အကုဗျာ၊ ကုဗျာ-ကု၊ အကုဗျာ-အကု) ၄-ချက်မရနိုင်၍ "န သဟဇာတေ ဧကာဒသ" ဟုဟောသည်။

http://www.dhammadownload.com

နဟေတုပစ္စည်း၏သုဒ္ဓသင်္ချာကိုလေ့လာပါက အနုလုံဟေတုပစ္စည်း ဟောသော ဟိတ် ၆-ပါးမှတစ်ပါးသော အခြားသောသုဒ္ဓသင်္ချာများရရှိမည်။ ထိုတရားများအားလျော်စွာ သင်္ချာတပ်ပါက "န ဟေတုပစ္စယာ ပန္နရသ" ဟုတပ်ပါ။ ထိုပန္နရသ-သရုပ်ကို အရကောက် ၅၃၅၌ရှုပါ။ (ဤကျမ်း ၅၁ ပစ္စယုဒ္ဒါရအတိုင်းပင်)

န အာရမ္မဏပစ္စည်း၌လည်း ထိုနည်းအတူ အနုလုံ၌ အာရမ္မဏသုဒ္ဓသင်္ချာမှ တစ်ပါးသော ပစ္စည်းများ၏ သုဒ္ဓသင်္ချာရမည်။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ပစ္စနိကဟောသော သုဒ္ဓသင်္ချာသည် တစ်သီးတစ်ခြားရှိနေ မည်မဟုတ်။ အနုလုံ သုဒ္ဓသင်္ချာကိုပင် ပြန်လည်အသုံးချခြင်းဖြစ်သည်။

ပစ္စနီယာဒိ – အဖြေဖ်သစဘာတရား

အရကောက် ၅၄၄-၌ ဒုကသင်္ချာကိုပြထားသည်။

ထိုဒုကသင်္ချာ၌လည်း

၁။ အနုလောမ ပစ္စနိက် (ဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏေ သတ္တ)

၂။ ပစ္စနီယာနုလော (န ဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏေ နဝ)

၃။ အနုလုံ (ဤ၌ ပစ္စည်း၂-ပါးမတပ်သောတရားမရှိ၍ မဟောပါ)

၄။ ပစ္စနိက် (နဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏေ ပန္နရသ)

ထို ၄-မျိုးတို့တွင် ၁-၂ ကား အနုလုံပစ္စည်းတွန်းအတိုင်းပင်ဖြစ်၍ တိက-စတုက္က စသည်၌လည်း နည်းတူ မှတ်ပါ။ (ပစ္စည်းစတွန်းနည်းအရကောက် ၅၈၃ စသည်၌ရှုပါ)

၄-နံပါတ် ပစ္စနိက်ကား မူ-မူလီ (မတပ်သော) မဟုတ်သော ကျန်ပစ္စည်းများ၏ သုဒ္ဓသင်္ချာများကို ရရှိမည်။ ဤ ၄-နံပါတ်ကား ယမိုက်စကားဖြင့်ပြောရလျှင် ပစ္စနိက် ၂-ဘက်ရသဘောပင်။ တိက - စတုက္ကစသည် များ၌လည်း ၃-ဘက်ရ၊ ၄-ဘက်ရတရားများပင်ဖြစ်၍ မူလီမဟုတ်သော ကျန်ပစ္စည်းမျိုးများ၏ သုဒ္ဓသင်္ချာ ရရှိမည်၊ ထို့ကြောင့်ပင် မူပစ္စည်းများလေလေ တရားကိုယ်နည်းလေလေဖြစ်မည်။

ပစ္စနိက်ယဋနာ

ဖော်ပြပါ ၄-နံပါတ် ပစ္စနိက် ဒုက၌ လာရှိသော တရားများကိုပင် ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်မျိုးတူ၊ တရားတူ၊ သင်္ချာတူ ဤသို့စသည်ဖြင့် မျိုးတူရာ တရားအားလျော်စွာ (မျိုးအလိုက်) ရသင့်သောပစ္စည်းများစုပေါင်း၍ န-ပဋိသေဓ ပစ္စည်းတစ်ခုချင်း သင်္ချာတပ်ခြင်းသည် ပစ္စနိက်ယဋနာဖြစ်လာသည်။

အမှာ - ဤပစ္စနိက်ကိုလေ့လာပါက အနုလုံကိုလေ့လာနားလည်ပြီးမှသာ လေ့လာပါ။ ယဋနာအမည်ပေးပုံ, ယဋနာကြံဆနည်းများမှာ အနုလုံသဘောအတိုင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဥပမာ ဟေတုပစ္စည်း၏ယဋနာအမည်များ ကို အနုလုံအတိုင်းအမည်ပေးသည်သည်၊ ချက်ရေလည်းတူပေမည်၊ ကောက်၅၇၉၌ကြည့်ပါလေ။ ဖော်ပြခဲ့သော ပစ္စယုဒ္ဒါရဇယား၊ သုဒ္ဓသင်္ချာ၊ အရကောက်ပါဠိတော်များကို တွဲဘက်၍ လေ့လာပါလျှင် မှတ်သားရမည့်အချက်အလက်အင်္ဂါများကို နားလည် လာပါမည်။ ဤပစ္စနိက် ယဋနာများကိုလည်း နားလည်လာမည်။

ပဥ္စာဝါရ ပစ္စနိက် သုဒ္ဓသင်္ချာသံပေါက် (ပစ္စနိက် ယဋနာ အကျယ် ၁၁၈-၌ရှုပါ)

* သ-အဉ်-နိ-သံ၊ ဓက်-ဒသံ၊ ပုရံ တေရသ။

* ဝိပ်-အတ်-အဝိ၊ နဝရှိ၊ ကြွင်းသိ ပန္နရ။ ပဥ္စာဝါရ ပြီးပြီ

http://www.dhammadownload.com

ပစ္စယနိဒ္ဒေသ

(ကျမ်းတက်) ဟောရိုးစစ် - ပစ္စယုဒ္ဒေသကို --- ၌၊ ပစ္စယနိဒ္ဒေသကို --- ၏။

ဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယနိဒ္ဒေသ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ ပစ္စယနိဒ္ဒေသ အစရှိသော -- ၂၄ -ရှိ၏။	
နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ၊	ကား - ဟေတုပစ္စယောတိ-ဟူသည်တည်း။
နိဒ္ဒေသနာကာရ-၂-၏။	ကား - ဟေတူ ဟေတု သမ္ပယုတ္တာနံ-- ယော။

ပစ္စယုဒ္ဒေသေ၊ ပစ္စည်းတို့ကို အကျဉ်းပြရာ၌။ ယော-ယာဒိသော၊ အကြင်သို့သဘောရှိသော။ ပစ္စယော ကို။ ဟေတုပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ဘဂဝတာ၊မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဥဒ္ဒိဋ္ဌော၊ အကျဉ်းပြတော်မူအပ်ပြီ။ သော-တာဒိသော၊ ထို-သော။ ပစ္စယော၊ ကို။ ပစ္စယနိဒ္ဒေသေ၊ ပစ္စည်းတို့ကို မကျဉ်းမကျယ်ပြရာ၌။ ဟေတူဟေတု သမ္ပယုတ္တကာနံ--ပစ္စယောတိ၊-ပစ္စယောဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ မကျဉ်းမကျယ်ပြတော်မူအပ်ပြီ။

ဟေတူ၊ ဟိတ် ၆-ပါးတို့သည်။ ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ဟိတ်နှင့်ယှဉ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ သဟိတ်စိတ် ၇၁ မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြဉ်သောစေတသိက် ၅၂ -ပါးတို့အားငင်း။ တံသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ထိုဟိတ် , ဟိတ်နှင့် ယှဉ်သော စိတ် စေတသိက်လျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော။ ရူပါနဉ္စ၊ စိတ္တဇရုပ်, ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်တို့အားငင်း။ ဟေတုပစ္စယေန၊ ဟေတုပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော-ဥပကာရကော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၏။

မှတ်ချက်။ ။အရကောက်နှင့်တူသောအနက်, ပေါ်လွင်သောအနက်များနောက်၌ မရေးတော့ပြီ။

<u>အရကောက်နည်း</u> - -

"ဟေတုပစ္စယော" ဟူသောပါဌ်ဖြင့် '<u>နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗဓမ္မ</u>'ကိုပြတော်မူ၏။

"ဟေတူ ဟေတု သမ္ပ--ပစ္စယော" ပါဌ်ဖြင့် '<u>နိဒ္ဒေသနာကာရ</u>'ကို ပြတော်မူ၏။

ထိုနိဒ္ဒေသနာကာရပါဌ်တို့တွင် -

"ဟေတူ" ဟူသောကတ္တားပါဌ်ဖြင့် ဟိတ်၆-ပါးပစ္စည်းတရားကိုပြတော်မူ၏။

"ဟေတု သမ္ပ-- ရူပါနံ" ဟူသော သမ္ပဒါန်ပါဌ်ဖြင့် သဟိတ်စိတ် ၇၁၊ မောဟမူဒွေး၌ မောဟကြဉ်သော စေတသိက် ၅၂၊ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားကိုပြတော်မူ၏။ "ဟေတုပစ္စယေန" ဟူသော ကရိုဏ်းပါဌ်ဖြင့် - ပြိုင်-ယ-တပ်ကောင်းသော ဟေ-ဓိ-သ-ည-နိ-ဝိ-က္က-မ-သံ-ဝိပ်-အ-အဝိ-ဤ-၁၂-ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် ဟေတုသတ္တိဟုဆိုအပ်သော သတ္တိဝိသေသဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို ပြတော်မူ၏။ (သဘာဂအတိုင်း)

ပစ္စည်းပြိုင် (တနည်းကား) အရကောက်မှာ--ယဋ္ဌနာကောက်ဖြစ်၍ ပဥ္စဝါရမှယူ၍ သိတော်မူပါလေ။

<u>မှတ်ချက်</u> • ဟေတု ကရိုဏ်းအရ၌ <u>တပြိုင်နက်</u> နှင့် <u>ယထာရဟာဖြစ်ရပုံများ</u> - နမူနာ

ကြီး၄နှင့် ဟောဆဲ ဟေတု ပေါင်း ၅-ပစ္စည်းသည် တပြိုင်နက်။ ကျန် ငယ် လတ် ၇-ပစ္စည်းသည် ယထာရဟာဖြစ်သည်။ လတ်၄-တွင် ညသမ်တို့ကား ဟေတုရှိ ရုပ်၂-ခုလုံးကိုမလိုက်နိုင်၍ယထာရဟာဖြစ်ရသည်။ ဝိပါကကား ဝိပါက်မဟုတ်သော ကု,အကု,ကြိသမ္ပယုတ္တများကို မလိုက်နိုင်၊ ဝိပ္ပယုတ္တကား သမ္ပယုတ္တချင်း မလိုက်နိုင်၍ ယထာရဟာဖြစ်ရသည်။ ကျန်အငယ်တို့ကား ဟိတ် ၆-ပါးလုံးမရှိ၍ ယထာရဟာဖြစ်ရသည်။

http://www.dhammadownload.com

ပစ္စယ နိဒ္ဒေသ၌ အခြေခံမှတ်ရန်

ပစ္စယနိဒ္ဒေသ၏အရကောက်မှာ ပဉှာဝါရသုဒ္ဓသင်္ချာနှင့် အရကောက်အတိုင်းပင်ဟူ၍ ယေဘုယျမှတ်ထားပါ။ ထို့ကြောင့် ပဉှာဝါရသုဒ္ဓသင်္ချာနှင့်အရကောက် ရရှိပါလျှင် ဤပစ္စယနိဒ္ဒေသအတွက် ရရှိပြီးဖြစ်သည်။

ဤပစ္စယနိဒ္ဒေသမှာ အများအားဖြင့် အရကောက်နှင့် အနက်မှာလည်း တူသည်ကများ၍ မတူသော (ထူးသော) အချို့နေရာများ၌သာ အနက်ပေးပြပါမည်။

ပဉှာဝါရရှိ အချို့သော (ဟေ. ဈာ . မဂ်. သံ စသော) ပစ္စည်းများ၌ သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်းဖြစ်၍၊ အနန္တရ- ပကတူပတို့လို ပစ္စည်းများ၌ အရကောက်နှင့် သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်းဖြစ်သည်။ မျိုးကွဲရှိသော အာဟာရ- ဣန္ဒြိယ- ဝိပ္ပယုတ္တစသော ပစ္စည်းများ၌လည်း ထိုမျိုးကွဲရှိ သုဒ္ဓသင်္ချာနှင့် အရကောက်အတိုင်းပင်ဖြစ်သည်။

<u>သာဝသေသ ဒေသနာ</u>

ဤပစ္စယနိဒ္ဒေသသည် မကျဉ်းမကျယ်ဟောသော သာဝသေသဒေသနာဖြစ်သောကြောင့် အချို့သော "ပုရေဇာတ+ဝိပါက၊ အတ္ထိ၊ အဝိဂတ" စသောပစ္စည်းများ၌ ရသင့်သော်လည်း အပြည့်အစုံ ဟောမည်မဟုတ်ပါ။ (ဤပစ္စယနိဒ္ဒေသကား သာဝသေသ ဒေသနာပင်)

မေး။ ပစ္စယနိဒ္ဒေသ၌ သာဝသေသအားဖြင့် (အကြွင်းထား၍) ဟောကြားသော ပစ္စည်းများကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ 'ပုရေဇာတ၊ ဝိပါက၊ အတ္ထိ၊ အဝိဂတ' ၄-ပစ္စည်းတို့ဖြစ်ပါသည်။ (သာဝသေသဒေသနာဖြစ်သောကြောင့်)

အာရမ္မဏ နိဂုံးအရကောက်

"ယံ ယံ ဓမ္မံ "ဟူသောပါဌ်ဖြင့် အနိယမအားဖြင့် ၁ာရုံ ၆-ပါး ပစ္စည်းတရားကိုပြတော်မူ၏။

"ယေယေ ဓမ္မာ"ဟူသောပါဌ်ဖြင့် အနိယမအားဖြင့် အာရမ္မဏိက ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။

"စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ" ဟူသောပါဌ်ဖြင့် အာရမ္မဏိက ပစ္စယုပ္ပန် နာမက္ခန္ဓာသရုပ်ကိုပြတော်မူ၏။

"တေ တေ ဓမ္မာ" ဟူသော ကတ္တားပါဌ်ဖြင့် နိယမအားဖြင့် ယံယံဓမ္မံဟူသောပါဌ်ဖြင့် မှတ်အပ်ပြီးသော အာရုံ ၆-ပါး ပစ္စည်းတရားကိုပြတော်မူ၏

"တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ" ဟူသော သမ္ပဒါန်ပါဌ်ဖြင့် နိယမအားဖြင့် ယေယေဓမ္မာဟူသောပါဌ်ဖြင့် မှတ်အပ်ပြီးသော အာရမ္မဏိကပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ပြတော်မူ၏။

"အာရမ္မဏပစ္စယေန" ဟူသော ကရိုဏ်းပါဌ်ဖြင့် ပြိုင်-ယ-သော အာ-ဓိ-နိ-ဥ-ပု-ဝိပ်-အတ္ထိ-အဝိ- ဤ ၈-ပစ္စယ ပြတော်မူ၏။ (အာမျိုး ၈-ပစ္စည်း) (ကောက်-၁၁)

မေး။ ရုပ်/သံ ကြည့်ရှုနားထောင်ရာ၌ မြင်စိတ်နှင့်ကြားစိတ်တို့ ပြိုင်တူဖြစ်နိုင် မဖြစ်နိုင် သာဓကထုတ်ဆောင်၍ အကြောင်းပြဖြေပါ။

ဖြေ။ "ယံ ယံ ဓမ္မံ အာရဗ္ဘ" စသောပါဌ်ကိုထောက်၍ မြင်စိတ်နှင့်ကြားစိတ်တို့သည် ပြိုင်တူမဖြစ်ကြပါ။ အာရုံ၆-ပါးတို့သည်၇-ပါးသော ဝိညာဏဓာတ်တို့အား အာရမ္မဏပစ္စည်းဖြစ်ကုန်သော်လည်း တကွနက် မဖြစ်ကုန်။ အသီးအသီးသာဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် မြင်စိတ်နှင့် ကြားစိတ်တို့ ပြိုင်တူမဖြစ်ကြပါ။

မှတ်ချက် ၎င်း "ယံယံဓမ္မံအာရဗ္ဘ" စသည်ဖြင့် အာ-မျိုးနိဂုံးကိုရှင်း။ အာ-မျိုး -၈-ပစ္စည်းလုံး ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန် ဖြစ်နိုင်ပုံကိုရှင်းပြသည်။ (ဤကျမ်း ၁၀၆ ၌ အနက်များပါရှိသည်)

<u>အနက်</u> 'ယံယံဓမ္မံအာရဗ္ဘ' 'ယံယံဓမ္မံ ဂရုံကတွာ' အနက်တို့ကား ပဉှာဝါရ <u>အာဓိသုဒ္ဓသင်္ချာ</u> အတိုင်းပင်။

http://www.dhammadownload.com

ပစ္စယနိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်

နိဒ္ဒိသိတဗ္ဗ		နိဒ္ဒေသနာကာရ	
ပစ္စည်းအမည်		ပစ္စည်းတရား	ပစ္စယုပ္ပန်တရား
ဟေတု ပစ္စယောတိ		ဟေတူ	ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ
အာရမ္မဏပစ္စယောတိ		ရူပါယတနံ (လ)	စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ (ပ)
		ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ	ကာယ ။ ။
		ရူ. သ. ဂံ. ရ. ဖော-ယတနံ	မနောဓာတုယာ ။
		ဒါဗ္ဗေဓမ္မာ	မနောဝိညာဏ ဓာတုယာ ။
		ယံ ယံ ဓမ္မံ (အာရဗ္ဘ) တေ တေ ဓမ္မာ	ယေယေဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ စိတ္တ စေတသိကာဓမ္မာ တေသံတေသံ ဓမ္မာနံ
အဓိပတိ ပစ္စယောတိ	အာဓိ	ဆန္ဒာဓိပတိ	ဆန္ဒသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ
		ဝီရိယာ-စိတ္တာ-ဝီမံသာဓိပတိ	ဝီရိယ-စိတ္တ-ဝီမံသ ။ ။
	သဟာဓိ	ယံယံဓမ္မံ (ဂရုံကတွာ) တေတေဓမ္မာ	ယေယေဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ စိတ္တ စေတသိကာဓမ္မာ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ

အနန္တရ	သမနန္တရ		
		စက္ခုဝိညာဏဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာစ ဓမ္မာ	မနောဓာတုယာ တံသမ္ပယုတ္တကာနဉ္စ ဓမ္မာနံ
		မနောဓာတု ။	မနောဝိညာဏ ဓာတုယာ ။ ။
		သော+မ၊ ယာ+မ၊ ဃ+မ၊ ကာ+မ	မနောဓာတု-။ မနောဝိညာဏဓာတု ။
		ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ၂	ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ၂ကု-နံ။ ဗျာ-နံ
		။ အကုသလာ ဓမ္မာ၂	။ အကု-နံ။ ဗျာ-နံ
		။ အဗျာကတာ ဓမ္မာ၄	။ ဗျာ။ ကု။ အကု-နံ
		ယေသံ ယေသံ ဓမ္မာနံ အနန္တရာ (သမနန္တရာ) တေတေ ဓမ္မာ	ယေယေဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စိတ္တ စေတသိကာဓမ္မာ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ

ပဠိ ------- တီ. န. ဒပ (စ+ဗ္ဗိုင်း+ဒ္ဓိ) ၀ ဇဇဇဇဇဇ ရုံ ရုံ (သောတ စသည်တူပြီ)

(ကျေးဇူးပြုပုံ) စက္ခုဝိညာဉ်သည် သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းအား "စက္ခုဝိညာဏဓာတု -- မနောဓာတုယာ --"

သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းသည် သန္တီရဏအား -- "မနောဓာတု --- မနောဝိညာဏဓာတု --"

ခပ်သိမ်းသော အနန္တရပစ္စည်းတို့၏ အကျဉ်းလက္ခဏာကို ပြလိုသောကြောင့် "ယေသံ ယေသံ ဓမ္မာနံ" အစရှိသည်ကိုမိန့်သည်။

ဆောင် = အကျဉ်းလက္ခဏာ၊ ပြဆိုရန်၊ ယေသံ ယေသံ အနန်ဟော။

မေး = (ပထမကြီးအောင်ရမည်ဟူသော) သင်၏ရည်ရွယ်ချက်ပြီးမြောက်အောင်မြင်နိုင်ရန် လိုအပ်သော အချက်များကို ညွှန်ပြသည့် နိဒ္ဒေသနာကာရပြပါဠိကိုဖော်ပြပါ။

ဖြေ = သဟာဓိ ၄-ပါး၊ ပါဠိကိုရေးပါ။

http://www.dhammadownload.com

ပစ္စယနိဒ္ဒေသ အရကောက်ယေား

အမည်		ပစ္စည်း - ကတ္တား	ပစ္စယုပ္ပန် - သမ္ပဒါန်	ကရိုက်း
ဟေတု		ဟိတ် ၆ ပါး	သဟိတ်စိတ် ၇၁၊ မောဒွေး၌ မောကြဉ်စေ၅၂ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်သဟိတ်-ပဋိသံ-ကမ္မဇရုပ်	၁၂
အာရမ္မဏ		ပစ္စုပ္ပန် ရူပါရုံ -(ပ)	စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေး၊သဗ္ဗ စေ၇ (ပ)	(၄)
		။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ	ကာယ ။ ။	(၄)
		။ ပဉ္စာရုံ	မနောဓာတ် ၃ ဆန္ဒ ပီ-ဝီ-ကြဉ်သမာန် ၁၀	(၄)
		ခိတ် ၈၉၊စေ ၅၂၊ရုပ်နိ-ညတ်အာရုံ၆	မနောဝိညာဏဓာတ် ၇၆၊ စေ ၅၂	၈
		'ယံ ယံ ဓမ္မံ' ဖြင့် အနိယမဖြင့် အာရုံ၆ (ဂေါက်ပြုပြီး နောက်တမျက်နှာကျော်)	'ယေယေဓမ္မာ'ဖြင့် အနိယမ -ဖြင့် အာရမ္မဏိက	၈
အဓိပတိ	သဟဇာတ	သာဓိဇော ၅၂၌ရှိ ဆန္ဒာဓိပတိ	သာဓိဇော ၅၂ ဆန္ဒ ဝိစိကြဉ်မေ ၅၀၊သာဓိစိရုပ်	၉
		(။) ဝီရိယာဓိပတိ	။ ဝီရိယ ။ ။	၁၁
		သာဓိဇော ၅၂ဟုဆို စိတ္တာဓိပတိ	ဝိစိကြဉ် စေ ၅၁ ။ ။	၁၁
		သာဓိတိဟိတ်ဇော ၃၄ရှိ ဝိမံသာဓိပတိ	သာဓိပတိ ဇော၃၄၊ ဝိမံသာကြဉ်စေ ၃၇ ။	၁၂
	အာရမ္မဏ	ယံ ယံ ဓမ္မံ - ဖြင့် - အနိယမ - ဖြင့် (အာဓိသုဒ္ဓသချာပစ္စည်းကိုဆို)	ယေယေဓမ္မာ - ဖြင့် အနိယမဖြင့် (အာဓိသုဒ္ဓ သချာ - ပစ္စယုပ္ပန်ကိုဆို)	
		စိတ္တစေတသိကာဓမ္မာ ဖြင့်အလေးအမြတ်	ပြုတတ်သော အာရမ္မဏိက ပစ္စယုပ္ပန်နာ-သရုပ်	
		တေတေဓမ္မာ -ဟူသော ကတ္တားဖြင့် နိယမဖြင့် 'ယံ ယံ ဓမ္မံ-ဖြင့် မှတ်အပ် ပြီးသော အလေးအမြတ်ပြုအပ်အာရုံ၆	ဒတသံတေသံဓမ္မာနံ-သမ္ပဒါန်ဖြင့် နိယမဖြင့် ယေယေဓမ္မာ-ဟူသောဖြင့်မှတ်အပ်ပြီးသော အာရမ္မဏိက	၈
အနန္တရ	သမနန္တရ	စက္ခုဝိ၂၊စေ၇ (ပ) ကာယဝိ၊ စေ ၇	ခ္ဂိုင်း ၂ဟုဆို မနောဓာတ်၊ဆန္ဒပီဝီကြဉ်စေ ၁၀	(၅)
		ခ္ဂိုင်း၂ဟုဆို မနောဓာတ်၊ ဆန္ဒပီဝိကြဉ်၁၀	သန္တီ၃ဟုဆို မနောဝိ-ဓာတ် ဆန္ဒ ဝိကြဉ် ၁၁	(၅)
		ပုရိမာ ပုရိမာ စသော(၇)ချက်လုံးမှာ ပဉ္စဝါရအရကောက်အတိုင်းဆိုပါ။ ဥပနိဿယ - အရတို့တွင် အနန္တရူပနိဿယဖြစ်အံ့ - အကောက်သည်လည်း ဤအနန္တရပင်ဖြစ်သည်။		
		ယေသံဖြင့် အနိယမအားဖြင့် ရဟန္တာ တို့စုတိကြဉ်သော ရှေးရှေးသော စိတ် ၈၉ စေ ၅၂ (နံ-သုဒ္ဓသချာပစ္စည်းဘက်)	ယေ-ဖြင့် အနိယမအားဖြင့် ရဟန္တာ တို့စုတိနှင့်တကွ နောက်နောက်စိတ် ၈၉၊ စေ ၅၂၊ (နံ-သုဒ္ဓသချာပွန်ဘက်)	
		တေ-ဖြင့် နိယမအားဖြင့် ယေသံ-ဖြင့် မှတ်အပ်ပြီးသော ရဟန္တာတို့စုတိကြဉ်--။	တေသံ-ဖြင့် နိယမအားဖြင့် ယေ-ဖြင့်မှတ်- သောရဟန္တာတို့စုတိနှင့်တကွ----။	၇

(ဆောင်)

အဟိတ်စိတ်စေ၊ သမ္ပယုတ္တေ၊ စင်စေ ဟေတု သမ္ပယုတ်ဆို။ (ဟေတူ (ဟေတု) သမ္ပယုတ္တဟုဆိုရကြောင်း) လောကီဆိုင်ရာ၊ ဒေသနာဝယ်၊ စိတ်သာအဓိက၊ ဟောဖေါ်ပြ၊ စိတ္တဇရုပ်ဟုဆို။

မိ-၄ ပါး တွက်၊ တပြိုင်နက်မှာ၊ မတပ်ပါ၊ အသီးသီးသာ၊ တပ်သည့်တား၊ ဆန္ဒာဓိပတိဟော။

(အာရမ္မဏ - တနည်းကား - အရကို - ပဉ္စဝါရ - အာရမ္မဏမျိုး ဇယားအကျယ်ဖြင့်ဆိုပါ။)

http://www.dhammadownload.com

ဒ	သ	ဓ-	ဒ	ဂ္ဂိ	ဆ္ဍိ	စတ္တာရော ခန္ဓာ အရူပိနော	အညမညံ
။	။	။		။	။	စတ္တာရော မဟာဘူတာ	။
။	။	။		။	။	ဩက္ကန္တိက္ခဏေ နာမရူပံ	။
။		။		။	။	စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ	စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံ
။		။		။	။	မဟာဘူတာ	ဥပါဒါ ရူပါနံ
။						ရူပိနော ဓမ္မာ	အရူပီနံဓမ္မာနံ 'ကိဉ္စိကာလေ'[၂] သဟ/နသဟ
		။	ပု	။	။	စက္ခာယတနံ (ပ)	စက္ခုဝိညာဏ ဓာတုယာ တံသမ္ပ-နံ (ပ)
		။	။	။	။	ကာယာယတနံ	ကာယ ။ ။
			။	။	။	ရူပါယတနံ (ပ) ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ	စက္ခုဝိ - ပ - ကာယဝိ
			။	။	။	ရူ - သ - ဂံ - ရ ။	မနောဓာတုယာ
		။	။	။	။	ယံ ရူပံ ---------- နိဿာယ	မနောဓာတုစ မနောဝိညာ - စ ဝတ္တန္တိ ×
		။		။	။	တံ ရူပံ	။ ယာစ ။ ယာစ တံသမ္ပ - နံ
			။			တံ ရူပံ	မနောဓာတုယာ တံ သမ္ပ-နဥ္စ ဓမ္မာနံ မနောဝိညာဏဓာတုယာ ။ ကိဥ္စိ-ပု/ကိ-န ပု

ဥပနိဿယ	ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ[၃]	ပစ္ဆိမာနံ[၂] ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ	အကု-ကေသဥ္စိ	အဗျာ-နံ
	။ အကုသလာ ဓမ္မာ[၃]	။ အကု ။ ။	ကု-ကေသဥ္စိ	အဗျာ-နံ
	။ အဗျာကတာ ဓမ္မာ[၃]	။ အဗျာကတာနံ ။	ကု - ×	အကု-နံ
	ဥတုဘောဇနမ္ပိ --ဥပ-ယော။ ပုဂ္ဂလောပိ -- ဥပ-ယော။ သေနာသနမ္ပိ ဥပ - ယော			

ပစ္ဆာဇာတ		ပစ္ဆာဇာတာ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ		ပုရေဇာတဿ ဣမဿ ကာယဿ	
အာသေဝန		ပုရိမာ[၂]ကု / အကု- / ကြိယာဗျာကတာ		ပစ္ဆိမာနံ[၂]ကု- / အကု- / ကြိယာဗျာ-နံဓမ္မာနံ	
ကမ္မ	နာနာ	ကုသလာ ကုသလံ ကမ္မံ		ဝိပါကာနံ ခန္ဓာနံ ကဋတ္တာစ ရူပါနံ	
	သဟ	စေတနာ		သမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမု-နဥ္စ ရူပါနံ	
ဝိပါက		ဝိပါကာ စတ္တာရော ခန္ဓာ အရူပိနော		အညမညံ	
အာဟာရ	ရုပ်အာ	ကဗဠီကာရော အာဟာရော		ဣမဿ ကာယဿ	
	နာမ်အာ	အရူပိနော အာဟာရာ		သမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာ - နံ	
ဣန္ဒြိယ	ပုတိ	စက္ခုန္ဒြိယံ - (ပ) ကာယိန္ဒြိယံ		စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ တံသမု-နံ/ (ပ) ကာယ--	
	ရူပတိ	ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ		ကဋတ္တာ ရူပါနံ	
	သဟတိ	အရူပိနော ဣန္ဒြိယာ		သမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာ --- နံ	
ဈာန	မဂ္ဂ	ဈာနင်္ဂါနိ	မဂ္ဂင်္ဂါနိ	ဈာနသမ္ပ -	မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တ - နံ တံသမုဋ္ဌာ-နံ
ဝိပ္ပယုတ္တ	သဟ/ပု	ရူပိနော ဓမ္မာ		အရူပီနံ ဓမ္မာနံ	
	သ/ပစ္ဆာ	အရူပိနော ဓမ္မာ		ရူပီနံ ဓမ္မာနံ	
နတ္ထိ	သမနန္တရ (နိရုဒ္ဓါ) စိတ္တ စေတသိကာ ဓမ္မာ			ပဋုပ္ပန္နာနံ စိတ္တစေတသိကာနံ ဓမ္မာနံ	
ဝိဂတ	။ (ဝိဂတာ) ။			။ ။	

ပစ္စယနိဒ္ဒေသ၌ အတ္ထိ - ၅-မျိုးတွင် သဟဇာတတ္ထိ၊ ပုရေဇာတတ္ထိကိုသာ ဟော၏။ သာဝသေသ - ဒေသနာဖြစ်၍ (ပစ္ဆာ - ဟာ - ဣ) အတ္ထိ - ၃မျိုးကိုမဟောပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဒိ	ညှ	ဓာ	ဝိ	ပ္ဘ	ဆ	၁-၃-၂ (နာမက္ခန္ဓာ)	၃-၁-၂ (နာမက္ခန္ဓာ)	(၆) ၇
။	။	။		။	။	၁-၃-၂ (မဟာဘုတ်)	၃-၁-၂ (မဟာဘုတ်)	(၅)
။	။	။		။	။	ပဋ္ဌ - ပဋိသံ-န္ဓာ, ဟဒယဝတ္ထု	(ကတ္တားနှင့်တူပြီ)	(၆) ၇
။		။		။	။	ပဋ္ဌ - ၌ အရူပိ -၄၊ ဒွေပဥ္စ ၁၀၊ ရဟန္တာတို့စုတိကြဉ် စိတ် ၇၅စေ ၅၂၊	စိတ္တဇရုပ် (၄) အလို ။ ပဋိသံ-ကမ္မ-ရုပ် (ဆရာ)	(၅)(၆)
။		။		။	။	မဟာဘုတ် - ၄ - ပါး	ဥပါဒါရုပ်	(၄)
။				။	။	ဟဒယဝတ္ထု	ပဥ္စဝေါ-ပဋိသံ - နာမက္ခန္ဓာ	
။						ကိစ္စ--သဟ-န-ဖြင့် ပဋိသန္ဓေကာလ၌ သဟဇာတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုဟန်ကိုပြ-၏၊ ကိစ္စ--နသဟ-န-ဖြင့် ပဝတ္တိကာလ၌ ။ ကျေးဇူးမပြုဟန်ကိုပြ-၏၊		
		။	ပု	။	။	မဇ္ဈိမာ - စက္ခုဝတ္ထု (ပ) ကာယဝတ္ထု	စက္ခုဝိ ၂၊ စေ၇ (ပ) ကာယဝိ ၂၊ စေ၇	(၆)
			။	။	။	ပစ္စုပ္ပန် ရူပါရုံ (ပ) ပစ္စုပ္ပန်ဖော-ရုံ	။ ။	(၄)
			။	။	။	။ ပဥ္စာရုံ	မနောဓာတ်၃၊ ဆန္ဒ၊ ပီ၊ ဝိကြဉ်စေ ၁၀	(၄)
		။	။	။	။	ယံရှုပ်-ဖြင့်-ဖြင့် ပဋိသံ-အစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ် သော ဟဒယဝတ္ထု	နိဿ-ဝတ္ထုန္တိ - ဖြင့် မနောဓာတ် ၃ခု အရူပိ ၄ခုကြဉ် မနောဝိညာဏဓာတ် ၇၂၊ စေ ၅၂	
		။		။	။	တံရှုပ် - ဖြင့် - ဖြင့် ယံရှုပ်ဖြင့် မှတ်အပ်ပြီးသော ပဋိသံ - ဝတ္ထု	မနောဓာတုယာစ - ဓမ္မာနံ-ဖြင့်မနော ဓာတ်၃ အရူပိကြဉ် -- ၇၂ -စေ ၅၂	အာမျိုး ၈
ပု						တံရှုပ် - ဖြင့် - ဖြင့် ယံရှုပ်ဖြင့်မှတ်အပ်သော ဘဝင်္ဂပဌမအစရှိသောရှေးရှေး -ဟဒယဝတ္ထု	မနောဓာတုယာတံသမ္ပ-ဖြင့်မနောဓာတ်၃ခု ဆန္ဒ. ပီ. ဝိ- ကြဉ် အည - စေ -၁၀	(၅)
						တံရှုပ် - ဖြင့် - ဖြင့် ယံရှုပ်ဖြင့် (ပဥ္စာ-ဗျာ-ဗျာ-မှနောက်ဆုံး၃ချက်ကောက်ပါ)	မနောဝိညာဏဓာတုယာ-ဖြင့် အရူပိ-၄ကြဉ် မနောဝိညာဏဓာတ် ၇၂ - စေ ၅၂	
		။				ကိစ္စ-ပုရေ-န-ဖြင့်- ပဝတ္တိကာလ၌ ပုရေဇာတသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုဟန်ကိုပြတော်မူ၏၊ ကိစ္စ-န ပုရေနဖြင့်- ပဋိသန္ဓေကာလ၌ ။ ကျေးဇူးမပြုဟန်ကိုပြတော်မူ၏၊		
ဥပနိဿယ						ဥပနိဿယ၏အရကောက်မှာ ပဥ္စာဝါရလာ - အာဓိ-၇၊ အနန္တရူပ -၇၊ ပကတူပ-၉-သချာအတိုင်းပင် ၍ဥပနိဿယကိုကောက်သည်။ ဥပနိဿယ၏တေဝီသတိအရမှာ - ထို - ၇ + ၇ + ၉ • ၂၃ ပင်ဖြစ်သည်။ ဥတုပိ -လျောက်ပတ်သည်စသော အချမ်းအပူဟူသော ဥတုသည်လည်း ။ ဘောဇနမ္ပိ - ။ ဘောဇဉ်သည်လည်း ။ ပုဂ္ဂလောပိ - ကလျာဏမိတ္တ စသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ။ သေနာသနမ္ပိ - လျောက်ပတ်သည်စသော ကျောင်းစသော အိပ်ရာနေရာသည်လည်း ။ ဆောင် - အနန္တရူလျှင် ၊ စင်စေချင်၊ ကေသဥ္စိကိုထည့်၍ဆို ။		
ပစ္ဆာဇာတ						ပဥ္စဝေါ - အရူပိ - ၄ခုကြဉ် ပ-ဘဝင်အစရှိ သောနောက်နောက်သောစိတ် ၈၅၊ စေ ၅၂	ပဋိ-အစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်၍ရုပ်၏ဌီသို့ -ဧ,ဒွိ,တိ,စ-ကာယ	(၄)
						(ရူပါဝစရကိုရည်၍ တိဇ။ ကာမာဝစရကိုရည်၍ စတုဇဟုဆိုသည်။)		

http://www.dhammadownload.com

အာသေဝန		ပု-ကြိ-ဖြင့် ဆုံးဇောကြည်ရှေးကြိဇော ၁၈၊	ပစ္ဆိ-ကြိ- ဖြင့် ပ-ဇောကြည်ကြိဇော ၁၈	(၆)
ကမ္မ	နာနာ	က-ကမ္မ-ဖြင့် အကု-၁၂ ကု၂၁ရှိ နာ-စေ	ဝိ-ဖြင့် ဝိဥ်္ပါနာ-န္တာ၊ ငြိသံရုပ်၊ ပ-ရုပ်၊ ည-ရုပ်	၆
ကမ္မ	သဟ	စေ-ဖြင့် စိတ် ၈၉ ၌ရှိသော စေတနာ	စိတ် ၈၉၊ စေကြည်စေ ၅၁၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ငြိ-ရုပ်	၁၀
ဝိပါက		၁-၃-၂ (ဝိပါက် နာမက္ခန္ဓာ)	၃-၁-၂ (ဝိပါက် နာမက္ခန္ဓာ)	(၇)
အာဟာရ	ရုပ်ဟာ	စတုသမုဋ္ဌာနိက ဩဇာ ←	ကလာပ်တူ -ပြား-သော စတုသမုဋ္ဌာ-ရုပ်	၃
အာဟာရ	နာမ်ဟာ	ဖဿ၊ စေတနာ၊ ဝိညာဉ်	စိတ် ၈၉၊ စေ ၅၂ စိ-ရုပ်၊ ငြိ. သံ. ကံရုပ်	၁၂
ဣန္ဒြိယ	ပုတိ	မဇ္ဈိမာ-စက္ခုန္ဒြေ၊ (ပ)၊ ကာယိန္ဒြေ	စက်-ဒွေး၊ သဗ္ဗ-စေ ၇၊ (ပ) ကာဒွေး စေ ၇	(၆)
ဣန္ဒြိယ	ရူပတိ	ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ ←	ရုပ်ဇီကြည်ကလာပ်တူ-ကမ္မဇရုပ် ၉-ခု	(၃)
ဣန္ဒြိယ	သဟတိ	နာမ်ဣန္ဒြေ တရားကိုယ် ၈-ပါး	စိတ်-စေ-စိ-ရုပ်၊ ငြိ-ကံ-ရုပ်	၁၄
ဈာန		ဈာနင်တရားကိုယ် - ၅-ပါး	ဒွေးပဉ္စကြည် စိတ် ၇၉ ၊ စေ၊ စိ-ရုပ်၊ကံ-ရုပ်	၁၁
မဂ္ဂ		မဂ္ဂင်တရားကိုယ် ၉ပါး	သဟိတ်စိတ် ၇၁၊ စေ၊ သံ. ရုပ်- သ. ရုပ်	၁၃
သဟာဝိပ်	ပစ္စယ	ပဥ္စဝေါပဋိနှင့်အတူ ဥပါဒ်-ဟဒယဝတ္ထု	ပစ္စယုပ္ပန် ပဉ္စဝေါ ပဋိ - နာမက္ခန္ဓာ	(၆)
ပုရေဇာတ	ပစ္စယ / ပစ္စယုပ္ပန်	ဆဝတ္ထု (ဆိုင်ရာ ပဉ္စာ သုဒ္ဓသန်ျာများအတိုင်းပင်)	ပစ္စယ / ပစ္စယုပ္ပန် အရူပ ၄ ခုကြည် သတ္တဝိညာဏဓါတ် (ပုရေ ပစ္စာ၊ သဟာပါ၊ သုံးဖြာဝိပ္ပယုတ်၊ ရုပ်နာမ်ခွဲကာ၊သူ့ဆိုင်ရာ၊သုဒ္ဓသန်ျာထုတ်။)	၉ (၅) အာမိုး က္လဲထည့်
သဟဇာတ	ပစ္စယ / ပစ္စယုပ္ပန်	ပဥ္စဝေါ-ဘုံ၌ အရူပဝိ ၄-ခု၊ ဒွေပဉ္စဝိ ၁၀။ ရဟန္တာတို့စုတိကြည်သော စိတ် ၇၅။ စေ ၅၂ ပဝတ္တိ ပဋိ-နာ-န္ဓာ	ပစ္စယုပ္ပန် စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်	၇
ပစ္ဆာဇာတ		ပဥ္စဝေါ-ဘုံ၌ အရူပဝိ ၄-ခုကြည်သော ပ-ဘဝင်အစရှိသော နောက်ဖြစ်သော စိတ် ၈၅၊ စေ ၅၂ နာမက္ခန္ဓာ။	← ပဋိသန္ဓေအစရှိသော ရှေးဖြစ်သောစိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ဌီသို့ရောက်သော ဇ-ဒွိ-တိ- စတုဇကာယ	(၄)
နတ္ထိ - ဝိဂတ		ရဟန္တာတို့စုတိကြည်ရှေးစိတ် ၈၉၊ စေ ၅၂ (နံ - သုဒ္ဓသန်ျာပင်)	ရဟန္တာစုတိနှင့်တကွ နောက်နောက်သော စိတ် - ၈၉၊ စေ - ၅၂။	၇
နတ္ထိ - ဝိဂတ		(အနက်) သမနန္တရ နိရုဒ္ဓါ၊ မိမိ၏အခြားမဲ့၌ကောင်းစွာချုပ်ကုန်ပြီးသော။ စိတ္တစေတသိကာ၊စိတ်စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ရဟန္တာတို့စုတိကြည်သောစိတ်၈၉ခု၊ စေ ၅၂-နာမက္ခန္ဓာတို့သည်။ပဋုပ္ပန္နာနံ။ မိမိနှင့်အတူဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တစေ-ကာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ ရဟန္တာတို့စုတိနှင့်တကွစိတ်၈၉၊ စေ၅၂ နာမက္ခန္ဓာတို့သည်။(ဝိဂတ)သမနန္တရ ဝိဂတာ၊ ကောင်းစွာမိမိ၏အခြားမဲ့၌ ကင်းကုန်သော။(ကျန်တူပြီ)		

ဟဒယဝတ္ထုသည် - မနောဓာတ်, မနောဝိညာဏဓာတ်အားကျေးဇူးပြုရာ၌ ---

သဟဇာတ ဟဒယဝတ္ထု = ပဋိသံ - အခါ၌သာဖြစ်၏။ 'ရူပိနော ဓမ္မာ' စသည့် (အဆုံးအထိပါဠိ)။

ပုရေဇာတ ဟဒယဝတ္ထု = ပဝတ္တိ - အခါ၌သာဖြစ်၏။ 'ယံ ရူပံ နိဿာယ' စသည့် (အဆုံးအထိပါဠိ)။

နိဿယ-အတ္ထိ-အဝိဂတ= ဟဒယဝတ္ထု သည် (ပဋိသံ - ပဝတ္တိ - စုတိ) ကာလ ၃ပါးလုံး၌ဖြစ်ကြောင်းကို 'ယံ ရူပံ နိဿာယ' စသည့် (အဆုံးအထိပါဠိ)များက ကျေးဇူးပြုပုံအသီးသီးကိုပြသည်။

ကောက် ၄၂ ၌ နာနာကမ္မကောက်ရာ၌-၃ နည်းရှိသည်။ ဤကျမ်း၁၀၉၌ရှုပါ။ ပစ္စယနိဒ္ဒေသပြီးပြီ။

http://www.dhammadownload.com

ဆဿဝါရ

ကျမ်းတက်နည်းပြ

(ပဋိစ္စ - ပုစ္ဆာဝါရ) နိဒ္ဒေသဝါရကိုဟောတော်--၌ ပုစ္ဆာဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ ထို -၌တုံသော်လည်း

ဓမ္မအနုလုံ, ဓမ္မပစ္စနိက်, ဓမ္မအနုလောမပစ္စနိက်, ဓမ္မပစ္စနိယာနုလောမအားဖြင့်	၄
တိကပဋ္ဌာန်း, ဒုကပဋ္ဌာန်း, ဒုကတိက, တိကဒုက, တိကတိက, ဒုကဒုကပဋ္ဌာန်း -	၆
ကုသလတိက်, ဝေဒနာတိက် အစရှိသောအားဖြင့်	၂၂
ပဋိစ္စဝါရ, သဟဇာတဝါရ, ပစ္စယဝါရ, နိဿယဝါရ, သံသဋ္ဌဝါရ သမ္ပယုတ္တဝါရ ပဉှာဝါရ	၇
ပစ္စည်းအနုလုံ, ပစ္စည်းပစ္စနိက်, ပစ္စည်းအနုလောမပစ္စနိက်, ပစ္စည်းပစ္စနိယာနုလောမ	၄
သုဒ္ဓ, ဒုကာဒိ	၂
ဟေတုပစ္စည်း၏သုဒ္ဓ, အာရမ္မဏပစ္စည်း၏သုဒ္ဓ အစရှိသောအားဖြင့်	၂၄
ကုသလပဒ, အကုသလပဒ, အဗျာကတပဒ, ကုသလာ ဗျာကတပဒ, အကုသလာဗျာကတပဒ, ကုသလာ ကုသလပဒ, ကုသလာ ကုသလာ ဗျာကတပဒ	၇
ကုသလပဒါဝသာန, အကုသလပဒါဝသန - အစရှိသောအားဖြင့်	၇
ဟောဟန်ကား --- "သိယာကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ ကု - ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ ဟေတုပစ္စယာ"	

(ပဋိစ္စ ဝိသဇ္ဇနာဝါရကျမ်းတက်) ပုစ္ဆာဝါရကို ---၌ ဝိသဇ္ဇနာဝါရကို - ၏။ ထို၌ တုံသော်လည်း ---

ဓမ္မအနုလုံ, ဓမ္မပစ္စနိက်, ဓမ္မအနုလောမ ပစ္စနိက်, ဓမ္မပစ္စနိယာနုလောမအားဖြင့်		၄
တိကပဋ္ဌာန်း, ဒုကပဋ္ဌာန်း, ဒုကတိက, တိကဒုက, တိကတိက, ဒုကဒုကပဋ္ဌာန်း -		၆
ကုသလတိက်, ဝေဒနာတိက် အစရှိသောအားဖြင့်		၂၂
၇ ဝါရကျမ်းတက်ကို ဤနေရာမှစ၍ ရသင့်သလို ကျမ်းတက်ပါ။	ပဋိစ္စဝါရ, သဟဇာတဝါရ, ပစ္စယဝါရ, နိဿယဝါရ, သံသဋ္ဌဝါရ, သမ္ပယုတ္တဝါရ, ပဉှာဝါရ	၇
	ပစ္စည်းအနုလုံ, ပစ္စည်းပစ္စနိက်, ပစ္စည်းနု-နိက်, ပစ္စည်း နိ-နု	၄
	ဝိဘင်္ဂဝါရ, သင်္ချာဝါရ	၂
	ဟေတုပစ္စည်း၏ဝိဘင်္ဂဝါရ, အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ဝိဘင်္ဂဝါရအစရှိသော-	၂၃
	ကုသလပဒ, အကုသလပဒ, ဗျာ, ကုဗျာ, အကုသလာဗျာကတပဒ	၅
	ကုသလပဒါဝသာန, ဗျာ, ကုသလာ ဗျာကတ ပဒါဝသာန	၃
	ဝိဓိ, အနုဝါဒ	၂
	ဟောဟန်ကား --- "ကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ ကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ"	

<u>အမှာ</u> ▪ ကျမ်းတက်မှန်သမျှ ဤနေရာမှခွဲထွက်သည်ကများ၏ ဤကျမ်းတက်ကိုမှတ်သားကာ အသီးသီးသော ကျမ်းတက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါလေ။ (ကျမ်းတက်သိမှ ဟောနည်းသိမည်)

(မေးခွန်း) စနစ်ဟောင်းပုစ္ဆာများ၌ ကျမ်းတက်တစ်ပုစ္ဆာမေးလေ့ရှိသည်။

http://www.dhammadownload.com

		ပဒ		ပဒါဝသာန	ကြိယာ	ဟိတ်
၁	သိယာ	ကုသလံဓမ္မံ	ပဋိစ္စ	ကုသလော ဓမ္မော	ဥပ္ပဇ္ဇေယျ	ဟေတုပစ္စယော
၂	။	။	။	အကုသလော ဓမ္မော	။	
၃	။	။	။	အဗျာကတော ဓမ္မော	။	
၄	။	။	။	ကုသလော စ အဗျာကတောစ ဓမ္မာ	ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ	
၅	။	။	။	အကုသလောစ ။ ။	။	
၆	။	။	။	ကုသလောစ အကုသလောစ ။	။	
၇	။	။	။	ကုသလောစ အကု-စ အဗျာ-စ ။	။	

ပုစ္ဆာဝါရ ပါဠိတော်ကို ဟောပုံနည်းပြ - -

ဤသို့ ကုသလပဒ၌ ၇ချက်ရှိသကဲ့သို့ အကု, ဗျာ, ကုဗျာ, အကုဗျာ, ကုအကု, ကုအကုဗျာပဒတို့၌ လည်း ၇-ချက်စီရှိပြန်သဖြင့် ဟေတုပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓ၌ (၇×၇ = ၄၉)ချက်ရှိသည်။ ဟေတုကဲ့သို့ ကျန်ပစ္စည်းများ ၏ သုဒ္ဓ၌လည်း ၄၉-ချက်စီရှိပြန်ရာ (၂၄ × ၄၉ = ၁၁၇၆) ချက်ရှိသည်။ ဝေဒနာတိက်စသည်တို့လည်း (၁၁၇၆)စီရှိ၏။ ထို့ကြောင့် တိက်၂၂-တိက်၌ (၁၁၇၆×၂၂=၂၅၈၇၂)ရှိ၏။ ဤကားသုဒ္ဓသာရှိသေး၏။

ဒုက၌ ဟေတုစသောပစ္စည်းများ၏ ဒုကတစ်ခုစီ၌ ၉-ဝါရစီရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ၂၄-ပစ္စည်း၌(၂၄×၉-၂၁၆) ဝါရရှိ၏။ ဒုက် ၁၀၀-၌ (၁၀၀×၂၁၆=၂၁၆၀၀)ဝါရရှိ၏။ ဤကားဒုက် ၁၀၀-၏ သုဒ္ဓသာဖြစ်သေး၏။

ဒုက-၌ ဟေတု မူထား၍ အာရမ္မဏစသည်နှင့်တွဲကာ (ဟေတု-အာရမ္မဏ) (ဟေတုအဓိပတိ) (ဟေတု အနန္တရ - စသည်တွဲ၍ဟောသည်။ ၎င်းဖန် အာရမ္မဏမူထားကာ (အာရမ္မဏ-ဟေတု) (အာရမ္မဏာဓိပတိ) (အာရမ္မဏအနန္တရ) စသည်ဟောပါ။ ဓိကိုမူထား၍ (ဓိ-ဟေ) (ဓိ-အာ) (ဓိ-နန်) စသည်နည်းယူ၍ဟောပါ။

တိကာဒိ - ၌ ဟေတု အာရမ္မဏ မူထား၍ (ဟေ-အာ-ဓိ) (ဟေ-အာ-နန်) (ဟေ-အာ-သဟ) စသည်။
တစ်ဖန် - ဟေဓိ မူထား၍ (ဟေဓိနန်) - (ဟေဓိသဟ) - (ဟေဓိအာ ဆုံး)- စသည်ဟောပါ။
တစ်ဖန် - ဟေနန် မူထား၍ (ဟေနန်သဟ) - (ဟေနန်ည စသည်) - (ဟေနန်ဓိ ဆုံး)
တစ်ဖန် - ဟေအဝိဂတ မူထား၍(ဟေအဝိအာ) - (ဟေအဝိဓိစသည်) - (ဟေအဝိ ဝိဂတ ဆုံး)
အာ,ဓိမူထား၍(အာဓိနန်)-(အာဓိသဟစသည်)-(အာဓိဟေဆုံး)စသည် 'တိကာဒိ'ကို ဟောပါလေ။

မှတ်ချက်။ ။ဤပုစ္ဆာဝါရကို ၁၀-သက်ဟောလို့ ကုန်စင်အောင်မဟောနိုင်ဟု ရှေးဆရာတော်များမိန့်ဆို၏။

အနက် ▪ ယော-ယာဒိသော၊ အကြင်သို့သဘောရှိသော။ ကုသလော၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ဓမ္မော တရားသည်။ ကုသလံ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ-ပဋိဂန္တွာ။ တကွဖြစ်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော တူသောအဖြစ်ဖြင့် ရောက်၍၊ သိယာ၊ ဖြစ်ရာသလော။ သော-တာဒိသော၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ကုသလော၊ သော။ ဓမ္မောသည်၊ ဟေတုပစ္စယာ၊ ဟေတုပစ္စည်းကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျကိံ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ကုသလံ၊ ဓမ္မံ၊ ပဋိစ္စ။ ပ။ ကုသလော၊ ဓမ္မော၊ ဟေတုပစ္စယာ-ကြောင့်။ သိယာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျကိံ၊ ဖြစ်ရာသလော။

(ပဓာန) ဤဆဝါရ၌ ပစ္စယုပ္ပန်ကို ပဓာနအားဖြင့် ဟောတော်မူ၍ ပဉှာဝါရ၌ကား ပစ္စည်းကို ပဓာနအားဖြင့် ဟောကြောင်းပြခဲ့ပြီ။

http://www.dhammadownload.com

ဆဝါရဒွဲ ဟောသောတရား (အခြေခံမှတ်ရန်) (အကြိမ်ကြိမ်ဖတ်ရန်)

၁	ပဋိစ္စဝါရ - သဟဇာတဝါရ၂-ဝါရအတွက် ပဥ္စာဝါရမှ သဟဇာတပစ္စည်း၏ပစ္စယုပ္ပန်ကိုဟောသည်				
၂	ပစ္စယဝါရ	- နိဿယဝါရ	။	။	နိဿယ ။
၃	သံသဋ္ဌဝါရ	- သမ္ပယုတ္တဝါရ	။	။	သမ္ပယုတ္တ ။

(ဆဝါရ) ပဒ - ပဒါဝသာန ထုတ်ပုံ/ကောက်ပုံ အတျဉ်း

ပဥ္စာဝါရ-လာ ၎င်း ၃-ပစ္စည်း၏ကတ္တား သမ္ပဒါန်ကို ဤဆဝါရဒွဲ ကံ-ကတ္တားပြန်လှန်၍ဟောသည်။ သို့ဖြစ်၍ဆိုင်ရာ(ပဥ္စာဝါရရှိ ညာဘက်ခြမ်းတရားများကိုသာ ဟောသော်လည်း)ပစ္စယုပ္ပန်တရားအားတပ်သမျှ (ကျေးဇူးပြုသမျှ) ပစ္စည်းတရားများကို ဖော်ထုတ်၍(တစ်နွယ်ငင် တစ်စင်ပါ စကားကဲ့သို့) ပဒအရ ယူရမည်။ ထို့ကြောင့်ပင် အာရမ္မဏာဒိ၇ပစ္စည်း တို့၌ရုပ်မပါသော်လည်းဗျာ-ဗျာအဆုံး၌ 'ဝတ္ထုံ ပဋိစ္စ ခန္ဓာ' ဟု ထည့်သွင်းဟောရသည်။ (ပဒယူပုံ သတိပြုပါလေ)။ ထိုသို့ပဥ္စာဝါရမှ ကတ္တား-သမ္ပဒါန်ကို ဤဆဝါရဒွဲ ကံ-ကတ္တား ပြန်လှန်၍ ဟောသည်ကိုပင် ကတ္တားပြန်ဟု ရှေးကခေါ်ကြသည်။ (အောက်၌ ဟောပုံခြင်း ယှဉ်ကြည့်ပါ)

၁။ ဤဆဝါရ ဟိတ်ပါဋ္ဌ်အရ ကောက်ပုံ နည်းစနစ်များ နှာ(၇၀)၌ ရှင်းပြထားပါသည်။ သဟကြီးဆိုင်ရာ၌

၂။ (သဟကြီး)ပစ္စယုပ္ပန်ရုပ်ရှိလျှင် သဟကြီးနံပါတ် ၂-ပဥ္စာဝါရသုဒ္ဓသချ်ာကို ဟိတ်ပါဋ္ဌ်အရကောက်၏အဖျား၌ ထည့်ကောက်ရမည်။ ပဋိသန္ဓေအခါဖြစ်အံ့- သဟကြီး ၃-နံပါတ် သုဒ္ဓသချ်ာကို ဟိတ်ပါဋ္ဌ်အရ၌ထည့်၍ ကောက်ရမည်။ (မှတ်ချက် - အစိတ် အပေါင်းမှာ ပဥ္စာဝါရအတိုင်းမှတ်ပါ။)

အနုလုံ၌ဟောသောတရား

ပဥ္စာဝါရမှ ဇနကသတ္တိတပ်သောပစ္စည်းများ၏"ညာဘက်ခြမ်းရှိ ပစ္စယုပ္ပန်တရား"များကို ဤဆဝါရအနုလုံ၌ ဟောသည်။ ဇနကသတ္တိကိုသာဟောသည်။ မဟောသောသတ္တိများမှာ ဥပတ္ထမ္ဘကသတ္တိ, ပါလနသတ္တိ တို့ကို အနုလုံ၌မဟောပါ။

ဟောပုံ ------ ပဥ္စာဝါရဒွဲ- ပဒကို ကတ္တား၊ ပဒါဝသာနကို - သမ္ပဒါန်-ဟုဟောသည်။
ဆဝါရဒွဲ - ပဒကို ကံ၊ ပဒါဝသာနကို ကတ္တား-ဟုဟောသည်။

ကတ္တား = ပဥ္စာဝါရဒွဲ (ကတ္တား = ပစ္စည်း) ဆဝါရဒွဲ (ကတ္တား = ပစ္စယုပ္ပန်)
ပစ္စယုပ္ပန် = ။ (သမ္ပဒါန် = ပစ္စယုပ္ပန်) ။ (ကတ္တား = ပစ္စယုပ္ပန်)
သတ္တိ = ။ (ကရိုဏ်း = သတ္တိ) ။ (ဟိတ် = သတ္တိ)

ဟောကြားပုံအစီအစဉ် = ပဥ္စာဝါရဒွဲ - ကတ္တား - သမ္ပဒါန် - ကရိုဏ်း။
ဆဝါရဒွဲ - ကံ - ကတ္တား - ဟိတ် - ဤသို့ဟောသည်။

ဤပုံစံကိုကြည့်ပါ - မှတ်ပါ။

ပဥ္စာဝါရ	ကတ္တား = ပစ္စည်း	သမ္ပဒါန် = ပစ္စယုပ္ပန်
ဆဝါရ	ကတ္တား = ပစ္စယုပ္ပန်	ဟိတ် (သတ္တိ)

ပဥ္စာဝါရကတ္တားအရသည်ပင် ဆဝါရဒွဲ ဟိတ်ပါဋ္ဌ်အရဖြစ်၍ ပဥ္စာဝါရသမ္ပဒါန်တရားများ ဤဆဝါရဒွဲ ကတ္တား အရဖြစ်မည်။ (ဤ ဆဝါရအနုလုံသုဒ္ဓသချ်ာများသည် ပဥ္စာဝါရမှ ပစ္စယုပ္ပန်တရားအများစုဖြစ်သည်)

ဆောင် = ပဋိစ်, သဟ၊ ပစ္စယနှင့်၊ နိဿယ, သံ, သမ်၊ ဆဝါရ်၊ ပဥ္စ်ဝါရဟူ။
ပဥ္စာ ကတ္တား၊ ဆ ဟိတ်ထား၊ တရားအရတူ။

http://www.dhammadownload.com

ဆဝါရအနုလုံ သုဒ္ဓသင်္ချာဇယား

ပစ္စည်း အမည်	ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ နာမ်	ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ ရုပ်	သင်္ချာ ကုသိုလ်	သင်္ချာ ဒွိမူလ	သင်္ချာ ဟာဒိ
ဟေတု	သဟိတ်စိတ် ၇၁၊ မောဒွေဒ္ဓမောကြဉ်စေ၅၂ သဟိတ် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ-၄ပါး	သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်	၉	၁၇	၃
အာ,နန်,သနန်, ဥ,သံ,နတ်,ဝိ	စိတ် ၈၉၊ စေ ၅၂-ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး		၃	၇	၃
အဓိပတိ	အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ မိ-တရား ကိုယ်ကြဉ်သော သာဓိ-ဇော၅၂၊ နာမက္ခန္ဓာ	သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်	၉	၁၇	၃
သဟဇာတ, နိ,အတ္ထိ,အဝိ	အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသံန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး	စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်-ဗာဟိ အာဟာ- ဥတု-အသည-ပဝတ္တိကမ္မဇ	။	။	။
အညမည	။	ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်အပ် သော ဟဒယဝတ္ထု၊ အချင်းချင်းမှ ထောက်အပ်သော စိတ္တဇမဟာဘုတ်, ပဋိသံ-ကမ္မဇ, ဗာ,အာ,ဥတုဇ, အသည, ပဝတ္တိကမ္မဇ မဟာဘုတ်	၃	၇	၃
ပုရေဇာတ	အရူပဝိပါက် ၄-ခုကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဝတ္တိ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး		၃	၇	၃
အာသေဝန	အကု၁၂၊ဟသိတုပ္ပါဒ်၊ မဟာကု-ကြိဒုတိယာ ဒိဇော၊မဟဂ္ဂုတ်ကု-ကြိမဂ်၄-ခုနာမက္ခန္ဓာ		၃	၇	၃
ကမ္မ	ကု၊ အကု၊ ကြိယာစေတနာကြဉ်သော အလုံးစုံသော ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာ-ဏ္ဍာ၄-ပါး	စိတ္တဇရုပ်, ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်, အသည-ကမ္မဇရုပ်,ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်	၉	၁၇	၃
ဝိပါက	အလုံးစုံသော ဝိပါက် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး	ဝိပါက်ဖြစ်အပ်သော စိတ္တဇရုပ် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်	၁	၁	၁
အာဟာရ	အလုံးစုံသော ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး	စိတ္တဇရုပ်, ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် အာဟာရဇရုပ်	၉	၁၇	၃
ဣန္ဒြိယ	။	စိတ္တဇရုပ်, ပဋိသန္ဓေကမ္မဇ(နှစ်ခုလုံးဖြစ်ကြေ) အသညသတ်ကမ္မဇ, ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်	၉	၁၇	၃
ဈာန	ဒွေပဉ္စဝိညာဉ် ၁၀-ကြဉ် အလုံးစုံသော ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး	စိတ္တဇရုပ်, ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်	၉	၁၇	၃
မဂ္ဂ	သဟိတ်စိတ် ၇၁၊စေ ၅၂-ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး	သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်, သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ	၉	၁၇	၃
ဝိပ္ပယုတ္တ	အရူပဝိပါက် ၄-ခုကြဉ်သော ပဉ္စဝေါကာရ ပဝတ္တိ (ပဋိသန္ဓေ) နာမက္ခန္ဓာ၄-ပါး	စိတ္တဇရုပ်, ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်	၉	၁၇	၃

(သံသဋ္ဌနှင့် သမ္ပယုတ္တဝါရများ၌ ရုပ်တရားများကို ချန်၍ဆိုပါ)

http://www.dhammadownload.com

ဝါရအမည်	သင်္ချာ	ကု-ပဒ-၃			အကု-ပဒ-၃			ဈာ-ပဒ-၅					ကုဈာပဒ-၃			အကုဈာ - ၃		
		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
		[illegible]	-	-	[illegible]	-	-	[illegible]	-	-	-	-	[illegible]	-	-	[illegible]	-	-
ပဋိစ္စ-သဟဇာတ	၉	။	။	။	။	။	။	။						။			။	
ပစ္စယ-နိဿယ	၁၇	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။
သံသဋ္ဌ-သမ္ပယုတ္တ	၃	။			။			။										
ဆဝါရ	၁							။										

ဆဝါရ အနုလုံ သုဒ္ဓသင်္ချာ ဆိုရိုး (အရကောက် - ၁၁၇)

ဟေတု-ပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ၌ "သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ၊ မောဒွေ-၌- မော-ကြဉ် သဟိတ် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ သဟိတ် စိတ္တဇရုပ်၊ သဟိတ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်" ဤတရားတို့သည် ဟေတုပစ္စည်း ၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မဖြစ်သော တရားတို့မည်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ဤအနုလုံ၌ (နယသို့လိုက်၍ရင်း၊ ဝါရသို့-ရင်း၊ တိက်ပုဒ်၏-ရင်း၊ ကံ-ကတ္တားနေဟန်သို့လိုက်၍ရင်း) ဟေတုယာ "နဝ၊ သတ္တရသ၊ တိဏိ"ဟု သင်္ချာတပ်၍ဟောအပ်ကုန်၏။

နဝ-သတ္တရသ-တိဏိ-ဟူသော်ကား- ကုသလေန ကုသလံ - (စသည်ကိုသင်္ချာပြဇယား၌ဖေါ်ဆိုပါ)

ဆဝါရ အနုလုံ သုဒ္ဓသင်္ချာ ----

ဆောင်။ ကြီး, ငယ် သဟ၊ ဝိပ် သင်္ချ၊ နဝ, သတ္တရသ်, တိ။ (ဤ-၁၂ ပစ္စည်း၌ ၉-၁၇-၃) (ကောက် ၂၇၅)
အာ, နန်, အဉ်, ဥ၊ သေ, သမ်, ပု၊ မှတ်ရှုနတ်, ဝိ၊ တိ, သတ်, တိ။ (ဤ-၁၀-၌ ၃-၇-၃)
ဝိပါကေ၊ ဆဝါရ၊ သင်္ချလုံ၌သိ။ (ဆဝါရအနုလုံ၌ ပစ္ဆာဇာတမှတပါး ၂၃-ပစ္စည်းဟော၏)
မိ, ပု, အာသေ၊ ဤသုံးထွေ၊ သန္ဓေမရဘိ။ (ဆဝါရ အနုလုံ)
အာ, နန် အုပ်စု၊ ခုနစ်ခု၊ ပုသေ ထည့်စွက် နာမ်သက်သက်။ (ဆဝါရအနုလုံ)

ဆဝါရ, ပဉ္စဝါရ အနုလုံများ၌ သုဒ္ဓသင်္ချာတပ်ပုံကို ခြုံငုံပြီး သဘောပေါက်စေရန်-

ပစ္စည်း	ဆ-ဝါရ → -- ပဋိစ္စ-သဟဇာတ	ပစ္စယ-နိဿယ၊	သံ-သမ်	ပဉ္စဝါရ
အာရမ္မဏေ၊ ဥပနိဿယေ	တိဏိ	သတ္တ	တိဏိ	နဝ
နန်၊ သမနံ၊ နတ္ထိယာ၊ ဝိဂတေ	တိဏိ	သတ္တ	တိဏိ	သတ္တ
(မေး၊ အဓိပတိယာ - ကို ဝါရအားလျော်စွာသင်္ချာတပ်ပြပါ)	နဝ	သတ္တရသ	တိဏိ	ဒသ
သဟဇာတေ (ဤကျမ်းစာ ၄၀-ရှိ ဆောင်ပုဒ်ကိုကျက်ထားပါ)	နဝ	သတ္တရသ	တိဏိ	နဝ
နိဿယေ၊ အတ္ထိယာ၊ အဝိဂတေ၊	နဝ	သတ္တရသ	တိဏိ	တေရသ
အညမညေ၊ သမ္ပယုတ္တေ	တိဏိ	သတ္တ	တိဏိ	တိဏိ
(ဝိပါကေ-၌အားလုံး ဧက်) ဝိပ္ပယုတ္တေ	နဝ	သတ္တရသ	တိဏိ	ပဉ္စ
(ပုရေဇာတေ၊ပဉ္စ-တိဏိ)ပစ္ဆာဇာတေ၊ အာသေဝနေ	တိဏိ	သတ္တ	တိဏိ	တိဏိ
ဟေတု၊ကမ္မေ၊ အာဟာရေ၊ ဣန္ဒြိယေ၊ ဈာ၊ မဂ္ဂေ	နဝ	သတ္တရသ	တိဏိ	သတ္တ

http://www.dhammadownload.com

ပဋိစ္စဝါရ အနုလုံ ဝိဘင်္ဂပါဠိတော်

ဝိပိ ပါဠိ		အနုဝါဒ ပါဠိ												
ပဒ	ဝသာန		ကံ (ပစ္စည်း)					ပဋိစ္စ	ကတ္တား (ပစ္စယုပ္ပန်)					
ကု	ကု		ကုသလံ	၁	၃	၂		။	၃	၁	၂			
ကု	ဗျာ		ကုသလေခန္ဓေ					။				စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ		
ကု	ကုဗျာ		ကုသလံ	၁	၃	၂		။	၃	၁	၂	စိတ္တသမုဋ္ဌာနဉ္စ ရူပံ ?		
အကုသလပဒ (၃)ခုကိုနည်းတူဆိုပါ														
ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိ	ဝိပါကါဗျာကတံကြိယာဗျာကတံ	၁	၃	၂		။	၃	၁	၂	စိတ္တသမုဋ္ဌာနဉ္စ ရူပံ ?		
		ဒ ပွာ	ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာဗျာကတံ	၁	၃	၂		။	၃	၁	၂	ကဋတ္တာစ ရူပံ ?		
							ခန္ဓေ	။	ဝတ္ထု					
							ဝတ္ထုံ	။	ခန္ဓာ					
		ဒင် ဒက် ဖွဲ့		၁	၃	၂	မဟာဘူတေ	။	၃	၁	၂	စိတ္တသမုဋ္ဌာနံရူပံ	ကဋ-ရူပံ	ဥ-ရူပံ
			ဗာဟိရံ	၁	၃	၂	။	။	၃	၁	၂			။
			အာဟာရသမုဋ္ဌာနံ	၁	၃	၂	။	။	၃	၁	၂			။
			ဥတုသမုဋ္ဌာနံ	၁	၃	၂	။	။	၃	၁	၂			။
			အသညသတ္တာနံ	၁	၃	၂	။	။	၃	၁	၂		။	။
ကုဗျာ	ဗျာ		ကုသလေ ခန္ဓေစ မဟာဘူတေစ					။	စိတ္တသမုဋ္ဌာနံရူပံ					
အကုဗျာ	။		အကုသလေ ။ ။						။					

ဤဇယားသည် ရုပ်နာမ်အကုန်ရသော သဟဇာတပစ္စည်း၏ပါဠိတော်ဖြစ်သည်။(ဤပဋိစ္စနှင့် သဟဇာတဝါရလာတရားများအတွက် ပဉ္စာဝါရမှ သဟဇာတပစ္စည်းကိုဟောကြောင်းဖော်ပြခဲ့ပြီ) ကျန်ပစ္စည်း များ၌ သုဒ္ဓသင်္ချာလာတရားရှိသလောက်သာ ပါဠိထုတ်အရကောက်ရမည်။ အထူးသဖြင့် ဗျာ-ဗျာ၌ သုဒ္ဓသင်္ချာ ရှု၍ထုတ်ကောက်ရမည်။ သုဒ္ဓသင်္ခ်ျာလာ တရားများမှာ "(ကတ္တား) ပစ္စယုပ္ပန်အတွက်မျှသာ"ဖြစ်သည်။ ကံ-ပစ္စည်း အတွက် သီးခြားမကောက်ပဲ ကတ္တား • ပစ္စယုပ္ပန်၏ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့်ကောက်သည်။

ယခု သုဒ္ဓသင်္ချာ (ပစ္စယုပ္ပန်) တရားအား သဟဇာတပစ္စည်းတပ်သမျှ ပဉ္စာ-ပစ္စည်းတရားများကို ဖော်ထုတ်၍ ပဒ(ပစ္စည်း)အရ ယူရမည်။(သတိပြုပါ)။ "ရုပ်စိတ္တဇ ရှိနေက၊ ပဥ္စပဥ္စသီ"-လင်္ကာအရ စိတ္တဇရုပ်ရပါက သင်္ချာပဥ္စ ရသည်။ ဟိတ်ပါဠိ အရ-ပဉ္စာဝါရမှ ကတ္တားအရကို ဤ၌ ဟိတ် (သတ္တိ) အရကောက်မည်။

ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း၌ အပျားသင်္ဘ ပါဠိဇယား

၁	နာမ်သက်သက်ကတ္တားနေလျှင်		ဝတ္ထုံ ဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စယာ	(ကု-ကု၊ အကု-အကု)	
၂	ရုပ် ။ (ဗျာ-ကတ္တား၅		ချက်ပင်)		ခန္ဓေဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ
၃	နာမ်ရုပ်ကတ္တားနေလျှင်	ပဝတ္တိ	ခန္ဓာဝတ္ထုံ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ	စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ	။
၄	။	ပဋိသံ	။	ကဋတ္တာ ရူပံ	။
၅	ခန္ဓေပဋိစ္စဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုံ ပဋိစ္စ ခန္ဓာ		။	ဝတ္ထု	။

ပုရေဇာတ – အပျားသင်္ဘ ။ သင်္ချာ - ၃-ချက်လုံး၏အဆုံး၌ - "ဝတ္ထုံ ပုရေဇာတ ပစ္စယာ" ဟုဆိုပါ။

အာပု-ကိုမဟော။ ဝတ်ပုကိုသာဟောကြောင်း ထင်ရှားစေလို၍ ထိုသို့ဟောသည်။

http://www.dhammadownload.com

ပဒ	ဝိသာန		ကံ (ပစ္စည်း)		ကတ္တား (ပစ္စယုပ္ပန်)
ကု	ကု		ကု ၂၁၊ စေ ၃၈၊ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ	ဝင်ဖို့ဖြစ်စေသော	ကု ၂၁၊ စေ ၃၈၊ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ
ကု	ဗျာ		ပဥ္စ-ခါ ကု ၂၁၊ စေ ၃၈ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ		ကု-ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်
ကု	ကုဗျာ		။ ။ စိတ်-စိတ် နာမက္ခန္ဓာ		ကု ၂၁၊စေ ၃၈၊ စိတ် - စိတ် နာမက္ခန္ဓာ။ ထိုနာမက္ခန္ဓာသည်ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်၊
			အကုသလပဒ ၃–ချက်ကို နည်းတူကောက်ပါ		
ဗျာ	ဗျာ	ပတ္တိ	ဝိ -၃၆၊ ကြိ ၂၀၊ စေ၃၈၊ စိတ်၂ နာမက္ခန္ဓာ	။	ဝိ ၃၆၊ ကြိ ၂၀၊ စေ ၃၈၊ စိတ်-စိတ် နာမက္ခန္ဓာ၊ ထိုနာမက္ခန္ဓာပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်။
		ဝိကာရ	ပဋိ-၁၉၊ စေ ၃၅၊စိတ်-စိတ်, စိတ်ပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု	။	ပဋိ ၁၉၊ စေ ၃၅၊ စိတ်-စိတ်, စိတ်ပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ၊ ကဋတ္တာရုပ် (ဟဒယဝတ္ထု)
		[illegible]	ပဥ္စ-ခါ အရူပိ-၄၊ ဒွေပဥ္စ ၁၀၊ ရဟန္တာတို့ စုတိကြဉ်သော ကု-အကု-()ဝိ ()ကြိ နာမက္ခန္ဓ ထာရဟာပြုအပ်သော (-) စိတ္တဇမဟာဘုတ်	။	ဘုတ်နှင့်တကွသော(သဟိတ်) စိတ္တဇဥပါဒါရုပ် (ည-၌ = မဟာဘုတ်ရင်း ပွန်ရ၏) (ဝိ-၌ = ဝိပါက်သည်ပြုအပ်သော စိတ္တ-ဒါ)
			-ပဥ္စဝေါ-ပဋိသံ()ပန္ဓာရသတို့နှင့်ယထာ-အတ္တူဥပါဒ်သော()ပဋိသန္ဓေကမ္မဇ-ဘုတ်	။	။ (သဟိတ်) ပဋိသန္ဓေကမ္မဇဥပါဒါရုပ်
			ဗာဟိရ မဟာဘုတ်၊ အာ-ဥ-ည-ပဝတ္တိကမ္မဇ မဟာဘုတ်-	။	ဗာဟိရ ဥပါဒါ၊ အာ-ဒါ၊ ဥ-ဒါ၊ (ဏ္ဍ-၌ ရုပ်ဇီဝိတ် ကြဉ်) ည-ကံ-ဒါ၊ ပဝတ္တိကမ္မဇ ဥပါဒါရုပ်
ကုဗျာ	ဗျာ		ပဥ္စ-ခါ ကု၂၁၊စေ၃၈၊စိတ်ပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ စိတ်ပေါင်းမဟာဘုတ်	။	စိတ္တဇရုပ်
အကုဗျာ	ဗျာ		ပဥ္စ-ခါ အကု ၁၂ စေ၂၇၊ စိတ်ပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ၊ စိတ်ပေါင်းမဟာဘုတ်	။	။

ဤဇယားဖြင့် ရုပ်နာမ်တရားကုန်ရသော သဟဇာတပစ္စည်း၏ ကတ္တားအရကောက်ကို ပြထားသည်။ ဟေတု စသော ပစ္စည်းများကိုကောက်ရာ၌ "သုဒ္ဓသချာရှိသမျှ တရားများကိုသာ နှလုံးသွင်း၍ကောက်ပါ"။ အထူးသဖြင့် ဗျာ-ဗျာ၌ သုဒ္ဓသချာကို ရှု၍ကောက်ပါ။ အဓိပတိ၌ ဇေကန်-အနေတန်ခွဲကောက်ပါ။

ပဋိစ္စ-ကတ္တားကောက်- အညွှန်း = **ဆောင်** = မိမှာဇေကန်၊ အနေကန်နှင့်၊ ဝေဘန်ကောက်လေ၊ ပုရေ ဝိပ္ပ၊ ထိုနှစ်ဝကို၊ ပဥ္စဝေါကာ၊ ဘုံသတ်ပါ၍၊ အာသေမှာမူ၊ ဒုတိယာတိဇော၊ သူ့သဘောကို၊ နပ်နော့ကြစေ၊ ကျန်အနေမှာ၊ မသွေတူငြား၊ ဆကတ္တားသည်၊ မမှားဤသို့ ချည်းသာတည်း။

သဟဇာတဝါရ = နှင့်တကွသော။

ပစ္စယဝါရ = ကို သဟဇာတ နိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော (သဟဇာတ နိဿယ)

= ကို ပုရေဇာတ နိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော (ပုရေဇာတ နိဿယ)

နိဿယဝါရ = မှီ၍ဖြစ်သော။ သံသဋ္ဌဝါရ = နှီးနှော၍ဖြစ်သော။ သမ္ပယုတ္တဝါရ = ယှဉ်၍ဖြစ်သော။

> လျှင်မြန်စေရန်--ကတ္တားအရချည်းဆက်တိုက် ကောက်ပါ။ ပြီးမှ ဟိတ်အရကို ပဥ္စာ-ကတ္တားရှု၍ ဆဝါရ ကတ္တားကောက်နှင့် ဟိတ်တို့ပြန်ပေါင်းစပ်ပြီးကောက်ပါမှ လွန်စွာမှ ရှင်းလင်းလွယ်ကူပါမည်။ကောက်ကြည့်ပါ

http://www.dhammadownload.com

ဝိပ္ပယုတ္တ အပြားသတ်အနက်

(ကု-ကု) ဝတ္ထုံ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ၊ ၊ဝတ္ထုံ၊ ဟာဒယဝတ္ထုကို၊ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍၊ ဝိပ္ပယုတ္တ-ပစ္စယာ-ဝတ္ထုနှာ ဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စယတ် သာခေန္တေန၊ ဟာဒယဝတ္ထုဖြင့် ဝိပ္ပယုတ္တသတ္တိကို ပြီးစေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ခန္ဓာ၊ ပဋိစ္စဝါကာရကုသိုလ်နာမက္ခန္ဓာတို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏၊

(ကု-ဗျာ) ခန္ဓေ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ၊ ၊ခန္ဓေ-ပဉ္စဝေါကာရ ကုသိုလ်နာမက္ခန္ဓာတို့ကို၊ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍၊ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ - ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယတ် သာခေန္တေဟိ၊ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယသတ္တိကို ပြီးစေတတ်ကုန်သော၊ ခန္ဓေဟိ ၊ ပဉ္စဝေါကာရ အစိတ်အပေါင်းကုသိုလ် နာမက္ခန္ဓာတို့ကြောင့်၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်၊ စိတ်လျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိသော၊ ရူပံ၊ ရုပ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏၊

(ကု-ကုဗျာ) ခန္ဓာ ဝတ္ထုံ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန် ရုပ် ခန္ဓေ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ၊ ဝတ္ထုံ၊ဟာဒယ ဝတ္ထုကို၊ ပဋိစ္စ-၍၊ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ-ဝတ္ထုနှာ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယတ် သာခေန္တေန၊ ဟာဒယဝတ္ထုဖြင့် ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယ သတ္တိကို ပြီးစေတတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ခန္ဓာ၊ ပဉ္စဝေါကာရ ကုသိုလ် နာမက္ခန္ဓာ တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏၊ ခန္ဓာ၊ ပဉ္စဝေါ - ကု တို့ကို၊ ပဋိစ္စ၊ ၍၊ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ - ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာတ် သာခေန္တေဟိ၊ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယသတ္တိကို ပြီးစေတတ်ကုန်သော၊ ခန္ဓေဟိ၊ ပဉ္စဝေါကာရ ကုသိုလ်နာမက္ခန္ဓာ တို့ကြောင့်၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်၊ သော၊ ရူပံ၊ သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏၊

(ဗျာ-ဗျာ) (ပဝတ္တိ) ခန္ဓာ ဝတ္ထုံ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ် ခန္ဓေ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ၊ ဝတ္ထုံ-ဆဝတ္ထုကို၊ ပဋိစ္စ၊ ၍၊ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ-ဝတ္ထုနှာ ဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စယတ်သာခေန္တေန၊ ဆ ဝတ္ထုဖြင့် ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယ သတ္တိကို ပြီးစေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ခန္ဓာ ၊ ပဉ္စဝေါကာရ ဝိ-ကြိ-နာမက္ခန္ဓာတို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏၊ ခန္ဓေ၊ ပဉ္စဝေါ-ဝိ-ကြိ-နာ-တို့ကို၊ ပဋိစ္စ-၍၊ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ-ဝိပ္ပ-တံ-သာ-ဟိ-ဝိပ္ပ-သတ္တိကိုပြီးစေတတ် ကုန်သော၊ ခန္ဓေဟိ၊ ပဉ္စဝေါ-ဝိ-ကြိ-နာ-တို့ကြောင့်၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်-သော၊ ရူပံ၊ သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏၊

(ပဋိသန္ဓိ) ခန္ဓာ ဝတ္ထုံ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ ကဋတ္တာရုပ်၊ ခန္ဓေ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ၊ ၊ ဝတ္ထုံ၊ ဟာဒယဝတ္ထုကို၊ ပဋိစ္စ၊ ၍၊ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ-ဝတ္ထုနှာ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယတ် သာခေန္တေနကြောင့်၊ ခန္ဓာ၊ ပဉ္စဝေါ-ပဋိ-နာ-တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏၊ ခန္ဓေ-ပဉ္စဝေါ-ပဋိ-နာတို့ကို၊ ပဋိစ္စ-၍၊ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ-ပိပ္ပ-တံ သာ - ဟိ၊ ကုန်သော၊ ခန္ဓေဟိ၊ ပဉ္စဝေါ ပဋိ-နာ-တို့ကြောင့်၊ ကဋတ္တာရုပ်၊ သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏၊

(ရုပ်သက်သက်) ခန္ဓေ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ၊ ၊ခန္ဓေ၊ ပဉ္စဝေါ-ကု-အကု-ဝိ-ကြိ-နာ-တို့ကို၊ ပဋိစ္စ-၍၊ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ-ဝိပ္ပ-တံ-သာ-ဟိ-ကုန်သော၊ ခန္ဓေဟိ-ပဉ္စဝေါ-ကု-အကု-ဝိ-ကြိ-တို့ကြောင့်၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်၊ သော၊ ရူပံ၊ သည်ငှင်း၊ ကဋတ္တာရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်သည်ငှင်း၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏၊

<u>ပုရေဇာတ – အပြားသတ် – အနက်</u>

(ကု-ကု) (အကု-အကု)၊ ၊ဝတ္ထုံ ပုရေဇာတ ပစ္စယာ၊ ၊ ဝတ္ထုံ-ဟာဒယဝတ္ထုကို၊ ပဋိစ္စ၊ ၍၊ ပုရေဇာတပစ္စယာ ဝတ္ထုနှာပုရေဇာတ ပစ္စယတ်သာခေန္တေန၊ ဟာဒယဝတ္ထုဖြင့် ပုရေဇာတသတ္တိကိုပြီးစေတတ် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ခန္ဓာ၊ ပဉ္စဝေါ-ကု-နာ-တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ကုန်၏၊

(ဗျာ-ဗျာ) ဝတ္ထုံ၊ ဆဝတ္ထုကို၊ ပဋိစ္စ-၍၊ ပုရေဇာတပစ္စယာ-ဝတ္ထုနှာ ပုရေဇာတပစ္စယတ်-သာခေန္တေန၊ ဆဝတ္ထုဖြင့် ပုရေ--ကြောင့်၊ ခန္ဓာ၊ ပဉ္စဝေါ-ဝိ-ကြိ-နာတို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏၊

http://www.dhammadownload.com

ပဋိစ္စ – အနုလုံ · ဝိဘင်္ဂပါဠိ – ဖယားဖြင့်ဟောရန်မှတ်ချက်များ

ဟေတု-ဈာန-မဂ္ဂ - သုဒ္ဓသန္တာများတွင် ဗာဟိရ-စသောရုပ်များမပါ၍ ဗာဟိရ-စသည်ကိုချန်ကာ ဖယားအတိုင်းဆိုပါ။

အာရမ္မဏာဒိ-၇-ပစ္စည်း - ဗျာ-ဗျာ၌ ရုပ်ကိုချန်၍ နာမ်သက်သက်ဆိုပါ။ ပဋိသန္ဓေအဆုံး၌ "ဝတ္ထုံ ပဋိစ္စ ခန္ဓာ"ကိုထည့်ဆိုပါ။ ၎င်း၌ ခန္ဓာမှာနာမ်ဖြစ်ခြင်း၊ ၎င်းခန္ဓာမှာလည်း ဟဒယဝတ္ထု နှင့် သဟဇာတပစ္စည်းနှင့် ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ထိုသို့ဆိုရခြင်းဖြစ်သည်။ (ခန္ဓေ ပဋိစ္စဝတ္ထု-၌ ပစ္စယုပ္ပန်ကို ပဓာနထား၍ဟောသော ဤဆဝါရ၌ ပစ္စယုပ္ပန် ဖြစ်သော သုဒ္ဓသန္တာ၌ ရုပ်မပါ၍ ပဋိသန္ဓေအဆုံး၌ "ခန္ဓေပဋိစ္စဝတ္ထု" ဟုဆိုဖွယ် မလိုပါ။)

အဓိပတိ - ၌ ပဋိ-အခါမရ၍ - ပဝတ္တိအခါကိုသာ ဟေတုအတိုင်းဆိုပါ။ ရုပ်သက်သက်၌ လည်း ကဋတ္တာရုပ်ကိုမရ၍ "မဟာဘူတေ ပဋိစ္စ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ ဥပါဒါရူပံ" ဟုဆိုပါ။ (ကဋတ္တာ ရူပံ-ဟုမဆိုရပါ။)

သဟကြီး -၄ပါး - ဖယားအတိုင်းဟောပါ။ (နိက်၌ ဟောစရာမရှိ၍ မဟောပါ။)

အညမည - ပဝတ္တိအခါ စိတ္တဇရုပ်မရ၍ ၎င်းရုပ်ကိုချန်ဆိုပါ။ ပဋိ-အခါ၌လည်း ကဋတ္တာရုပ်မှာ ဟဒယဝတ္ထုသာရ၍ ပဋိ-အဆုံး၌ တယောခန္ဓာ (ဝတ္ထုစ) စသည်ဆိုပါ။ ရုပ်သက် သက်၌ ဘုတ်သာရ၍ "ဧကံ မဟာဘူတံ" စသည်ကိုသာဆိုပါ။ "မဟာဘူတေ ပဋိစ္စ" စသည်မဆိုရပါ။

ပုရေဇာတ - ပဝတ္တိအခါ နာမ်သက်သက်သာရုပ်ချန်၍ဆိုပါ။ (ပစ္စုပ္ပန်အာရုံသာ မနောဝိညာဏ ဓာတ်အား-အာ-ပု-ပစ္စည်းတပ်သည်မဟုတ်၊ အတိတ် အနာဂါတ် အာရုံတို့က လည်း အာရမ္မဏပစ္စည်းတပ်၍ အနေကန်ဖြစ်သောကြောင့် အာ-ပုကိုမဟောပါ။ ဝတ်ပု-ကိုသာဟောကြောင်းသိစေရန် ၃-ချက်လုံ၊ အဆုံး၌ "ဝတ္ထုံ ပုရေဇာတ ပစ္စယာ" ဟုဟောသည်။

ပစ္ဆာဇာတ - ဇနကသတ္တိကိုသာ ဟောသော ဤဆဝါရအနုလုံ၌ ဥပတ္ထမ္ဘကမျှသာရသော ဤပစ္ဆာဇာတကိုမဟောပါ။ (နိက်၌ အပြည့်အစုံဟောမည်)

အာသေဝန - ပဝတ္တိအခါသာဖြစ်ခြင်း၊ ကု-အကု-ကြိယာဇောမျှသာရခြင်းတို့ကြောင့် နာမ်သက်သက် ကု-အကု-ကြိ ပဝတ္တိ အခါသာ ဟောပါလေ။

ကမ္မ - ဣန္ဒြိယ - ဟေတုအတိုင်းတွင် "အသညသတ္တာနံ" ကိုထည့်ဆို။

ဝိပါက ။ ဗျာ-ဗျာ-ဝိပါကမျှကိုသာဆိုပါ။

အာဟာရ ။ "အာဟာရသမုဋ္ဌာနံ" ထည့်၍ဆို။

(ဩဇာသည် အာဟာရဇရုပ်အား ဇနကသတ္တိ၊ ကြွင်းတိဇရုပ်အား အနုပါလန သတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြု၍မဟော။ ဇနကသတ္တိထိုက်သောရုပ်သာဟောသည်။)

ဝိပ္ပယုတ္တ - ၎င်းအဖွားသတ်၌ ထည့်ရန်ဖော်ပြခဲ့ပြီ။

အဓိကအချက် - သုဒ္ဓသန္တာပါရှိသမျှသာ ဟောတတ် ကောက်တတ်ရန်မှာ အဓိကအချက်ဖြစ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

ဆဝါရ – ဟိတ်ပါဠ် – အရကောက်အညွှန်း

"ပဉှာကတ္တား၊ ဆဟိတ်ထား၊ တရားအရတူ" ဟူသောလင်္ကာဖြင့် ပဉှာဝါရကတ္တားအရသည်ပင် ဆဝါရ ဟိတ်ပါဠ်အရဖြစ်လာကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ပြီ။

ထိုသို့ ပဉှာ-ကတ္တားအရကို - ဆဝါရဟိတ်ပါဠ်အရကောက်ရာ၌ ----

၁။ ပဉှာဝါရသင်္ချာအောက် ဆဝါရသင်္ချာက နည်းသောပစ္စည်း၊

၂။ ပဉှာဝါရသင်္ချာထက် ဆဝါရသင်္ချာကပိုလွန်သောပစ္စည်း၊

၃။ မျိုးကွဲရှိသောပစ္စည်းဟု အကျဉ်းအားဖြင့် ၃-မျိုးရှိသည်။

(သင်္ချာတူသောပစ္စည်းများ၌ ပဉှာဝါရကတ္တားအတိုင်းပင်ကောက်ပါ မထူးပြီ)

ထိုတွင် ----

၁။ အာရမ္မဏာဒိ - ၇- ပစ္စည်းတို့လိုပစ္စည်းများမှာ ပဉှာဝါရရှိ သင်္ချာကများ၍ ဆဝါရသင်္ချာကနည်းသော ထိုပစ္စည်းများ၌ - "ပစ္စယုပ္ပန် ဇာတ်တူရာကိုကြည့်၍ ပစ္စည်းဘက်ရှိ တရားများပေါင်း၍ကောက်သည်။ (ဇာတ်တူ ကြည့်ရသည်က ပစ္စယုပ္ပန်၊ ကောက်ရသည်က ထို၏ကတ္တားအရများဟုမှတ်ပါ။)

၂။ သင်္ချာပိုလွန်သောပစ္စည်းများ၌ ဆဝါရပစ္စယုပ္ပန်-ကတ္တားချင်းတူရာအတိုင်းပြန်ကောက်ပါ။ ဥပမာ - ဟေတု၌ ကုဗျာ-ဗျာ ကို ကု-ဗျာအတိုင်းကောက်မည်၊ အကုဗျာ-ဗျာ-ကို အကု-ဗျာအတိုင်းကောက်မည်။ ဤသို့ ဇာတ်နှင့် ပစ္စယုပ္ပန်တူရာကိုကြည့်၍ကောက်ပါ။

၃။ မျိုးကွဲရှိသော အဓိပတိတို့လိုပစ္စည်းများ၌ - မျိုးအလိုက်, ဇာတ်အလိုက် (ပဒ-ပဒါဝသာနအလိုက်) ဟိတ်အရမှာကောက်ပါ။ (သင်္ချာတူသော သမ္ပယုတ္တ-ပစ္စည်းစသည်တို့၌ အထူးဆိုဘွယ်မရှိပြီ)

ဤမှတ်ချက်များကို အထပ်ထပ်ဖတ်၍ ပဉှာဝါရအရကို နှလုံးသွင်း၍ လေ့လာပါလျှင် ဤဆဝါရ ဟိတ်ပါဠ်အရ ကျက်စရာမလိုပဲ ရရှိမည်။ ပဉှာဝါရမရပါက ဆဝါရ၌လည်း ရမည်မဟုတ်ပါ။ ပဉှာဝါရ ကြေညက်ဖို့အလွန်လိုအပ်သည်။

ရုပ်သက်သက်–ဟိတ်ပါဠ်ကောက်နည်း

နာမ်သက်သက်ဟောသော ၉-ပစ္စည်း၌ သုဒ္ဓသင်္ချာ၌ ရုပ်မပါသည့်အတွက် ရုပ်သက်သက်ဟိတ်ပါဠ်အရ ကောက်စရာမလိုပါ။

(သဟကြီး -၄) ၌ ဟိတ်-အရကား - စိ - ရုပ်၊ ငို-ကံ ရုပ်၊ အားတပ်သော ပဋ္ဌ-ခါ အရူပိ ၄, ဒွေပဉ္စ ဝိ-၁၀ ရဟန္တာတို့စုတိကြိဉ်သော ကု-အကု-ဝိ-ကြိ (အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ၊ အချင်းချင်းအားရင်း၊ ဥပါဒါရုပ်အားရင်းတပ်သော မဟာဘုတ်၄-ပါး ပစ္စည်းတရားတို့၏ သဟဇာတသတ္တိရ၏။

(ည-၌) အချင်းချင်းအားတပ်သော မဟာဘုတ် ၄-ပါး၊ ပ။ ၏။

(ကျန်ပစ္စည်းများ၌) ကား ( )စိ ရုပ်၊ ( )ငို-ကံ-ရုပ်အားတပ်သော ပဋ္ဌ-ခါ အရူပိ ၄၊ (ဒွေပဉ္စဝိ ၁၀) ရဟန္တာတို့စုတိကြိဉ်သော ကု-အကု - ( )ဝိ၊ ( )ကြိ-နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တက္ခဏတခုတခု၌ရှိသော (ဗွိ-အုံ၊ တိ-အုံ၊ လော-ဒေါ-မော-အုံ-ဤဟိတ် ၁-၂-၃ ပါး) ပစ္စည်းတရားကို၏ ဟေတုသတ္တိရ၏။

(လက်သည်းကွင်း၌ ဟောဆဲပစ္စည်း၏တရားကို ပြောင်းထည့်ဆိုပါ။)

(ဓိ)၌ သာဓိ-စိ-ရုပ်အားတပ်သော - ပဋ္ဌ-ဘုံ၌ ဓိ-ရခါ သာဓိ-ကု-အကု-ဝိ-ကြိနာမက္ခန္ဓာ-ဥပါး ၄-ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါး-တို့၏သတ္တိရ၏၊ (ကံ-ဟာ-ဈာ)တို့၌ မျိုးကွဲအတိုင်းကောက်ပါ။ (ပဉှာဝါရက မျိုးကွဲကို အာရုံပြုပါ)

http://www.dhammadownload.com

ပဋ္ဌာနပါဠိ အနုလုံ ဟိတ်ပါဠိအရကောက်များ

	ပဒ	ဝသာန	ပစ္စည်း	ပစ္စယုပ္ပန် (အားတပ်သော)
ပစ္စည်းအသည်	ကု	ကု	ကု ၂၁၊စေ ၃၈၊ စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌ရှိသော ဒွိ-အုံ အလောဘ, အဒေါသ၊ တိ-အုံ အလောဘ, အဒေါသ, အမောဟ ဤဟိတ် ၂-ပါး ၃ပါးပစ္စည်းတရားတို့၏ဟေတုသတ္တိ	သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ
	ကု	ဗျာ	ပဥ္စဝေါ - ခါ ။	စိတ္တဇရုပ်
ဟေတု (ကောက်-၆၅)	ကု	ကုဗျာ	။ ။	သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ်
	အကု	အကု	အကု ၁၂ စေ ၂၇၊ စိတ္တက္ခဏတခုတခု၌ရှိသော လော-အုံ လော-မော၊ ဒေါ-အုံ-ဒေါ-မော၊ မော-အုံ မောဟ-ဤဟိတ် ၁ပါး၊ ၂ပါး ပစ္စည်းတရားတို့၏ ဟေတုသတ္တိ	။
	။	ဗျာ	ပဥ္စဝေါ-ခါ ။	။
	။	အကုဗျာ	။ ။	။ ။
	ဗျာ	ဗျာ	(ပဝတ္တိ) သဟိတ်ဝိ ၂၁, သဟိတ်ကြိ ၁၇၊ စိတ္တက္ခဏ ---- ဒွိ-အုံ---၊ တိ--- အုံ---	။ ၎င်း၊သံ-သဟိတ်၊ ၎င်း
			(ပဋိသံ) သဟိတ် ပဋိ ၁၇၊ စေ ၃၅၊ စိတ္တက္ခဏ --ဒွိ--တိ--	။ ၎င်း၊ သံ-ကဋတ္တာရုပ်၎င်း
			(ရုပ်) ပဥ္စ-ခါ အရှဝိ ၄၊ ရဟန္တာတို့စုတိကြဉ်သော ကု၊ အကု၊ သဟိတ် ဝိ၊ သဟိတ်ကြိ၊ နာမက္ခန္ဓာ၊ စိတ္တက္ခဏ--- ဒွိ--တိ--လော--ဒေါ--မော--ဤဟိတ်-၁ပါး-၂-၃-သတ္တိ	သဟိတ် စိတ္တဇရုပ် သဟိတ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်
			ကုဗျာ - ဗျာကို - ကု-ဗျာ အတိုင်းကောက် အကုဗျာ - ဗျာကို အကု-ဗျာ အတိုင်းကောက်။	
အာရမ္မဏ (ကောက်-၈၀)	ကု	ကု	အရဟတ္တမဂ်, အရ-ဖိုလ်ကြဉ်သော စိတ် ၈၇၊ စေ ၅၂ ရုပ် ၂၈၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်ဟုဆိုအပ်သော အာရုံ ၆ ပါး ပစ္စည်းတရားတို့၏ အာရမ္မဏသတ္တိ (တနည်းကား)	ကု ၂၁-
	အကု	အကု	ကီစိတ် ၈၁၊ စေ ၅၂ ရုပ် ၂၈၊ ပညတ်ဟုဆိုအပ်သော အာရုံ ၆-ပါး ပစ္စည်းတရားတို့၏ အာရမ္မဏသတ္တိ	အကု - ၁၂
	ဗျာ	ဗျာ	(ပဝတ္တိ) စိတ် ၈၉၊ စေ ၅၂ ရုပ် ၂၈၊ နိ ပညတ်ဟုဆိုအပ်သော အာရုံ ၆-ပါး --- သတ္တိ (တနည်းကား)	ဝိ ၃၆၊ ကြိ ၂၀
			(ပဋိ) ကံ, ကမ္မနိမိတ်, ဂတိနိမိတ်ဟု သမုတ်အပ်သော အာရုံ ၆-ပါး-သတ္တိ၊ (တနည်းကား)	ပဋိသန္ဓေစိတ် ၁၉
အဓိပတိ (ကောက်-၈၄)	ကု	ကု	အာဓိ • အလေးပြုအပ် - ကီ ကု ၁၇ ။ ရ မဂ်ကြဉ် ကု ၂၀၊ အောက်ဖိုလ် ၃ နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော ဓမ္မာရုံ နိဗ္ဗာန်ဟုဆိုအပ်သော ဓမ္မာရုံ သဟာဓိ • ဓိ-ကို ရသောအခါ မဟာကု ၈၊ ဇောနရသော ဂ္ဂုတ်ကု ၉၊ မဂ် ၄၊ စေ ၃၈၊ စိတ္တက္ခဏ ----- ဓိ -တရားကိုယ် ၃-၄တို့တွင် တစ်ပါးပါး၊	လေးပြုတတ်-မဟာကု ဝိပ် ၄ ။ မဟာကုသံ ၄ မဂ် ၄ သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ
	ကု	ဗျာ	သဟာဓိ • ပဥ္စ-ခါ ။	သာဓိ. စိတ္တဇရုပ်

http://www.dhammadownload.com

အဓိပတိ နဝ၊ (ကောက်-၈၄)	ကု	ကုဗျာ	အာဓိ • ကု-ကု အတိုင်းကောက် သဟာဓိ • ပဋ္ဌ-ခါ ။	 သံ-ခန္ဓာ သာဓိ-စိတ္တဇရုပ်
	အကု	အကု	အာဓိ • အလေးပြုအပ်-က္လဋ္ဌဖြစ်သော နိပ္ဖန္နရုပ် ၁၈ ဒေါ,မော, ဒုက္ခ-ကြဉ် ကီစိတ်၇၆၊ဒေါစတုတ် ဝိစိကြဉ် စေ ၄၇၊ အာရုံ ၆-ပါး-အာဓိသတ္တိ။ သဟာဓိ • ဓိ-ကို ရ-ခါ ဂလာဘမူ ၈ခု၊ ဒေါဒွေး၊ ဝိစိကြဉ်စေ ၂၆ စိတ္တက္ခဏ --၃-တွင်ပါပါး	လေးပြုတတ်-လောဘမူ ၈ သံ-ခန္ဓာ
	အကု	ဗျာ	သဟာဓိ • ပဋ္ဌ-ခါ ။	သာဓိ-စိတ္တဇရုပ်
	အကု	အကုဗျာ	အာဓိ • အကု-အကု အတိုင်းကောက် သဟာဓိ • ပဋ္ဌ-ခါ ။	 ။ ။
	ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိ • <u>အာဓိ</u> • အလေးပြုအပ်-ရ-မဂ်, ရ-ဖိုလ်, နိ၊ နိပ္ဖာန်ပစ္စည်းတရားတို့၏ အာ-ဓိသတ္တိ။ သဟာဓိ • ဓိ-ကို ရ ခါ-ပဟာကြိ၈၊ ကေန်ရသော ဂုတ်ကြိ၉၊ ဖိုလ်၄၊ စေ ၃၈-စိတ္တက္ခဏ--- ၃-ပါး၄-ပါးတို့တွင်တပါးပါး-သဟာ-ဓိသတ္တိ။ ရုပ် • သဟာဓိ•ပဋ္ဌ-၌ ဓိ-ရ-ခါသာဓိကု၊အကု၊ဝိ၊ကြိ နာ-ခန္ဓာ စိတ္တက္ခဏ--၃-၄ ပါးပါး---	အလေးပြုတတ်-မဟာကြိသံ ၄ ဖိုလ် - ၄ခု သံ-ခန္ဓာရင်း,သံ-န္ဓာသာဓိ-စိရုပ်ရင်း သာဓိ စိတ္တဇရုပ်
အနန္တရ၊ သမနန္တရ၊ နတ္ထိ၊ ဝိဂတ တိကာ၊ (ကောက်-၈၇)	ကု	ကု	ဝု၊ မနော-ဠွန်း။ ဆုံးဇောကြဉ် ရှေးရှေးကိုကု ၁၇ (တနည်းကား) ဝုဋ္ဌော၊ မနော-ဝဠွန်း ပဇော/ဒု/တ/စ/ပ ဆဋ္ဌဇော ဂေါ, ဝေါ-ကိစ္စတတ်သော မဟာကု ပ-ဒွေ ။ ။ ။ တ-ဒွေ ရှေးရှေးသော ဇောတ္ထု မဟဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်	နောက်နောက်သော ကု ၂၁ မဟာကုပဋ္ဌမဇော ဒုဇော/တ/စ/ပ/ဆဋ္ဌ/သတ္တမဇော မဟဂ္ဂုတ် ကု-သော၄၊ မဂ်သော၁၆ ။ဥ ၅၊ ။ ဥ ၄ သမာ-ဝိထိ၌နောက်နောက်-ဂုတ်ကု
	အကု	အကု	ဝု၊ မနော-ဠွန်း။ အဆုံးဇောကြဉ်သော ရှေးရှေးသောအကု၁၂။ (တနည်းကား) ဝုဋ္ဌော၊ မနော-ဝဠွန်း ပဇော/ဒု/တ/စ/ပ ဆဋ္ဌဇော	အကု-ဒွါဒသ ပထမဇော ပ-ဇောကြဉ်သော ဇနဲ၂ -အကု၁၂၊ အကု-ဒွါဒသ ပထမဇော ဒုဇော/တ/စ/ပ/ဆဋ္ဌ/သတ္တမဇော
	ဗျာ	ဗျာ	(ပဝတ္တိ) အကု-ဒွါဒသ၊ ကု-၂၁ အဆုံးဇော။ ရဟန္တာ တို့ စုတိကြဉ်သော ရှေးရှေးသော ဝိ-ကြိ နာမက္ခန္ဓာ (တနည်းကား) (ပဋိ) စုတိစိတ် - ၁၉ (တနည်းကား) ဒွိဟိတ်, အဟိတ် စုတိ။ ကာမတိဟိတ် စုတိ ၄ခု/ ရူ စုတိ ၅ခု အာကာ စုတိ ဝိညာ စုတိ အာကိ စုတိ နေဝ စုတိ	နောက်နောက်သော-ဝိ-ကြိ- နာမက္ခန္ဓာ ပဋိသန္ဓေ စိတ် ၁၉ ကာမ ပဋိ ၁၀ ပဋိသန္ဓေ ၁၉-/သဟိတ်ပဋိ ၁၇ ကာမတိ-ဋိ ၄ -အရူပ-ဋိ - ၄ ။ ဝိ-အာကိ-နေဝ - ပဋိ ။ အာကိ - နေဝ - ပဋိ ။ × ။

http://www.dhammadownload.com

ပဋိစ္စ–အနုလုံ–ဟိတ်ပါဠိ–အရကောက်များ

	ကု	ကု	ကု ၂၁၊ စေ ၃၈၊ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ	အချင်းချင်း
သဟဇာတ နဝ၊ (ကောက်-၉၁)	ကု	ဗျာ	ပဋ္ဌ-ခါ ။ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ မဟာဘုတ် ၄-ပါး	စိတ္တဇရုပ် အချင်းချင်းအားရင်း၊ ဥပါ-ရုပ်အားရင်း
	ကု	ကုဗျာ	ပဋ္ဌ-ခါ -ကု ၂၁၊ စေ ၃၈၊ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ မဟာဘုတ် ၄-ပါး	ချင်းချင်း-နာ-န္ဓာ စိတ္တဇရုပ် အချင်းချင်းအားရင်း၊ ဥပါ-ရုပ်အားရင်း
			(အကု-ပဒ-၃-ချက် ကု-ပဒနည်းမှီကောက်ပါ) (န္ဓာ-၆၃၃)	မဟာဘုတ်အတွက်မှတ်ရန်အချက်ရှိ)
	ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိ • ဝိ၃၆၊ကြိ၂၀၊စေ၃၈ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ မဟာဘုတ် ၄-ပါး ပဋိ • ပဋိ-၁၉၊စေ၃၅ စိတ်-စိတ်နာမက္ခန္ဓာ မဟာဘုတ် ၄-ပါး ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိ-နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု ရုပ် • ပဋ္ဌ-ခါ အရူပိ၄၊ ဒွေပဉ္စ၁၀၊ ရဟန္တာတို့စုတိကြည် ကု-အကု-ဝိ-ကြိ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ မဟာဘုတ် ၄-ပါး	ချင်း,ရင်း၊ ချင်းနာ-န္ဓာ စိတ္တဇရုပ်,ရင်း အချင်းချင်းအားရင်း၊ ဥပါ-ရုပ်အားရင်း ချင်း,ရင်း၊ ချင်းနာ-န္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်ရင်း အချင်းချင်းအားရင်း၊ ဥပါ-ရုပ်အားရင်း အချင်းချင်း စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသံ-ကမ္မဇရုပ် အချင်းချင်းအားရင်း၊ ဥပါ-ရုပ်အားရင်း
			ကုဗျာ-ဗျာကို (ကု-ဗျာ) အတိုင်းကောက်။ အကုဗျာ-ဗျာကို (အကု-ဗျာ) အတိုင်းကောက်။	အညမည ကု-ကု၊ အကု-အကု သဟဇာတနှင့်တူပြီ
အညမညတိုင်	ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိ • ဝိ၃၆၊ကြိ၂၀၊စေ၃၈ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ ပဋိ • ပဋိ-၁၉၊စေ၃၅ စိတ်-စိတ်နာမက္ခန္ဓာ ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိ-နာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု ရုပ် • မဟာဘုတ် ၄-ပါး	အချင်းချင်း ။ ။ ။
နိဿယ နဝ၊ (ကောက်-၉၄)			သဟနိ=သဟဇာတအတိုင်းကောက်။ကု-ဗျာသဟနိ(သဟနိမှန်သမျှသဟဇာတအတိုင်းကောက်ပါ)	
	ကု ကု	ကု ကုဗျာ	ပုရေနိ • ဝု၊ မနောဒွါ ----- ဟဒယဝတ္ထု ပုရေနိ • စုတိစိတ်မှပြန်၍ရေ ---- ဟဒယဝတ္ထု	ပဋ္ဌ-ခါ နောက်နောက်သော ကု၂၁ မရဏာသန္န ကု-ဇော ၅-ချက်
	ဗျာ	ဗျာ	ပုရေနိ • မဇ္ဈိမာယုကဖြစ်၍-စက္ခုဝတ္ထု။ ပ ။ကာယဝတ္ထု။ ပဋိသန္ဓေအစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု	စက္ခုဝိ-ဒွေး ။ပ။ ကာယဝိ-ဒွေး ပဋ္ဌ-ခါ အရူပိ၄၊ ဒွေး ပဉ္စ၁၀၊ ကြည်သော နောက်နောက်သောဝိ ၂၂၊ ကြိ၂၀
			ရှေ့စိတ္တက္ခဏ တချက်ခန့်ကာလ၌ဖြစ်သော ဟဒယဝတ္ထု။	နိရောဓသမာပတ်မှထသောအခါ နာ-ဖိုလ်၊ ရ-ဖိုလ်၊
			စုတိစိတ်မှပြန်၍ရေ ---- ဟဒယဝတ္ထု (ပဥ္စာဝါရမှ - ဝတ္ထုပုရေ - နိဿယပင်)	မရဏာသန္နအခါ ပဉ္စဝေါဘွင် ၁၅-ခု၊ အာဝဇ္ဇန်း၂ သွိုင်း၂ တိ၃၊ ဝုဋ္ဌော
			(ဝတ္ထုပုရေဇာတသတ္တိအတွက် - ဤပုရေနိအတိုင်းပင်)	မရဏာသန္နကြိဇော ၅. ရုံ စုတိ။

နိဿယ၏ ပဋိ၊ ရုပ်သက်သက်နှင့် နောက်ဆုံး၂–ချက်သဟဇာတအတိုင်းဟောပါလေ။

(အတူများ)+ ပဉ္စာဝါရလာ နာ ၃၃၊ ဗျာ–ကု နှင့် ဤဆဝါရဟိတ်ပါဠိကောက် ၅-ချက်တူသည်။ ၎င်း၅-ချက်မှာ-- နိဿယ၏ ကု-ကု၊ ကု-ကုဗျာ၂-ချက်။ ပုရေဇာတ၏ ကု-ကု ၁-ချက်။ ဝိပ္ပယုတ္တ ၏ ကု-ကု၊ ကု-ကုဗျာ ၂-ချက် တို့ဖြစ်ပါသည်။ အကု-အကု, ဗျာ-ဗျာ တို့၌လည်းထိုနည်းတူသိပါလေ။ ပဉ္စာဝါရ ရပါက ဤသည်တို့ ရပြီးဖြစ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

ပဋိစ္စ–အနုလုံ–ဟိတ်ပါဠိ–အရကောက်များ

ဥပနိဿယ	ကု	ကု	အာရမ္မဏူပ မှန်သမျှ • အာဓိအတိုင်းကောက် အနန္တရူပ မှန်သမျှ • အနန္တရအတိုင်းကောက် ပကတူပ • ဗလဝဖြစ်သော ရ-မဂ်၊ ရ-ဖိုလ်ကြဉ်စိတ် ၈၇၊စေ ၅၂ ရုပ် ၂၈၊ ပညတ် (ရ-မဂ် ရ-ဖိုလ်ပါရသင့်ပုံ ကောက် - (၉၆-၅)	နောက်နောက်သော ကု ၂၁
	အကု	အကု	ပကတူ • ဗလဝဖြစ်သော လောကီ-၈၁၊ စေ ၅၂ရုပ် ၂၈၊ပညတ်	နောက်နောက်သော အကု ၁၂
	ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိပကတူ• ။ စိတ်၈၉၊ စေ၅၂ ရုပ်၂၈၊ ပညတ် ပဋိ • ဗလဝဖြစ်သောလောကီ၈၁၊စေ၅၂ရုပ်၂၈၊ပညတ်၊နာနာက္ခဏိကကမ္မဖြစ်သော လောက်ကု-အကု ပစ္စည်းတရားတို့၏ ပကတူပနိဿယသတ္တိရ၏။ (အနန္တရူပနိဿယ ကို- အနန္တရအတိုင်းကောက်ပါ)(ကောက်-၉၆)	။ ဝိ ၃၆၊ ကြိ ၂၀ ပဋိသန္ဓေစိတ် ၁၉
၁၀·			(ပုရေဇာတအတွက်-၃-ချက်မှာ••ပုရေဝိပ္ပယုတ္တအတိုင်း "ဝတ္ထုပုရေဇာတသတ္တိရ၏"ဟုဆို၍ကောက်ပါ)	
အာသေဝန	ကု	ကု	အဆုံးဇောကြဉ်သော ရှေးရှေးသော လောက်ကု-၁၇ (တနည်းကား) ပ, ဒု, တ, စ, မ, ဆဋ္ဌဇော ဂေါ, ဝေါကိစ္စတတ်သော မဟာ ကု ပ ဒွေ ။ ။ ။ ။ တ ဒွေ ရှေးရှေးသော ဇောတူ မဟဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်	ပဇောကြဉ်နောက်နောက် ကု ၂၁ မဟာကုဒု,တ,စ,မ,ဆ, သ-ဇော ဂ္ဂုတ်ကုသော ၄၊ မဂ်သော ၁၆ ။ ဥ-၅၊ ။ ဥ-၄ သမာပဇ္ဇန - နောက် - မဟဂ်ကု
	အကု	အကု	အဆုံးဇောကြဉ်သော ရှေးရှေးသော အကု-၁၂ (တနည်းကား) ပ, ဒု, တ, စ, မ, ဆဋ္ဌဇော	ပဇောကြဉ်နောက်- အကု ၁၂ အကု ၁၂ဒု,တ,စမ,ဆ, သ-ဇော
	ဗျာ	ဗျာ	အဆုံးဇောကြဉ်သော ရှေးရှေးသော ကြိ-၁၈ (တနည်းကား) ပ, ဒု, တ, စ, မ, ဆဋ္ဌဇော ဂေါ, ကိစ္စတတ်သော မဟာကြိ ပ ဒွေ ။ ။ ။ တ ဒွေ ရှေးရှေးသောဇောတူ မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ	ပဇောကြဉ်နောက်- ကြိ ၁၈၊ ဟသိ၊ ကြိဒု,တ,စ,ပ,ဆ, သ-ဇော ဂ္ဂုတ် ကြိ သော - ၄ ။ ဥ - ၅ သမာပဇ္ဇန-နောက်-ဂ္ဂုတ် ကြိ
ကမ္မ	ကု	ကု	ကု ၂၁၊ စေ ၃၈၊ စိတ္တက္ခဏ --- စေတနာ သဟဇာ-သတ္တိ	သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ
	။	ဗျာ	ပဋ္ဌ-ခါ ။ ။	စိတ္တဇရုပ်
	။	ကုဗျာ	။ ။ ။ ။	။ ။
	ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိ • သဟကမ္မ • ဝိ၃၆၊ ကြိ၂၀၌ရှိသော စေတနာ နာနာကမ္မ • အတိတ်ဖြစ်သော ကု၊အကု-စေတနာ (တနည်း)	။ ၎င်း၊ သံ ။ ၎င်း၊ ဝိ ၃၆
			ပဋိ • သဟကမ္မ • ပဋိ၁၉၊ စေ၃၅ စိတ္တက္ခဏ--စေတနာ နာနာကမ္မ • ဥဒ္ဓစ္စကြဉ် အကုစေ၁၁၊ မဟာကုစေ-၈ ရူပကုစေ-၅၊ အရူပကုစေ၄။ (တနည်း)	သံ-၎င်း၊ သံ-ကဋ္ဌ-ရုပ်၎င်း၊ ပဋိ ၁၉ နာ-န္ဓာ၊ ကဋတ္တာ၊
			ရုပ် • သဟကမ္မ •ပဋ္ဌ-ခါအရူပဝိ၄၊ဒွေပဉ္စဝိ၁၀၊ရဟန္တာတို့ စုတိကြဉ် ကု၊အကု၊ ဝိ ကြိနှာ-စိတ္တ-စေတနာ နာနာကမ္မ • ဥဒ္ဓစ္စစေတနာကြဉ်သော အကုစေ၁၁၊ မဟာကု စေ ၈၊ ရူပကု-စေ-၅။ အကုစေ -၁၂ မဟာကု စေ-၈၊ ရူပကု-စေ-၅ ရူပ ပဥ္စမဈာန် ကု-စေတနာ။	စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိ-သံ-ကံရုပ်၊ ပဋိ-သံ-ကံရုပ်၊ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ် အသညသတ်ကမ္မဇရုပ်၊
အစိပ္ပါယ်				

ဘမ္မ–ဗျာ–ဗျာ ကတ္တား ပဝတ္တိ၌ နာနာကမ္မပစ္စယုပ္ပန်၌ဝင်သောကြောင့် ဝိပါက်စေတနာ မကြဉ်သည်) (ကောက်–၁၀၂)

http://www.dhammadownload.com

ပဋ္ဌာန်း–အနုလုံ–ဟိတ်ပါဠိ–အရကောက်များ

ဝိပါက	ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိ • ဝိ-၃၆၊ စေ၃၈ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ၊ ပဋိ • ပဋိ-၁၉၊ စေ၃၅၊ စိတ်-စိတ်, စိတ်ပေါင်း နာ-ခန္ဓာ ရုပ် • ပဥ္စ-ဒါ အရူပိ၄၊ ဒွေပဥ္စ၁၀၊ ရဟန္တာတို့စုတိကြဉ်သော ဝိ၂၂ စေ ၃၅ စိတ်-ပေါင်း နာ-ခန္ဓာ-ဝိပါကသတ္တိရ၏။	ချင်းရင်း၊ ချင်း နာ-ခန္ဓာ စိ-ရုပ်ရင်း ။ ။ ကဋတ္တာ-ရင်း စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသံ-ကံ ရုပ်
အာဟာရ (ကောက်-၁၀၅)	ကု	ကု	ကု-၂၁၊ စေ-၃၈၊ စိတ္တကုသ-ဖဿ,စေတနာ,ဝိညာဉ်	သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ
	။	ဗျာ	ပဥ္စ-ဒါ ။ ။	စိတ္တဇရုပ်
	။	ကုဗျာ	။ ။ ။	။ ။
	ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိ • ဝိ၃၆၊ ကြိ၂၀၊ စေ၃၈၊ စိတ္တ. . ဖဿ,စေတနာ,ဝိညာဉ် ပဋိ • ပဋိ ၁၉၊ စေ ၃၅ ။ ။ ရုပ် • ပဥ္စ-ဒါအရူပိ၄၊ဒွေပဥ္စ--ကု၊အကု၊ဝိကြိနာကွံ-စိတ္တ-ရ၏ ရုပ်အာဟာရ• ဗဟိဒ္ဓ သန္တာန်၌ရှိသော ဥတုဇဩဇာ-	သံရင်း၊ သံ- စိ-ရင်း ။ သံ-ကဋတ္တာ-ရင်း စိတ္တဇရုပ် - ပဋိသံ - ကံရုပ် အာဟာရဇရုပ်
ဣန္ဒြိယ (ကောက်-၁၀၆)	ကု	ကု	ကု ၂၁၊ စေ၃၈၊ စိတ္တ. . ဇီ-စိတ်-ပ-နာမ်ဣန္ဒြေ-၈ပါး	သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ
	။	ဗျာ	ပဥ္စ-ဒါ ။ ။ ။	စိတ္တဇရုပ်
	။	ကုဗျာ	။ ။ ။	။ ။
	ဗျာ	ဗျာ	အကု-၌ ဇီ-စိတ်-ဝေ-ဝီ-ဒေ-ကို (နည်းတူကောက်) ပဝတ္တိ • (ဝိ၃၆၊ ကြိ၂၀၊စေ၃၈) နာမ်ဣန္ဒြေ-၈-ပါး-သဟဇာတ် ပုတ် • မဋ္ဌိမာ - စက္ခုန္ဒြေ - ပ - ကာယိန္ဒြေ ပဋိ • ပဋိ-၁၉၊ စေ၃၅၊ စိတ္တ--နာမ်ဣန္ဒြေ-၈ပါး ရုပ် • ပဥ္စ-ဒါ အရူပိ - ၄ - ပ ။ ရုပဇီဝိတိန္ဒြိယ-ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေပစ္စည်းတရားတို့၏ရုပဇီဝိ-သတ္တိရ၏။	သံ-ရင်း။ သံ-ခန္ဓာ-စိ-ရင်း စက်ခွေ - ပ - ကာခွေ သံ-ရင်း-သံ-ခန္ဓာကဋ-ရင်း စိတ္တဇရုပ်, ပဋိသံ-ကံ-ရုပ် ရုပ်ဇီကြဉ် ကလာပ်တူကမ္မရုပ်၉
ဈာန (ကောက်-၁၀၇)	ကု	ကု	ကု ၂၁၊ စေ ၃၈၊ စိတ္တကုသ . . တက်-ဈာနင်. . ၅ပါး	သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ
	။	ဗျာ	ပဥ္စ-ဒါ ။ ။	စိတ္တဇရုပ်
	။	ကုဗျာ	။ ။ ။	။ ။
	ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိ • ဒွေပဥ္စကြဉ် ဝိ ၂၆၊ ကြိ ၂၀ စိတ္တ . . . ဈာနင် ၅ပါး ပဋိ • ပဋိ - ၁၉၊ စေ ၃၅ ။ ။ ရုပ် • ပဥ္စ-ဒါ- အရူပိ၄ . . . . ။ ။	သံ-ရင်း၊ သံ-ခန္ဓာ-စိ-ရင်း ။ ။ ကဋတ္တာရင်း စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသံ-ကံရုပ်
မဂ္ဂ (ကောက်-၁၀၈)	ကု	ကု	ကု ၂၁၊ စေ ၃၈၊ စိတ္တကုသ. . ပညာ,ဝိတက်,ဝိရတိ ၃ ဝီရိယ, သတိ, ဧ, မဂ္ဂင်တရားကိုယ် ၈-ပါး-မဂ္ဂသတ္တိ	သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ
	ကု	ဗျာ	ပဥ္စ-ဒါ ။ ။	စိတ္တဇရုပ်
	။	ကုဗျာ	။ ။ ။	။ ။
	ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိ • သဟိတ်ဝိ၂၁၊သဟိတ်ကြိ၁၇၊ စိတ္တ--တရားကိုယ်၈ပါး ပဋိ • ။ ပဋိ ၁၇၊ စေ ၃၅ ။ (ဝိရတိ၃ကြဉ်)၅-ပါး ရုပ် • ပဥ္စ-ဒါ-အရူပိ၄၊ ရဟန္တာတို့စုတိ ကြဉ် ကု, အကု, သဟိတ်ဝိ, သဟိတ်ကြိနာ-ခန္ဓာ စိတ္တကုသ--မဂ္ဂင်၉ပါး ပစ္စည်းတရားတို့၏ မဂ္ဂသတ္တိရ၏။	သံ-ရင်း၊ သံ-ခန္ဓာ စိ-ရင်း ။ ။ ကဋတ္တာရင်း သဟိတ် စိ-ရုပ်၊သဟိတ် ပဋိ-ကံရုပ်

ဟေတု၊ ဈာန၊ မဂ္ဂ၊ သချာတူသော သေ-ဝိ-သမ်တို့မှာ(လုံး၀)ပဉ္စဝါရကတ္တားအတိုင်းပင်ဖြစ်၏။(ပဥ္စာကတ္တား၊ ဆဟိတ်ထား)
ယင်းသဟငယ်တို့၏ ကုဗျာ-ဗျာအတွက် ကုဗျာအတိုင်းပင်။အကုလည်းနည်းတူ။ (မဂ္ဂ-ပဋိသံအခါဝိရတိမရ၊ကျန်ဆို)

http://www.dhammadownload.com

ပဋိစ္စ–အနုလုံ–ဟိတ်ပါဠိ–အရကောက်များ

အဝိဂတ	ကု	ကု	ကု ၂၁၊ စေ ၃၈၊ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာ	အချင်းချင်း
	အကု	အကု	အကု ၁၂၊ စေ ၂၇ ။	။
	ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိ - ဝိ ၃၆၊ ကြိ ၂၀၊ စေ ၃၈ ။ ပဋိ - ပဋိ ၁၉၊ စေ ၃၅ ။	။ ။
ဝိဂတ (ကောက်-၁၁၆)	ကု	ကု	ပုရေဝိပ် - ဝု၊ မနောဒွါ---- ဟဒယဝတ္ထု၊ စုတိစိတ်မှပြန် - ။	ပဥ္စ-ခါ-နောက်သော ကု၂၁ နာ-န္ဓာ မရဏာသန္န ကုဇော ၅-ချက်
	။	ဗျာ	သဟာဝိပ် - ပဥ္စ-ခါ ကု၂၁. စေ၃၈ စိတ်ပေါင်းနာ-န္ဓာ	စိတ္တဇရုပ်
	ကု	ကုဗျာ	(သဟာဝိပ် - ကု-ဗျာနှင့်တူ) (ပုရေဝိပ် - ကု-ကုနှင့်တူ)	(အကု-အကု ကို--ကု-ကုမှီ၍ကောက်)
	ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိ - သဟာဝိပ် - ပဥ္စ-ခါ အရူပိ ၄၊ ဒွေပဥ္စ ၁၀ ရဟန္တာတို့စုတိကြဉ်ဝိ၂၂၊ ကြိ၂၀၊ စေ ၃၈ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာပစ္စည်းတို့၏--	စိတ္တဇရုပ်
			ပုရေဝိပ် - မဇ္ဈိမာ - စက္ခုဝတ္ထု/ကာယဝတ္ထု	စက္ခုဝိ-ဒွေး/ကာယဝိ ဒွေး
			ပဋိသန္ဓေအစရှိသောရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု	ပဥ္စ-ခါ-အရူပိ၄၊ ဒွေးပဥ္စ ၁၀ကြဉ် နောက်နောက်သောဝိ ၂၂၊ ကြိ ၂၀
			ရှေ့စိတ္တက္ခဏတချက်ခန့်ကာလ--ဟဒယဝတ္ထု	နိရောဓ-ထ-ခါ-နာ-ဖိုလ်- ရဖိုလ်၊
			စုတိစိတ်မှပြန်ရေ--ဟဒယဝတ္ထုပစ္စည်းတရား တို့၏ပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ္တိသတ္တိရ၏။ (ဝတ္ထုပုရေနိဿယ ၌ပါခဲ့ပြီ)	မရဏာသန္နအခါ ပဥ္စဝေါဘဝင်၁၅ခု၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေး၊ စ္ဆိုင်း ၂၊ ဣ ၃၊ ဝုဋ္ဌော၊ မရဏာသန္နကြိဇော ၅၊ ရုံ၊ စုတိ၊
			ပဋိ - သဟာဝိပ်-ပဥ္စဝေါပဋိ-၁၅၊ စေ၃၅၊စိတ်၊ပေါင်းနာခံ ပဥ္စဝေါ-ပဋိနာ-န္ဓာ၊ ဟဒယဝတ္ထု-သဟာဝိပ္ပ-	ကဋတ္တာရုပ် အချင်းချင်း
			ရုပ် - သဟာဝိပ် - ပဥ္စ-ခါ အရူပိ ၄၊ ဒွေးပဥ္စ ၁၀ ရဟန္တာတို့စုတိကြဉ် ကု၊ အကု၊ ဝိ၊ ကြိ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ-သဟာဝိပ္ပသတ္တိရ၏။	စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသံ-ကံ-ရုပ်
ကုဗျာ-ဗျာကို ကု-ဗျာအတိုင်းကောက်၊ အကုဗျာ-ဗျာကို အကု-ဗျာအတိုင်းကောက်ပါ။				

မေး။ ဆဝါရ အနုလုံ၌ ဟောသောအတ္ထိ၊ မဟောသောအတ္ထိများကို ဖော်ပြပါ။ (အောက်ပါအတိုင်းဖြေပါ)

အမှာ-အတ္ထိ၊ အဝိဂတ ဟိတ်အရများမှာ သဟဇာတတ္ထိ၊ ဝတ္ထုပုရေဇာတတ္ထိ၊ ရူပါဟာရတ္ထိ၊ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိ - ဟု အတ္ထိ ၄-မျိုးဟော၍၊ ပစ္ဆာဇာတတ္ထိ၊ အာရမ္မဏပုရေဇာတတ္ထိကို မဟောပါ။ ဟောသောအတ္ထိ-၄-မျိုး ၌ ဆိုင်ရာပစ္စည်းအတိုင်းမှတ်ပါ။ (ကောက်-၁၁၆)

ပစ္စယဝါရ-အတွက် ဟိတ်ပါဠိကောက်ပုံများမှာ သချာပိုသော်လည်း ပဋိစ္စဝါရနှင့် မထူးလှဆိုရိုး အနည်းငယ်မျှသာကွာသည်။

ပိုသော (ကုဆိုင်ရာ ၄-ပဒ၊ အကုဆိုင်ရာ ၄-ပဒ) သချာများ အတွက် --

(ဗျာ-ကု) နှင့် (ကုဗျာ-ကု) ကို (ကု-ကု) အတိုင်းကောက်ပါ။

(ဗျာ-ကုဗျာ) နှင့် (ကုဗျာ-ကုဗျာ) ကို (ကု-ကုဗျာ) အတိုင်းကောက်ပါ။

အကုပဒဆိုင်ရာများလည်းနည်းတူမှတ်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

ပစ္စည်းတွန်းနည်းများ

ပစ္စည်းတွန်းသည် ----

၁။ ဆဝါရပစ္စည်းတွန်း။ ၂။ ပဉှာဝါရပစ္စည်းတွန်းဟူ၍ အကျဉ်းအားဖြင့် ၂-မျိုးရှိသည်။

ထို့တွင် ----

၁။ ဆဝါရပစ္စည်းတွန်းသည် ပစ္စည်းတစ်ခုကိုမူထား၍ ကျန်အနုလုံဟောသမျှပစ္စည်းအားလုံး မူလီသွတ်၍ သုဒ္ဓသင်္ချာချင်းနှိုင်းယှဉ်ကာ ရ-မရကြည့်၍ အပြန်အလှန်ပစ္စည်းတွန်းသည်။ (ပစ္စနိက်လည်းထိုနည်းပင်)

၂။ ပဉှာဝါရပစ္စည်းတွန်းသည် သုဒ္ဓသင်္ချာ၌ပါရှိသော သဘာဂပစ္စည်းများကိုသာ ရ-မရကြည့်ကာ အပြန်အလှန်ပစ္စည်းတွန်းသည်။

ဆဝါရအနုလုံ၌ --- ဒုကသင်္ချာဝါရ ----

၁။	ပစ္စနီယာနုလောမ	(နဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏေဒွေ) မူမရ၊ မူလီသာရ။
၂။	အနုလောမ ပစ္စနိက်	(ဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏေပဉ္စ) မူသာရ၊ မူလီမရ။
၃။	ပစ္စနိက်	(နဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏေကေ) ၂ပါးစုံမရ။
၄။	အနုလုံ	(ဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏေတီဏိ) ၂ပါးစုံရ။

ထို ၄-ပါးတို့တွင် ----- ၁။ ပစ္စနီယာနုလောမ၌ မူလီပစ္စည်းသာရ၍ မူမရသောတရားကိုဆို၍တွန်းသည်။
၂။ အနုလောမပစ္စနိက်၌ မူပစ္စည်းသာရ၍ မူလီမရသော ။
၃။ ပစ္စနိက်၌ မူ-မူလီ ၂-ပါးစုံမရသော တရားကိုဆို၍ သင်္ချာတပ်သည်။
၄။ အနုလုံ၌ ။ ရသော ။ ။

အတွန်းခံရသောပစ္စည်းကို (န)ပဋိသေဓထားသည်။ (စေတသိက်ပိုင်းလာ - ဝိတက်သာယှဉ်၍ ဝိစာရမယှဉ်။ ဝိစာရသာယှဉ်၍ ဝိတက်မယှဉ်။ ၂-ပါးစုံမယှဉ်။ ၂-ပါးစုံယှဉ်ဟူသော ၄-ချက်စက်လှည့်သဘောပင်။)

ပစ္စည်း ၂-ခု၏ သုဒ္ဓသင်္ချာခြင်းယှဉ်ကြည့်

မူပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာ၊ မူလီပစ္စည်း၏သုဒ္ဓသင်္ချာ၊ ထို၂-ခုကိုယှဉ်၍ မူကိုတွန်းလိုက မူလီသာရ၍ မူမရသော တရားကိုဖော်ထုတ်ကာတွန်းသည်။ မူလီကို တွန်းလိုကလည်း မူသာရ၍ မူလီမရသောတရားကို ဖော်ထုတ်ကာတွန်းသည်။ အထက်ပါ ၄-ချက်တွင် အစ ၂-ချက်ကိုတွန်း၍ နောက် ၂-ချက်မှာသင်္ချာတပ်ရုံသာ။ (ယမိုက်သဘောဖြင့် ပြောရလျှင် - တဘက်ရစီ ၂-ခု။ ၂-ပါးစုံရ။ ၂-ပါးစုံမရ ပစ္စနိက်သဘောပါပဲ)

ဆဝါရအနုလုံ ပစ္စည်းတွန်းဆိုရိုး (ကောက် -၁၂၀)

ဟေတုမူ အာရမ္မဏ ဒုကသင်္ချာဝါရ၌ မောဟမူဒွေး၌မောဟ၊ အဟိတ်ပဝတ္တိ, ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ ဤတရားတို့သည် အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာဖြစ်၍ ဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မမဖြစ်သောကြောင့် ဟေတုပစ္စည်းတွန်း၍ စင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားတို့ကို ပစ္စနီယာနုလောမ၌ "နဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏေဒွေ" ဟု သင်္ချာတပ်၍ဟောအပ်ကုန်၏။ ဒွေးဟူသော်ကား "အကု-အကု၊ ဗျာ-ဗျာ" ဟူသည်တည်း။

ဆဝါရ စတွန်းနည်း

ဆဝါရ အနုလုံ၌ ပစ္စနီယာနုလောမကို စတွန်းသည်။

ဆဝါရ ပစ္စနိက်၌ အနုလောမ ပစ္စနိက်ကို စတွန်းသည်။(ကောက်-၂၃၈)

http://www.dhammadownload.com

ပဉ္စဝါရ ပစ္စည်းတွန်းနည်း – ပဉ္စဝါရပစ္စည်းတွန်းသည် အထက်၌ဖော်ပြခဲ့သလို သုဒ္ဓသင်္ချာ၌ သဘာဂဖြစ်သော ပစ္စည်းများကိုသာ သုဒ္ဓသင်္ချာခြင်းယှဉ်၍ ရ-မရကြည့်ကာ အပြန်အလှန်တွန်းကြရသည်၊ အထက်ပါ ဆဝါရကဲ့သို့ပင် ဒုက ၄-မျိုးရှိသည်၊ တွန်းနည်းလည်းတူသည်၊ ထို၄-မျိုးတို့တွင် ၄-နံပါတ် အနုလုံကို ပဉ္စဝါရ၌ သဘာဂတရား အဖြစ်ဖြင့်ဟောကြောင်းကို (နာ-၄၂)၌ ရှင်းပြခဲ့ပြီးပြန်ရှုပါ၊

ဆဝါရ တိကာဒိ တွန်းနည်း –

တိကတွန်းနည်းကို (ကောက်-၂၀၂)၌ရှုပါ၊ တိကစသည်ပစ္စည်းတွန်းပါက မူပစ္စည်းများကတစ်ဘက်၊ မူလီ ပစ္စည်းကတစ်ဘက်၊ မူပစ္စည်းများနှင့် မူလီပစ္စည်းကို အစိတ်အစိတ်ဒုကကို ရှေးဦးစွာတွန်းပြီးမှ အပေါင်းတိကကို တွန်းရသည်၊ ဤမျှလောက်လေ့လာပါလျှင် ပစ္စည်းတွန်းနားလည်နိုင်ပြီဖြစ်သည်၊ ဆက်၍လေ့လာပါ၊

ဆဝါရပစ္စနိက် သုဒ္ဓသင်္ချာဆိုရိုး၊ ၊ န ဟေတုပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ၌ မောဟမူဒွေး၌ မောဟ- (စသည်ဖြင့် အနုလုံအတိုင်းဆိုပါလေ-အရကောက်-၂၃၄ ၌ရှု)

ဆဝါရပစ္စနိက် သုဒ္ဓသင်္ချာ

ပစ္စည်း	နာမ်	ရုပ်	သင်္ချာ ဥပ္ပါဒ်	သင်္ချာ ဋ္ဌီ	သင်္ချာ ဘင်
န ဟေတု	မောဟမူဒွေး၌ မောဟ အဟိတ်ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး	အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်, အဟိတ်ပဋိ-ကံ ရုပ်, ဗာ,အာ,ဥ,ည,ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်	၂	၄	၂
နအာရမ္မဏာဓိ ၇ -ပစ္စည်း		စိတ္တဇရုပ်, ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်, ဗာ,အာ,ဥ,ည,ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်	၅	၅	
နာဓိပတိ	အဓိပတိပစ္စည်းကိုရသောအခါ အဓိပတိ တရားကိုယ်၊ <u>မရသောအခါ</u> အကု၁၂ အဟိတ်ကြိ၊ မဟာကု၊ မဟာကြိ၊ လောကီ ဝိပါက် ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး	နီရာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊ ဗာ, အာ, ဥ, ည ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်	၉	၁၇	၃
နအညမည		နာမက္ခန္ဓာမှထောက်အပ်သော စိတ္တဇရုပ်၊ ဟဒယဝတ္ထုမှတပါးသော ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်၊ မဟာဘုတ်မှ ထောက်အပ်သော စိတ္တဇဥပါဒါရုပ်၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇဥပါဒါရုပ်၊ ဗာ, အာ, ဥ, ည, ပဝတ္တိကမ္မဇဥပါဒါရုပ်	၅	၅	
နပုရေဇာတ	အရူပဝိပါက် ၄-ခု (ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး)၊ အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ လောဘမူ၊ မောဟမူ၊မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊မဟာကု၊မဟာကြိ အရူပကု၊အရူပကြိ၊အထက်မဂ်၃-ခု၊ဖိုလ်၄-ခု နာမက္ခန္ဓာ၊ပဉ္စဝေါ-ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး	စိတ္တဇရုပ် (ပ) ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်	၇	၇	၃
နပစ္ဆာဇာတ	အလုံးစုံသောပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ၄-ပါး	။	၉	၁၇	၃

မှတ်ချက်။ပဋိစ္စ,သဟဇာတ၊ ပစ္စယ,နိဿယ ဤ၄-ဝါရကို'စတုဝါရ'ဟုခေါ်၍၊ သံ သမ်၂ဝါရကို 'ဒွေဝါရ' ဟုခေါ်သည်၊ ၎င်း 'ဒွေဝါရ' သံ သမ်၂-ဝါရ (လုံ+နိက်)၌ နာမ်တရားမျှသာဟော၍သင်္ချာ'တိကာ'ထက်မပိုပါ၊

http://www.dhammadownload.com

နသေဝန	အကု ၁၂၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်၊ မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာပထမဈာန်အာဝဇ္ဇန်းခွေး၀ိပါက်စိတ် ၃၆၊ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး	စိတ္တဇရုပ် (ပ) ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်	၉	၁၇	၃
နကမ္မ	ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ကြိယာစေတနာ	ဗာဟိရရုပ်၊ အာ-ရုပ်၊ ဥတုဇရုပ်	၃	၇	၃
နဝိပါက	ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာ	ကု-အကု-ကြိယာပြုအပ်သောစိတ္တရုပ် ဗာဟိရရုပ်၊ (ပ) ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်	၉	၁၇	၃
နအာဟာရ		ဗာဟိရရုပ်၊ ဥတုဇရုပ် အသညသတ်ကမ္မဇရုပ်၊ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်	၁	၁	
နဣန္ဒြိယ		ဗာဟိရရုပ်၊ အာဟာရဇရုပ်၊ ဥတုဇရုပ်၊ အသညသတ်ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ၊ ပဝတ္တိရုပ် ဇီဝိတိန္ဒြေ	၁	၁	
နဈာန	ခွေးပဥ္စ ဝိညာဉ် ၁၀ နာမက္ခန္ဓာ	ဗာဟိရရုပ်။ (ပ) ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်	၁	၁	၁
နမဂ္ဂ	အဟိတ်ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး	အဟိတ်စိတ္တဇရုပ် (ပ) ။	၁	၁	၁
နဝိပ္ပယုတ္တ	အရူပဝိပါက် ၄-ခု၊ ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ လောဘမူ၊ မောဟမူ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ မဟာကု၊ မဟာကြိ၊ အရူပ ကုႉ အရူပကြိယာ၊ အထက်မဂ် ၃-ခု၊ ဖိုလ် ၄ခု၊ နာမက္ခန္ဓာ၊	ဗာဟိရရုပ် (ပ) ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်	၃	၃	၃

<u>မှတ်ချက်</u>။ ပစ္စနိက်သုဒ္ဓသင်္ချာတရားများမှာ အနုလုံ၌ဟော၍ ကျန်သောတရားများကို ပစ္စနိက်သုဒ္ဓသင်္ချာ အဖြစ်ဖြင့် ဟောသည်။ သဟကြီး၄-ပစ္စည်းမှာအနုလုံကတရားကုန်ဟောပြီးဖြစ်၍ ပစ္စနိက်၌ဟောစရာတရားမကျန် ၍ မဟောတော့ပါ။အနုလုံက မဟောခဲ့သောပစ္စဇာတမှာ၍ပစ္စနိက်၌(အနုလုံသဟဇာတကဲ့သို့) အပြည့်အစုံ ဟောမည်။
ဆောင်- ဟေ, ဓိ, ပစ်, သေ၊ ဝိ, ပုရေနှင့်၊ ကမ္မေ, ဈာ, မဂ်၊ ဝိပ်ထည့်စွက်၊ <u>၁၀-ချက် သံ သမ်နိုက်</u>။

ဆဝါရ ပစ္စနိက် သင်္ချာပြဇယား

	ကု ပဒ - ၃			အကု ပဒ - ၃			ဈာပဒ- ၅					ကုဈာ ပဒ - ၃			အကုဈာ - ၃				ဝါရ
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	-	-	[illegible]	-	-	-	-	[illegible]	-	-	[illegible]	-	-		
				။			။											၂	ပဋိစ္စ၊ သံသဋ္ဌ
				။			။		။						။			၄	ပစ္စယ
	။			။			။											၃	ဆဝါရ
		။			။		။						။			။		၅	ပဋိစ္စ၊ ပစ္စယ
နပုရေ	။	။		။	။		။						။			။		၇	။
နကမ္မ	။			။			။	။	။			။			။			၇	ပစ္စယ
	။	။	။	။	။	။	။						။			။		၉	ပဋိစ္စ
	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	။	၁၇	ပစ္စယ
							။											၁	ဆဝါရ

http://www.dhammadownload.com

တရားကိုယ်အရ သင်္ချာထုတ်နည်း -

၁။ ရုပ်စိတ္တဇ ရှိနေက၊ ပဥ္စပဥ္စသိ။ (သံ-သမ်ဝါရ ရုပ်မရ)
၂။ သဟိတ်ရုပ်နာမ်၊ ရှိနေပြန်၊ နဝံ, သတ္တရသ်, တိ။
၃။ အရူနာမ်သာ၊ ရှိသောခါ၊ သင်္ချာ တိ, သုံးတိ။ (ဝိပ်)
၄။ အရူနာမ်၊ စိတ္တဇံ ရောပြန် သတ်, သတ်, တိ။ (ပု)
၅။ မောဟအဟိတ်နာမ်၊ ရုပ်ရှိပြန်၊ သင်္ချံ ဒွေ,စတ်, ဒွိ။(ဟေ)
၆။ မောဟနှစ်တန်၊ ရှိနေပြန်၊ ဧကံ, တိဏိ, ဧကံရှိ။
၇။ ဝိပါက်ရုပ်နာမ်၊ ပဋိသံ၊ ဧကံသုံးခုသိ။
၈။ အရူမောဟ၊ တွေ့ကြုံက၊ ဧကသုံးခုသိ။
၉။ ဆဝါရတွက်၊ သင်္ချာထွက်၊ မခက်ရစေဘိ။

ဆဝါရ ပစ္စနိက် သုဒ္ဓသင်္ချာ

နဟေတုနေ၊ ဒွေ, စတ်, ဒွေ၊ ကမ္မေ တိ, သတ်, တိ။
အဓိ,ပဏ္ဍာ၊ သေ ဝိပါ၊ နဝ, သတ္တရ, တိ။
အနန်ငါး၀၊ အာ,သမ်,ည၊ ပဥ္စ, ပဥ္စ သိ။
ဟာ,ဣံ,ဈာန်,မဂ်၊ ဧကံထွက်၊ ရုပ်တွက်သံမရှိ။
ဝိပ္ပယုတ္တေ၊ တိသုံးထွေ၊ ပုရေ သတ်, သတ်, တိ။
သုဒ္ဓသင်္ချာ၊ နိက် ဆဝါ၊ သေချာရစေဘိ။

ဆဝါရပစ္စနိက် ဝိဘင်္ဂပါဠိတော်ထူးရာကောက်နုတ်ချက် (ကျန်အနုလုံအတိုင်းဟောပါ) (နိက် ပါဠိ ၃၁)

ပစ္စည်း	ပဒ	ဝသာန	ကံ • ပစ္စည်း	ပဋိစ္စ	ကတ္တား • ပစ္စယုပ္ပန်
နအဓိ-စသည်	ကု	ကု	ကုသလံ ၁ ၃ ၂	။	၃ ၁ ၂
နပု-နဝိပ်			အရူပေ ကုသလံ ၁ ၃ ၂	။	၃ ၁ ၂
နကမ္မ			ကုသလေခန္ဓေ	။	ကုသလာ စေတနာ
နဟေတု	အကု	အကု	ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတေ ဥဒ္ဓစ္စ သဟဂတေ ခန္ဓေ	။	ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတော ဥဒ္ဓစ္စ သဟဂတော မောဟော
နပု-နဝိပ်			အရူပေ အကုသလံ ၁ ၃ ၂	။	၃ ၁ ၂
နကမ္မ			အကုသလေ ခန္ဓေ	။	အကုသလာ စေတနာ
နဟေတု	ဗျာ	ဗျာ	ဝတ္ထုံ	။	အဟေတုကာ ဝိ-တာ ကြိ-တာ ခန္ဓာ
န အာ			ဝိပါကာဗျာကတေ ကြိ-တေခန္ဓေ	။	စိတ္တသမုဋ္ဌာနံရုပ်
			ပဋိသန္ဓိက္ခဏေဝိ - တေခန္ဓေ	။	ကဋတ္တာ ရုပ်
			ခန္ဓေ	။	ဝတ္ထု
နအည			မဟာဘူတေ	။	စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရုပ် ကဋတ္တာရုပ် ဥပါဒါရုပ်
			ဗာဟိရေ,အာ-နေ, ဥ-နေ ။	။	ဥပါဒါ ရုပ်
			အသညသတ္တာနံ ။	။	ကဋတ္တာ ရုပ်၊ ဥပါဒါ ရုပ်
နပု-နဝိပ်			အရူပေ ဝိ-တံ ကြိ-တံ ၁ ၃ ၂	။	၃ ၆ ၂ (အရူပ, ဝိ, ကြိ သီးခြားဟော)
နပု			ဝိပါကာဗျာကတေ ကြိ-တေ ခန္ဓေ	။	စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရုပ်
နကမ္မ			ကြိယာဗျာကတေ ခန္ဓေ	။	ကြိယာဗျာကတာ စေတနာ
နဣံ			အသညသတ္တာနံ မဟာဘူတေ	။	ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ
နဈာန			ပဉ္စဝိညာဏသဟဂတံ ၁ ၃ ၂	။	၃ ၆ ၂
နကမ္မ	ဗျာ	ကု	ဝတ္ထုံ	ပစ္စယာ	ကုသလာ စေတနာ
နဟေ	။	အကု	ဝတ္ထုံ	။	ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတော ဥဒ္ဓစ္စ-မောဟော
နကမ္မ	ကုဗျာ	ကု	ကုသလေ ခန္ဓေစ ဝတ္ထုံစ	။	ကုသလာ စေတနာ
နဟေ	အကုဗျာ	အကု	ဝိစိကိ-ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတေခန္ဓေစ ဝတ္ထုံစ	။	ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတော ဥဒ္ဓစ္စ-မောဟော

http://www.dhammadownload.com

ပဋိစ္စဝါရ ပစ္စနိက် ကတ္တားအရကောက် (ကောက် ၂၁၉)

(ဤပစ္စနိက် ကတ္တားကောက်ပုံများကိုလည်း အနုလုံကောက်နည်းအတိုင်း သုဒ္ဓသင်္ချာကိုပင် ကြည့်၍ကောက်ရသည်)

ပစ္စည်းအမည်	ပဒ	ဝသာန	ကံ (ပစ္စည်း)		ကတ္တား (ပစ္စယုပ္ပန်)
	အကု	အကု	ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်, ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စေ ၁၄၊ စိတ်, ပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ		ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်, ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်၌ရှိ သော မောဟ (ပါဠိသွားအတိုင်းပင်)
နဟေတု ဒွေ၊	ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိ ▪ အဟိတ်စိတ် ၁၈၊ ဆန္ဒကြဉ် အည သမာန်း စေ၁၂ စိက်, စိတ် နာ-န္ဓာ	ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော	အဟိတ်စိတ် ၁၈--စိတ် စိတ် နာ-န္ဓာ ထိုနာ-န္ဓာသည် ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်
			ပဋိ ▪ အဟိတ်ပဋိ၂ ဆန္ဒ,ပီ,ဝီကြဉ် အည-၁၀၊ စိတ်စိတ်၊ စိတ်ပေါင်းနာ-ဟဒယဝတ္ထု		(အဟိတ်ပဋိ၂ --- စိတ် စိတ်,) စိတ်ပေါင်းနာ-န္ဓာ-ကဋတ္တာရုပ် (၁၂၂)
			ရုပ် ▪ ပဉ္စ-ခါ ဒွေပဉ္စ ၁၀၊ ကြဉ် အဟိတ်ဝိပါက် အဟိတ်ကြိနာ-န္ဓာတို့သည် ယထာရဟပြုအပ် သော အဟိတ်စိတ္တဇမဟာဘုတ်၊ အဟိတ်ပဋိသံ ကံ-ဘုတ်၊ ဗာဟိရမဟာဘုတ်(ပ)ပဝတ္တိကံ-ဘုတ်	။	ဘုတ်နှင့်တကွသော -အဟိတ်စိတ္တဇ ဥပါဒါ၊ အဟိတ်ပဋိသံ-ဥပါဒါ၊ ဗာ၊ အာ၊ ဥ၊ အသညက်-၊ ပဝတ္တိကံ-ဒါရုပ်။
နာရမ္မဏာဒိပဋ္ဌ(၂၂၄)	ကု	ဗျာ	ပဉ္စ-ခါ ကု၂၁၊ စေ ၃၈၊ စိတ်ပေါင်းနာ-န္ဓာ	။	စိတ္တဇရုပ် (အကု-ဗျာ နည်းတူကောက်)
	ဗျာ	ဗျာ	(ကျန်-ကုဗျာ-ဗျာ၊ အကုဗျာ-ဗျာ တို့အနုလုံသဟ		ဇာတအတိုင်းပါဠိထုတ်ကောက်ပါ)
			ပဝတ္တိ▪ပဉ္စ-ခါ. အရူပဝိ၄၊ ဒွေပဉ္စ ၁၀,ရဟန္တာတို့ စုတိကြဉ်ဝိ၂၂၊ကြိ၂၀၊ စေ ၃၈-စိတ်ပေါင်းနာ-န္ဓာ	။	ရုပ်▪(လုံသဟအတိုင်းကောက်) စိတ္တဇရုပ်၊
			(ရုပ်သက်သက်ကတ္တားနေ၍ဘုံသင်္ဂြိုဟ်ကာ		ရုပ်ကိုမဖြစ်စေသောစိတ်ကိုကြဉ်ရသည်)
			ပဋိ ▪ ပဉ္စဝေါ-ပဋိ ၁၅၊ စေ ၃၅၊ စိင်ပေါင်း	။	ကဋတ္တာရုပ်
နာဓိပတိ န၀၊ (ကောက်-၂၂၇)	ကု	ကု	ဝိ -ရ-ခါ မဟာကု ၈၊ ကေန်ရသော ဂုတ်ကု၉ မဂ် ၄၊ စေ ၃၈၊ အစိတ်အပေါင်း နာ-န္ဓာ မရ-အခါ မဟာကု ၈၊ စေ ၃၈၊ စိတ်စိတ်-နာ-န္ဓာ	။ ။	 အဓိပတိတရားကိုယ် မဟာကု ၈၊ စေ ၃၈၊ စိတ်စိတ် နာ-န္ဓာ
			(နာမ်သက်သက်ကတ္တားနေရာတို့၌သာဓိဇော၅၂		ရှိဓိ, တရားကိုယ်များကိုပါဆိုင်ရာကောက်
	ကု	ဗျာ	ပဉ္စ-ဘုံ၌ ဓိ-ကို မရ-ခါ မဟာကု ၈ စေ ၃၈၊ စိတ်ပေါင်း နာ-န္ဓာ	။	နိရာဓိပတိစိတ္တဇရုပ် (ကတ္တားရုပ်သက်သက်ဖြစ်၍ထိုသို့ကောက်)
	ကု	ကုဗျာ	ပဉ္စ-ဘုံ၌ ဓိ-ကို မရ-ခါ မဟာကု ၈ စေ ၃၈ စိတ်စိတ် နာ-န္ဓာ	။	မဟာကု ၈၊ စေ ၃၈၊ စိတ်စိတ် နာ-န္ဓာ၊ ထိုနာ-န္ဓာ ပြုအပ်သောနိရာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်
	အကု	အကု	ဓိ-ရ-ခါ လော၈၊ ဒေါ၂ ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်စေ ၂၆ စိတ်ပေါင်း နာ-န္ဓာ မရခါ အကု ၁၂ စေ ၂၇၊ စိတ်စိတ် နာ-န္ဓာ (ကျန်အကု-ဗျာ၊ ကုကို နည်းမှီကောက်ပါ)	။ ။	အဓိပတိတရားကိုယ် ---- စိတ်စိတ် နာ-န္ဓာ ---
	ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိ ▪ ဓိ-ရ-ခါ မဟာကြိ၈၊ ကေန်ရသော ဂုတ်ကြိ ၉၊ ဖိုလ် ၄၊ စေ ၃၈၊ စိတ်ပေါင်းနာ-န္ဓာ မရ-ခါ -အဟိတ်ကြိ၊ မဟာကြိ၊ ကိဝိ၃၂ စေ၃၅ စိတ်စိတ် နာ-န္ဓာ	။ ။	အဓိပတိတရားကိုယ်။ ----- နာမက္ခန္ဓာ၊ ထိုနာ-န္ဓာ --- ပြုအပ်သောနိရာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်

http://www.dhammadownload.com

	ပဒ	ဝသာဒန	တံ (ပစ္စည်း)		ကတ္တား (ပစ္စယုပ္ပန်)
နာဓိပတိနဝ၊ (၂၂၈)			ပဋိ ॰ ပဋိကို လုံသဟဇာတအတိုင်းဆို။		
	ဗျာ	ဗျာ	ရုပ် ॰ ပဥ္စ-ခါ အရူပဝိ-၄ခု၊ ဒွေပဥ္စဝိ၁၀၊ ရဟန္တာတို့စုတိကြည်သောနိရာဓိပတိကု,အကု,ဝိ, ကြိယာနာမက္ခန္ဓာတို့သည်ယထာ-ပြုအပ်-ပဥ္စ-ဝေါပဋိသံက်-ဘုတ်၊ဗာ၊အာ၊ဥ၊ည၊ပဝတ္တိကံဘုတ်	ကိစ္စရှိဖြစ်သော ॥	ဘုတ်နှင့်တကွသော နိရာဓိပတိစိတ္တဇဥပါဒါ၊ ပဋိသံ-ကမ္မဇဥပါဒါ၊ ဗာ-ဒါ၊ အာ-ဒါ၊ ဥ-ဒါ၊ ပဝတ္တိကမ္မဇဥပါဒါရုပ်-ရ၏။ (၂၂၈)
	ကုဗျာ	ဗျာ	ပဥ္စ-ဘုံ၌ ဓိကို-မရ-ခါ ကု၂၁၊ စေ၃၈၊ စိတ်ပေါင်းနာ-န္ဓာ, မဟာဘုတ်ကို	॥	နိရာဓိပတိစိတ္တဇရုပ် (အကုဗျာ-ဗျာတူပြီ)
နအညမညပစ္စ	ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိ ॰ နာရမ္မဏအတိုင်းကောက် ပဋိ ॰ ပဥ္စဝေါပဋိ ၁၅၊ စေ ၃၅၊ စိတ်ပေါင်းနာ-န္ဓာ	॥	ဟဒယဝတ္ထုမှတပါး ကဋတ္တာရုပ်--ရ၏။
			ရုပ် ॰ လုံသဟဇာတအတိုင်းတွင်ကတ္တားဘက်၌		"ဘုတ်နှင့်တကွသော" ဟူသောစကားချန်
			(ကျန်-နာရမ္မဏအတိုင်းကောက်ပါ)		ဥပါဒါရုပ်များသာကောက်ပါ။
နပုရေဇာတ သတ္တ၊ (ကောက်-၂၃၀)	ကု	ကု	အရူပဘုံ၌- မဟာကု၈၊ အရူပကု၄ ထက်မဂ် ၃၊ စေ၃၆၊ စိတ်စိတ် နာ-န္ဓာ	॥	--- အစိတ်စိတ် နာ-န္ဓာ၊
			(ကု-ဗျာ။ အကု-ဗျာ။ ကုဗျာ-ဗျာ။ အကုဗျာ-ဗျာ		နာရမ္မဏနှင့်တူပြီ)
	အကု	အကု	အရူ-ဘုံ၌လော၈၊မော၂ စေ၂၃ စိတ်စိတ် နာ-န္ဓာကို	॥	---အစိတ်စိတ် နာ-န္ဓာ၊
	ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိ ॰ အရူပဝိ၄၊ အရူပဘုံ၌-ခါ မနောဒွါ-ရှန်း မဟာကြိ၈၊ အရူပကြိ၄၊ ဖိုလ်၄၊ စေ၃၆ အစိတ်စိတ် နာ-န္ဓာ	॥	(ပဋိသန္ဓေ၊ ရုပ်သက်၂ သဟဇာတအတိုင်း) -- အစိတ်စိတ် နာ-န္ဓာ၊
			ပဥ္စ-ခါ အရူပဝိ-၄ ဒွေပဥ္စ-၁၀၊ ရဟန္တာတို့ စုတိကြည်သောဝိ၂၂ ကြိ၂၀၊ စေ၃၈ စိတ်ပေါင်း	॥	စိတ္တဇရုပ်
နာသေဝန-နဝ(ကောက်၂၃၁)	ကု	ကု	မဟာကုပ-ဇော၊ စေ၃၈၊ စိတ်စိတ် နာ-န္ဓာ	॥	--- အစိတ်စိတ် နာ-န္ဓာ၊
	ကု	ဗျာ	(လုံသဟဇာတနှင့် နာရမ္မဏနှင့်တူပြီ)		(အကပဒ ၃-ချက်၊ ကုပဒနှင့်တူပြီ)
	ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိ ॰ ဟသိ, မဟာကြိပဇော, ရှန်းဒွေး ဝိ၃၆, စေ၃၈, စိတ်စိတ် နာ-န္ဓာ	॥	--- အစိတ်စိတ် နာ-န္ဓာ၊ ထိုနာမက္ခန္ဓာသည်ပြုအပ်-စိတ္တဇရုပ်၊
			ပဥ္စ-ခါ ဟသိ, မဟာကြိဒုတိယာဒိဇော ဂုတ်ကြိ၉၊ စေ၃၅၊ စိတ်ပေါင်း နာ-န္ဓာ	॥	စိတ္တဇရုပ်၊ ပစ္စာဇာတကို လုံသဟဇာတ အတိုင်းထုတ်ကောက်ပါ။
			(ပဋိသန္ဓေ - ရုပ်သက်သက်သဟဇာတ		အတိုင်း၊ နောက် ၂-ပဒ-နာရမ္မဏအတိုင်း)
နကမ္မ တိဏ်	ကု	ကု	ကု၂၁၊ စေတနာကြဉ် စေ ၃၇၊ စိတ်ပေါင်းနာ-န္ဓာ	॥	ကုသိုလ်စေတနာ (ကောက်-၂၃၁)
	အကု	အကု	အကု ၁၂ ॥ စေ ၂၆ ॥ ॥	॥	အကုသိုလ်စေတနာ
	ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိ ॰ ကြိ၂၀၊ စေကြဉ်စေ ၃၄ ॥ ॥	॥	ကြိယာစေတနာ
			ရုပ် ॰ ဗာဟိရမဟာဘုတ်, အာ, ဥ-ဘုတ်	॥	ဘုတ်နှင့်တကွသောဗာ-ဥပါဒါ, အာ-ဥ-ဒါ
နဝိပါက			ကုပဒ-၃-ချက်၊ အကုပဒ-ဥ-ချက်၊ အနုလုံသဟဇာတအတိုင်းကောက်		ကုဗျာ-ဗျာ၊ အကုဗျာ-ဗျာ တို့ကို (လုံ၌ဟော၍ နိက်၌ဝိပါက်နှင့်ပဋိသန္ဓေမရ)

http://www.dhammadownload.com

န-ဝိပါက ၂၃	ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိ ▪ ကြိ ၂၀-စေ၃၅၊ စိတ်စိတ် နာ-န္တာ ရုပ် ▪ ပဋ္ဋ-ခါ ကု,အကု, ကြိ နာ-န္တာတို့သည် ယထာရဟပြုအပ်သော စိတ္တဇမဟာဘုတ် ဗာ, အာ, ဥ, ည - ပဝတ္တိကမ္မဇမဟာဘုတ်	။ ။	-စိတ်စိတ် နာ-န္တာ၊ ကြိပြု-သောစိ-ရုပ် ဘုတ်နှင့်တကွသော စိတ္တဇဥပါဒါ ဗာ, အာ, ဥ, ည, ပဝတ္တိကမ္မဇ ဥပါဒါရုပ်
န-အာဟာရ	ဗျာ	ဗျာ	ရုပ် ▪ ဗာဟိရမဟာဘုတ်, ဥ, ည, ပဝတ္တိကမ္မဇမဟာဘုတ် (ဤ န အာဟာရ၌-သင်္ချာ-ဇော်)	။	ဘုတ်နှင့်တကွသောဗာဟိရဥပါဒါ, ဥ, ည, ပဝတ္တိ - ဥပါဒါ။ (သုဒ္ဓသင်္ချာနှင့်ယှဉ်ကြည့်ပါ)
န-ဣန္ဒြိယ ၁	ဗျာ	ဗျာ	ရုပ် ▪ ဗာဟိရမဟာဘုတ်, အာ, ဥ, မဟာဘုတ် အသညဲ-ဘုတ်, ပဝတ္တိကမ္မဇ-ဘုတ်	။ ။	ဘုတ်နှင့်တကွသောဗာဟိရဥပါဒါ, အာ, ဥပါဒါရုပ်။ ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ။
န-ဈာန (၂၃)	ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိ ▪ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်၁၀၊ သဗ္ဗစိတ္တစေ ၇-ခု၊ စိတ်စိတ် နာ-န္တာ ရုပ် ▪ ဗာဟိရမဟာဘုတ်, အာ, ဥ, ည, ပဝတ္တိကမ္မဇမဟာဘုတ်	။ ။	-- စိတ်စိတ် နာ-န္တာ ဘုတ်နှင့်တကွသော ဗာဟိရဥပါဒါ, အာ, ဥ, ည-ပဝတ္တိ-ဒါ
	ဗျာ	ဗျာ	နဟေတု-အတိုင်း န မဂ္ဂ ကိုကောက်။(သမ္ပယုတ်		၅-ချက်လုံး နာရမ္မဏအတိုင်းကောက်ပါ)
န-ဝိပ္ပယုတ္တ - ၂၄			ကု-ကု။ အကု-အကု ▪ နပုရေဇာတအတိုင်း		ကောက်ပါ။ (သင်္ချာ တီကာ)
	ဗျာ	ဗျာ	ပဝတ္တိ ▪ အရူပဝိ ၄၊ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာ-န္တာ အရူပဘုံ၌-ခါ မနောဒွါ-မဟာကြိ ၈၊ အရူ-ကြိ ၄၊ ဖိုလ်၄၊ စေ ၃၆၊ စိတ်စိတ်နာ ရုပ်သက်သက်-ဗာဟိရ-စသည်ဆိုပါ	 ။	 -- စိတ်စိတ် နာ-န္တာ သုဒ္ဓသင်္ချာအတိုင်း။

ပစ္စနိက် – အနက်ပေးပုံ

နဟေတုပစ္စယာ - ဟေတုပစ္စယံ ဝိနာ အညေန ပစ္စယေန၊ ဟေတုပစ္စည်းကိုကြဉ်၍ တပါးသောပစ္စည်းကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတော၊ ဝိစိကိစ္ဆာနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေ၊ တို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတော၊ ဝိစိနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဥဒ္ဓ-တော၊ ဖြစ်သော။ မောဟော၊သည်။**နဟေတုပစ္စယာ-ဌပေတွာဟေတုပစ္စယံအညေဟိ အတ္တနော အနုရူပပစ္စယေဟိ၊** ဟေတုပစ္စည်းကိုထား၍ဟေတုပစ္စည်းမှတပါးကုန်သော မိမိအားလျောက်ပတ်သော ပစ္စည်းတို့ကြောင့်။ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။

မှတ်ချက်။ ဤပစ္စနိက်ရှိ န ဟေတုစသည်၌ န,သည် **အညဲ**-အနက်ကိုဟော၏။ ထို့ကြောင့် **နဟေတု** ၌ ဟေတုပစ္စည်းမှတပါး ကျန် ၂၃-ပစ္စည်းကိုယူရမည်။(ဟိတ်ပါဠ်ကောက်နည်း ၈၄-၌ရှုပါ) (ကောက် ၂၃၆)

ဆဝါရ ဝိဘင်္ဂပစ္စနိက် ဟိတ်ပါဠ်ကောက်ပုံ

အနုလုံဟိတ်ပါဠ်ကောက်များမှာ မိမိတို့၏ဆိုင်ရာဆိုင်ရာသတ္တိကိုသာ ကောက်ခဲ့၏။ ဤပစ္စနိက်၌ကား **"နဟေတုပစ္စယာ"** ဟုဆိုသဖြင့် ဟေတုသတ္တိမှတပါးသော အာရမ္မဏအစရှိသော (၂၂) ပစ္စည်းတို့၏သတ္တိကို ရသင့်သလိုကောက်ရမည်။

မှတ်ချက် ▪ ပဋိစ္စစသော ရှေ့၄-ဝါရကို **'စတုဝါရ'**၊ နောက် သံ သမ်၂-ဝါရကို **'ဒွေဝါရ'** ဟုခေါ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

ပစ္စနိက် ဟိတ်ပါဠိကောက်နည်း

၁။ (၂၃)ပစ္စည်းအားဖြင့် ကောက်နည်း
၂။ မျိုးအားဖြင့်ကောက်နည်း ဟူ၍ (၂)နည်းရှိ၏။

<u>သဘောမှာကား</u>။ ။ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား ကျေးဇူးပြုနိုင်သမျှသောပစ္စည်းတို့၏သတ္တိကို သုဒ္ဓသင်္ချာ ကြည့်၍ ကောက်ရမည်။ သုဒ္ဓသင်္ချာကိုကြေညက်ခြင်း, ပဉှာဝါရက ကတ္တားကောက်ထားခြင်း၊ ကြံဆခြင်းရှိပါမှ ဆဝါရက အနုလုံဟိတ်ပါဠိ ကောက်များသဘောကိုမိနိုင်မည်။

ယခုမှတ်ချက်များကိုဖတ်၍ အောက်နှာ ၂၂၀-မှစ၍ ကြည့်ရှုလေ့လာပါ။

(ကောက်ပုံ) "နဟေတုပစ္စယာ"ဟူသော ဟိတ်ပါဠိ၏အရကား - ဟေတုပစ္စည်းကိုထား၍ တပါးသောပစ္စည်းတို့၏ ယထာရဟသတ္တိရ၏။ တနည်းကား . စသည်။ (ဤသို့ နသဒ္ဒါအညအနက်ဟော၍ န,မြစ်သော ဟိတ်မှတပါး ကျန်ပစ္စည်းများကို (ပထမနည်း)ကောက်ပါ။ ဒုတိယနည်းကို မျိုးအားဖြင့်ကောက်ပါလေ။

ဆဝါရ နှင့် ပဉှာဝါရ ဟောပုံနည်းပြ

ပဋိစ္စ ။ ။ ကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ ကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။
ကုသလံ ဧကံ ခန္ဓံ ပဋိစ္စ တယောခန္ဓာ၊ တယော ခန္ဓေပဋိစ္စ ဧကောခန္ဓော၊
ဒွေ ခန္ဓေ <u>ပဋိစ္စ</u> ဒွေခန္ဓာ။

သဟဇာတ။ ။ ကုသလံ ဓမ္မံ (<u>သဟဇာတော</u>) ကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။
ကုသလံ ဧကံ ခန္ဓံ (<u>သဟဇာတာ</u>) တယောခန္ဓာ၊ တယော ခန္ဓေ (သဟဇာတော)
ဧကော ခန္ဓော၊ ဒွေ ခန္ဓေ (<u>သဟဇာတာ</u>) ဒွေ ခန္ဓာ။

ပစ္စယ ။ ။ ကုသလံ ဓမ္မံ (<u>ပစ္စယာ</u>) ကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။
ကုသလံ ဧကံ ခန္ဓံ (<u>ပစ္စယာ</u>) တယောခန္ဓာ၊ တယော ခန္ဓေ (ပစ္စယာ)
ဧကော ခန္ဓော၊ ဒွေ ခန္ဓေ (<u>ပစ္စယာ</u>) ဒွေ ခန္ဓာ။

နိဿယ ။ ။ ကုသလံ ဓမ္မံ (<u>နိဿာယ</u>) ကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။
ကုသလံ ဧကံ ခန္ဓံ (<u>နိဿာယ</u>) တယောခန္ဓာ၊ တယော ခန္ဓေ (နိဿာယ)
ဧကော ခန္ဓော၊ ဒွေ ခန္ဓေ (<u>နိဿာ</u>ယ) ဒွေ ခန္ဓာ။

သံသဋ္ဌ ။ ။ ကုသလံ ဓမ္မံ (<u>သံသဋ္ဌော</u>) ကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။
ကုသလံ ဧကံ ခန္ဓံ (<u>သံသဋ္ဌာ</u>) တယောခန္ဓာ၊ တယော ခန္ဓေ (သံသဋ္ဌော)
ဧကော ခန္ဓော၊ ဒွေ ခန္ဓေ (<u>သံသဋ္ဌာ</u>) ဒွေ ခန္ဓာ။

သမ္ပယုတ္တ။ ။ ကုသလံ ဓမ္မံ (<u>သမ္ပယုတ္တော</u>) ကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။
ကုသလံ ဧကံ ခန္ဓံ (<u>သမ္ပယုတ္တာ</u>) တယောခန္ဓာ၊ တယော ခန္ဓေ (သမ္ပယုတ္တော)
ဧကော ခန္ဓော၊ ဒွေ ခန္ဓေ (<u>သမ္ပယုတ္တာ</u>) ဒွေ ခန္ဓာ။

ပဉှာဝါရ။ ကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿ ဓမ္မဿ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော။ (ဝိဘ)
ကုသလာ ဟေတူ သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော။ (အနုဝါဒ)
(ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဝါရအလိုက်ဟောပုံကို သတိပြုပါ၊ ပဉှာဝါရ ဟောပုံကိုလည်းသတိပြု)

http://www.dhammadownload.com

ပစ္စယဝါရ ပစ္စနိက် ကတ္တားကောက် (ကောက်-၂၈၃)

(အကု-အကု ၌ ပဋိစ္စအတိုင်းဟောပြီးကောက်၍၊ ဝတ္ထုကံနေရာ၌လည်း(ပါဠိ ၈၆ ဇယား)ပါအတိုင်းဟော၍ နာ၈၇အတိုင်း စက္ခုဝတ္ထု စသည့် ဝတ္ထုရုပ်များကို ကောက်ရန်ဖြစ်သည်။ (နမူနာကောက်ပြပါမည်)

ပစ္စယဝါရ ပစ္စနိက် ဝိဘင်္ဂဝါရ ကတ္တားအကောက် ဇယား (ကောက် ၂၈၃)

ပဒ	ဝသာန	ကံ = (ပစ္စည်း)		ကတ္တား = ပစ္စယုပ္ပန်
ဝတ္ထု ဗျာ	ကံ ဗျာ	ပုရေနိ = မဇ္ဈိမာယုကဖြစ်၍ အတိတဘဝင်နှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်သော စက္ခုဝတ္ထု(-)	ဝိုင်း(၁)နှံ-ပစ္စည်းဖြစ်ကြသော	စက္ခုဝိ-ဒွေ၊ သင်္ဂစိတ္တ - စေ-၇ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ၊(ကာ-ဝိ ၂)
		ပုရေနိ = ပဋိသန္ဓေ. အစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု၊ ရဏာသန္နအခါစုတိစိတ်မှပြန်ရေသော် ၁၇-ချက်--အတူပါဒ် - ဟဒယဝတ္ထု		ပဥ္စ-ဓါ အရူပ ၄ခု၊ (ဒွေပဉ္စဝိ - ၁၀ကြဉ် ပဥ္စဝေါ-ဘုံ ဓါ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်၁၀ကြဉ် သော ပဍ္စမဘဝင်အစရှိသော အဟိတ် ဝိပါက်၊ အဟိတ်ကြိယာ၊ ဆန္ဒကြဉ် အည-၁၂ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ
ဗျာ	အကု	ပုရေနိ = ဝုဋ္ဌော, မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်အတူ --ဟဒယဝတ္ထု၊ မရဏာသန္နအခါ -- ဟဒယဝတ္ထု	။	ဝိစိကိစ္ဆာ-ဂုတ်၊ ဥဒ္ဓစ္စ-ဂုတ်၌ရှိသော မောဟ။
ဗျာ	အကုဗျာ	သ နိ = ဝိစိကိစ္ဆာ-ဂုတ်၊ ဥဒ္ဓစ္စ-ဂုတ်၊ စေ-၁၄၊ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ ကို (သ)။		ဝိစိကိစ္ဆာ-ဂုတ်၊ ဥဒ္ဓစ္စ-ဂုတ်၌ရှိသော မောဟ။
		ပုရေနိ = ဝုဋ္ဌော, မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ ပ။ ဟဒယဝတ္ထု မရဏာသန္နအခါ -- ဟဒယဝတ္ထု	။	(ကျန်အကောက်များကိုနည်းယူကာ ကောက်ပါလေ)(ကောက်-နာမိ-၂၈၄)

<u>ပစ္စယဝါရ ပါဠိထုတ်နည်းအညွှန်း</u> -- 'သင်္ချာ သတ္တရသ'

ဤပစ္စယနှင့်နိဿယ ၂-ဝါဒအတွက် ပဉှာဝါရက နိဿယပစ္စည်းကိုဟောကြောင်းဖော်ပြခဲ့ပြီ။ ထိုနိဿယသည် သဟနိ၊ ပုရေနိ၊ သဟပုရေမိဿကနိ-ဟူ၍ ၃-မျိုးကိုဟော၍ ဤဝါရအတွက် သဟနိဆိုင်ရာ သင်္ချာ ၉-ချက်လုံး၌ပဋိစ္စအတိုင်းဟောပါ။ ပုရေနိဆိုင်ရာ ပဉှာဝါရ'ဝတ်ပုသုဒ္ဓသင်္ချာ' **"ဆဝတ္ထု ပစ္စည်းတရား"** များ၏ ကျေးဇူးပြုသောတရားများမှာ ဤဆဝါရ သုဒ္ဓသင်္ချာဖြစ်၍ (သဟပုရေမိဿကပါပေါင်းလျှင်)သင်္ချာ **"သတ္တရသ"** ဖြစ်လာရသည်။

<u>ပဒ-ပဒါဝသာနယူပုံသတိပြု၊</u> ဤဆဝါရသုဒ္ဓသင်္ချာတွင် ပဉှာဝါရပစ္စည်းတရားက ကျေးဇူးပြုသော တရားများ မည်မျှပါဝင်သည်ကို သတိပြုမှသာ ပဒ-ပဒါဝသာနယူပုံကိုသဘောကျမည်။

တစ်ဘက်ပါ ဇယားမှာ ပုရေနိ၊ သဟပုနိ ၂-မျိုးအတွက် **"ဝတ္ထုကံ"**ဆိုင်ရာအတွက်သာ ဖော်ပြထားသည်။

ဒွေပဉ္စဝိညာဉ် ၁၀-ရမှသာ **"စက္ခာယတနံ ပစ္စယာ စက္ခုဝိညာဏံ"** စသည်ကိုဆိုပါ။ သုဒ္ဓသင်္ချာတွင် ဒွေပဉ္စ ၁၀-မပါသော (ဟေ, ဓိ, အာသေ, ဈာန, မဂ္ဂ)ပစ္စည်းများ၌ ပဋိ-သံ-ကံရုပ်သာရ၍ ဟဒယဝတ္ထု ကိုသာ ဟောရကား **"ဝတ္ထုံ ပစ္စယာ ဝိပါကာဗျာကတာ ကြိယာ ဗျာကတာခန္ဓာ"** စကားရပ်မှစ၍ဆိုပါ။ (သုဒ္ဓသင်္ချာ၌ပါမှသာ ဆိုင်ရာ-ဝိ-ကြိ-စသည်တို့ဟောပါ)

နာမ်သက်သက်သာဟောသောပစ္စည်းများ၌ ပစ္စယုပ္ပန်ကတ္တားဘက်၌ ရုပ်ပါသောပဒများမရပါ။

http://www.dhammadownload.com

ပစ္စယဝါရ အနုလုံထူးရာ ပါဠိတော်။ (ဗျာ-ဗျာ ၌ရုပ်သက်သက်ပြီးမှဆက်ဟောပါ) (ပါဠိ-၆၉)

	ပဒ	ဝသာန	ဝတ္ထု ◦ ကံ ◦ (ပစ္စည်း)	ပစ္စယာ	ကတ္တား (ပစ္စယုပ္ပန်)
၇	ဗျာ	ဗျာ	စက္ခာယတနံ ။ ပ ။ ကာယာယတနံ	။	စက္ခုဝိညာဏံ ။ပ။ ကာယဝိညာဏံ
			(ဟေတု-စသည်) ဝတ္ထုံ	။	ဝိပါကာဗျာကတာ ကြိ-ဗျာကတာခန္ဓာ
၈	။ ✓	ကု	။	။	ကုသလာ ခန္ဓာ
၉	။ ✓	အကု	။	။	အကုသလာ ခန္ဓာ
၁၀	။	ကုဗျာ	။ / မဟာဘူတေ	။	ကုသလာခန္ဓာ/စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ
၁၁	။	အကုဗျာ	။/ ။	။	အကုသလာခန္ဓာ/စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ
၁၂	ကုဗျာ ✓	ကု	ကုသလံ ၁ ၃ ၂ စ ဝတ္ထုံစ	။	၃ ၁ ၂
၁၃	။	ဗျာ	ကုသလေ ခန္ဓေစ မဟာဘူတေစ	။	စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ
၁၄	။	ကုဗျာ	ကုသလံ ၁ ၃ ၂ စ ဝတ္ထုံ စ	။	၃ ၁ ၂
			ကုသလေ ခန္ဓေစ မဟာဘူတေစ	။	စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ
၁၅	အကုဗျာ ✓	အကု	အကုသလံ ၁ ၃ ၂ စ ဝတ္ထုံ စ	။	၃ ၁ ၂
၁၆	။	ဗျာ	အကုသလေ ခန္ဓေစ မဟာဘူတေ စ	။	စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ
၁၇	။	အကုဗျာ	အကုသလံ ၁ ၃ ၂ စ ဝတ္ထုံ စ	။	၃ ၁ ၂
			အကုသလေ ခန္ဓေစ မဟာဘူတေ စ	။	စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ

ဟေတု-ဗျာ-ဗျာ ◦ ရုပ်သက်သက်အဆုံး၌ - ဝတ္ထုံ ပစ္စယာ ဝိပါကာဗျာကတာ ကြိယာဗျာကတာ ခန္ဓာ။

မှတ်ချက်။ ဤပစ္စယဝါရ ဝိဘင်အသွားများ ပဋိစ္စအသွားအတိုင်း၌ (ပစ္စယာ)ဟု ဝါရသို့လိုက်၍ ထုတ်ရသည်။ (ကု-ပဒ ၃-ချက်၊ အကုပဒ ၃-ချက်ကို ပဋိစ္စအတိုင်းဟော)။ ကျန်သင်္ချာများကို ဤဇယားရှိ အညွှန်းအတိုင်းဆက်ဟောပါ။ ဤမျှလောက်ဆိုလျှင် ဆဝါရ အနုလုံ ပစ္စနိက်ဝိဘင်းဟောနည်းများ သိလောက်ပြီ။

<u>အရကောက်</u> ပုရေဇနိအတွက် "ပုရေဇာတ နိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော" ဟုဆိုပါ။ ✓ အရကောက်ရန်ပြ

သဟဇနိအတွက် "သဟဇာတ နိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော" ဟုဆိုပါ။

လာမည့်စာမျက်နှာများ၌ ပါဠိဇယားနှင့်အရကောက်ဇယားတို့ဖော်ပြချက်ကို ယှဉ်ကြည့်ပါ။

နမူနာအကောက်များ ---

ကု-ကု ကုသလောဓမ္မော - ဟူသော ကတ္တားပုဒ်၏အရကား ကု ၂၁၊ စေ ၃၈၊ အစိတ်အစိတ်နာမက္ခန္ဓာကို "သဟဇာတနိဿယပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော" ကု ၂၁၊ စေ ၃၈၊ အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ (ကောက်-၂၆၄)

ကု-ဗျာ ကတ္တားကား - ပဠ-ခါ ကု ၂၁၊ စေ ၃၈ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာကို "သဟဇာတနိဿယ ပစ္စည်းပြု၍ဖြစ်သော" စိတ္တဇရုပ်ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။

အမှာ ပဋိစ္စဝါရနှင့်တူသော ပဒ, ပဒဝသာနများ၌ အထက်ပါညွှန်ကြားချက်များနှင့် ဆဝါရအစ ကတ္တား ကောက်ဇယားအောက်တွင် ဝါရအလိုက်ဆိုရိုးများကို သိရှိရန်ဖြစ်သည်။

ဟိတ်ပါဠိ ◦ ဤပစ္စယဝါရဟိတ်ပါဠိအရမှာလည်း ပဋိစ္စဝါရအတိုင်းပင်ဖြစ်သည်။ (ကောက်-၂၆၄)

**ဤပစ္စယဝါရ+နိဿယဝါရ၂-ဝါရကား <u>သဟဇနိ, ပုရေဇနိ</u> နှစ်ပါးရကောင်းသည်ကိုရည်၍ဟောတော်မူသည်။

http://www.dhammadownload.com

ပစ္စယဝါရ အနုလုံ ဝိဘင်္ဂဝါရ ကတ္တားအကောက် ယေား (ကောက်–၂၆၃)

ပဒ	ဝသာန	ကံ - (ပစ္စည်း)		ကတ္တား - ပစ္စယုပ္ပန်
ဗျာ	ဗျာ	ပုရေနိ - မဗ္ဗိမာယုကဖြစ်၍ အတိတဘဝင်နှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်သော စက္ခုဝတ္ထု (မရဏာသန္နအခါ) (ပ) ကာယဝတ္ထု ပုရေနိ - ပဋိသန္ဓေ. အစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု၊ နိရောဓ-မှထသောအခါ နာ-ဖိုလ်, ရ-ဖိုလ် အားတပ်သော ရှေ့စိတ္တက္ခဏတချက်ခန့် ကာလ၌ဖြစ်သော ဟဒယဝတ္ထု (ကတ္တား၌ နာဖိုလ်၊ ရ-ဖိုလ်ပါမှဆို) မရဏာသန္နအခါစုတိစိတ်မှပြန်ရေသော် ၁၇-ချက်--အတူပါဒ် - ဟဒယဝတ္ထု	(ဥ-) (ဉ-) နိဿယပစ္စည်းကြောင့်ဖြစ်သော	စက္ခုဝိ-ဒွေ၊ သဝ္ဝစိတ္တ - ဓေ-၇ အစိတ်အပေါင်းနာမက္ခန္ဓာ၊ (ပ) ကာယဝိ - ဒွေ။ ပဉ္စ-ဒါ အရူပ ၄ခု၊ (ဒွေပဉ္စဝိ - ၁၀ကြဉ် သော နောက်၂သော ဝိ၂၂၊ ကြိ-၂၀) စေ ၃၈အစိတ်အပေါင်းနာ-ခန္ဓာ၊ (လက်သည်းကွင်း၌သုဒ္ဓသချာမှီ၍ဆိုပါ) ဟေတု-၌ ပဉ္စ-ဒါ၊ အရူပ၄ကြဉ်သော သဟိတ်ဝိ၁၇၊ သဟိတ်ကြိ ၁၇၊ စေ ၃၈၊ စိတ်ပေါင်း နာ-ခန္ဓာ။
ဗျာ	ကု	ပုရေနိ - ဝုဋ္ဌော, မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းအစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့်အတူ --ဟဒယာဝတ္ထု၊ မရဏာသန္နအခါ -- ဟဒယဝတ္ထု၊	။	ပဉ္စ-ဒါ ကု ၂၁၊ စေ ၃၈၊ စိတ်ပေါင်း နာ-ခန္ဓာ (ဗျာ-အကုကို၊ ဗျာ-ကု မှီ၍ဆိုပါ)
ဗျာ	ကုဗျာ	ပုရေနိ - ဝုဋ္ဌော, မနောဒွါ--- ဟဒယာဝတ္ထု မရဏာသန္နအခါ -- ဟဒယာဝတ္ထု၊ သဟနိ - ထို နာ-ခန္ဓာသည် ပြုအပ်သောမဟာဘုတ်	။ သ	ကု ၂၁၊ စေ ၃၈၊ စိတ်ပေါင်း နာ-ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်
ကုဗျာ	ကု	သဟနိ - ပဉ္စ-ဒါကု ၂၁၊ စေ ၃၈၊ စိတ်စိတ် နာ-ခန္ဓာ ပုရေနိ - ဝု၊ မနောဒွါ -- ဟဒယဝတ္ထု၊ မရဏာသန္နအခါ -- ဟဒယဝတ္ထု၊	သ။ ပု	ကု ၂၁၊ စေ ၃၈၊ အစိတ် (အစိတ်) နာ-ခန္ဓာ
ကုဗျာ	ကုဗျာ	သဟနိ - ပဉ္စ-ဒါ၊ ကု ၂၁၊ စေ ၃၈၊ စိတ်စိတ်နာ-ခန္ဓာ ပုရေနိ - ဝု၊ မနောဒွါ -- ဟဒယဝတ္ထု၊ မရဏာသန္နအခါ -- ဟဒယဝတ္ထု၊ သဟနိ - ထိုနာမက္ခန္ဓာသည်ပြုအပ်သောမဟာဘုတ်	သ။ ပု သ	ကု ၂၁ - စေ ၃၈၊ စိတ်စိတ်နာ-ခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်

အထက်ပါဇယား၌ အောက် ၄-ချက်မှာ ကု-ပဒဖြစ်၍၊ ထိုနည်းတူ အကု-ပဒ ၄-ချက်ဟောပါ။ ဤ၈-ချက်မှာ ပဋိစ္စထက်ပိုသောသချာများဖြစ်သည်။ (၉ + ၈ - ၁၇-ချက် သည် ပစ္စယဝါရ အတွက်ဖြစ်သည်)

ခန္ဓာဝါရဖွဲ့ခြင်း

ခန္ဓာဝါရဟူသည် - ပစ္စည်းဘက်, ပစ္စယုပ္ပန်ဘက်တစ်လှည့်စီအလှည့်ကျခန္ဓာတို့ကို ရေတွက်ခြင်းကို "ခန္ဓာဝါရဖွဲ့သည်"ဟုဆိုသည်။ တစ်ဘက်ပါဇယား၌ ဧကက ၄-ဝါရတွင် ကော်ခန့်-ပစ္စည်းအရ-နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါး တစ်လှည့်စီထား၍ရေတွက်သည်။

ထို့အတူ တိက ၄-ဝါရ၊ ဒုက ၆-ဝါရတို့၌လည်း ပစ္စည်းဘက်၌ ၃-ပါးစီ၊ ၂-ပါးစီလှည့်ကာလှည့်ကာ ရေတွက်သည်။ (ဤဧကက, တိက, ဒုက၌ အစိတ်သာဖြစ်၏၊ စတုက္ကပါမှအပေါင်းဖြစ်သည်)

ဤခန္ဓာဝါရရေတွက်ခြင်းဖြင့် "အစိတ်-အပေါင်း" အတွက် ခွဲခြားပြီးတိကျစွာသိနိုင်သည်။

http://www.dhammadownload.com

ခန္ဓာဝါရ ပြဇယား

	ခန္ဓေ (နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါး)					စိတ္တသမုဋ္ဌာန် ရုပ်				ဝါရ အရေတွက်	
ဧကက ၄-ဝါရ	ဧကံ ခန္ဓံ	တယော ခန္ဓာ			ဧကက ၄-ဝါရ	ဧကံ မဟာဘူတံ	တယော မဟာဘူတာ				
	ဝေ	သဉ်	သင်	ဝိဉ်		ပ	အာ	တေ	ဝါ	၁၅	၁၄
	သဉ်	သင်	ဝိဉ်	ဝေ		အာ	တေ	ဝါ	ပ	၁၅	၁၄
	သင်	ဝိဉ်	ဝေ	သဉ်		တေ	ဝါ	ပ	အာ	၁၅	၁၄
	ဝိဉ်	ဝေ	သဉ်	သင်		ဝါ	ပ	အာ	တေ	၁၅	၁၄
တိက ၄-ဝါရ	တယော ခန္ဓေ			ဧကော ခန္ဓော	တိက ၄-ဝါရ	တယော မဟာဘူတေ			ဧကံ မဟာဘူတံ		
	ဝေ	သဉ်	သင်	ဝိဉ်		ပ	အာ	တေ	ဝါ	၁၅	၁၄
	သဉ်	သင်	ဝိဉ်	ဝေ		အာ	တေ	ဝါ	ပ	၁၅	၁၄
	သင်	ဝိဉ်	ဝေ	သဉ်		တေ	ဝါ	ပ	အာ	၁၅	၁၄
	ဝိဉ်	ဝေ	သဉ်	သင်		ဝါ	ပ	အာ	တေ	၁၅	၁၄
ဒုက ၆-ဝါရ	ဒွေ ခန္ဓေ		ဒွေ ခန္ဓာ		ဒုက ၆-ဝါရ	ဒွေ မဟာဘူတာ		ဒွေ မဟာဘူတာ			
	ဝေ	သဉ်	သင်	ဝိဉ်		ပ	အာ	တေ	ဝါ	၁၅	၁၄
	ဝေ	သင်	သဉ်	ဝိဉ်		ပ	တေ	အာ	ဝါ	၁၅	၁၄
	ဝေ	ဝိဉ်	သဉ်	သင်		ပ	ဝါ	အာ	တေ	၁၅	၁၄
	သဉ်	သင်	ဝေ	ဝိဉ်		အာ	တေ	ပ	ဝါ	၁၅	၁၄
	သဉ်	ဝိဉ်	ဝေ	သင်		အာ	ဝါ	ပ	တေ	၁၅	၁၄
	သင်	ဝိဉ်	ဝေ	သဉ်		တေ	ဝါ	ပ	အာ	၁၅	၁၄
စတုက္က	နာမ်ခန္ဓာ ၄ပါးလုံး အပေါင်း				စတုက္က	မဟာဘူတ် ၄ ပါးအပေါင်း					
	ဝေ	သဉ်	သင်	ဝိဉ်		ပ	အာ	တေ	ဝါ	၁၅	၁၄

ကု - ကု	၁၄
ကု - ဗျာ	၂၂၅
ကု - ကုဗျာ	၂၁၀
ရုပ် - ၁ခု	၁၅
အကုပဒနည်းတူ	

ခန္ဓာဝါရရေတွက်ရန်

ဆောင် ။ နာမ်နာမ်ဆယ့်လေး၊ နာမ်ရုပ်တွေး၊ ဒွေးဒွေးပဥ္စသာ။
နာမ်နှင့်နာမ်ရှု တွေ့ကြုံမှု၊ မှတ်ယူနှစ်ရာ့တစ်ဆယ်သာ။
ခန္ဓာဝတ္ထု၊ ရုပ်စုစု၊ မှတ်ရှုဆယ့်ငါးသာ။

ခန္ဓာဝါရအတွက် လေ့လာရန်မှာ (ကောက်နှာ ၆၅မှစ၍) သချာအလိုက်ဇယား, လင်္ကာ, အရကောက်များဖြင့် တွဲဖက်လေ့လာပါ။ ကု-ကု (အကု-အကု) စသောနာမ်နာမ် - ၁၄-၌ ဧကက ၄ဝါရ၊ တိက ၄-ဝါရ၊ ဒုက ၆-ဝါရ၊ ပေါင်း ၁၄-ဝါရ-ဤမျှသာရနေလျှင် နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးလုံးပစ္စည်းဘက်မရရှိသေး၍ (နာမ်ခန္ဓာအချင်းချင်း) အစိတ်အစိတ်မျှသာရသေးသည်။ နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးအပေါင်း (ပစ္စည်း)က ရုပ် (ပစ္စယုပ္ပန်)အား ကျေးဇူးပြုပါက (အစိတ်အပေါင်း)ဖြစ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

ဆဝါရ အနုလုံ ခန္ဓာဝါရပြ ဇယား

ပစ္စည်းအမည်	ကုပဒ - ၃			ဗျာပဒ-၁၅ (ဗျာ - ဗျာ)											ကုဗျာ ပဒ-၃		
(ကုပဒနှင့်အကုပဒ၊ ကုဗျာပဒနှင့်အကုဗျာပဒ တူပြီ)	ဥ / ဥ	ဝိ / ဥ	ဝိဥ / ဥ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ဥ / ဝိ	အဥ / =	ဝိဥ / =	အဝိဥ / =	ဥ / ဝိဥ	အဥ / =	ဝိဥ / =
ဟေတု၊ ဈာန၊ မဂ္ဂ	၁၄	၂၂၅	၂၁၀	၂၁၀	၂၁၀	၁၅	၁၅	၃၀		၁၅	၁၅	၁၅	၃၀	၃၀	၁၄	၂၂၅	၂၃၉
အာရမ္မဏာဒိ-၇	။			၁၄	၁၄		။		၇၅	။	။	။			။		
အဓိပတိ	။	။	။	၂၁၀				၁၅		။	။	။	။	။	။	။	။
သဟကြီး - ၄	။	။	။	။	၂၁၀	။	။	၁၀၅	။	။	။	။	။	။	။	။	။
အညမည	။			၁၄	၁၄	။	။	၉၈	။	။	။	။			။		
ပုရေဇာတ	။			။					။	။	။	။			။		
အာသေဝန	။			။						။	။	။			။		
ကမ္မ/ဣန္ဒြိယ	။	။	။	၂၁၀	၂၁၀	။	။	၆၀	။	။	။	။	။	။	။	။	။
ဝိပါက				။	။	။	။	၃၀	။	။							
အာဟာရ	။	။	။	။	။	။	။	၄၅	။	။	။	။	။	။	။	။	။
ဝိပ္ပယုတ္တ	။	။	။	။	။	။	။	၃၀	။	။	။	။	။	။	။	။	။

ခန္ဓာဝါရ ရေတွက်နည်းရှင်းပြချက်များ

နာမ်နာမ် ၁၄-အတွက် ဖော်ပြခဲ့ပြီ။ မဟာဘုတ်၌ ဧကက ၄-ဝါရ စသည်တို့ကိုလည်း နာမ်ခန္ဓာချင်း အတိုင်း ဇယားကြည့်၍ သိနိုင်လောက်ပြီ။

(ကု-ဗျာ) ၂၂၅-ဝါရ ရေတွက်ပုံ - ခန္ဓာဝါရပြဇယားနှင့် (ကောက်၆၇) တို့ယှဉ်ထားပြီးကြည့်ပါ။

"ပထဝီမဟာဘုတ်စိတ္တဇရုပ်"၌ ၁၅-ဝါရ။ အာ, တေ, ဝါ တို့၌လည်း ၁၅-ဝါရစီရှိ၍ -

ဧကက၌ ၆၀		ဝါရ (ဇယားနှင့်ယှဉ်ကြည့်)	
တိက၌	၆၀	ဝါရ	။
ဒုက၌	၉၀	ဝါရ	။
စတုက္က၌	၁၅	ဝါရ	။
ပေါင်း	၂၂၅	ဝါရဖြစ်သည်။	

(ဧကကရှိ) "ပထဝီမဟာဘုတ် စိတ္တဇရုပ်"၌ ၁၅-ဝါရဟူသော်ကား --- ဧကက ၄-ဝါရ၊ တိက-၄-ဝါရ၊ ဒုက-၆-ဝါရ၊ စတုက္က-၁-ဝါရ အားဖြင့် ၁၅-ဝါရ။ ထိုတွင် "ကုသလေ ခန္ဓေ ပဋိစ္စ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ" ၌ "ကုသလေ ခန္ဓေ"အရကို 'ဝေဒနာ' ယူ၍ "စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ" ၏အရကို 'ပထဝီမဟာဘုတ် စိတ္တဇရုပ်'ယူ၍ ၁-ဝါရ၊ ဤသို့ သဉ်, သင်, ဝိဉ်တို့ကို တလှည့်ယူ၍ (စိတ္တသမုဋ္ဌာနံရူပံ-၏အရကို ၁၅ကြိမ်လုံး - ပထဝီမဟာဘုတ်စိတ္တဇရုပ် ချည်းယူပါ။) ဤသို့ ဧကက-၄-ဝါရ၊ ဤကဲ့သို့တိက, ဒုကတို့၌လည်း နာမ်ဘက်က (ဇယားပါအတိုင်း) လှည့်ကာ ယူ၍ ရုပ်ဘက်က ပထဝီ-ဘုတ်စိတ္တဇရုပ်ကောက်ပါ။ စတုက္က၌-နာမ်ခန္ဓာ၄ပါးလုံး (အပေါင်း)ယူ၍ ရေတွက် ပါက 'ပထဝီမဟာဘုတ်စိတ္တဇရုပ်'၌ ၁၅-ဝါရ စသည်ဖြင့် ဧကက၌ ဝါရ-၆၀- ရရှိသည်။ ဆက်လက်၍ တိက, ဒုကတို့၌လည်း နာမ်ဘက်က ဧကကရေတွက်သလိုသာရေတွက်ပါက များစရာမရှိပြီ။

http://www.dhammadownload.com

စတုက္က ၁၅-ဝါရ၌လည်း။ နာမ်ဘက်က ဧကကစသည်ဖြင့် ရှေ့ကရေတွက်သလိုရေ၍ နောက်ဆုံးအချက် မှာတော့ နာမ်ဘက်က ခန္ဓာ-၄-ပါး၊ ရုပ်ဘက်က မဟာဘုတ်၄-ပါးလုံးကောက်ပြီးရေတွက်ပါလေ။ (ကု-ဗျာ ၌ ၂၂၅-ဝါရ) ပြီး၏။

(ကု-ကုဗျာ) ၌ ၂၁၀-ဝါရအတွက် - ၂၂၅-ဝါရရေတွက်စဉ်က ပထဝီမဟာဘုတ်စသောဘုတ်များ ၁၅-ချက်စီ၌ နောက်ဆုံး ၁-ချက်ကိုဖြုတ်ပါ။ ၁၄-ဝါရစီသာရှိ၍ (၁၄ × ၁၅ ॰) ၂၁၀- ဝါရသာကျန်သည်။

ဧကံ ခန္ဓံ (ပဋိစ္စ) တယော ခန္ဓာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဥ္စ ရူပံ - ပါဠိတော် စဉ်ထား

ဧကံ ခန္ဓံ -အရ ဝေ-ခန္ဓာ ယူ၍၊ တယော ခန္ဓာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဥ္စ ရူပံ-၏အရ-ကျန်ခန္ဓာ ၃-ပါးနှင့်ပထဝီ-ဘုတ် စိတ္တဇရုပ်ယူ၍ ၁-ဝါရ။ ဧကံ ခန္ဓံ-အရသညာက္ခန္ဓာယူ၍ တယော ခန္ဓာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဥ္စ ရူပံ-၏အရ-ကျန်ခန္ဓာ ၃-ပါးနှင့်ပထဝီ-ဘုတ် စိတ္တဇရုပ်ယူ၍ ၁-ဝါရ စသည်ဇယားကြည့်၍ ဆက်ကာဆက်ကာရေတွက်ယူပါလေ။ ဤနေရာ၌ နာမ် ၄-ပါးလုံးအပေါင်းကရုပ်ကို ကျေးဇူးမပြုနိုင်၍ ချန်ထားပါ။ ဒါ့ကြောင့် အစိတ်အပေါင်းမရပါ။ (အစိတ်အစိတ်သာရသည်)

မှတ်ချက်။ ။ပဉ္စာဝါရ သဟကြီးယခုဝိဓိကောက်ရာ၌ "အစိတ်အပေါင်း"ဟုကောက်ထားရာ တိုက်ရိုက်ကား အစိတ်အပေါင်းမရပါ။ နာမ်တရားလေးပါးလုံးက ရုပ်တရားအားကျေးဇူးပြုသောတရားမရှိသောကြောင့်ပင်)

"ခန္ဓာဝတ္ထု၊ ရုပ်စုစု၊ မှတ်ရှုဆယ့်ငါးသာ" ၌ ခန္ဓာ-ဝတ္ထု။ ဝတ္ထု-ခန္ဓာ-နှင့် ဘုတ် ၇-မျိုးတွင် ရုပ် (၁)ခုစီ၌ ခန္ဓာဝါရ (၁၅)ဝါရစီရသည်။

(ကောက် ၇၅)"ခန္ဓေ ပဋိစ္စ ဝတ္ထု" ၌ ခန္ဓေ အရ-ဝေဒနာယူ၍ ဝတ္ထုအရကို ဟဒယဝတ္ထုယူ၍ ၁-ဝါရ။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် နာမ်ခန္ဓာများလှည့်ကာယူ၍ ဧကက၌ ၄-ဝါရ၊ ဒိက ၄-ဝါရ၊ ဒုက ၆-ဝါရ၊ စတုက္က ၁-ဝါရအားဖြင့် ၁၅-ဝါရဖြစ်သည်။ ၎င်းစတုက္က၌ ခန္ဓေအရ နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးလုံးကိုယူ၍ ဝတ္ထုအရ ဟဒယဝတ္ထုပင် ယူရသည်။

(အစိတ်အပေါင်း) ဤသို့နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးလုံးအပေါင်းက ရုပ်တခုခုအား ကျေးဇူးပြုမှသာ အစိတ်အပေါင်း ရသည်ဟူ၍ မြဲစွာမှတ်ပါ။

ရုပ်သက်သက်၌ ၁၅-ဝါရစီ (ကောက်-၇၇)။ စိတ္တဇမဟာဘုတ်၌ ၁၅-ဝါရဟူသည် -

ဧကက ၄-ဝါရ၊ တိက ၄-ဝါရ၊ ဒုက ၆-ဝါရ၊ စတုက္က ၁-ဝါရအားဖြင့် ၁၅-ဝါရ။ ထိုတွင် စတုက္ကမှတစ်ပါးသော ရှေ့ ၁၄-ဝါရ၌ မဟာဘုတ်အချင်းချင်းဖြစ်၍ စတုက္က၌-.

"မဟာဘူတေ ပဋိစ္စ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ ဥပါဒါရူပံ" ၌ "မဟာဘူတေ" အရ ဘုတ်-၄ပါးယူ၍ "စိတ္တ-ရူပံ" အရ စိတ္တဇဥပါဒါရုပ်ယူ၍ ၁-ဝါရဖြစ်သည်။

အစိတ်အပေါင်း အကျဉ်းချုပ်

၁။ နာမ်ခန္ဓာ ချင်းသာ ကျေးဇူးပြုပါက "အစိတ်အစိတ်" သာရ၏။

၂။ နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးလုံးအပေါင်းက ရုပ်တစ်ခုခုအား ကျေးဇူးပြုပါက "အစိတ်အပေါင်း"ဟုမှတ်ပါ။

၃။ ထို ၂-ခုလုံးရောပါက "အစိတ်အစိတ်၊ အစိတ်အပေါင်း" ဟုဆိုရမည်။

(ခန္ဓာဝါရ ရေတွက်နည်းပြီးပြီ)

ပဋ္ဌာန်း အဓိပ္ပါယ် ကဏ္ဍ

ဟေတုပစ္စည်း

မေး - အဘယ်ကြောင့်ပဋ္ဌာန်းမည်ပါသနည်း။

ဖြေ - အထူးထူးအပြားပြားရှိသော ပစ္စည်းရှိသောကြောင့် (တနည်း)အထူးထူးအပြားပြားရှိသော ဟေတုအစ ရှိသော ပစ္စည်းတို့၏အစွမ်းဖြင့် ဟောတော်မူ အပ်သောကြောင့် "ပဋ္ဌာန်း" မည်ပါသည်။ (တနည်း) ကုသိုလ်အစရှိသောတရားတို့ကို ဟေတု-ပစ္စည်း အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် ဝေဘန်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် "ပဋ္ဌာန်း" မည်ပါသည်။ (တနည်း)ဟေတုပစ္စည်းစသည်ပြားကုန်သော ကုသိုလ်စ သောတရားတို့၌ချဲ့ဘို့ရာနည်းကို ရခြင်းကြောင့် ငြိစွမ်းခြင်းမရှိ သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏ဖြစ်ရာဖြစ်သော ကြောင့် "ပဋ္ဌာန်း"မည်ပါသည်။ (ပဋ္ဌာန်း + ၄ - ၃၄၃။) (ကောက်-၆၂၃)

မေး - ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာန်-ဟူ၍သာ ဟောတော်မမူဘဲ အဘယ်ကြောင့် "ဟေတူဟေတု သမ္ပယုတ္တကာန်" ဟု ဟောတော်မူရသနည်း။

ဖြေ - ဟေတူ - ဖြင့် ဟိတ် (၆)ပါးကား ပစ္စည်း-။ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာန်-ဖြင့် ဟိတ် (၆)ပါးနှင့်ယှဉ်သော - တရားစသည်တို့ကား ပစ္စယုပ္ပန်။ ဤသို့ပစ္စည်းနှင့် ပစ္စယုပ္ပန်ကို ပိုင်းခြားမှတ်သားစေလို၍ ဟေတု သမ္ပယုတ္တကာန် ဟုမဟောဘဲ "ဟေတူ ဟေတု သမ္ပယုတ္တကာန်" ဟုဟောတော်မူပါသည်။ (တနည်း) အဟိတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ကိုလည်း သမ္ပယုတ္တပစ္စည်းသာမည်ဖြစ်ရကား-ဟေတုသမ္ပယုတ္တအဖြစ်ကို ယူခဲ့ရာ၏။ ထိုသို့မယူရ။ ၎င်းတို့ကို စင်စေလို၍ 'ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာန်'သာမဟောဘဲ "ဟေတူဟေတု သမ္ပယုတ္တကာန်" ဟုဟောတော်မူရသည်။ (ကောက်-၆၂၄-၅)

မှတ်ချက် လိုရင်းအဖြေ။ - အဟိတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်လည်း သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း သာမည်ဖြစ်ရကား - ထိုအဟိတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို စင်စေလိုသောကြောင့် "ဟေတု"ဟု အပိုစွက်၍ဟောတော်မူသည်။

မေး -စိတ် စေတသိက် နှစ်ပါးတို့ကြောင့်ဖြစ်ပါလျက် - အဘယ်ကြောင့် စိတ္တဇရုပ်ဟုသာဆိုရပါသနည်း။

ဖြေ - လောကီတရားတို့ကိုပြဆိုရာ၌ စိတ်သာလျှင်ပဓာန စိတ်သာလျှင်အဓိက ဖြစ်သောကြောင့် စိတ္တဇရုပ်ဟုသာ ဆိုရပါသည်။ (ကောက်-၆)

မေး - အဘယ်ကြောင့် စိတ်က ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားသာ သဟဇာတပစ္စည်းတပ်၍ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်အား သဟဇာတပစ္စည်း မတပ်ရပါသနည်း။

ဖြေ - ကမ္မဇရုပ်တို့သည် ပဋိသန္ဓေအခါမှာ စိတ်နှင့်စပ်၍သာဖြစ်ကုန်၏။ စိတ်နှင့်ကင်း၍မဖြစ်ကြကုန်၊ ပဝတ္တိအခါမှာမူ စိတ်နှင့်ကင်းသော်လည်း - (နိရောဓ သမာပတ်ဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌)- ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် စိတ်က ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားသာ သဟဇာတပစ္စည်းတပ်၍ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ် အား သဟဇာတပစ္စည်းမတပ်ပါ။ (ကောက်-၆)

မေး - စိတ်သည်အဘယ်ကြောင့် ပဝတ္တိအခါ၌သာ စိတ္တဇရုပ်ကိုဖြစ်စေ၍ ပဋိသန္ဓေအခါ၌ စိတ္တဇရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်ပါသနည်း။

ဖြေ - ပဋိသန္ဓေအခါ ကံ၏အဟုန်ဖြင့်ပစ်ချအပ်သောကြောင့်၎င်း၊ မိမိနှင့်အတူဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထုကို မှီရသောကြောင့်၎င်း၊ အားနည်းသည်ဖြစ်၍ စိတ္တဇရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့် ပဝတ္တိအခါ၌သာ စိတ္တဇရုပ်ကို ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ (ကောက်-၆)

အာရမ္မဏပစ္စည်း

မေး - အာရမ္မဏပစ္စည်းကျေးဇူးပြုပုံကို လောကူပမာဆောင်၍ အကျဉ်းပြဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ - တောင်ဝှေး ကြိုးတန်းတို့သည် အားနည်းသောယောကျ်ားကို ထနိုင် ရပ်တည်နိုင်အောင် ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ ထို့အတူ - အာရုံ (၆)ပါးတို့သည် အာရမ္မဏိကဖြစ်သော စိတ်စေတသိက်တရားတို့ကို ဖြစ်နိုင်ရပ်တည်နိုင်အောင် ကျေးဇူးပြုပါသည်။ (ကောက်-၆၂၆)

မေး - ရူပါယတနံ အစရှိသောပါဠိများဖြင့် အာရုံ + အာရမ္မဏိကအဖြစ် ပြီးပြီးပါလျက် အဘယ်ကြောင့် "ယံ ယံ ဓမ္မံ" အစရှိသောပါဌ်ကို ထပ်၍ဟောတော်မူရပါသနည်း။

ဖြေ - ရူပါယတနံ စသောပါဌ်ဖြင့် အာရုံ + အာရမ္မဏိကအဖြစ် ပြီးသည်ကားမှန်သော်လည်း အာရုံပြုသောခဏ၌သာ အာရုံ (၆)ပါးတို့သည် သတ္တဝိညာဏဓာတ်တို့အား အာရမ္မဏပစ္စည်းဖြစ်ကြသည်။

ထိုသို့ဖြစ်ရာတွင်လည်း အတူတကွမဖြစ်ကြ၊ သူ့အာရမ္မဏိကတရားနှင့် သူ့အာရုံတရားတို့အသီးသီးဖြစ်ကြသည်ကို ပြတော်မူခြင်းငှာ - ယံ ယံ ဓမ္မံ စသောပါဌ်ကိုထပ်၍ ဟောရပါသည်။(ကောက်-၆၂၆)

အဓိပတိပစ္စည်း

မေး - ဟေတူ ဟေတု သမ္ပယုတ္တကာနံ-ဟု ဟောတော်မူသကဲ့သို့ 'အဓိပတိ အဓိပတိ သမ္ပယုတ္တကာနံ' ဟု ဟောတော်မမူဘဲ အဘယ်ကြောင့် ဆန္ဒာဓိပတိ ဆန္ဒသမ္ပယုတ္တကာနံ စသည်ဖြင့်ဟောတော်မူရ ပါသနည်း။

ဖြေ - ဟိတ်တရားတို့ကား -တပြိုင်နက် တခဏတည်း၌ ဟိတ်နှစ်ပါး, သုံးပါးစသည်ပစ္စည်းတပ်သကဲ့သို့ အဓိပတိတရားတို့ကား ထိုသို့မတပ်ကုန် အသီးသီးသာ ပြိုင်ဘက်မရှိ ပစ္စည်းတပ်ကြသောကြောင့် 'အဓိပတိ အဓိပတိ သမ္ပယုတ္တကာနံ'-ဟု မဟောဘဲ ဆန္ဒာဓိပတိ စသည်ဖြင့် အသီးသီးဟောရပါသည်။ (၆၂၆)

အနန္တရပစ္စည်း -

မေး - စက္ခုဝိညာဏ်သည် သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းအား။ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းသည် သန္တီရဏအား ကျေးဇူးပြုပုံကိုပြသကဲ့သို့ သန္တီရဏသည် ဝုဋ္ဌောအား စသည်ဖြင့်ဘဝင်တိုင်အောင် အဘယ်ကြောင့်အစဉ်အတိုင်း မပြသနည်း။

ဖြေ - အစဉ်တိုင်းပြသင့်သော်လည်း နောက်ကပြအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် သိလောက်ပြီဖြစ်၍ ဒေသနာတော်ကို အကျဉ်းချုံး၍ ဟောထားသောကြောင့်ရင်း။ (တနည်း)နောက်၌ပြလတ္တံ့သော ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ စသောပါဌ်ဖြင့် သိမ်းယူအပ်သော ကြောင့်ရင်း - မပြပါ။ (ကောက်-၆၂၈)

မေး - အဆုံး၌ ယေသံ ယေသံ စသောပါဌ်ကို အဘယ်ကြောင့် ထပ်၍ဟောတော်မူရပါသနည်း-။

ဖြေ - (ခပ်သိမ်းသော) အနန္တရပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့၏ အကျဉ်းလက္ခဏာကိုပြလိုသောကြောင့် ယေသံ ယေသံ - စသောပါဌ်ကိုထပ်၍ ဟောတော်မူရပါသည်။ (ကောက်-၂၆/၆၂၉)

မေး - အနန္တရနှင့် သမနန္တရ နှစ်ပစ္စည်းတို့သည် တူသလော, ထူးသလော ရှင်းလင်း၍ပြပါ။

ဖြေ - ထိုနှစ်ပစ္စည်းတို့ကား ဥပစယ နှင့် သန္တတိကဲ့သို့ရင်း၊ အဓိဝစနဒုက်နှင့် နိရုတ္တိ ဒုက်စသည်တို့ကဲ့သို့ရင်း၊ အနက်အားဖြင့် အထူးအပြားမရှိပါ။ သဒ္ဒါမျှသာထူးပါသည်။ (ကောက်-၆၂၉)

သဟဇာတပစ္စည်း

မေး - ရူပိနော ဓမ္မာ။ ပ ။ယော - စသော စကားကို အဘယ်ကိုရည်၍ ဟောတော်မူပါသနည်း။

ဖြေ - ပဋိသန္ဓေအခါ၌ဖြစ်သော ဟဒယဝတ္ထုကိုရည်၍ ဟောပါသည်။ (ကောက်-၆၃၀)

စိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ ရူပါနံအရ-အဋ္ဌကထာဆရာအလို - စိတ္တဇရုပ်ကိုသာကောက်သည်။

အာစရိယဝါဒအလို - စိတ္တဇရုပ်, ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်ကိုကောက်သည်။

နိဿယ ပစ္စည်း-"<u>ထေရောစ ဒဟရောစ ပိဏ္ဍာယ စရန္တိ</u>"ကဲ့သို့"<u>မနောဓာတုစ မနောဝိညာဏဓာတုစ ဝတ္တန္တိ</u>" ပုဒ်သည် အင်္ဂါသိတဖြစ်သောကြောင့် ဗဟုဝုစ်ဖြင့်ဟောရပါသည်။ (ကောက်-၃၁ ၌ ရှုပါ)

http://www.dhammadownload.com

ဥပနိဿယ ပစ္စည်း
မေး - ကုသိုလ်သည် အကုသိုလ်အား၊ အကုသိုလ်သည် ကုသိုလ်အား ကျေးဇူးပြုရာ၌ အဘယ်ကြောင့် "ကေသဉ္စိ"ပါဠ်ကိုထည့်၍ ဟောရပါသနည်း။ (ကောက်-၃၂)
ဖြေ - အနန္တရိယကို စင်စေလိုသောကြောင့် "ကေသဉ္စိ"ပါဠ်ကိုထည့်၍ ဟောရပါသည်။ (ကု ဇော - အကုဇောတို့ တဆက်တည်း အနန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုနိုင်၊ ထို့ကြောင့် အနန္တရမရ) ဆောင် • အနန္တရိယလျှင်၊ စင်စေချင်၊ ကေသဉ္စိကိုထည့်၍ဆို။
မေး - ဥတုဘောဇန သေနာသန ပုဂ္ဂလတို့ကို ပရမတ်ပညတ်ခွဲ၍ ပုဂ္ဂလောပိ. သေနာသနမ္ပိတို့၌ ပိသဒ္ဒါ၏ အနက်ကိုလည်း ညွှန်းပြပါ။
ဖြေ - ဥတုဘောဇန သေနာသနတို့ကား ပရမတ်။ ပုဂ္ဂလကား ပညတ်ဖြစ်ပါသည်။ ပုဂ္ဂလောပိ, သေနာသနမ္ပိတို့၌ ပိသဒ္ဒါကား သက်န်း တော တောင် ခြုံ စသော ပကတူနိဿယ တပ်ကောင်းသမျှကို ပေါင်းယူခြင်းအနက်ရှိပါသည်။ (ကောက်-၃၃)
မေး - အရည ပဗ္ဗတ စသည်ကိုဦးတည်၍မဟောဘဲ အဘယ်ကြောင့် ပုဂ္ဂလသေနာသနနှစ်ပါးကိုသာ ဦးတည်၍ဟောသနည်း။
ဖြေ - ပုဂ္ဂလ သေနာသန နှစ်ပါးကား ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း၌ အားကြီးသောအကြောင်းဖြစ်သော ကြောင့် ၎င်းနှစ်ပါးကို ဦးတည်၍ဟောပါသည်။ (ကောက်-၃၃/၆၃၁)
မေး - ပဋ္ဌာဝါရ၌ 'ပဌမဿ ဈာနဿ ပရိကမ္မံ' ၏အရကို ပဌမဈာန်၏ ပရိကံကိုယူရမည်လော၊ သို့မဟုတ် ပုဗ္ဗဘာဂ ပရိကံကို ယူရမည်လော။ ရှင်းပြပါ။
ဖြေ - ပဌမဈာန်၏ အနန္တရ ပရိကံကို မယူရပါ။ ပထဝီ ပထဝီစသည်ဖြင့် စီးဖြန်းသော ကာမာဝစရ ကုသိုလ်ဇောဟုဆိုအပ်သော ပုဗ္ဗဘာဂ ပရိကံကို ယူရပါမည်။ (ကောက်-၆၃၁) (ပရိကံ - ဥပစာ - အနုလုံ - ဂေါတြဘုတွင် ပါဝင်သော ပရိကမ်ကိုမယူရ)
မေး - ကုသိုလ်သည် အကုသိုလ်အား ပကတူနိဿယဖြင့်ကျေးဇူးပြုရာ၌ လောကီ-လောကုတ္တရာ နှစ်မျိုးရှိရာ အဘယ်ကုသိုလ်ကို ယူရပါမည်နည်း။ ဥပမာဆောင်၍ဖြေပြပါ။
ဖြေ - သန္တ ပဏီတ ဥတ္တမဖြစ်သော လောကုတ္တရာကုသိုလ်ကား အကုသိုလ်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သည်။ လ,သည် အမိုက်တိုက်အား အထောက်အပံ့မဖြစ်သကဲ့သို့ အကုသိုလ်အား အထောက်အပံ့မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် လောကုတ္တရာကုသိုလ်ကိုမယူရပါ။ လောကီကုသိုလ်ကိုသာယူရပါသည်။ (ကောက်-၄၁၆/၆၃၀)
မေး - ကုသိုလ်စေတနာသည် ဝိပါက်အား ကျေးဇူးပြုရာ၌ အဘယ်စေတနာကို ယူရမည်နည်း။
ဖြေ - ဗလဝစေတနာ - ဒုဗ္ဗလစေတနာ နှစ်မျိုးရှိရာ ဗလဝစေတနာကိုသာ ယူရပါသည်။ (ကောက်-၆၃၂)
မေး - အကုသိုလ်သည် အကုသိုလ်အား ပကတူပနိဿယဖြင့် ကျေးဇူးပြုရာဝယ် - ဗလဝသည် ဒုဗ္ဗလအား၊ ဒုဗ္ဗလသည် ဗလဝအား အပြန်အလှန်ကျေးဇူးပြုနိုင်ပါသလော။ ဖြေပြပါ။
ဖြေ - ဗလဝသည် ဒုဗ္ဗလအား၊ ဒုဗ္ဗလသည် ဗလဝအား အပြန်အလှန်ကျေးဇူးပြုနိုင်ပါသည်။(ကောက်-၆၃၃)
နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဟုဆိုရာ၌ –
- အဟေတုကဒိဋ္ဌိ, အကိရိယဒိဋ္ဌိ, နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ - ၎င်း (၃)ပါးလုံးကိုယူရပါသည်။ (ကောက်-၆၃၃)
မေး - မာတုဃာတိကမ္မံ မာတုဃာတိကမ္မဿ-ဟုဆိုရာဝယ် မာတုဃာတက ကံတစ်ခုသာဖြစ်လျှက် အဘယ်သို့ ကျေးဇူးပြုနိုင်ပါသနည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ - သူတပါး အမိသတ်သည်ကိုမြင်၍ မိမိအမိကိုသတ်သောသူ၏အစွမ်းဖြင့်ရင်း၊ တပါးသောဘဝ၌ အမိသတ်ခဲ့၍ နောက်ဘဝ၌ အမိကိုသတ်သောသူ၏အစွမ်းဖြင့်ရင်း၊ အမိကိုသတ်ဟု အဖန်တ လဲလဲစေခိုင်းသူ၏အစွမ်းဖြင့်ရင်း၊နှစ်ကြိမ်သတ်က မုချသေမည့် အမိကိုနှစ်ကြိမ်သတ်သူ၏အစွမ်းဖြင့်ရင်း၊ မာတုဃာတကကံသည် မာတုဃာတကကံအား ကျေးဇူးပြုပါသည်။ (ကောက်-၆၃၃)

မေး - 'ကာယိကံ သုခံ ကာယိကဿ ဒုက္ခဿ' ဟုဆိုရာဝယ် သုခသည် ဒုက္ခအား အဘယ်သို့ကျေးဇူးပြုပါသနည်း။

ဖြေ - ချမ်း၍ အတိုင်းအရှည်မရှိ မီးလှုံသောသူတို့အား ရှေးဦးစွာဖြစ်သောသုခသည် နောက်ဖြစ်သော ဒုက္ခစသည်တို့အား ကျေးဇူးပြုနိုင်ပါသည်။ (ကောက်-၆၃၄)

ပုရေဇာတပစ္စည်း။ ပုရေဇာတဿ အနက် –ပုရေ-ပစ္စည်းတရားဖြစ်သည်မှရှေး၌။ ဇာတဿ-ဖြစ်သော။

မေး - ပစ္စယနိဒ္ဒေသ၌ ပုရေဇာတကို ပဥ္စဒွါရ၌သာပြခဲ့၏။ ပဥ္စဝါရ၌ကား စက္ခုံ အနိစ္စတော စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသောကြောင့် မနောဒွါရ၌လည်း ရသင့်သည်မဟုတ်ပါလော။ အဘယ်ကြောင့်မပြပါသနည်း။ (၆၃၅)

ဖြေ - ရသင့်၏။ အကြွင်းအကျန်နှင့်တကွ သာဝသေသအားဖြင့် ဟောတော်မူသောဒေသနာဖြစ်၍ မပြပါ။

မေး - အဘယ်ကြောင့်အကြွင်းအကျန်နှင့်တကွ သာဝသေသအားဖြင့် ဟောတော်မူပါသနည်း။

ဖြေ - ပစ္စယနိဒ္ဒေသ၏မကျဉ်းမကျယ်သောဒေသနာဖြစ်၍ သာဝသေသအားဖြင့် ဟောပါသည်။ (၆၃၅)

မေး - ပစ္စယနိဒ္ဒေသဝယ် မနောဒွါရ၌ "အာပု"ကို အဘယ်ကြောင့်ဟောတော်မမူပါသနည်း။ မရ၍မဟောပါသလော အထောက်ပြဖြေပါ။

ဖြေ - "စက္ခုံ အနိစ္စတော" စသော ပဥ္စဝါရပါဠိတော်ကိုထောက်၍ အာပုကို မနောဒွါရ၌လည်း ရနိုင်သည်။ ထိုသို့ပင်ရနိုင်သော်လည်း သာဝသေသအားဖြင့် ဒေသနာကိုပြုထားသောကြောင့် ဤပစ္စယနိဒ္ဒေသ၌ ဟောတော်မမူ။(ကောက်-၆၃၅) ဤပစ္စယနိဒ္ဒေသ၌ (ပု ဝိ အ အ၊ ဤလေးဝ၊သာဝသေသ ဒေသနာ)

<u>ဇာတ ၃-ပါး အထူး</u>

၁။ သဟဇာတ- ၌ ဇာတ သည် ဥပါဒ်-ဌီ-ဘင် အခိုက်ရှိကာလ ၃-ပါးလုံးကိုဟော၏။

၂။ ပုရေဇာတ- ၌ ။ × ဌီ × အခိုက်ရှိ ရုပ်ကိုသာဟော၏။

၃။ ပစ္ဆာဇာတ- ၌ ။ ဥပါဒ်-ဌီ- ဘင် ။ စိတ်-စေ-နာမ်တရားကိုဟော၏။

မေး - ပဋိစ္စဝါရ၌ 'ဝတ္ထုံ ပုရေဇာတပစ္စယာ'- ဟု ဝတ္ထုပုရေဇာတကိုသာဟော၍ အဘယ်ကြောင့်အာရမ္မဏပုရေဇာတကို မဟောသနည်း။ (ကောက်-၆၃၅)

ဖြေ - ပဋ္ဌာရုံတို့သည် ပဥ္စဝိညာဏဓာတ်အား ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်၍ အာရမ္မဏပုရေဇာတပစ္စည်းဖြစ်ကုန်၏။ မနောဝိညာဏ်တို့ကား မနောဝိညာဏဓာတ်အား အတိတ် အနာဂတ်အာရုံလည်းဖြစ်၍ အမြဲပုရေဇာတပစ္စည်း မဖြစ်ကုန်။ ထိုသို့ ပုရေဇာတသပစ္စည်းအဖြစ် မမြဲသောကြောင့် အာရမ္မဏကိုမဟောပါ။

မေး - အာပေါ - အစရှိသည်တို့လည်း ပုရေဇာတပစ္စည်းဖြစ်လျက် မဟောမူ၍ အဘယ်ကြောင့် ပဥ္စဝါရ၌ "စက္ခုံ အနိစ္စတော" ဟူ၍သာဟော်တော်မူသနည်း။ (ကောက်-၆၃၆)

ဖြေ - အာပေါစသည်တို့ကား နူးညံ့သိမ်မွေ့သောသုခုမရုပ်ဖြစ်၍ မသိလွယ်၊ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသော စက္ခုစသော ဩဠာရိကရုပ်တို့ဖြင့်သာ သိလွယ်သောကြောင့် စက္ခုံ အနိစ္စတောဟူ၍ဟောတော်မူပါသည်။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း သည်-ဥပါဒ်ခဏ,ဘင်ခဏ၌ ကျေးဇူးမပြုပါ၊ ဌီခဏ၌သာကျေးဇူးပြုပါသည်။(၆၃၆)

http://www.dhammadownload.com

မေး - ဆဝါရ၌ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်းကို အဘယ်ကြောင့်မဟောသနည်း။ (ကောက်-၆၃၆)

ဖြေ - ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်းသည် ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား ဥပတ္ထမ္ဘကသတ္တိဖြင့်သာ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဇနကသတ္တိဖြင့်-ကျေးဇူးမပြုသောကြောင့် ဟောတော်မမူပါ။(တနည်း)။ပစ္စယုပ္ပန် ရုပ်၏ ဥပါဒ်ဆဲခဏ၌ ကျေးဇူးမပြု၊ ရုပ်၏ဌီခဏ၌သာ ကျေးဇူးပြုသဖြင့် ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကြိယာနှင့် မတန်သောကြောင့် ဟောဘော်မမူပါ။

အာသေဝနပစ္စည်း –

မေး - ကုသိုလ် အကုသိုလ်သည် ဝိပါက်ကြိယာအား အဘယ်ကြောင့် အာသေဝနပစ္စည်းမတပ်သနည်း။

ဖြေ - ပြားသောဇာက်ရှိသော ဝိပါက်ကြိယာတို့မှာ အဘန်တလဲလဲမှီဝဲအပ် ထုံအပ်သော အာသေဝနဂုဏ်ကင်းသဖြင့် မိမိ၏ကုသိုလ်သဘော အကုသိုလ်သဘောကို ယူစေခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သောကြောင့် အာသေဝနပစ္စည်းမတပ်နိုင်ပါ။ (ကောက်-၆၃၇)

မေး - ဝိပါက်သည် ဝိပါက်အား အဘယ်ကြောင့် အာသေဝနပစ္စည်းမတပ်သနည်း။

ဖြေ - ဝိပါက်ကား ကံ၏အကျိုးမျှသာဖြစ်၍ အားနည်းသဖြင့် အဖန်တလဲလဲမှီဝဲအပ် ထုံအပ်သောသဘောမရှိ တစ်ပါးသောဝိပါက်ကို မဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့် အာသေဝနပစ္စည်းမတပ်နိုင်ပါ။(ကောက်-၆၃၈)

ကမ္မပစ္စည်း –

မေး - နာနာက္ခဏိကကမ္မ အကျိုးပေးရာကာလကို သဘာဝယုတ္တိပြ၍ ဖြေဆိုပြပါ။

ဖြေ - နာနာက္ခဏိကကမ္မသည် ဖြစ်ဆဲကာလ၌ အကျိုးမပေး၊ ချုပ်ပြီးနောက်ကာလ၌ အကျိုးပေးပါသည်။ <u>သဘာဝယုတ္တိကား</u> - ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကံသည် အကယ်၍ပြုလုပ်ဆဲကာလသာ အကျိုးပေးပါကလူသည် နတ်ပြည်သို့လားစေတတ်သော ကုသိုလ်ကံကို အကယ်၍ ပြုငြားအံ့၊ ထိုကံကြောင့် ကုသိုလ်ပြုဆဲကာလ၌ပင် နတ်သားနတ်သမီးဖြစ်လေရာ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ရိုးထုံးစံကားမရှိကြ။ ထို့ကြောင့် ချုပ်ပြီးနောက်၌သာ (ကမ္မာကုဋေတို့ များစွာကြာပါသော်လည်း) အကျိုးပေးပါသည်။ (ကောက်–၄၃/၆၉၃)

မေး - နာနာက္ခဏိကကံသည် ချုပ်ပြီးနောက်၌သာ အကျိုးပေးနိုင်ပုံကို ဥပမာဆောင်၍ ဖြေပြပါ။(၄၃/၆၉၃)

ဖြေ - ရှေး၌သင်ယူပြီးဖြစ်သော အတတ်ပညာစသည်သည်ချုပ်သွားပြီးကာလတစ်ပါး၌ဖြစ်ပါသော်လည်း နောက်နောက်သော အတတ်ပညာ အစရှိသည်တို့အား ထောက်ပံ့သမှုကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့ ကျေးဇူးပြုပါသည်။

မေး - ပဉ္စဝါရ၌ ပဋိသန္ဓေအခါ ကဋတ္တာစ ရူပါနံ-ဟုဟောရာဝယ် ဟဒယဝတ္ထုလည်ကဋတ္တာရုပ်ဖြစ်၍ပြီးကောင်းလျက် "စေတနာ ဝတ္ထုဿ" ဟု အဘယ်ကြောင့်အထူးပြု၍ဟောပြန်သနည်း။

ဖြေ - ပဋိသန္ဓေအခါ ဟဒယဝတ္ထုသည် နာမ်တရားတို့အား သဟဇာတ စသောပစ္စည်းတပ်၏။ ထိုသို့ပင်တပ်သော်လည်း စေတနာသည်လည်းဟဒယဝတ္ထုအား ပစ္စည်းတပ်သည်၏အဖြစ်ကို သိစေလိုသောကြောင့် အထူးပြု၍ဟောပါသည်။ (ကောက်-၆၄၁)

ဝိပါကပစ္စည်း –

မေး - ပဉ္စဝါရဝယ် ဝိပါက်အဗျာကတသည် ရုပ်အားကျေးဇူးပြုသည်ကိုဟောပါလျက်။ ပစ္စယနိဒ္ဒေသ ဝယ် အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မမူပါသနည်း။ (ပု ဝိ အ အ၊ ဤလေး၀၊ **သာဝသေသ ဒေသနာ**)

ဖြေ - အကြွင်းထား၍ဟောအပ်သော သာဝသေသ ဒေသနာဖြစ်၍ ဟောတော်မမူပါ။ (ကောက်-၆၄၁)

အာဟာရပစ္စည်း –

မေး - ကဗဠီကာရော အာဟာရောဟူ၍ ဟောရာ၌ ဩဇာအရ အဘယ်ဩဇာကို ယူရသနည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ - ဗဟိဒ္ဓဖြစ်သော ဥတုဇသြဇာကိုမယူရပါ။ စတုသမုဋ္ဌာနိကသြဇာကို ယူရပါသည်။ (ကောက်-၆၄၁)

မေး - သြဇာသည် စတုဇရုပ်အား ဇနကသတ္တိ, ဥပတ္ထမ္ဘကသတ္တိနှစ်ပါးဖြင့် ကျေးဇူးပြုရာ အဘယ်ရုပ်အား အဘယ်သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပါသနည်း။

ဖြေ - ဗဟိဒ္ဓ သန္တာန်၌ ဥတုဇသြဇာသည် အာဟာရဇရုပ်အား ဇနကသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပါသည်။
ကြွင်းသောတိဇရုပ်အား ဥပတ္ထမ္ဘကသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုပါသည်။
တိဇသြဇာသည် စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်အား ဥပတ္ထမ္ဘကသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုသည်။
(တနည်း) ကလာပ်တူရုပ်အား ဥပတ္ထမ္ဘကသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပါသည်။
(တနည်း) ကလာပ်တူ - စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်အား ဇနကသတ္တိ၊ ကလာပ်ပြား စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်အား ဥပတ္ထမ္ဘကသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုသည်။ (ကောက်-၄၆) (ကောက်-၆၄၁ ရှိ မေးဖြေနှင့်ယှဉ်ကြည့်)

<u>၂၄-ပစ္စည်းကို ဇနကသတ္တိ, ဥပတ္ထမ္ဘကသတ္တိ ခွဲခြားရန်</u>

ဆောင် ။ အနန်ငါးတန်၊ အာ, နာကမ်နှင့်၊ တစ်ဖန်ပကတူပ၊ **ဇနကတည်း**။ ပစ္ဆာတစ်တန်၊ **ဥပတ္ထမ်တည့်**။ ကြွင်းကျန်ဆယ့်ရှစ်၊ သတ္တိနှစ်ပင်၊ စင်စစ်ခွဲခြားသိစေသော်။ (ပဋ္ဌပကာရဏာပဋ္ဌာနအဋ္ဌကထာ ၃၉၃)
အာဟာရ၏သတ္တိ (၂)မျိုး ရုပ်အာဟာရ - ပစ္စည်းသည် ဇနကသတ္တိ, ဥပတ္ထမ္ဘကသတ္တိ (၂)မျိုးတတ်၏။

ကေဇကာယစသည်မည်ပုံကို ဤကျမ်း ၃၈-၌ အကျယ်ရှင်းထားသည်။ ပြန်ရှုပါ။

ဣန္ဒြိယပစ္စည်း

မေး - ဣတ္ထိန္ဒြေ, ပုရိသိန္ဒြေတို့သည် ဣန္ဒြေပင်ဖြစ်လျက် အဘယ်ကြောင့် ဣန္ဒြိယပစ္စည်းမတပ်သနည်း။

ဖြေ - ဣတ္ထိန္ဒြေ, ပုရိသိန္ဒြေတို့ကား ကလလအခါ စသည်တို့၌ရှိကုန်သော်လည်း ဣတ္ထိလိင်, ပုရိသလိင် စသည်တို့မရှိသောကြောင့် ဣန္ဒြိယပစ္စည်းမတပ်ပါ။ (ကောက်-၆၄၂)

ဈာနပစ္စည်း

မေး - ဒွေပဉ္စဝိညာဏ်တဆယ်၌ သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့သည် အဘယ်ကြောင့် ဈာနပစ္စည်းမတပ်သနည်း။

ဖြေ - ဒွေပဉ္စဝိညာဏ်တဆယ်၌ သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့ကား အာရုံသို့ကပ်၍ ရှုခြင်းသဘောမရှိ။ အာရုံ၌ကျကာ မတ္တသဘောသာဖြစ်သောကြောင့် ဈာနပစ္စည်းမတပ်ပါ။ (ကောက်-၆၄၃)

မဂ္ဂပစ္စည်း

မေး - အဟိတ်စိတ်၌ မဂ္ဂင်တို့သည် အဘယ်ကြောင့် မဂ္ဂပစ္စည်းမတပ်သနည်း။

ဖြေ - အဟိတ်စိတ်၌ မဂ္ဂင်တို့ကား နောက်လိုက်ဟိတ်ကင်းရကား အားနည်းသောကြောင့်မဂ္ဂပစ္စည်းမတပ်နိုင်ပါ။ (ကောက်-၆၄၄)

ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း –

မေး - ရူပါရုံစသည်တို့ကို အာရမ္မဏိက နာမ်တရားတို့နှင့် ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်လျက် အဘယ်ကြောင့် ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း၌မဟောသနည်း။

ဖြေ - ရူပါရုံစသည်တို့ကား အာရမ္မဏိက နာမ်တရားတို့နှင့် ဝိပ္ပယုတ်ကေန်ဖြစ်ကုန်၏။ သမ္ပယုတ်လောဟု ယုံမှားဘွယ်မရှိသောကြောင့် မဟောအပ်ပါ။ (ကောက်-၆၄၄)

မေး - စက္ခု ဝတ္ထုစသည်တို့နှင့် နာမ်တရားတို့ကို ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း၌ အဘယ်ကြောင့်ဟောပါသနည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ - နာမ်တရားတို့ကား စကျွစသော ဝတ္ထုတို့ကိုမှီရကား ၎င်းဝတ္ထုအတွင်းမှ ထွက်လာကုန်သကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၍ဝိပ္ပယုတ်လော သမ္ပယုတ်လောဟု ယုံမှားဖွယ်ရှိသောကြောင့် ထိုယုံမှားကိုပယ်လျက်သမ္ပယုတ်မဟုတ်၊ ဝိပ္ပယုတ်ဖြစ်ကြောင်းကိုပြလို၍ ဟောပါသည်။ (ကောက်-၆၄၄)

သဟဇာတဝါရ –

မေး - ပဋိစ္စဝါရနှင့် သဟဇာတဝါရသည် အဘယ်သို့ထူးသနည်း။

ဖြေ - အထူးမရှိပါ။ အချင်းချင်းအနက်ကိုမှတ်ခြင်းငှာဟောပါသည်။ (ကောက်-၆၄၄)

(တနည်း)သစ္စာ ၄-ပါးကိုသိခြင်းငှာထိုက်ကုန်သော ဝေနေယျတို့၏ အလိုအားဖြင့်ရင်း။ ဒေသနာတော်ကို တန်ဆာဆင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်ရင်း။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါအပြားကိုသိခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်ရင်း ဟောပါသည်။

မေး - ပစ္စယဝါရ၊ နိဿယဝါရတို့ကို အဘယ်ကြောင့်ဟောပါသနည်း။

ဖြေ - သဟဇာတနိဿယ, ပုရေဇာတနိဿယနှစ်ပါးရကောင်းသည်ကိုရည်၍ ဟောပါသည်။ (ကောက်-၆၄၇)

ဆဝါရ

မေး - ပဋ္ဌာန်း ၂၄ ကျမ်းကို ရေတွက်ပြပါ။

ဓမ္မအနုလုံ၌ - တိကပဋ္ဌာန်း၊ ဒုကပဋ္ဌာန်း၊ ဒုကတိကပဋ္ဌာန်း၊ တိကဒုကပဋ္ဌာန်း၊ တိက တိကပဋ္ဌာန်း၊ ဒုကဒုကပဋ္ဌာန်းအားဖြင့် ၆-ပါးရှိ၏။

ထို့အတူ ဓမ္မပစ္စနိက်၌ ၆-ကျမ်း၊ ဓမ္မအနုလောမပစ္စနိက်၌ ၆-ကျမ်း၊ ဓမ္မပစ္စနီယာနုလောမ၌ ၆-ကျမ်း အားဖြင့် ပဋ္ဌာန်း ၂၄-ကျမ်းဖြစ်သည်။ (ကောက်-၆၂၄) (နှာ ၆၁ ရှိကျမ်းတက်နှင့်ယှဉ်ကြည့်ပါ)

ဆောင် ▫ တိကဒုက၊ ဒုတိက၊ တိကဒုကထား။ တိကတိက၊ ဒုဒုက၊ ခြောက်ဝပဋ္ဌာန်းများ။

ဟေတုပစ္စည်း

မေး - အဘယ်ကိုရည်ရွယ်၍ (ဗျာ+ဗျာ)၌ "သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအားရင်း, သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ်အားရင်း" ဟုခွဲ၍ဆိုပါသနည်း။

ဖြေ - စတုဝေါကာရကိုရည်ရွယ်၍ "သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအားရင်း"ဟုဆိုသည်။ ပဥ္စဝေါကာရကိုရည်ရွယ်၍ "သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ (စိတ္တဇရုပ်) ကဋတ္တာရုပ်အားရင်း" ဟုဆိုသည်။ (ကောက်-၇၄)

ဗာဟိရ စသောမဟာဘုတ်များ

- ဗာဟိရဟူသည် တော၊ တောင်၊ မိုး၊ မြေအစရှိသော အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓဖြစ်သော ဥတုဇရုပ်တည်း။
- အာဟာရရုပ်ဟူသည် အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော စတုသမုဋ္ဌာနိကဩဇာကြောင့် ဖြစ်သော အာဟာရဇ အဋ္ဌကလာပ် အစရှိသည်တည်း။
- ဥတုဇရုပ်ဟူသည် အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်သော စတုသမုဋ္ဌာနိကတေဇောကြောင့် ဖြစ်သော ဥတုဇ အဋ္ဌကလာပ် စသည်တည်း။
- ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်အတွက် ဝိဘင်းသီးခြားမရှိ၊ အသညသတ် ကမ္မဇရုပ်နှင့် အလားတူသောကြောင့် အသညသတ္တာန် စသောဝိဘင်း၌သွင်းထားသည်။ (ကောက်-၉၃)

ပုရေဇာတပစ္စည်း ▫ဝတ္ထုံ ပုရေဇာတပစ္စယာကို ဟောရကြောင်း အာပုကိုမဟော၊ ဝတ်ပုကိုသာဟောသည် ဟု သိစေလိုသော ကြောင့် "ဝတ္ထုံ ပုရေဇာတ ပစ္စယာ"ကို အပိုဟောသည်။ (အထောက်သာကေပင်)

အာပုကိုမဟောကြောင်း (ကောက်-၉၈)

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ - ပဋ္ဌာရုံတို့သည် ပဋ္ဌဝိညာဏဓာတ်အား ပုရေဇာတပစ္စည်းဖြစ်ကုန်၏။ မနောဝိညာဏဓာတ်အား(အတိတ် အနာဂတ်၊ အာရုံတို့လည်းဖြစ်ကုန်သောကြောင့်) ပုရေဇာတ ဧကန်မဖြစ်။ ထို့ကြောင့် အာပုကို မဟောပါ။

ဥပ္ပန္နတိ ဥပ္ပန္နတ္တိ-အရကောက် ဥပ္ပန္နတိ အရ-နာမက္ခန္ဓာဖြစ်အံ့ ဥပါဒ်ငြီဘင်ရ၏။ရူပက္ခန္ဓာဖြစ်အံ့ ဥပါဒ်ရ၏။

ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ ပါလနသဘော ။ ကြာရိုး၌ရှိသောရေသည် ကြာကိုစောင့်သကဲ့သို့ ဇီဝိတိန္ဒြေသည် မိမိနှင့် ကလာပ်တူ ကမ္မဇရုပ်တို့ကို စောင့်ခြင်း အစိုးရခြင်း ပါလနသတ္တိရှိသည်။ (ကောက်-၁၀၈)

ဒုကာဒိသင်္ချာဝါရ၌ ပစ္စည်းတွန်း (၄)မျိုးအစဉ် (ကောက်-၂၃၈)

၁။ အနုလုံ၌ ပစ္စနီယာနုလောမက စ၍တွန်းသည်။ ၂။ပစ္စနိက်၌ အနုလောမ ပစ္စနိက်က စ၍တွန်းသည်။

၃။ အနုလောမ ပစ္စနိက်၌ ပစ္စနိက်က စ၍တွန်းသည်။၄။ ပစ္စနီယာနုလောမ၌ အနုလုံက စ၍တွန်းသည်။

"ပဋိစ္စဝါရနှင့်တူသော သဟဇာတဝါရကိုထပ်ဟောရကြောင်း" အချင်းချင်းအနက်ကို မှတ်လိုသောကြောင့် (တနည်း) ဝေနေယျဇ္ဈာသယ, ဒေသနာဝိလာသကြောင့် သဟဇာတဝါရကို ထပ်၍ဟောသည်။

အချင်းချင်းအနက်မှတ်ပုံ -"စက္ခုံ့ ပဋိစ္စ ရူပေစ ဥပ္ပန္နတိ"အစရှိသည်တို့၌ စွဲ၍ပင်ဖြစ်သော်လည်းသဟဇာတမဖြစ်၊ ဥပါဒါရုပ်သည်လည်း ဘူတရုပ်နှင့်တကွဖြစ်သော်လည်း ဘူတရုပ်အား သဟဇာတ မဖြစ်။ ထိုသို့မဖြစ်သောကြောင့် ပဋိစ္စဟူ၍ ဆိုအပ်သော သဟဇာတပစ္စည်းအဖြစ်ကို မှတ်အံ့သောငှာ ဤ၂ပါးသော ဝါရကို ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။(တနည်း) ဝေနေယျဇ္ဈာသယ, ဒေသနာဝိလာသကြောင့်သဟဇာတဝါရကို ထပ်၍ဟောသည်။(၂၆၀)

ပဉှာဝါရ

(ပဓာန) ပဓာန ထားပုံထူးခြားချက်

* ဆဝါရ၌ ပစ္စယုပ္ပန်ကို ပဓာနအားဖြင့် (ပဓာနအားဖြင့်) ဟောတော်မူသည်။
* ပဉှာဝါရ၌ ပစ္စည်းကိုပဓာန (ပဓာန)အားဖြင့်ဟောတော်မူသည်။ (ကောက်-၃၃၅)

မေး- ပစ္စယနိဒ္ဒေသ၌ကဲ့သို့ "ဟေတူ ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ"ဟု ဓမ္မသဒ္ဒါဖြင့်မဟောဘဲ "ဟေတု သမ္ပယုတ္တကာနံ ခန္ဓာနံ"ဟု အဘယ်ကြောင့် ခန္ဓ သဒ္ဒါဖြင့် ဟောတော်မူပါသနည်း။

ဖြေ - မရောယှက်သောအားဖြင့် ခွဲဂဝေခြင်းကိုပြခြင်းငှာ ပဋိစ္စ စသောဝါရတို့၌ ခန္ဓာ၏အစွမ်းအားဖြင့် ဒေသနာကိုတင်တော်မူခဲ့၏။ ထိုသို့ဆဝါရ၌ ဟောတော်မူသောအစဉ်ဖြင့် ဤပဉှာဝါရ၌လည်း ဒေသနာကိုတင်တော်မူသည်။ ထိုကြောင့် ခန္ဓ သဒ္ဒါဖြင့်ဟောတော်မူသည်။ (ကောက်-၃၃၅)

ပဉှာဝါရ၌ ခန္ဓာသဒ္ဒါဖြင့်ဟောရကြောင်း - ပဋိစ္စအစရှိသောဝါရတို့၌ ခန္ဓာ၏အစွမ်းအားဖြင့် ပစ္စယုပ္ပန္နဒေသနာကို တင်တော်မူ၏။ ထိုသို့ဟောတော်မူသော အစဉ်အားဖြင့် ဤပဉှာဝါရ၌လည်း ဒေသနာကို တင်တော်မူအပ်သောကြောင့် ပဉှာဝါရ၌ ခန္ဓာသဒ္ဒါဖြင့်ဟောရပါသည်။ (ကောက်-၃၃၅)

ဆဝါရ၌ ခန္ဓာသဒ္ဒါဖြင့်ဟောရကြောင်း- "ဧကံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ သေသာ ဓမ္မာ" အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်ရှိသော် ခွဲဝေခြင်းဝိသေသမဖြစ်၊ ရောရှက်သည်။ ခန္ဓာသဒ္ဒါနှင့်ဟောတော်မူမှ ခွဲဝေခြင်းဝိသေသဖြစ်သဖြင့် မရောရှက်သောအားဖြင့် ခွဲဝေခြင်းကို ပြအံ့သောငှာ ဆဝါရ၌ ခန္ဓာသဒ္ဒါနှင့်ဟောရပါသည်။(၃၃၅)

အာရမ္မဏ = ဝိရတီ (၃)မျိုး

၁။ သမ္ပတ္တဝိရတီ -တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူ၏ အထံ၌မဆောက်တည်မူ၍ မိမိအလိုလိုပါဏာတိပါတအစ ရှိသည်မှကြဉ်ရှောင်ခြင်းတည်း။ (ကောက်-၃၄၆)

၂။ သမာဒါန ဝိရတီ-တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူ၏အထံ၌ ဆောက်တည်၍ကြဉ်ရှောင်ခြင်းတည်း။

၃။ သမုစ္ဆေဒ ဝိရတီ-မဂ်ဖြင့် ကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်သောအားဖြင့် ကြဉ်ရှောင်ခြင်းတည်း။(၃၄၆)

http://www.dhammadownload.com

သီလံ သမာဒိယိတွာ ၌လိုအပ်သော သီလ နှင့် ဝိရတီ

-သီလံ သမာဒိယိတွာ၌ ပဉ္စင်္ဂ, ဒသင်္ဂသီလ-စသည်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သော နိစ္စသီလကိုယူ၍ သမာဒါန ဝိရတီကိုသာတိုက်ရိုက်ညွှန်ပြသည်။ (ကောက်-၃၄၆)

-သမ္ပတ္တဝိရတီ သမုစ္ဆေဒဝိရတီတို့ကို (လောက၌ သီလဟူ၍မထင်ရှားသောကြောင့်) တိုက်ရိုက်မဟောပါ။ ထိုသို့ပင်မဟောသော်လည်း ၎င်းဝိရတီ၂ မျိုးသည် အာရမ္မဏပစ္စည်းသော်ကားဖြစ်ကုန်၏။(ကောက်၃၄၇)

မေး။ သီလံ သမာဒိယိတွာ-စသည်၌ ယူရမည့်ဝိရတီကို အကြောင်းပြဖြေပါ။ (၂၀၀၀-ခု၊ ရန်ကုန်တိုင်း)

ဖြေ။ သမာဒါနဝိရတီကိုသာ လောက၌သီလဟူ၍ ထင်ရှားသောကြောင့် ယူရပါသည်။(ပြောင်းပြန်နားလည်ပါ)

ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာအရ - -

ဈာန် အရ အာဒိကမ္မိကယူသော် ဝုဋ္ဌဟိတွာအရ ဘဝင်ယူလေ။ ထို့နောက် ပစ္စဝေက္ခဏဖြစ်၏။ (တနည်း)ဈာန် အရ သမာပဇ္ဇနယူ၍ ဝုဋ္ဌဟိတွာအရ ဘဝင်ယူလေ။ ထို့နောက် ပစ္စဝေက္ခဏဖြစ်၏။(၃၄၉)

(ကု-ကု) အာဒိကမ္မိကဝီထိ၌ ဝိညာနဉ္စာယတနပုဂ္ဂိုလ်ကိုမရအပ်။ သမာပဇ္ဇနသာ ရအပ်၏။ သမာပဇ္ဇနဝီထိ ၌လည်း ရှေးဘဝအောက်ဘုံကဖြစ်ဘူးသော အာကာ-ကု-ကို အာရုံပြု၍ ဤဘဝ၌မရအပ်။ ဝိညာ-ဘုံ၌ အာကာ-ကုသိုလ် မရှိသောကြောင့်တည်း။

(ဒါတဗ္ဗန္တိ ဒါနံ၊ ဒေယျဓမ္မဒါန ဝတ္ထုရဏ်။) ဒီယတိ ဓတောယာတိဒါနံ– ဒါနစေတနာရဏ်။

အာရမ္မဏပစ္စည်း ကု-ကု၌ ဒေသနာ ၂-မျိုးနှင့် စေတောပရိယဉာဏ်ကိုထပ်၍ဟောရကြောင်း •

၁။ စေတော ပရိယဉာဏေန စသည်ကား - <u>ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန ဒေသနာ</u>။

၂။ ကုသလာ ခန္ဓာ ဣဒ္ဓိဝိဓ ဉာဏဿ-စသည်ကား <u>ဓမ္မာဓိဋ္ဌာန ဒေသနာ</u> - ဤသို့ ဒေသနာထူးသောကြောင့် အောက်၌ယူအပ်ပြီးဖြစ်သော်လည်း စေတောပရိယဉာဏ်ကိုထပ်၍ ဟောတော်မူသည်။ (ကောက်-၃၃၇) သီလံ သမာဒိယိတွာ-၌ သီလသရုပ်နှင့်ပုဂ္ဂိုလ်။ (ကောက်-၃၃၈) ၌ ရှုပါ ကောင်းလှပါ၏။

၁။ ပဉ္စင်္ဂသီလ-လူတို့၌ နိစ္စသီလ၊ ၂။ ဒသင်္ဂသီလ-သာမဏေတို့၌နိစ္စသီလ၊ ၃။ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ,ဝတ္တသီလ -ရဟန်းပဉ္စင်းတို့၌ နိစ္စသီလ။ (ကောက်-၃၄၅)

အဓိပတိ = မေး-အဘယ်ကြောင့် ဒေါသမူ၊ မောဟမူ၊ မဟာကြိဝိပ်၊ မဟဂ္ဂုတ်၊ ကုသိုလ်စိတ်တို့သည် အလေးအမြတ် အာရုံမပြုပါသနည်း။

၁။ ပြစ်မှားတက် အမျက်ထွက်တတ်သောသူသည် တစ်စုံတစ်ခုသောတရားကိုမျှ အလေးအမြတ်မပြုသောကြောင့် ဒေါသမူသည် အလေးအမြတ်အာရုံမပြုပါ။

၂။ မိုက်မဲတွေဝေသောသူသည် တစ်စုံတစ်ခုသောတရားကိုမျှ အလေးအမြတ်မပြုသောကြောင့် မောဟမူသည် အလေးအမြတ်အာရုံမပြုပါ။

၃။ မဟာ ကြိယာ ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ၄-ခုသည် ဉာဏ်ကင်းသောကြောင့် လောကုတ္တရာတရားကို အလေးအမြတ် အာရုံမပြုနိုင်သည်ဖြစ်၍ အလေးအမြတ်အာရုံမပြု။ အထွဋ်အမြတ်သို့ရောက်ပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် သန္တာန် ၌ဖြစ်သောကြောင့် လောကီတရားကိုလည်း အလေးအမြတ်အာရုံမပြု။(အာရမ္မဏာဓိပတိ ပစ္စယုပ္ပန်မဖြစ်ဟူလို)

၄။ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်သည်မိမိကိုယ်တိုင်က မြတ်သောတရားဖြစ်သောကြောင့် တစ်စုံတစ်ခုသောတရားကိုမျှ အလေးအမြတ်မပြု၊ ဥပမာအားဖြင့် အထွဋ်အမြတ်မင်းအဖြစ်သို့ရောက်နေသောသူသည် တစ်စုံတစ် ယောက်သောသူကိုမျှ အလေးအမြတ်မပြုသကဲ့သို့တည်း။ (ကောက်-၃၉၂)

http://www.dhammadownload.com

အနန္တရပစ္စည်း -

မေး - အနန္တရပစ္စည်း ကု-ကု ၌ "ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ခန္ဓာ" စသည်ဖြင့်ပင် ကုသိုလ်နာမက္ခန္ဓာတို့ကို တပေါင်းတည်းယူနိုင်လျက် အဘယ်ကြောင့် "အနုလောမံ ဂေါတြဘုဿ" စသည်ကိုဟောတော်မူပါသနည်း။ (ကောက်-၃၉၉)

ဖြေ - နာနာ - ရမ္မဏတရားသည် နာနာရမ္မဏတရားအား ကျေးဇူးပြုရာသလော, မပြုရာသလောဟူသော ယုံမှားသက်ာကိုနစ်စေလိုသောကြောင့် "အနုလောမံ ဂေါတြဘုဿ၊ အနုလောမံ ဝေါဒါနဿ" ဟု ထပ်၍ဟောပါသည်။

- နာနာဘုမ္မိက တရားအချင်းချင်း အနန္တရသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူးပြုရာသလော, မပြုရာသလော ဟူသော ယုံမှားသက်ာကို နစ်စေလိုသောကြောင့် - "ဂေါတြဘု မဂ္ဂဿ၊ ဝေါဒါနံ မဂ္ဂဿ"ဟူသောပါဠိကိုထပ်၍ ဟောပါသည်။
- ကုသလံဝုဋ္ဌာနဿ - ၌ ကုသလံ အရတေဘူမက ကုသိုလ်ကိုယူ၊ ဝုဋ္ဌာနအရ တေဘူမက ဝိပါက်ကို ယူပါ။ (ဤနေရာ၌-ကုသိုလ်ဇောမှ ထတတ်သောကြောင့် ' ဝုဋ္ဌာန'ဟုခေါ်သည်)
- မဂ္ဂေါ ဖလဿ - ၌ လောကုတ္တရာဝိပါက်သည် ဇောဝီထိ၌ အကျုံးဝင်၍ ဝုဋ္ဌာနမမည်သောကြောင့် သီးခြားဟောရသည်။

ဥပနိဿယပစ္စည်း -

* ပကတူပနိဿယ - ကု+ကု၌ ရ-မဂ်၊ ရ-ဖိုလ် ကောက်ယူသင့်ပုံ ဆုံးဖြတ်ချက်မှာ - သူတပါးသန္တာန်မှ ပစ္စည်းကိုရခိုက် စိတ် ၈၉ပင် ရသင့်၏။ အနာဂတ်ဖြစ်သော ရ-မဂ်၊ ရ-ဖိုလ် တောင့်တ၍ ဒါန သီလ စသော ကုသိုလ်ကိုပြုရာ၌ မိမိသန္တာန်၌ ရသင့်၏။ (ကောက် - ၉၆ ဆဝါရ ဗဟို မကြာခဏ မေး၏)

ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တရားကိုယ်

ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်အရ မဟာကုသိုလ်၊ မဟာကြိယာ၊ ဉာဏသမ္ပယုတ်၊ မဂ်ဖိုလ်တို့၌ရှိသောဉာဏ်ကို ယူရမည်။ (ထိုတွင် ကုသိုလ် ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်အတွက် မဟာကုသိုလ်ဉာဏသမ္ပယုတ်, မဂ်စိတ်တို့၌ ရှိသော ဉာဏ်ကိုယူ၊ အဗျာကတ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်အတွက် မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ် ဖိုလ် စိတ်တို့၌ရှိသော ဉာဏ်ကိုယူ။)

<u>ဥပနိဿယ ၂၃-ပါးဝေဖန်ပုံ</u>

၁။	ကု + ကု ၌	(အာရမ္မဏူ,	အနန္တရူ,	ပကတူ)	၃ - ပါး	
၂။	ကု + အကု ၌	(အာရမ္မဏူ	+	ပကတူ)	၂ - ပါး	
၃။	ကု + ဗျာ ၌	(အာရမ္မဏူ,	အနန္တရူ,	ပကတူ)	၃ - ပါး	
၄။	အကု + အကု ၌	(အာရမ္မဏူ,	အနန္တရူ,	ပကတူ)	၃ - ပါး	
၅။	အကု + ကု ၌	(+	+	ပကတူ)	၁ - ပါး	
၆။	အကု + အဗျာ ၌	(+	အနန္တရူ	ပကတူ)	၂ - ပါး	
၇။	ဗျာ + ဗျာ ၌	(အာရမ္မဏူ,	အနန္တရူ,	ပကတူ)	၃ - ပါး	
၈။	ဗျာ + ကု ၌	(အာရမ္မဏူ,	အနန္တရူ,	ပကတူ)	၃ - ပါး	
၉။	ဗျာ + အကု ၌	(အာရမ္မဏူ,	အနန္တရူ,	ပကတူ)	၃ - ပါး	
				ပေါင်း	၂၃ - ပါး	

← ပစ္စယနိဒ္ဒေသ သင်္ချာကိုးချက်လုံး ကောက်ရာ၌ ယခုပဥ္စဝါရ အတိုင်း ကောက်သည်၊ အားလုံး သင်္ချာ အလိုက်ရပုံ သတိပြုပါ။ အထူးကောက်စရာမလိုပြီ။

တေဝီသတိ ပ်ဓာနေ ဥပနိဿယော ဘာဇီတော-၄ ၄၄၉။(ကောက်-၄၂၅)

http://www.dhammadownload.com

နိယာမိဉ္စာဒိဋ္ဌိ (၃)မျိုး

၁။ အကိရိယဒိဋ္ဌိ - အကြောင်းကိုပယ်သောအယူ။

၂။ နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ - အကျိုးကိုပယ်သောအယူ။

၃။ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ - အကြောင်း + အကျိုး ၂-ပါးစုံကိုပယ်သောအယူ။

မာတုဃာတိ ကမ္မသ အရ ဖြတ်ဆဲသော မာဟုဃာတကကံရ၏။

ဖြေ။ (က) အကု-ဗျာ စသည် ဟောရာ၌ အနန္တရူပကို ရသောကြောင့် ကေသဋ္ဌိမထည့်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဗျာ-ကု ပစ္စည်းဘက်ကောက်ရာ၌မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သောတရားကိုရည်၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကြဉ်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာဝါရ၌ "သေက္ခာ ဖလံ ဥပနိဿာယ" အစရှိသည်ကို ဟောတော်မူသည်။ သူတပါး သန္တာန်၌ ပစ္စည်းကို ယူသော် ဝိပါက်စိတ် ဆတ္တိသပင်ဖြစ်သင့်ပါသည်။ (ကောက်-၃၂)

ပုရေဇာတပစ္စည်း –

မေး- အာပုဒ္ဓ အဘယ်ကြောင့် စက္ခုစသော ဩဠာရိကရုပ်ကိုသာဟော၍ အာပေါစသော သုခုမရုပ်ကို မဟောသနည်း? အာပုမဖြစ်၍ မဟောပါသလော?

ဖြေ - ရုန့်ရင်းသော ဩဠာရိကရုပ်၏အစွမ်းဖြင့် သိလွယ်စေလိုသောကြောင့် (သိလွယ်စေခြင်းငှါ) စက္ခု စသော ဩဠာရိကရုပ်တို့ကိုသာဟောသည်။ အာပေါစသော သုခုမရုပ်တို့ကိုမဟော။ ထိုသို့ပင် မဟော သော်လည်း အာပေါစသည်တို့သည် အာပုဖြစ်ကုန်သည်သာ။

ပစ္ဆာဇာတ -

ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်းသည် ဥပတ္ထမ္ဘကသတ္တိဖြင့်သာ ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဇနကသတ္တိ စသည်ဖြင့်ကျေးဇူးမပြု) ပစ္စယုဒ္ဓါရအခါမွှါယ် – – ဆဝါရ၌ကဲ့သို့ ပဋ္ဌာဝါရပစ္စနိက်၌ ဝိဘင်းကိုဟောတော်မမူ။ ထိုသို့မဟောသော်လည်း ထိုပစ္စနိက်လက္ခဏာ အကျဉ်းအားဖြင့် ပစ္စနိက်ကိုပြအံ့သောငှာ သင်္ဂါယနာဆရာတို့သည် ပစ္စယုဒ္ဓါရကို ထားတော်မူကုန်၏။ (ကောက် - ၅၂၇)

ခေါင်းဆောင် ၈-ပစ္စည်း (ကောက် ၅၃၃)

ခပ်သိမ်းသောပစ္စည်းတို့သည် - -

အာရမ္မဏ, သဟဇာတ, ဥပနိဿယ, ပုရေဇာတ, ပစ္ဆာဇာတ, ကမ္မ, ရုပ်အာဟာရ, ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ ဤပစ္စည်းတို့၌ ဝင်ကုန်၏။ ဆောင်• အာ. သ. ဉ-ရေ ဆွာ. ကမ္မေ. ဟာရေ. ဣန္ဒြိ ရှစ်ပါးသိ။ (တနည်း) ၄-ပစ္စည်း။အာရမ္မဏ, ဥပနိဿယ, ကမ္မ, အတ္ထိ ဤ၄-ပစ္စည်းတို့၌လည်းဝင်ကုန်၏။ (သင်္ဂဟအလို)

အာရမ္မဏ၌ – အာရမ္မဏ, အာရမ္မဏာဓိပတိ, ဝတ္ထာရမ္မဏာနိဿယ, အာရမ္မဏပုရေဇာတ, ဝတ္ထာရမ္မဏဝိပ္ပယုတ္တ, အာရမ္မဏ ပုရေဇာတတ္ထိ, အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ အဝိဂတ ဤ၈-ပစ္စည်းတို့ဝင်ကုန်၏။

ဥပနိဿယ၌ – အနန္တရူပ - ပကတူပ - အနန္တရ - သမနန္တရ - အာသေဝန, နတ္ထိ, ဝိဂတ, ဗလဝနာနက္ခဏိက ကမ္မ ဟူသော ဤ (အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏနည်းအားဖြင့်) ၈-ပစ္စည်းတို့သည်ဝင်ကုန်၏။

ကမ္မ ၌=ကာမဝိပါက်အား တပ်သော ဒုဗ္ဗလ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ, ကဋတ္တာရုပ်အား တပ်သော ဗလဝဒုဗ္ဗလ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ ဟူသော ကမ္မ တစ်ပစ္စည်းသာဝင်၏။

(သတ္တဝါတို့၏ ဘဝနိမ့်မြင့် ဘဝယုတ်မြတ် ကွာခြင်းမှာ နာနာ-ကမ္မ ခွဲခြားခြင်းဖြစ်သည်)

http://www.dhammadownload.com

အတ္ထိ၌ အတ္ထိ ၅-မျိုးရသည်တွင် (ကောက်-၅၃၃)

(က) သဟဇာတတ္ထိ - ၌ ဟေ, မိ, သဟံ၊ အဉ်, နိ, ကံ၊ ဝိပ်, ဟာ, ဣန်, ဈာန်။
မဂ်, သမ်, ဝိပ်, အတ်၊ အဝိ မှတ်၊ သဟတ် ဆယ့်ငါးတန်-ဟူသော သဟဇာတမျိုး - (၁၅)ပစ္စည်းဝင်၏။

(ခ) ဝတ္ထုပုရေဇာတတ္ထိ - ၌ နိ, ပု, ဣန္ဒြိ၊ ဝိပ်, အတ္ထိ, အဝိ ဝတ္ထု ခြောက်-ဟူသော ဝတ္ထုမျိုး (၆)ပစ္စည်းဝင်၏။

(ဂ) ပစ္ဆာဇာတတ္ထိ - ၌ ပစ္ဆာ, ဝိပ်, အတ်၊ အဝိ-မှတ်၊ လေးရပ် ပစ္ဆာမျိုး - ဟူသော ပစ္ဆာဇာတမျိုး (၄) ပစ္စည်းဝင်၏။

(ဃ) ရုပ်အာဟာရတ္ထိ - ၌ အာဟာရ, အတ္ထိ, အဝိဂတ - ဟူသော ရုပ်အာဟာရ (၃)ပစ္စည်းဝင်၏။

(င) ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္ထိ - ၌ ဣန္ဒြိယ, အတ္ထိ, အဝိဂတ - ဟူသော ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယမျိုး (၃)ပစ္စည်းဝင်၏။

သဘာဂနှင့် ယဋနာအထူး * ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန် တရားကိုယ်အရတူသော မူပစ္စည်းတစ်ခု၊ မူလီပစ္စည်းတစ်ခုကို (ဣတိသဒ္ဒါမပါမူ၍) သင်္ချာတပ်ခြင်းသည် "သဘာဂ"၊

* မူပစ္စည်းနှင့် ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်တရားကိုယ်အရ တူကြသော တပြိုင်နက်ရကောင်းသော (တစ်ပစ္စည်း , နှစ်ပစ္စည်းမှစ၍) အစိတ်စိတ်ပစ္စည်းများကို စုပေါင်း၍ ဣတိသဒ္ဒါလောင်းစွက်လျက် သင်္ချာတပ်ခြင်းသည် "ယဋနာ" ဤသို့ထူးပါသည်။

ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာပြ သိမှတ်ဘွယ်ရာများ

သန္တာန် ကြီးလေး အညာ၊ ဗဟိဒ္ဓ၊ သဗ္ဗ အဇ္ဈတ္တာ။ (အဇ္ဈတ္တ, ဗဟိဒ္ဓ ခွဲရန်)

ကာလ - ၁။ အနန္တရယေ၊ နတ်-ဝိ-သေ၊ ငါးထွေ အတိတ်သာ။
၂။ ကမ္မပစ္စယ်၊ ဒွိကာလ်၊ ပွန်နှင့်အတိတ်သာ။
၃။ အာ-မိ-ဥပ၊ သုံးကာလ၊ ကာလဝိမုတ္တာ။
၄။ တဆယ့်ငါးတန်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ ကြွင်းကျန်ပစ္စည်းမှာ။

ယုဂဋက - ၁။ နန်-သမနန်၊ ဤနှစ်တန်၊ အတ္တံသရိက္ခာ။(အတ္တသရိက္ခ = အနက်တူ)
၂။ နိဿယူပ၊ နိဿယ၊ သဒ္ဒသရိက္ခာ။ (သဒ္ဒသရိက္ခာ = သဒ္ဒါတူ)
၃။ ပုရေ-ပစ္ဆာ၊ ဤနှစ်ဝ၊ ကာလ-ဋိပက္ခာ။ (ကာလ-ပဋိပက္ခ-ကာလဆန့်ကျင်)
၄။ သမ်နှင့်ဝိပ္ပ၊ ဤနှစ်ဝ၊ အညာ-ပဋိပက္ခာ။ (အညမညပဋိပက္ခ-အချင်းချင်းဆန့်ကျင်)
၅။ အတ္ထိ-နတ္ထိ၊ ထို့တူသိ၊ ဝိနှင့်အဝိမှာ။ (။)
၆။ ကမ်-ဝိပါဟု၊ ဤနှစ်ခု၊ ဟေတုဖလသာ။ (ဟေတုဖလ = အကြောင်းအကျိုး)

ဇနကာဇနက - ၁။ ကမ်ကြဉ် နန်ဆာ၊ နာကမ္မ၊ ပကတနိဿယာ။
၂။ ဇနကခေါ်၊ ဤရှစ်ဘော်၊ မိန့်တော်ဋကထာ။
၃။ ပစ္ဆာဇာတ၊ တခုမျှ၊ ဥပထမ္ဘကာ။
၄။ ဇနကာဇနက၊ ထမ္ဘက၊ သေသ-ဆယ့်ငါးဖြာ။

သဗ္ဗဋ္ဌာနိကာသဗ္ဗဋ္ဌာနိက - ၁။ သဟဇာတ၊ ကြီးလေးဝ၊ သဗ္ဗဋ္ဌာနိကာ။
၂။ ပု-ပစ်-သမ္ပ၊ အနန်ဆာ၊ ကမ္မကြဉ်ရွေ့သာ။
၃။ ပကတူထည့်၊ အာ-အာမိ၊ ဌာနိအသဗ္ဗာ။
၄။ ကြွင်းကျန်ပစ္စည်း၊ အသီးသီး၊ တနည်းနသဗ္ဗာ။

http://www.dhammadownload.com

ဘုံ - ၁။ ကြီးလေး အညာ၊ ဣ္က, ကမ္မ၊ သတ္တအသညာ။
၂။ ပုရေ-ဝိပ္ပ၊ ပစ္ဆာဇ၊ မရ အရူပါ။
၃။ ပဉ္စဝေါတွင်၊ အားလုံးပင်၊ ကုန်စင်ရသည်သာ။

ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ - ၁။ မိ-ပု-ပစ်-သေ၊ ဤလေးထွေ၊ သန္ဓေမရပါ။
၂။ ပဝတ္တိတွင်၊ အားလုံးပင်၊ ကုန်စင်ရသည်သာ။

အနုလုံ "နာမ်သက်သက်ဟောသော" ပစ္စည်းများ

အနန်-သနန်၊ အာသေဝသမ်၊ မှတ်ရန်နတ္ထိ ဝိဂတာ။
နာမ်သက်သက်သာ၊ ဟောခဲ့ရာ၊ ခြောက်ဖြာ ပစ္စယ။ (ပဉှာဝါရ)

အနုလုံ "ရုပ်သက်သက်ဟောသော" ပစ္စည်းများ

ရူပါဟာရာ၊ ရုပ်ဇီဝါ၊ နှစ်ဖြာ ပစ္စယ။ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်၊ ထိုနှစ်တန်၊ ဧကန်ရုပ်ချည်းရ။
ဣ္ဍာ, ကတ္တားမှာ၊ နာမ်ချည်းသာ၊ ပွန်မှာ ရုပ်ချည်းရ။ ထိုမှသေသ၊ ပစ္စယ၊ ရကြထိုက်သင့်စွ။

နိဗ္ဗာန်+ပညတ် – နိဗ္ဗာန်သည် အာ-မိ-ဥ ဟု သုံးပစ္စည်း။ ပညတ်သည် အာ–ဥ-ဟု နှစ်ပစ္စည်း။

<u>ပကတူပနိဿယ–မှ စာမေးပွဲ မေးခွန်းပုံစံများ</u>

မေး - (က) ငါသာလျှင် ပညာရှိဟု ထောင်လွှားသူအား ရရှိနိုင်သောပစ္စယုပ္ပန်။ (၁၉၆၉)
(ခ) ဆင်းရဲကင်းစေရန် သီလဆောက်တည်သူအား ရနိုင်သော ပစ္စည်းတရားတို့ကိုကောက်ပါ။

ဖြေ - (က) ပညံ ဥပနိဿာယ မာနံ ဇပ္ပေတိ။ (ခ) ကာယိကံ ဒုက္ခံ ဥပနိဿာယ သီလံ သမာဒိယတိ။

မေး - ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ဉာဏ်ဟူသည် အဘယ်ပညာကို ခေါ်ပါသနည်း။ ဖော်ပြပါ။ (၁၉၇၂)

ဖြေ - မဟာကုသိုလ် ဉာဏ်သမ္ပယုတ်စိတ် ၄ ခု၌ရှိသော ပညာကိုခေါ်ပါသည်။

မေး - ကိုယ်တိုင်ဝက်သက်၍ ဆွမ်း ကျွေးသူအတွက် ကြောင်းကျိုးသတ္တိများကို ဖော်ပြပါ။ (၁၉၇၃)

ဖြေ - ပါဏာတိပါတစေတနာ အကုသိုလ်အကြောင်းကြောင့် ဒါနစေတနာ ကာမကုသိုလ်အကျိုးသည် ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့်ဖြစ်၏။

<u>(၂၀၀၀-ပြည့်၊ ဗဟိုမေးခွန်းနှင့်အဖြေ)</u>

မေး -ကိုယ်ချမ်းသာမှု၊ အကြောင်းပြု၍၊ ကောင်းမှုများစွာ၊ ပြုတတ်ရာ၌" ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့ ပြုတတ်သော ကောင်းမှု, ပုထုဇဉ်သေက္ခတို့ပြုတတ်သော ကောင်းမှုတို့ကို ပြဆိုသောပါဠိကို (ပကတူပနိဿယ ဗျာ+ဗျာ၊ ဗျာ+ကု မှ) ထုတ်နှုတ်ရေးပြပါ။ (၂၀၀၀-ပြည့်၊ ဗဟိုမေးခွန်း)

ဖြေ - <u>ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့ပြုတတ်သော ကောင်းမှုပါဠိ။</u>
အရဟာ ကာယိကံ သုခံ - ပ - အနုတ္တတော ဝိပဿတိ။
<u>ပုထုဇဉ် သေက္ခတို့ပြုတတ်သော ကောင်းမှုပါဠိ။</u> ကာယိကံ သုခံ - ပ - သမာပတ္တိံ ဥပ္ပါဒေတိ။

မေး- အောက်ပါတို့ကို (ပဉှာဝါရ ဝိဘင်မှ) လိုရင်းထောက်၍ ပြည့်စုံအောင်ကောက်ပြပါ။
(က) အရဟတ္တဖိုလ်၏အာရမ္မဏ ပစ္စယုပ္ပန်တရား။ (ခ)အရဟတ္တဖိုလ်၏ အနန္တရပစ္စည်းတရား။

ဖြေ - (က) အရဟာ ဖလံ ပစ္စဝေက္ခတိ - ကိုထောက်၍ မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် - ၄ပါး။
(ခ) မဂ္ဂေါ ဖလဿ-ကိုထောက်၍ အရဟတ္တမဂ်။ ။ပုရိမာ ပုရိမာ ဝိပါကာ ဗျာကတာ ခန္ဓာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ ဝိပါကာဗျာကတာနံခန္ဓာနံ-ကိုထောက်၍(ဖလသမာပတ္တိဝီထိရှိ)ရှေးရှေးသောအရဟတ္တဖိုလ်စိတ်။

http://www.dhammadownload.com

အရဟတော အနုလောမံ ဖလသမာပတ္တိယာ - ကိုထောက်၍ အနုလုံကိစ္စတပ်သော မဟာကြိယာ - ပ,၁ွေး၊တ,၁ွေး။ နိရောဓာ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ နေဝ-ကြိယံ ဖလသမာပတ္တိယာ-ကိုထောက်၍ နေဝ-ကြိယာရ၏။

မေး၊ အရိယာဘ၀ အစဦးဆုံးစိတ်၏ -

(က) အမည်၊ (ခ) ဝတ္ထုပုရေဇာတပစ္စည်းတရား၊ (ဂ) နတ္ထိပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ကို အသီးအသီးဖော်ပြပါ၊

ဖြေ၊ (က) သောတာပတ္တိမဂ်စိတ်၊ (ခ) သောတာပတ္တိမဂ်၏ရှေ့ ဂေါတြဘူနှင့်တကွဖြစ်သော ဟဒယဝတ္ထု၊ (ဂ) သောတာပတ္တိဖိုလ်။ (၁၃၄၉-၅၀ ခုနှစ်၊ အစိုးရပဋ္ဌာ) (နမူနာယူပါ)

ပဥ္စာဝါရ အာရမ္မဏ – အနုဝါဒ အနက်ထူးများ (ကောက်-၃၃၇-၈)

ကု - ကု။ ဒါန်' - ဒေယျဓမ္မံ၊ လှူအပ်သောဒါနဝတ္ထုကို။ ဒတွာ-စဇိတွာ၊ စွန့်၍။ (တနည်းကား) ဒါနံ၊ လှူကြောင်းဖြစ်သော ဒါန စေတနာကို။ ဒတွာ၊ ပရိယောဒါပေတွာ ဝိသုဒ္ဓကတွာ၊ စင်ကြယ်ခြင်းကိုပြု၍။ တံ၊ ထိုပရိစ္စာဂစေတနာ, ဝိသောဓနစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသောကာမကု-ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ဆင်ခြင်၏။ သီလံ-ပဉ္စင်္ဂဒသင်္ဂါဒိဝသေနနိစ္စသီလံ၊ ပဉ္စင်, ဒသင်သီလ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သော နိစ္စသီလကို၊ သမာဒိယိတွာ-ဂဏှိတွာ၊ ကောင်းစွာယူဦးဆောက်တည်ဦး၍။ တံ၊ ထိုပဉ္စင်သီလ, ဒသင်သီလ အစရှိသည်တို့၏အစွမ်း အားဖြင့်ဖြစ်သော နိစ္စသီလကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ၏။

ဥပေါသထကမ္မံ၊ ဥပုသ်နေ့၌ သုံးအပ်သော အဋ္ဌင်ဥပုသ်ကို။ ကတွာ၊ ဆောက်တည်ပြီး၍။ တံ၊ ထိုအဋ္ဌင် ဥပေါသထ စေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ၏။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ သုစိဏ္ဏာနိ၊ ကောင်းစွာ အလေ့အကျက်ပြုအပ်ပြီးကုန်သော ဒါန, သီလ, အဋ္ဌင်ဥပေါသထ စေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်တို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ၏။

ဈာနာ၊ ဈာန်မှ။ ဝုဋ္ဌဟိတွာ၊ ထ၍။ ဈာနံ၊ ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ၏။ <u>သေက္ခာ</u>၊ သေက္ခာဟု ဆိုအပ်ကုန်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဂေါတြဘုံ၊ သောတာပတ္တိမဂ်၏ ရှေ့ဂေါတြဘုကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တိ၊ ကုန်၏။ <u>သေက္ခာ</u>၊ သေက္ခဟုဆိုအပ်ကုန်သော သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဝေါဒါနံ၊ သကဒါဂါမိမဂ်, အနာဂါမိမဂ်၏ ရှေ့ဝေါဒါန်ကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တိ၊ ကုန်၏။ <u>သေက္ခာ</u>၊ သေက္ခဟု ဆိုအပ်ကုန်သော သောတာပန်, သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ မဂ္ဂါ၊ မဂ်မှ။ ဝုဋ္ဌဟိတွာ၊ ထ၍။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်တရားကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တိ၊ ကုန်၏။

သေက္ခာဝါ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။ ပုထုဇ္ဇနာဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ ကုသလံ၊ တေဘူမကကု- ကို။ အနိစ္စတော-အနိစ္စ န္တိ၊ အနိစ္စဟူ၍၎င်း။ ဒုက္ခတော-ဒုက္ခံ န္တိ၊ ၎င်း။ အနတ္တတော-အနတ္တာ န္တိ၊ ၎င်း။ (*တနည်းကား*) အနိစ္စတော-အနိစ္စဝသေန၊ အနိစ္စအစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ ဒုက္ခတော-ဒုက္ခဝသေန၊ ၎င်း။ အနတ္တတော-အနတ္တဝသေန၊ ၎င်း။ ဝိပဿန္တိ၊ ဝိပဿနာပြုကုန်၏။

သေက္ခာဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ ပုထုဇ္ဇနာဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ စေတောပရိယဉာဏေန၊ သူတစ်ပါးတို့၏စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍သိသော စေတောပရိယအဘိညာဉ်ဖြင့်။ ကုသလစိတ္တ-သမင်္ဂိဿ၊ ကုသိုလ်စိတ်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဇာနန္တိ၊ သိကုန်၏။ အာကာသာနဉ္စာယတနကုသလံ၊ ဤဘ၀, ရှေးဘ၀ အဖွတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူးသော အာကာ-ကုသိုလ်သည်။ ဝိညာဏဉ္စာယတန ကုသလဿ၊ ဖြစ်ဆဲသော ဝိညာ-ကု-အား။ (အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော ဟောတိ) အာကိဉ္စညာယတနကုသလံ၊ ဤဘ၀, ရှေးဘ၀ အဖွတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူးသော အာကိ-ကု-သည်။ နေဝသညာနာသညာယတနဿ၊ ဖြစ်ဆဲသော နေဝ-ကု-အား။ (အာရမ္မဏ-ဟောတိ)။ ကုသလာ၊ ကု-ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏဿစ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏ်အား၎င်း။ ပ။ (အာရမ္မဏ-ဟောတိ) (ကောက်-၃၃၇-၈)

http://www.dhammadownload.com

(ကု-အကု) တံ-တာနိ၊ ထို ဒါန, သီလ, အဌင်္ဂဉပေါသထစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကု-တို့ကို။ (ဝစန ဝိပလ္လာသကြံ) (တနည်း)။ တံ၊ ထို -- ကာမကု-ကို (ဇာတ်ကိုင်)။ (ပ) ဈာနေ၊ သည်။ ပရိဟီနေ၊ ယုတ်သည် ရှိသော်။ ဝိပ္ပဋိသာရိဿ၊ ငါ့အား မြတ်သောတရားသည် ပျောက်ခဲ့ပြီဟု နှလုံးမသာရှိသောသူအား။ ဒေါမနဿံ၊ သည်။ ဉပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ (ကောက်-၃၅၉)

ပဋ္ဌာဝါရ - အနန္တရ အနုဝါဒအနက် (ကောက်-၃၉၇)

ပုရိမာ ပုရိမာ၊ ရှေးရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ အဆုံးဇောကြဉ်သော လောကီကုသိုလ်သတ္တရသနာမက္ခန္ဓာတို့သည်။ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ၊ ကုန်သော။ ကုသလာနံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ ပဌမဇောကြဉ်သောကုသိုလ်ဧကဝီသ နာမက္ခန္ဓာတို့အား။ အနန္တရပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။

အနုလောမံ၊ သင်္ခါရတရားလျှင်အာရုံရှိသော အနုလုံကိစ္စတပ်သော မဟာကု - ပ - ဒွေး, တ-ဒွေးသည်။ ဂေါတြဘုဿ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသော ဂေါတြဘုကိစ္စတပ်သော မဟာကု - ပ - ဒွေး, တ - ဒွေးအား။ အနုလောမံ၊ သည်။ ဝေါဒါနဿ၊ နိဗ္ဗာန်လျှင် အာရုံရှိသော ဝေါဒါန်ကိစ္စတပ်သော မဟာကု-ပ-ဒွေး,တ - ဒွေးအား။ ဂေါတြဘု၊ သည်။ မဂ္ဂဿ၊ သောတာပတ္တိမဂ်အား။ ဝေါဒါနံ၊ သည်။ မဂ္ဂဿ၊ အထက်မဂ် ၃-ခုအား။ အနန္တရပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ။ ၏။ (ကု-ကု) (ကောက်-၃၉၇)

ကုသလံ၊ လောကီကုသိုလ်သတ္တရသအဆုံးဇောသည်၊ ဝုဋ္ဌာနဿ၊တဒါရုံ,ဘဝင်အား။ မဂ္ဂေါ၊မဂ်၄-ခုသည်။ ဖလဿ၊ ဖိုလ် ၄-ခုအား။ အနုလောမံ၊ သည်။ သေက္ခာယ၊ သေက္ခဖြစ်သော။ ဖလသမာပတ္တိယာ၊ ဖလသမာပတ်အား။ နိရောဓာ၊ နိရောဓသမာပတ်မှ။ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ၊ ထသောအနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ နေဝသညာနာသညာယတနကုသလံ၊ သည်။ ဖလသမာပတ္တိယာ၊ အနာဂါမိဖိုလ်ဟုဆိုအပ်သော ဖလသမာပတ်အား။ (ကု-ဗျာ) (ကောက်-၃၉၉) (အနုဝါဒ အရကောက်များပါလေ့လာပါ)

အကုသလံ၊ အကုသိုလ်ဒွါဒသအဆုံးဇောသည်။ ဝုဋ္ဌာနဿ၊ တဒါရုံ, ဘဝင်အား။ (အကု-ဗျာ)(၄၀၀)

ဘဝင်္ဂံ၊ ဘဝင်သည်။ အာဝဇ္ဇနာယ၊ အာဝဇ္ဇန်းဒွေးအား။ ကြိယံ၊ ကြိယာအဌာရသအဆုံးဇော, ဒုတိယ ဝုဋ္ဌောသည်။ ဝုဋ္ဌာနဿ၊ တဒါရုံ, ဘဝင်အား။ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ အနုလောမံ၊ အနုလုံသည်။ ဖလသမာပတ္တိယာ၊ ဖလသမာပတ်အား။ နိရောဓာ၊ နိရောဓသမာပတ်မှ။ ဝုဋ္ဌဟန္တဿ၊ ထသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ နေဝသညာနာသညာယတနကြိယံ၊ သည်။ ဖလသမာပတ္တိယာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်အား။ အနန္တရပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ဗျာ-ဗျာ)

အာဝဇ္ဇနာ၊ ဝုဋ္ဌော, မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းသည်။ ကုသလာနံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ မဟာကုသိုလ် ပ-ဇော နာမက္ခန္ဓာတို့အား။ (ဗျာ-ကု)(ကောက်-၄၀၅) (ဆတ်ိမြံ - ဤအနက်သည်ပင် အနုဝါဒအရကောက်ဖြစ်သည်)

ပဋ္ဌာဝါရ - ပကတူပနိဿယ အနုဝါဒအနက် ထူးများ (ကောက်-၄၁၂)

သဒ္ဓံ၊ သဒ္ဓါခြင်းကို။ (တနည်းကား) ကံ, ကံ၏အကျိုး၊ ဤပစ္စုပ္ပန်လောက, တမလွန်လောက အစရှိ သည်တို့၌ ယုံကြည်ခြင်းကို။ ဉပနိဿယ-ဉပနိဿယံကတွာ၊ အမှီပြု၍။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒေတိ။ ပေး၏။ သီလံ၊ ကို။ သမာဒိယတိ၊ ဆောက်တည်၏။ ဉပေါသထကမ္မံ၊ ဉပုသ်နေ့၌ဆောက်တည်အပ်သော အဌင်္ဂဉပုသ် ကို။ ကရောတိ၊ ဆောက်တည်၏။

သေက္ခာ၊ သေက္ခဟုဆိုအပ်ကုန်သော သောတာပန်, သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ မဂ္ဂံ၊ မိမိ ရအပ်သော မဂ်ကို။ ဉပနိဿာယ၊ ၍။ အနုပ္ပန္နံ၊ မဖြစ်သေးသော။(တနည်းကား)ခဏတ္တယသို့မရောက်သေးသော။ သမာပတ္တိံကို။

http://www.dhammadownload.com

ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ ကုန်၏။ (တနည်းကား) ခဏတ္တယသို့ ရောက်စေကုန်၏။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပြီးသော သမာပတ်ကို။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ဝင်စားကုန်၏။

မဂ္ဂေ၊ အောက်မဂ်သုံးခုသည်။ သေက္ခာနံ၊ တို့အား။ အတ္ထပ္ပဋိသမ္ဘိဒါယ၊ ပါဠိတော်၏ အနက်ကို သိသော အတ္ထပ္ပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်အား။ ဓမ္မပ္ပဋိသမ္ဘိဒါယ၊ မာဂဓဘာသာ ပါဠိဟူသော သဒ္ဒါကို သိသောဓမ္မပ္ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်အား၊ နိရုတ္တိပ္ပဋိသမ္ဘိဒါယ၊ အရပ်သူတို့၏ ဘာသာဟူသော သဒ္ဒါကို သိသော နိရုတ္တိပ္ပဋိ သမ္ဘိဒါ ဉာဏ်အား၊ ပဋိဘာနပ္ပဋိသမ္ဘိဒါယ၊ အနက်သဒ္ဒါ ဘာသာသုံးပါးကို သိသောပဋိဘာနပ္ပဋိ သမ္ဘိဒါဉာဏ်အား။ ဌာနာဌာန ကောသလ္လဿ၊ အရာဟုတ်သည် မဟုတ်သည်၌ လိမ္မာသော ဌာနာဌာန ကောသလ္လဉာဏ်အား။(ကု-ကု)(ကောက်၄၁၃)

ပစ္စယနိဒ္ဒေသ အနက်ထူးများ

အာရမ္မဏနိဂုံး အနက်--(အာဓိ-အနက် ။)

ယံယံဓမ္မံ၊ အကြင်ကြင်သို့ သဘောရှိကုန်သော အာရုံခြောက်ပါး ပစ္စည်းတရားကို။(အာရဗ္ဘ၊ အာရုံပြုကုန်၍/ ဂရုံကတွာ၊အလေးအမြတ်ပြုကုန်၍။)ယေယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်ကြင်သို့သဘောရှိကုန်သော အာရမ္မဏိကပစ္စယုပ္ပန် တရားတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

စိတ္တစေတသိကာ၊ စိတ်စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ အာရမ္မဏိကပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ကုန်၏။ တေ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုထိုသို့ သဘောရှိကုန်သော အာရုံ၆-ပါး ပစ္စည်းတရားတို့သည်။ တေသံတေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုထိုသို့ သဘောရှိကုန်သော အာရမ္မဏိကပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား။အာရမ္မဏ။ပ။ဟောတိ။(ကောက်-၈/ကောက်-၁၄)

အနန္တရပစ္စည်း၏ အကျဉ်းလက္ခဏာပြအနက် ။

ယေသံယေသံ၊ အကြင်အကြင်သို့ သဘောရှိကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ ရဟန္တာတို့စုတိကြဉ်သော ရှေးရှေးသော နာမက္ခန္ဓာပစ္စည်းတရားတို့၏။ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့၌။ ယေယေဓမ္မာ၊ အကြင်အကြင်သို့ သဘောရှိကုန်သော ရဟန္တာတို့ စုတိနှင့်တကွ နောက်နောက်သော နာမက္ခန္ဓာတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ စိတ္တစေတသိကာ၊ စိတ်စေတသိက်ဖြစ် ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ နာမက္ခန္ဓာတရားတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ တေတေ ဓမ္မာ၊ ထိုထိုသို့သဘောရှိကုန်သော ရဟန္တာတို့ စုတိကြဉ်သော ရှေးရှေးသောနာမက္ခန္ဓာတို့သည်၊ တေသံတေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုထိုသို့သဘောရှိကုန်သော ရဟန္တာတို့ စုတိနှင့်တကွ နောက်နောက်သော နာမက္ခန္ဓာတို့အား။အနန္တရ။ပ။၏။ (ကောက်-၁၈)

(မှတ်ချက် ။ ပစ္စယနိဒ္ဒေသအနက်များသည် ပဋ္ဌာဝါရရှိ ဆိုင်ရာသုဒ္ဓသချာနှင့်အရကောက်တူကြသည်။

မေး	သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ပစ္စဝေက္ခဏာ၅-ဝီထိ အနုဝါဒပါဠိ	ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ပစ္စဝေက္ခဏာ ၄-ဝီထိ အနုဝါဒပါဠိ
ဖြေ	(မဂ်) သေက္ခာ မဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟိတွာ မဂ္ဂံ ပစ္စဝေက္ခန္တိ	(ရမဂ်)အရဟာ မဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟိတွာ မဂ္ဂံ ပစ္စဝေက္ခတိ။
	(ဖိုလ်) သေက္ခာ ဖလံ ပစ္စဝေက္ခန္တိ	(ရဖိုလ်)အရဟာ ဖလံ ပစ္စဝေက္ခတိ။
	(နိဗ္ဗာန်) နိဗ္ဗာနံ ပစ္စဝေက္ခန္တိ	(နိဗ္ဗာန်)နိဗ္ဗာနံ ပစ္စဝေက္ခတိ။
	(ပယ်ကိလေ)သေက္ခာ ပဟီနေ ကိလေသေ ။	(ပယ်ကိ)အရဟာ ပဟီနေ ကိလေသေ ပစ္စဝေက္ခတိ။
	(ကြွင်းကိလေ) ဝိက္ခမ္ဘိတေ ကိလေသေ ။	(ကြွင်းကိလေမရှိ)

မေး - ဆဝါရ အနုလုံ၌ အောက်ပါတို့ကို ဖော်ပြပါ - -

(က) ဟောသော သတ္တိ၊ (ခ) မဟောသော သတ္တိ။ (ဂ) ဟောသော အတ္ထိ၊ (ဃ) မဟောသော အတ္ထိ။

ဖြေ -(က) ဇနကသတ္တိ။ (ခ) ဥပတ္ထမ္ဘကသတ္တိ, ပါလနသတ္တိ။

(ဂ) သဟဇာတတ္ထိ, ဝတ္ထုပုရေဇာတတ္ထိ, ရူပါဟာရတ္ထိ, ဣန္ဒြိယတ္ထိ။ (ကောက်-၁၁၆)

(ဃ) ပစ္ဆာဇာတတ္ထိ, အာရမ္မဏပုရေဇာတတ္ထိ။ (ယခုမေးခွန်းများ မေးဘူးလျှပြီ ဖြေနိုင်သူနည်းပါ၏)

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ပုရိမာ၊ ပုရိမာ အဗျာကတာဓမ္မာပစ္ဆိမာနံ၊ အဗျာကတာနံ ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေနပစ္စယော-၌
(က) အာရမ္မဏူပနိဿယ၊ (ခ) အနန္တရူပနိဿယ များကို ရှမ့်ျော်၍ အနက်ပေးပြပါ။

ဖြေ။ (က) ဤကျမ်း နှာ ၁၇-ရှိ အာ၀ိ-အာရမ္မဏူပနိဿယ အရကောက်အတိုင်းအနက်ပေးပါလေ။
(ခ) ဤကျမ်း နှာ၂၅-ရှိ-အနန္တရူပနိဿယ အရကောက်အတိုင်းအနက်ပေးပါလေ။(၂၀၀၄၊ ရန်ကုန်တိုင်း)

မှတ်ချက်။ ။ရူပိနော ဓမ္မာ အရူပိနံ-စသည်၌ 'သဟဇာတ၀ိပ္ပယုတ္တ'၊ 'ပုရေဇာတ၀ိပ္ပယုတ္တ' တို့၌လည်း အရကောက်အတိုင်းပင် အနက်ပေးရပါမည်။ ကျန်မျိုးကွဲရှိသောပစ္စည်းများ၌ နည်းတူသိပါလေ။
ဆ၀ိရဆိုင်ရာ အနက်များကို ဤကျမ်းစာ ၆၂၊ ၆၈၊ ၈၃၊ ၈၅-တို့၌ သ္ဒနေရာအားလျော်စွာပြထားသည်။

မေး၊ အာရမ္မဏပစ္စည်းလာ"အဗျာကတာ ခန္ဓာ ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏဿ"၌ (ဗျာ-ဗျာ)(ဗျာ-ကု)ကတ္တားအရကိုသာ ပြည့်စုံစွာကောက်ပြ၍၊ ရင်းပါဠိတော်သည် မည်သည့် ဒေသနာအမျိုးအစား ဖြစ်သည်ကိုလည်းဖော်ပြပါ။

ဖြေ၊ အဗျာကတာ ခန္ဓာ-အရ --
ဗျာ-ဗျာ၀ိဓိအရ-ဣဒ္ဓိဝိဓကြိယာအဘိညာဉ်အားတပ်သော ပါဒကဖြစ်သော ရူပါ၀စရကြိယာပဥ္စမဈာန်။ သတ, သဟဿစသော နိမ္မိတရုပ်ဟုဆိုအပ်သောအာရုံ ၆-ပါးရ၏။(ကောက်-၃၈၂)
ဗျာ-ကု ၀ိဓိအရ - ဣဒ္ဓိဝိဓကုသိုလ်အဘိညာဉ်အားတပ်သော သတ, သဟဿစသော နိမ္မိတရုပ်ဟုဆို အပ်သော အာရုံ ၆-ပါး ပစ္စည်းတရား ရ၏။ (ကောက်-၃၈၆)
ဒေသနာအမျိုးအစားကား - ဓမ္မာဝိဋ္ဌာန်ဒေသနာဖြစ်ပါသည်။ (ကောက်-၃၃၈)
မှတ်ချက်။ ။ ယခုအမေးကိုရှု၍ နည်းတူမေးခွန်းများ ကြံဆတော်မူကြကုန်ရာ၏။

မေး၊ အောက်ပါတို့ကို ကုန်စင်အောင်ဖော်ပြပါ။
(က) ၀ိညာဏဥ္စာယတနကုသိုလ်၏ အာရမ္မဏပစ္စည်းတရား။
(ခ) အရဟတ္တဖိုလ်၏ အနန္တရပစ္စည်းတရား။
(ဂ) ဩဇာ၏ (ဥပတ္ထမ္ဘက) အာဟာရပစ္စယုပ္ပန်။

ဖြေ၊ (က) ဤဘ၀ရှေးဘ၀အဆွတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်ဖူးသော အာကာသာနဉ္စာယတနကုသိုလ်ဟုဆိုအပ်သော ဓမ္မာရုံ။
(ခ) အရဟတ္တဖိုလ်သောမနဿသဟဂုတ် ၄-ခုအားတပ်သော ဂေါတြဘူ အနုလုံကိစ္စတပ်သောမဟာကြိယာပဉ္စမဒွေး။
အရဟတ္တဖိုလ်ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ၄-ခုအားတပ်သော ဂေါတြဘူ အနုလုံကိစ္စတပ်သောမဟာကြိယဒွေး။ နိရောဓသမာပတ်မှထသောအခါအရဟတ္တဖိုလ်အားတပ်သော နေ၀သညာနာသညာယတနကြိယာ အဆုံးဇော။နောက်နောက်သော အရဟတ္တဖိုလ်အားတပ်သော ရှေးရှေးသော အရဟတ္တဖိုလ်ဇော(၂၃)
(ဂ) ကလာပ်ပြားဖြစ်သော စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်ပစ္စည်းတရားရ၏။ (ကောက်-၄၄)

မေး၊ "အချင်းချင်းအားတပ်သော ပဥ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထု" ဟူသောသုဒ္ဓသချာအရ ဖြစ်ထိုက်သော အောက်ပါ၀ါရတို့လာ ပါဠိများကို ရေးပါ။(က) ပစ္စယနိဒ္ဒေသ။ (ခ) ပဥှာ၀ါရ အနုဝါဒ။

ဖြေ၊ (က) ဩက္ကန္တိက္ခဏေ နာမရူပံ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။ (ကြီး ၄၊ ည၊ သဟဝိပ် ၆)
(ခ) ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ခန္ဓာ ၀တ္ထုဿ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။
၀တ္ထု ခန္ဓာနံ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။ (သုဒ္ဓသချာကို ကိုင်၍မေးနည်းကို သဘောကျပါ)

http://www.dhammadownload.com

မေး၊ သီလံ သမာဒိယိတွာ - ၌ ဣတ္တာစိပ္ပေတ သီလနှင့်ဝိရတိ - တို့ကို သိသာရုံညွှန်ပြပါ။ (၉-နံပါတ်)

ဖြေ၊ ဣတ္တာစိပ္ပေတ သီလနှင့်ဝိရတိ-ပဋ္ဌာ် ၁သင် စသည်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်သောနိစ္စသီလ။(၅-မှတ်)။ သမာဒါနဝိရတိ။ (၅-မှတ်)။ (၂၀၀၄-ခုနှစ်၊ ဗဟိုမေးခွန်း-မူရင်းအဖြေမှန်အတိုင်းဖြစ်သည်)

မေး။ ပစ္စယနိဒ္ဒေသလာ နိဗ္ဗာန်သည်မိမိဆိုင်ရာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားအာ ကျေးဇူးပြုပုံ နိဒဿနာကာရပြပါဠိများကို ပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ မနောဝိညာဏဓာတု တံသမ္ပယုတ္တကာနဥ္စ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။
ယံယံ ဓမ္မံ အာရဗ္ဘ ယေယေ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ တေတေဓမ္မာ တေသံတေသံ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။
ယံယံ ဓမ္မံ ဂရုံကတွာ ယေယေ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ တေတေဓမ္မာ တေသံတေသံ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော။
ပုရိမာပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံပစ္ဆိမာနံ အဗျာကတာနံ ဓမ္မာနံဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။
ပုရိမာ ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယ ပစ္စယေနပစ္စယော။

မေး။ ဥပနိဿယပစ္စယာ ကမ္မေ ဒွေ-သဘာဂအရ ဖြစ်ထိုက်သော ဝိဘ၊ အနုဝါဒများထုတ်ဆောင်၍ သမ္ပဒါန်အရကိုသာ ပြည်စုံအောင်ကောက်ပြပါ။

ဖြေ။ ကုသလော ဓမ္မော အဗျာကတဿ ဓမ္မဿ ဥပနိဿယ ကမ္မ ပစ္စယေန ပစ္စယော။ (ဝိဘ)
ကုသလံ ကမ္မံ ဝိပါကဿ ဥပနိဿယ ကမ္မပစ္စယေန ပစ္စယော။ (အနုဝါဒ)
အရကား - ကုသလဝိပါက် ၂၉-ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ (ကောက်-၄၁၈) (ကတ္တားအရဤ၌ရှိ)
အကုသလော ဓမ္မော အဗျာကတဿ ဓမ္မဿ ဥပနိဿယ ကမ္မ ပစ္စယေန ပစ္စယော။ (ဝိဘ)
အကုသလံ ကမ္မံ ဝိပါကဿ ဥပနိဿယ ကမ္မပစ္စယေန ပစ္စယော။ (အနုဝါဒ)
အရကား - အကုသလဝိပါက် ၇-ခုပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ (ကောက်-၄၂၃) (ကတ္တားအရဤ၌ရှိ)

မှတ်ချက်၊ သဘာဂမှ ဝိဘာဂ်ပြန်လှန်မေးထားသည်ဖြစ်၍ ဖြေဆိုနိုင်ရန်ခက်ခဲနိုင်ပါသည်။
ယင်းအနုဝါဒပါဠိများသည် ဥပနိဿယပါဠိတော်အနုဝါဒအတွင်းမှာရှိသည် သတိပြုမိပါမှ ရရှိနိုင်ပါမည်။

အရကောက်ကို စေ့စေ့ငုငု ဖတ်ဖြစ်အောင်ဖတ်ပါလေ။

အရကောက်ကြီးရှိ ပစ္စည်းတပ်ဟန်တို့ အဓိပ္ပါယ်ကားဆိုတာတို့ အနုဝါဒအရကောက်တို့ကား ကောင်းလှပါပေသည်။ အဆိုပါ မေးခွန်းကို အနုဝါဒအရနှင့်သဘာဂတို့ စပ်ဟပ်မေးထားပါသည်။

ဒုဗ္ဗလဥဒ္ဒစ္စစေတနာသည် ပဝတ္တိအကျိုးကိုသာပေး၏ ဟုအဋ္ဌကထာဆို၏။ ဗလဝစေတနာသည် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေနှစ်ပါးလုံးကို အကျိုးပေး၏ဟု မူလဋီကာ၌မိန့်ဆို၏။ (ဒဿနတ္တိက-၌ သောတာမဂ်သည် မပယ် အပ်သောကြောင့် ပဝတ္တိအကျိုးသာဟုထင်ရှား၏။ ပဋိသန္ဓေအကျိုးကိုပေး၏ဟု-ဆိုငြားအံ့၊ သောတာပန်သည် စင်စစ် မပယ်အပ်သောကြောင့်အပါယ်ပဋိသန္ဓေသို့ ရောက်ရာ၏။ ရောက်သေ[illegible]-စတူဟာပါယေဟိ စ ဝိပ္ပမုတ္တော-ဟူသော ဒေသနာနှင့်ဆန့်ကျင်ရာ၏)

နာနာက္ခဏိက စေတနာကံသည် ဒိဋ္ဌဓမ္မ၊ ဥပပဇ္ဇ၊ အပရာပရိယ၊ ကာလသုံး[illegible]းလုံး အခွင့်သင့်သော အခါ အကျိုးကို ဖြစ်စေ၏။ ထို့ကြောင့် ကဋတ္တာ ကံ-ဟုခေါ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ လောကဦးချမ်းသာဆင်းရဲ ကွဲပြားစေတတ်သောတရားပြ နိဒ္ဒေသနာကာရပါဠိကို ဖော်ပြ၍၊ ၎င်း၏ကတ္တား အရကို ပြည့်စုံစွာကောက်ပြပါ။ (ကောက်-၄၂)

ဖြေ။ ကုသလာကုသလံ ကမ္မံ ဝိပါကာနံ ခန္ဓာနံ ကဋတ္တာစ ရူပါနံ ကမ္မပစ္စယေန ပစ္စယော။

ကတ္တားအရကား- (နာနာကမ္မ) အကု-၁၂ ကု-၂၁၌ရှိသော စေတနာပစ္စည်းတရားကိုပြတော်မူ၏။

တနည်းကား-(ပကတူပနာနာကဒ္ဓဏိကကမ္မ)ဝိပါက်စိတ်ဆတ္တိသအားတပ်သော ဗလဝဖြစ်သောကုသိုလ်, အကုစေတနာ--၏။ (အစုံအစုံတရားများ နှာ ၁၀၅ ရှုပါ)

တနည်းကား-(အနန္တရကမ္မ) မဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်လေးခုအားတပ်သော မဂ်စေတနာပစ္စည်းတရားကို- မူ၏။

မေး။ ပစ္စယနိဒ္ဒေသလာ -- အောက်ပါတို့ကို ဖော်ပြပါ။

(က) အကြောင်းအကျိုးအစုံ(ယုဂဠ)အားဖြင့်ဟောကြားထားသောပါဠိ။(ကမ္မ+ဝိပါက) (နှာ-၁၀၅-ရှု)

(ခ)ကြောင့်ကြဗျာပါရ အားထုတ်မှု ကင်းရှင်း၍ ကံ၏အကျိုးမျှသာဖြစ်နေပုံပြပါဠိ။ (ဝိပါက)

(ဂ) ဥပတ္ထမ္ဘကသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်သောပစ္စည်းများ။ (ပစ္ဆာဇာတ၊ ရူပါဟာရ၊ ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ)

မှတ်ချက်။ ။ဥပတ္ထမ္ဘကသတ္တိဖြင့်သာ ကျေးဇူးပြုနိုင်သော ပစ္စည်းမှာ ပစ္ဆာဇာတပင်။

မေး။ မိမိနှင့်တကွဖြစ်ဖက်တရားများ၌ အစိုးတရရှိကြရာဝယ် - ပစ္စယနိဒ္ဒေသလာ နိဒ္ဒေသနာကာရပြပါဠိကို ဖော်ပြပါ။ (က) စကြဝတေးမင်းကဲ့သို့ အစိုးရပုံပါဠိ။ (ခ) ပဒေသရာဇ်မင်းကဲ့သို့ အစိုးရပုံပြပါဠိ။

ဖြေ။ (က) သဟာဓိ ၄-ပါးကိုရေးပါလေ။ (စကြာမင်းရှင်၊ အုပ်စိုးသွင်သို့၊ ပြိုင်ရှင်မရှိ၊ စိုးအုပ်ဘိ၊အဓိပတိခေါ်)

(ခ) သဟဇာတိန္ဒြိယ ကိုရေးပါ။ (မိမိဆိုင်ရာ၊ ကိစ္စမှာလျှင်၊ ကောင်းစွာစိုးရ ယင်းဓမ္မ၊ ခေါ်ကြဣန္ဒြေ)

မေး။ စက္ခုဒွါရိကဝိထိလာ ပဋ္ဌဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ စက္ခုဝိညာဉ်၊ သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း၊ သန္တီရဏစသည်ရှိရာ စက္ခုဝိညာဉ်ကို ပစ္စည်းတရားယူပါက အောက်ပါ ပစ္စည်းများရှု၍ သမ္ဗန္ဓအရ အသီးသီးကောက်ပြပါ။

(က) အနန္တရပစ္စည်း၊ (ခ) ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း။ (ပ+စ+သံ)

ဖြေ။ (က)သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းဒွေးဟုဆိုအပ်သော မနောဓာတ်၊ဆန္ဒ,ပီတိ,ဝီရိယကြဉ်သောအညသမာန်းစေ ၁၀-မူ၏။

(ခ) ပဋ္ဌဒွါရဝဇ္ဇန်းနှင့် အတူဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ဌီသို့ရောက်သော တိဇ,စတုဇကာယပစ္စယုပ္ပန်တရား-မူ၏။

မေး၊ ဟေတုပစ္စည်း၏ သာဓိပတိဣန္ဒြိယမဂ္ဂ အဝိပါက သဗ္ဗဋ္ဌာနိကယဋ္ဌနာ-၌ ရသင့်သော (က)ပစ္စည်းတရား။

(ခ) ပစ္စယသတ္တိ-တို့ကို မှန်ကန်စွာဖြေဆိုပါ။ (၂၀၀၄-ခုနှစ်၊ ဗဟိုမေးခွန်း) ၈-နံပါတ်။

ဖြေ၊ (က)ပစ္စည်းတရားကား-သမ္ပယုတ္တကဒ္ဓဏိ၊ သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ဝီမံသာဓိပတိ။ (၅-မှတ်)။

(ခ) ပစ္စယသတ္တိကား-ဟေတု အဓိပတိ သဟဇာတ နိဿယ ဣန္ဒြိယ မဂ္ဂ အတ္ထိ အဝိဂတ။ (၅-မှတ်)။

(မူရင်း အဖြေမှန်အတိုင်းဖြစ်သည်)

မေး။ အောက်ပါ သဘာဂသင်္ချာများကို သင်္ချာတပ်၍ နှစ်ဖက်ရမျှကောက်ပြပါ။

(က) အာရမ္မဏပစ္စယာ နိဿယေ။ (ခ) နိဿယပစ္စယာ ဥပနိဿယေ။

ဖြေ။ (က) သင်္ချာ-တီဏိ။ နှစ်ဖက်ရတရားမှာ အာရမ္မဏမျိုးသုဒ္ဓသင်္ချာ ၄-ကိုဖြေပါလေ။ (ကောက်-၄၆၇)

(ခ) သင်္ချာ-ဇကံ။(အကု-ဗျာ)နှစ်ဖက်ရတရားမှာ အာရမ္မဏမျိုးသုဒ္ဓသင်္ချာ ၆-ကိုဖြေပါ။(ကောက်-၄၈၇)

<u>မှတ်ချက်</u>။ ။သဘာဂကို ဆိုရိုးကျ ရေးတတ်ဖြေတတ်အောင် နမူနာတစ်ခုကျက်ထားပါ။ လေ့လာပါ။

http://www.dhammadownload.com

ပဋ္ဌာန်းအလင်းရောင် – ခက်ဆစ်မေးဖြေများ

မေး - ပစ္ဆာဇာတပစ္စယနိဒ္ဒေသလာ နိဒဿနာကာရပါဠ်၌ ကတ္တားပါဌ်အရ (က) ပဌမဘဝင် နာမက္ခန္ဓာ၊ (ခ) ပဋိသန္ဓေ...

(ခ) ပဋ္ဌဝိညာဉ်နာမက္ခန္ဓာ၊ (ဂ) သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းနာမက္ခန္ဓာတို့ကိုယူခဲ့သော် သမ္ပဒါန်ပါဌ်အရ ဖြစ်သင့်သော တရား အသီးအသီးကို တိကျပြည့်စုံစွာ ကောက်ပြပါ။ (နမူနာမေးခွန်း ၂၀၀၀-ခုနှစ်၊ ဗဟိုမေးခွန်း)

ဖြေ။ (က) ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာနှင့် အတူဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ဌီသို့ရောက်သော ကမ္မဇရုပ်ဟုဆိုအပ်သော ဧကဇကာယ (တနည်း) ကမ္မဇရုပ်, ဥတုဇရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော ဒွိဇကာယ။ (ကောက်-၃၉)

(ခ) ပဌဗ္ဗါရာဝဇ္ဇန်းနှင့်အတူ ဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ဌီသို့ရောက်သော တိဇ စတုဇကာယ ရ၏။ (၃၉)

(ဂ) စက္ခုဝိညာဉ်နှင့်အတူဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ဌီသို့ရောက်သော ဒွိဇ, တိဇကာယရ၏။ (စိတ္တဇရုပ်မရ၍)

<u>မန္ဒာယုက, အမန္ဒာယုက, မဇ္ဈိမာယုက အခ်ိဳပ္ပါယ်</u>

ဘဘဘဘဘ - ဘဘဘဘဘဘ - ဘဘဘ - တီ. န. ဒ. ပ. ပဥ္စဝိ. သံ ဏ ဝု ဇဇဇဇဇဇဇ ရုံ ရုံ စု

→ မန္ဒာယုက - ၃၇ ခု ← အမန္ဒာယုက ၁၁

မဇ္ဈိမာယုက-၁

မန္ဒာယုက စသည့်များ သဘောပေါက်လွယ်ဘို့ ထပ်မံရေးသားပါမည်။ ဖော်ပြပါ ပဥ္စ (စက္ခု)ဒွါရိက အတိမဟန္တာရုံဝီထိကိုကြည့်၍ ကြိုတင်သိထားရမှာက-"ခဏေ ခဏေ သမုဋ္ဌာပေတိ" စိတ်၏ခဏတိုင်း ခဏတိုင်းမှာ စက္ခုစသော ပဥ္စဝတ္ထုကမ္မဇရုပ်များဖြစ်နေသည်။ ရုပ်သက် ၁-ခု၌ စိတ်သက် ၁၇ချက်ရှိနေသည်။ ပဥ္စဒွါရိကဝီထိနှင့်သာဆိုင်သည်။ ယုံမှားသံသယဖြစ်ဖွယ်ရှိမှုဟောသည်ဟူ၍ ကြိုတင်သိထားပါ။

<u>မန္ဒာယုက, အမန္ဒာယုက, မဇ္ဈိမာယုက ရှင်းတမ်း</u>

ထို ၃-ပါးသည် သက်တမ်းအားဖြင့် တိုရှည်မရှိ၊ သတ္တရသာယုက ချည်းဖြစ်သည်။ ပဋ္ဌာရုံ၏ ရှေးဦးစွာ ချုပ်ခြင်း၊ နောက်မှချုပ်ခြင်း၊ တူညီစွာချုပ်ခြင်းအပေါ် မူတည်၍ မန္ဒာယုက စသည်သတ်မှတ်သည်။

၁။ ဖော်ပြပါ ၃၇-ချက်သောစိတ်တို့နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော (ပဥ္စ)ပသာဒရုပ်တို့ကား ဒုတိယတဒါရုံမချုပ်မှီပင် ချုပ်နှင့်သည်ဖြစ်၍ အတီတဘဝင်နှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်သော ပဋ္ဌာရုံအောက်တိုသော အသက်ရှိသောကြောင့် ထိုဝတ္ထု ရုပ်ကို "မန္ဒာယုက"ဟုခေါ်သည်။ (မန္ဒ=နံ့သော တိုသော၊ အာယုက=အသက်)

၂။ ဖော်ပြပါ ၁၁- ချက်သောစိတ်တို့နှင့် အတူဥပါဒ်သော ပသာဒရုပ်တို့ကား ဒုတိယ တဒါရုံချုပ်ပြီးမှချုပ်ကြသည်ဖြစ်၍ အတီတဘဝင်နှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်သော ပဋ္ဌာရုံထက် အသက်ရှည်သောကြောင့် ထိုဝတ္ထုရုပ်တို့ကို "အမန္ဒာယုက" ဟုခေါ်သည်။ (အမန္ဒ=မတိုသော ရှည်သော၊ အာယုက=အသက်)

၃။ အတီတဘဝင်နှင့် ဥပါဒ်သော ပဥ္စဝတ္ထုပသာဒရုပ်တို့သည် ဒုတိယတဒါရုံနှင့် အတူချုပ်သည်၊ အတီတဘဝင်နှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်သော <u>ပဋ္ဌာရုံနှင့်တူသော အသက်ရှိသောကြောင့်</u> "မဇ္ဈိမာယုက" ဟုခေါ်သည်။

မေး - အဘယ်ကြောင့် မန္ဒာယုက, အမန္ဒာယုက, မဇ္ဈိမာယုက ဟုရွေးချယ်ရပါသနည်း။

ဖြေ။- ပဥ္စဝိညာဉ်တို့၏ မှီရာ ဝတ္ထုရုပ်တို့ကို သိစေလိုသောကြောင့် ထိုသုံးမျိုးကို ရွေးချယ်ရသည်။

<u>ရှင်းပြခြင်း</u> - စက္ခုဒွါရဝီထိ၌ စက္ခုဝိညာဉ်စိတ်သည် အဘယ်စက္ခုဝတ္ထုကိုမှီ၍ ၎င်းစက္ခုဝတ္ထုသည် ကမ္မဇရုပ်ဖြစ်ရကား ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ဥပါဒ်ခဏမှစ၍ ခဏတိုင်း၌ဖြစ်သောကြောင့် မည်သည့်စက္ခုဝတ္ထုကိုသာ စက္ခုဝိညာဉ်စိတ်သည် မှီ၍ဖြစ်ကြောင်းသိရန်လိုပေသည်။ ထို့ကြောင့် မန္ဒာယုက စသည် ရွေးရခြင်းဖြစ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး - တေရသမဘဝင်၏ (က) ဥပါဒ်ခဏ၊ (ခ) ဌီခဏ တို့၌ဖြစ်သော စက္ခုဝတ္ထုကို အဘယ်ကြောင့် မရွေးချယ်ပါသနည်း။

ဖြေ - (က) တေရသမဘဝင်၏ ဥပါဒ်ခဏ၌ဖြစ်သော စက္ခုဝတ္ထုသည် (စက္ခုဝိညာဉ်မဖြစ်မီ) ပဋ္ဌဒွါရာဝဇ္ဇန်း၏ ဘင်နှင့်ပြိုင်၍ချုပ်သောကြောင့်ငင်း။ (ခ) ဌီခဏ၌ဖြစ်သော စက္ခုဝတ္ထုသည် စက္ခုဝိညာဉ်စိတ်၏ ဥပါဒ်ခဏ၌ချုပ်သောကြောင့်ငင်း၊ ထိုစက္ခုဝတ္ထုတို့ကို စက္ခုဝိညာဉ်စိတ်သည် မှီသလော, မမှီသလောဟု ယုံမှားဖွယ်မရှိသောကြောင့် (ထို ဥ-ဘင်ကို) မရွေးချယ်ခြင်းဖြစ်သည်။

မေး - တေရသမဘဝင်၏ ဘင်ခဏ၌ဖြစ်သော စက္ခုဝတ္ထုကို အဘယ်ကြောင့် "မနှာယုက"အဖြစ်ရွေးချယ်ရပါသနည်း။

ဖြေ - တေရသမဘဝင်၏ ဘင်ခဏ၌ဖြစ်သော စက္ခုဝတ္ထုသည် စက္ခုဝိညာဉ်စိတ်၏ ဌီခဏ၌ ချုပ်သည်ဖြစ်၍ စက္ခုဝိညာဉ်ဥပါဒ်သည့်တိုင်အောင် ထင်ရှားရှိနေသောကြောင့် ငင်းဘဝင်၏ ဘင်ခဏ၌ဖြစ်သောစက္ခုဝတ္ထုကို စက္ခုဝိညာဉ်စိတ်သည် မှီလေသလော, မမှီလေသလော- ဟု ယုံမှားသံသယဖြစ်ဖွယ်ရှိသောကြောင့် ငင်းဘင်ခဏ၌ဖြစ်သော စက္ခုဝတ္ထုကို "မနှာယုက"အဖြစ်ဖြင့် ရွေးချယ်ရခြင်းဖြစ်သည်။

* တေရသမစိက် မဥပါဒ်မီဖြစ်နှင့်သော စိတ်များနှင့် စက္ခုဝိညာဉ်မဖြစ်မီ ချုပ်ကြ၍ မရွေးချယ်စက္ခုဝိညာဉ်စိတ်နှင့်အတူဥပါဒ်သောစက္ခုဝတ္ထုသည်ပုရေဇာတပစ္စည်းမတပ်သောကြောင့် အားနည်းလှ၍ စက္ခုဝိညာဉ်စိတ်အမှီကို မခံနိုင်သေးသောကြောင့် ငင်းတို့ကို မရွေးချယ်ရပါ။ စက္ခုဝိညာဉ်စိတ်၏ဌီခဏမှစ၍ နောက်၌ဖြစ်သောဝတ္ထုတို့ကား စက္ခုဝိညာဉ်ဖြစ်ပြီးမှ ဖြစ်ပေါ်၍ ယုံမှားဖွယ်မလို၍ မရွေးချယ်ပါ။ (ဤမျှဆိုလျှင် မနှာယုက-စသည်အတွက် ရှင်းလောက်ပြီ)

ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း မှတ်ဖွယ်

ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း - ဗျာ - ကတ္တားအရ ကလာပ်တူ ကလာပ်ပြားဖြစ်သော စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်အားတပ်သောဩဇာ ပစ္စည်းတရားရ၏။ ဗျာ - သမ္ပဒါန်အရ (ကလာပ်တူ ဩဇာကြဉ်သော) ကလာပ်တူ, ကလာပ်ပြား ဖြစ်သော စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။

<u>ရုပ်အာဟာရပစ္စည်း အသေးစိတ်ကျေးဇူးပြုပုံ</u>

သင်္ဂဟလာအတိုင်း ကလာပ်-၂၁ စည်းရှိရာ ကမ္မဇကလာပ် ၉-စည်း၊ စိတ္တဇ- ၆ စည်း၊ ဥတုဇ - ၄-စည်း၊ အာဟာရဇကလာပ် -၂ စည်းရှိ၏။ ကမ္မဇကလာပ် ၉-စည်းတွင် -

စက္ခုဒသက ကလာပ်၌ရှိသောဩဇာကို ရုပ်အာဟာရပစ္စည်းယူပါမူ၊ ကလာပ်တူဩဇာကြဉ်သော ကမ္မဇရုပ် ၉-ခု၊ ကလာပ်ပြား -၂၀ တို့သည် ရုပ်အာဟာရပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်ရလေသည်။

ကျန်သောတဒသက ကလာပ် အစရှိသောကလာပ်တို့၌လည်း ယင်းတို့၌ရှိသောဩဇာကို ပစ္စည်းအရယူပါက ကလာပ်တူကျန် ၉-ခုနှင့် ကျန်ကလာပ်ပြား -၂၀ တို့ကို သမ္ပဒါန်အရကောက်ရသည်။

(လိုရင်းကား-ပစ္စည်းအတွက် ကောက်ပြီးသောရုပ်မှတစ်ပါး ကျန်ရုပ်၊ ကျန်ကလာပ်တို့သည် ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သည်)

မေး။ ဟေတုပစ္စည်း၏ သာဓိပတိက္ကန္ဒြိယမဂ္ဂ အဝိပါက သပ္ပဋ္ဌာနိကယဋ္ဌနာ-၌ ရသင့်သော --

(က) ပစ္စည်းတရား။ (ခ) ပစ္စယသတ္တိ ကို မှန်ကန်စွာဖော်ပြပါ။ (၂၀၀၄-ခုနှစ် ဗဟို မေးခွန်း)

ဖြေ။ (က) သမ္ပယုတ္တကန္ဓာ သာဓိပတိစိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ဝီမံသာဓိပတိပစ္စည်းတရားရ၏။

(ခ) ဟေ၊ ဓိ၊ သဟ၊ နိဿယ၊ ဣ၊ မဂ္ဂ၊ အ၊ အ-အားဖြင့်(၈)ပစ္စည်း။(ကြီး ၄၊ ငယ်၄၊ ပေါင်း၈-ပစ္စည်း)

http://www.dhammadownload.com

အာဓိဆောင်။ လောဘမူသည်၊ ဒေါသမူမောဟ၊ ဒုက္ခကြဉ်ဖယ်၊ ခုနစ်ဆယ်ခြောက်ခု၊ လောကီစုနှင့်၊ စတုဇ္ဈာ၊ ရုပ်နိပ္ဖန်ကို၊ကြည်ညိုသမူ၊အလေးပြု၏။ ကုသိုလ်ကာမ၊ စိတ်အဌလည်း၊လောကခေါ် ဆိုကုသိုလ်သတ္တရသ်၊ လွန်လေးမြတ်၏။ ရှစ်မှတ်သမုတ်၊ သမ္ပယုတ်လည်း၊ လောကုတ်နဝံ၊ သ သက်ကို၊ ခြေင်စွဲမှိုတ်၊ လောကုတ် စိတ်လည်း၊ အောင်မြတ်နိဗ္ဗူ၊ အလေးမူသည့် . . . ဘုန်းလူဇိနော် မော်ကွန်းတည်း။ (ဝိသုဒ္ဓါရုံ)

အထက်ပါလင်္ကာကို အနည်းငယ် ရှင်းပြပါမည်။"ရှစ်မှတ်သမုတ်၊ သမ္ပယုတ်လည်း၊ လောကုတ်နဝံ၊ သ သက်ကို"

* မဟာကုသိုလ်ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခုသည် သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သန္တာန်၌ဖြစ်သည်။
* မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခုသည် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်၌ဖြစ်သည်။

လင်္ကာပါ "ရှစ်မှတ်သမုတ်၊ သမ္ပယုတ်လည်း၊ လောကုတ်နဝံ၊ သ သက်ကို" စသည်၌ အသေးစိတ်အာရုံပြုပုံ။

၁	သော မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို	သောတာပန်၏ မဟာကုသိုလ်ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ် ၄-ပါးကအလေးအမြတ်ပြုသည်။
၂	သကမဂ် ။ ။	သကဒါဂါမ်၏ ။
၃	အနာဂါမိမဂ် ။ ။	အနာဂါမ်၏ ။
၄	အရဟတ္တမဂ် ။ ။	အရဟန္တာ၏ မဟာကြိယာ ။

<u>သင်္ဂြိုဟ်နှင့် ဆက်စပ်တတ်ရန် ဉာဏ်ဖွင့် မေးခွန်းများ</u>

မေး။ မဂ္ဂဖလဥ္စ နိဗ္ဗာနံ၊ ပစ္စဝေက္ခတိ ပဏ္ဍိတော-၌"ကတ္တားကြိယာ"တို့အရ (က)ရဟန္တာ၊ (ခ)သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် များကိုယူခဲ့သော် ဖြစ်ထိုက်သော ပဋ္ဌာဝါရ အာရမ္မဏ ဝိဘင်္ဂမှ ဝိဓိ, အနုဝါဒများထုတ်ပြပါ။

ဖြေ။ (က) ဝိဓိ(ကု-ဗျာ) (ရမဂ်) အရဟာ မဂ္ဂ ဝုဋ္ဌဟိတွာ မဂ္ဂ ပစ္စဝေက္ခတိ။
။ (ဗျာ-ဗျာ) (ရဖိုလ်) အရဟာ ဖလံ ပစ္စဝေက္ခတိ။
။ (ဗျာ-ဗျာ) (နိဗ္ဗာန်) နိဗ္ဗာနံ ပစ္စဝေက္ခတိ။ နိဗ္ဗာနံ ဖလဿ။
(ခ) ဝိဓိ(ကု-ကု)(အ-မ)သေက္ခာမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟိတွာ မဂ္ဂံပစ္စဝေက္ခန္တိ။ (ဗျာ-ကု)(အ-ဖ)သေက္ခာ ဖလံ ပစ္စဝေက္ခန္တိ။ (နိဗ္ဗာန်) နိဗ္ဗာနံ ပစ္စဝေက္ခတိ။ နိဗ္ဗာနံ (ဂေါတြဘုဿ) (ဝေါဒါနဿ) နိဗ္ဗာနံ ဖလဿ။

မေး၊ ဟီနေ ကိလေသေ သေသေ စ၊ ပစ္စဝေက္ခတိ ဝါ နဝါ-အရကိုလည်း (က)ရဟန္တာ၊ (ခ)သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်များ ကို ယူခဲ့သော် ဖြစ်ထိုက်သော ပဋ္ဌာဝါရ အာရမ္မဏ ဝိဘင်္ဂမှ ဝိဓိ, အနုဝါဒများထုတ်ပြပါ။

ဖြေ။(က)အရဟာပဟီနေကိလေသေ ပစ္စဝေက္ခတိ။ပုဗ္ဗေသမုဒါစိဏ္ဏေ ကိလေသေ ဇာနာတိ။(အကုသလံ အနိစ္စတော ဝိပဿတိ) (ခ) သေက္ခာ ပဟီနေ ကိလေသေ ပစ္စဝေက္ခန္တိ။ ဝိက္ခမ္ဘိတေ ကိလေသေ ပစ္စဝေက္ခန္တိ။ ပုဗ္ဗေ သုမုဒါစိဏ္ဏေ ကိလေသေ ဇာနန္တိ။ (အကု-ဗျာ) (အကု-ကု)

မေး၊လောကီစိတ်များသည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုနိုင်ကြောင်းပြ ပဋ္ဌာဝါရအာရမ္မဏဝိဘင်္ဂမှ အနုဝါဒများထုတ်ပြပါ။

ဖြေ၊ ၁၊ အရဟာ နိဗ္ဗာနံ ပစ္စဝေက္ခတိ။(ရဟန္တာသန္တာန်၌ ဆင်ခြင်သော မဟာကြိဉာဏ် ၄-သည် နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုသည်။
၂၊ နိဗ္ဗာနံ အာဝဇ္ဇနာယ။ (မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း စိတ်သည် နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုသည်)
၃၊ သေက္ခာ နိဗ္ဗာနံ ပစ္စဝေက္ခန္တိ။ (သေက္ခ-တို့၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော ဆင်ခြင်သော မဟာကုသံ၄သည် နိဗ္ဗာန်ကို ရှုံပြုသည်)
၄၊ နိဗ္ဗာနံ ဂေါတြဘုဿ။ (ဂေါတြဘုကိစ္စတတ်သော မဟာကု ပ, တခွေးသည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသည်)
၅၊ နိဗ္ဗာနံ ဝေါဒါနဿ။ (ဝေါဒါန်ကိစ္စတတ်သော မဟာကု ပ, တခွေးသည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသည်)

မေး။ အထက်ပါရင်းစိတ်များက နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုပုံပြ 'သင်္ဂဟပါဠိ' များကိုဖော်ပြပါဆိုလျှင် - - (၄-ပုဒ်)

ဖြေ။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တကာမာဝစရ(ကုသလာနိ+ကြိယာနိ)စေဝ-၂-ပုဒ်၊လောကုတ္တရခပုဒ်နှင့်တတောပရံ ဂေါတြဘုစိတ္တံ--။

http://www.dhammadownload.com

ရူပ, အရူပ ကု-ဝိ-ကြိ တို့ အာရုံပြပုံ - -

ဆောင်။ ✻ ကုသိုလ်ဟူက၊ ဤဘဝနှင့်၊ ထိုဘဝရှေး၊ ဖြစ်ရေးအလွှ၊ ကုသလကို၊ မုချအာရုံ၊ ပြုရတုံရှင့်၊ တစ်ဖုံဝိပါက်၊ ရှေးဘဝတွက်သာ၊ ကြိယာမှူ၊ နှစ်ဖြာခုရှေး၊ ဘဝဒွေးဝယ်၊ ဖြစ်ရေးအလွှ၊ ဂုဿလနှင့်၊ ကိရိယာစုံ၊ လျော်စွာပြုသည်၊ ခွဲမှုသဘောသကန်တည်း။

✻ တစ်ကြောင်းဆက်ထုတ်၊ မဟဂ္ဂုတ်တွင်၊ အာရုပ်ပထမ၊ တတိယနှင့်၊ ရူပသန္တိ၊ ဘဝင်စုတိမှာ၊ ဓမ္မာရုံဟော၊ မနောဒွါရ၊ ဂဟိတမှတ်၊ ပညတ်ကမ္မ၊ နိမိတ္တရှင့်၊ ပထမစျာန်၊ သုံးတန်တရား၊ နှစ်ဆယ့်ငါးဟု၊ ဒု, တိ, စတု၊ ဈာန်ကိုးခုဝယ်၊ ဆယ့်လေးသွယ်နှင့်၊ ပဉ္စမဈာန်၊ သုံးတန်တရား၊ ဆယ့်နှစ်ပါးသည်၊ အများသောတု၊ ဉာဏ်ဖြင့်ရှု၍၊ ဒုတိယ စတုတ္ထာ၊ အာရုပ္ပါတွက်၊ မဟဂ္ဂတ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ အတိတ်ကိုဟော၊ မနောဒွါရ၊ ယူရဓမ္မာ၊ အာရုံလာသည်၊ ယထာသမ္ဘဝပေတည်း။

✻ ကောင်းကင်ခေါ်မှတ်၊ ပညတ်တစ်ဖြာ၊ ပထမာရုပ္ပ၊ ဝိညာဏနှင့်၊ ဘာဝနတ္ထိ၊ တတိယာရုပ္ပ၊ ဝိညာဏ်၊ လေးတန်အာရုံစဉ်တိုင်းတည်း။ (ဤကျမ်း နှ၂၂-အာရုံပြပုံပြဇယားရှိ သဘောတရားများပင်)

✻ စ-သော-က္ကဒ်-ပ၊ ပုဗ်-ယ-အ ဟု၊ သတ္တဘိညာ၊ ငါးဖြာဖြစ်က၊ ယနှင့်အကို၊ စ-၌သွင်းယူ၊ ခြောက်မှု အာသဝက်၊ ထိုဝယ်စွက်၊ သုံးချက်နားလည်စေ။ (ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း 'ဣဒ္ဓိဝိဓံ ဒိဗ္ဗသောတံ'-စသောဂါထာအရပင်)

မှတ်ချက်။အထက်ပါ အာရုံပြလင်္ကာသည် အာရမ္မဏ သင်္ဂဟ၊ ဝိထိမုတ်ပိုင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်းနှင့် အဘိဓမ္မာဝတာရ ဋီကာ ဂါထာ ၃၆၇-၃၆၈၊ တို့ လာရှိသမျှကို စုပေါင်း၍ ဖော်ပြထားပါသည်။ ၎င်းသဘောတရားများကို သင်္ဂြိုဟ်ကို မေးပါကလည်း ရသည်ဖြစ်၍ ကောင်းစွာလေ့လာကြပါလေ။

မေး။ သေသာနိ မဟဂ္ဂတစိတ္တာနိ သဗ္ဗာနိပိ ပညတ္တာရမ္မဏာနိ။ ၎င်း သင်္ဂဟပါဠိ၏ အကျယ် သင်္ဂဟပါဠိများ ကို ဖော်ပြပါ။ (ဂါထာရှိ "ကေဝိသတိ ဝေါဟာရေ" အကျယ်ပြဟု မေးပါကလည်း အတူတူပင်)

ဖြေ။ ရူပါဝစရ ပဋိသန္ဓိယာ ပန ပညတ္တိဘူတံ-စသည့် ဝိထိမုတ်ပိုင်း၌ ၄-ပုဒ်၊ (ပဋိသန္ဓေဆိုင်ရာ) တတ္ထာပိ ဒသ ကသိဏာနိ, အာနာပါနဥ္စ ပဉ္စကဇ္ဈာနိကာနိ-စသော ၅-ပုဒ်၊(ရူ-အရူဈာန်ဆိုင်ရာ) အာကာသဝဇ္ဇိတ ကသိဏေသု ပန ယံကိဉ္စိ ကသိဏံ ဥဂ္ဃာဋေတွာ-စသော၂-ပုဒ်၊ (အရူပဈာန်ဖြစ်ပုံ)

မေး။ ဒါနသီလစသည်ပြုကြသူခြင်းတူကြပါသော်လည်း နှလုံးသွင်းကောင်းမှု, မကောင်းမှု လိုက်၍ ချမ်းသာ ဆင်းရဲ ကွဲပြားခြားနားမှုကို ပြထားသော ပဋ္ဌာဝါဠိ အာရမ္မဏမှ ဝိဓိ,အနုဝါဒများဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ (က)(ဝိဓိ)ကု-ကု(အနုဝါဒ)ဒါနံဒတွာသီလံ သမာဒိယိတွာ-ပ-ပစ္စဝေက္ခတိ။ပုဗ္ဗေသုစိဏ္ဏာနိ ပစ္စဝေက္ခတိ။ (ခ)(ဝိဓိ)ကု-အကု၊ (အနုဝါဒ)ဒါနံ ဒတွာ သီလံ -ပ- တံ အဿာဒေတိ။ ပ ။ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

မေး။ အာရမ္မဏူပနိဿယသည် အာရမ္မဏာဓိပတိနှင့်တူ၏ဆိုသော်လည်း ထိုပစ္စည်းနှစ်ခုတို့၏ထူးခြားချက် ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ တရားကိုယ် အရကောက်တူကြသော်လည်း အလေးအမြတ်ပြုအပ်သောအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသော ပစ္စည်းသည် အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်းမည်၏။

အားကြီးသောအကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသောပစ္စည်းသည် အာရမ္မဏူပနိဿယပစ္စည်းမည်၏။ ဤသို့ သတ္တိအားဖြင့်ထူးကြပါသည်။ (ကျန်နေရာများ၌လည်း ဤအတူပင်တည်း)

http://www.dhammadownload.com

ပဋ္ဌာန်း ၂၄-ပစ္စည်း အကျဉ်း ဥပမာပြ အဓိပ္ပါယ်

ပစ္စည်း အမည်	လောကူပမာ
၁။ ဟေတု	= ရေသောက်မြစ်လျှင်၊ ယင်းသစ်ပင်ကို၊ စည်ပင်စေမှု၊ ကျေးဇူးပြု၊ ဟေတုပစ္စည်းခေါ်၊
၂။ အာရမ္မဏ	= တောင်ဝှေးကြီးဝါး၊သူမစွမ်းကိုမပန်းရစေ၊ထိုင်ထစေမှု၊ ကျေးဇူးပြုပြန်၊ အာရမ္မဏခေါ်။
၃။ အဓိပတိ	= စကြာမင်းရှင်၊ အုပ်စိုးသွင်သို့၊ ပြိုင်ရှင်မရှိ၊ စိုးအုပ်ဘိ၊ အဓိပတိခေါ်။
၄။ အနန္တရ	= စကြာမင်းဖျား၊ နတ်ရွာလားသော်၊ သားကြီးနန်းရ၊ ဖြစ်ရပမာ၊ ခြားရာမရှိ၊ ကျေးဇူးရှိ။
၅။ သမနန္တရ	= စကြာမင်းဖျား၊ တောထွက်သွားသော်၊ သားကြီးနန်းရ၊ ဖြစ်ရပမာ၊ ခြားရာမရှိ၊ကျေးဇူးရှိ။
၆။ သဟဇာတ	= ဆီမီးတောက်သော်၊ အလင်းပေါ်သို့၊ ထို့တူတသီး၊ ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်၊ အတူဖြစ်ဟန်ကို၊
၇။ အညမည	= သစ်သားသုံးခွ၊ ချင်းချင်းမသို့၊ အညမည်၊ ပြန်လှန်သမှု၊ ကျေးဇူးပြု။
၈။ နိဿယ	= သစ်ပင်တည်ရာ၊ မြေပမာလျှင်၊ မှီရာတည်မှု၊ ကျေးဇူးပြု။
၉။ ဥပနိဿယ	= မိုးကြီးပမာ၊ သတ္တဝါတွေ၊ တည်နေနိုင်မှု၊ ကျေးဇူးပြု၊ ဥပနိဿယခေါ်။
၁၀။ ပုရေဇာတ	= ကမ္ဘာဦးက၊ နေနှင့်လသို့၊ ရှေ့ကဖြစ်ကာ၊ နောက်ဖြစ်လာသည့်၊ တရားစုစု၊ ကျေးဇူးပြု။
၁၁။ ပစ္ဆာဇာတ	= လင်းတငယ်သော်၊ အစာမျှော်သို့၊ နောက်ပေါ်လာသည့်၊ ပစ္စည်းတရားစု၊ ကျေးဇူးပြု။
၁၂။ အာသေဝန	= ရှေးရှေးထုံထား၊ နှံ့သာလားသို့၊ ရှေ့ဖျားကျမ်းဂန်၊ လေ့လာသန်လပ်၊ နောက်ထပ်ကျမ်းဂန်၊ အမြင်သန်သည်၊ ဧကန်အာသေဝနသဘောတည်း။
၁၃။ ကမ္မ	= မျိုးစေ့အလား၊ ပမာထား၍၊ နှစ်ပါးသောကံ၊ အခြေခံကာ၊ ဝေဘန်သမှု၊ ကျေးဇူးပြု။
၁၄။ ဝိပါက	= ချမ်းရိပ်နားနေ၊ သွန်းလေပြေသို့၊ ကံနေအလား၊ အဖြစ်များမှု၊ ကျေးဇူးပြု။
၁၅။ အာဟာရ	= အိမ်ကိုကျားကန်၊ ဖြစ်ရဟန်သို့၊ သဏ္ဌာန်တူစွ၊ ထောက်ပံ့မသည့်၊ အာဟာရဖြစ်မှု၊ ကျေးဇူးပြု။
၁၆။ ဣန္ဒြိယ	= မိမိဆိုင်ရာ၊ ကိစ္စမှာလျှင်၊ ကောင်းစွာစိုးရ၊ ဖြစ်ရစင်စစ်၊ ပဒေသရာဇ်၊ စိုးအုပ်လှစ်သို့။
၁၇။ ဈာန	= သစ်ပင်တောင်ငူ၊ တက်သသူသည်၊ အောက်သူတို့အား၊ ကြည့်ပြောပြောသို့။
၁၈။ မဂ္ဂ	= ပမာကူတို့၊ ဆောင်ယူပို့သို့၊ ထို့တူနိဗ္ဗာန်၊ ရောက်ကြောင်းမှန်ပြု၊ ကျေးဇူးပြု။
၁၉။ သမ္ပယုတ္တ	= စတုမဓူ၊ ရောသည့်တူပေ၊ စိတ်စေနှစ်ပါး၊ ခွဲခြားမရ၊ ယှဉ်ကြသမှု၊ ကျေးဇူးပြု။
၂၀။ ဝိပ္ပယုတ္တ	= ရသခြောက်ပါး၊ ရောစပ်ထားသို့၊ ခြားနားမတူ၊ ဖြစ်ဟန်မူသို့၊ ထို့တူမခြား၊ ကျေးဇူးများ။
၂၁။ အတ္ထိ	= မြင့်မိုရ်မြေကြီး၊ ထောက်ပံ့နည်းသို့၊ ပစ္စည်းသတ္တိ၊ ကျေးဇူးရှိ၊ အတ္ထိပစ္စည်းခေါ်။
၂၂။ နတ္ထိ	= ငြိမ်းသေလေပြီး၊ ဆီမီးတန်ျ၊ ကျေးဇူးပြုသို့၊ ထို့တူမှတ်ဘိ၊ မရှိသမှု၊ ကျေးဇူးပြု။
၂၃။ ဝိဂတ	= နေရောင်ပျောက်ကင်း၊ လရောင်လင်းသို့၊ ချုပ်ကင်းလေမှု၊ ကျေးဇူးပြု။
၂၄။ အဝိဂတ	= သမုဒ္ဒရာ၊ ငါးပျော်ရာသို့၊ မကင်းသောအား၊ ယင်းတရားစု၊ ကျေးဇူးပြု။

မှတ်ချက် = အရကောက်ဆရာတော်ကြီးနှင့်ရှေးဆရာတော်တို့၏ အနက်ကို မှီ၍ ရေးသားထားပါသည်။ ဖော်ပြပါ စကားရပ်များကိုပင် ကိုင်ကာ မေးတတ်သည်။မူရင်းသဘောကို သိပြီးဉာဏ်ဖြင့် အကျယ်ချဲ့၍ သိတော်မူကြပါ။

http://www.dhammadownload.com

၇၄။ ဣတ္ထံ မဟဂ္ဂတံ ပုညံ၊ ယထာဘူမိ ဝဝတ္ထိတံ။
ဇနေတိ သဒိသံ ပါကံ၊ ပဋိသန္ဓိ ပဝတ္တိယံ။ (ဝိထိမုတ် သင်္ဂဟ)

အဓိပ္ပါယ်ကား ။ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကံ ၉-ပါးသည် နောက်ကဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် ပဋိသန္ဓေအခါ, ပဝတ္တိအခါတို့၌ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်အပ်သောဘုံတို့၌ မိမိနှင့်တူသော ဝိပါက်တို့ကို ဖြစ်စေပါသည်။

နာနာက္ခဏိက ကမ္မ - တစ်နည်းကား အရကောက်- (ကောက်-၄၁/၁၀၂/၄၂၉) တို့၌ရှုပါ။

ပစ္စည်း	ပစ္စယုပ္ပန်
အကု ၁၂ စေတနာ	အကု-ဝိ၇-ခု နာမက္ခန္ဓာ၊ ပဋိ-ကမ္မဇရုပ်၊ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်၊
တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌမဟာကု စေတနာ	အဟိတ်ကု-ဝိ၈၊ မဟာဝိ၈နာ-န္ဓာ၊ (ကဋ္ဌရုပ်)၊ပဋိ-ကံရုပ်, ပဝတ္တိကံရုပ်၊
တိ ဩမက၊ ဒွိဥက္ကဋ္ဌ မဟာကုစေ။	အဟိတ်ကု၈၊မဟာဝိဉာဏဝိပ္ပ၄နာ-န္ဓာ၊(ကဋ္ဌရုပ်) ။ ။
ဒွိဟိတ်ဩမက ။ ။	အဟိတ်ကု၈ နာ-န္ဓာ၊ (ကဋ္ဌရုပ်) ။ ။
ရူပ ပထမစျာန် ကုစေတနာ	ရူပပထမစျာန်ဝိပါက် ပဋိ-ကံရုပ်, ပဝတ္တိကံရုပ်၊
ရူပ ဒု, တိ, စျာန် ကုစေတနာ	ရူပဒု, တ, စျာန်ဝိပါက် ။ ။
ရူပ ပဉ္စမစျာန် ကုစေတနာ	ရူပပဉ္စမစျာန်ဝိပါက် ။ ။ အသညသတ်ကမ္မဇရုပ်
အာကာ ကု စေတနာ	အာကာဝိပါက် နာမက္ခန္ဓာ
ဝိညာ ကု စေတနာ	ဝိညာဝိပါက် ။
အာကိံ ကုစေတနာ	အာကိံ ဝိပါက် ။
နေဝ ကု စေတနာ	နေဝဝိပါက် ။
သော မဂ်ကုစေတနာ	သောတာဖိုလ် ။
သကမဂ်ကုစေတနာ	သကဖိုလ် ။
အနာမဂ်စေတနာ	အနာ ဖိုလ် ။
အရ မဂ်စေတနာ	အရ ဖိုလ် ။

မေး၊ ဣတ္ထံ မဟဂ္ဂတံ ပုညံ၊ ယထာဘူမိ ဝဝတ္ထိတံ - ဟူသော သင်္ဂဟပါဠိ၌ ဣတ္ထံ မဟဂ္ဂတံ ပုညံ - အရ ရူပပဉ္စမစျာန် ကုသိုလ်ယူပါက ယထာဘူမိ ဝဝတ္ထိတံ။ ဇနေတိ သဒိသံ ပါကံ၊ ပဋိသန္ဓိပဝတ္တိယံ - တို့အရဖြစ်ထိုက်သည်များကို ဖော်ပြပါ။ (သင်္ဂဟ မေးခွန်း) (ပဋ္ဌာန်းမေးကလည်းသဘောတူပင်)

ဖြေ၊ ရူပပဉ္စမစျာန်ဝိပါက်၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်, ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်, အသညသတ်ကမ္မဇရုပ်တရားများကိုရ၍၊ ဘုံအားဖြင့် ဝေဟပ္ဖိုလ်, သုဒ္ဓါဝါသငါးဘုံ, အသညသတ်ဘုံရပါသည်။ (ဆိုင်ရာသာ ဓကများပြပါဆိုလျှင် နားလည်ပါစေ။

မေး၊ ပဋိစ္စ-ကမ္မပစ္စည်း၏ အဗျာကတေန အဗျာကတံ၌ ပဝတ္တိအခါ ကဋတ္တား အရကို ကောက်ပြ၍၊ ယင်း၌ အဘယ့်ကြောင့် ဝိပါက်စေတနာမကြဉ်ရပါသနည်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ၊ ကဋတ္တားအရ (ကောက်-၁၀၂) ၌ ရှုပါလေ။ ယင်းနေရာ၌ပင် အကြောင်းပြပါရှိသည်။ရင်းမှာ--- နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စယုပ္ပန်တရား၌ဝင်သောကြောင့် ဝိပါက်စေတနာမကြဉ်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

ပဋ္ဌာန်းဆိုင်ရာ မှတ်သားဖွယ်ရာများ

အနန္တရ (အနန္တရူပနိဿယ) မျိုးပစ္စည်း တစ်နည်းကား အကောက်ဇယား

(ကောက် ၂၀/၈၈/၃၉၇ တို့၌ အကျယ်ကောက်ပြသည်။

ပစ္စည်း	ပစ္စယုပ္ပန်
ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ	ပဌမဘဝင်နာမက္ခန္ဓာ
ပဌမအစရှိသော ရှေးရှေးသောဘဝင်နာမက္ခန္ဓာ	ဒုတိယအစရှိသော နောက်နောက်သော ဘဝင်နာမက္ခန္ဓာ
ပဉ္စဝေါကာရဘဝင်ပစ္ဆေဒ ၁၅-ခု၊	အာဝဇ္ဇန်းခွေး၊
အရူပဘဝင်ပစ္ဆေဒ ၄-ခု၊	မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း
ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း	စက္ခုဝိညာဉ် (ပဉ္စဝိညာဉ်)
ပဉ္စဝိညာဉ်	သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း
သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း	သန္တီရဏ
သန္တီရဏ	ဝုဋ္ဌော
ပဌမဝုဋ္ဌော	ပရိတ္တာဝိထိဖြစ်အံ့ - ဒုတိယ ဝုဋ္ဌော
ဒုတိယဝုဋ္ဌော	ပဉ္စဝေါကာရဘဝင် ၁၅-ခု၊
	အတိမဟန္တာရုံ-မဟန္တာရုံ
	ဝိဘူတာရုံ-အဝိဘူတာရုံဖြစ်အံ့
ဝုဋ္ဌော၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊	ကာမဇောတခုယုတ် သုံးဆယ် ပဌမဇော
ပ-ဒု-တ-စ-ပဉ္စမ-ဆဋ္ဌဇော	ဒု-တ-စ-ပဉ္စ-ဆဋ္ဌ-သတ္တမဇော
လောဘမူ၊ မောဟမူ၊ မဟာကုသိုလ်အဆုံးဇော	လော၊ မော၊ မဟာကုဇောနောင်-ရုံကျ-ရုံ-၁၁၊ မကျ-ဘဝင် ၁၉၊
ဒေါသမူအဆုံးဇော	ဒေါသမူဇောနောင်-ရုံကျ-ဥ ရုံ ၆၊ မကျ-ကာမ ဥဘဝင် ၆၊
ဟသိတုပ္ပါဒ်အဆုံးဇော	ဟသိတုပ္ပါဒ်အဆုံးဇောနောင်-ရုံကျ-သောရုံ ၅၊ မကျ ပဉ္စဝေါကာရတိဟိတ် ဘဝင် ၉၊
မဟာကြိယာ သောမနဿ အဆုံးဇော	မဟာကြိ သောဇောနောင်-ရုံကျ သော ရုံ ၅၊ မကျ-တိဟိတ်ဘဝင် ၁၃၊
မဟာကြိယာ အဆုံးဇော	မဟာကြိ ဥဇောနောင်-ရုံကျ-ဥရုံ ၆၊ မကျ-တိဟိတ်ဘဝင် ၁၃၊
ပဌမတဒါရုံ	ဒုတိယတဒါရုံ၊
ဒုတိယတဒါရုံ	ကာမဘဝင် ၁၀၊

မှတ်ချက်။ ဤအနန္တရူပနိဿယကို ကောက်လိုပါက ဝိထိဖြင့်တွဲဖက်ပြီး၊ ဝိထိအလိုက်သဘောပေါက်အောင် လေ့လာပါက လွယ်ကူပါမည်။ ဝိထိကို ဦးစွာလေ့လာရပါဦးမည်။ (အနန္တရအနက်ကို ဤကျမ်း ၁၀၅) ၌ရှုပါ။

http://www.dhammadownload.com

အနန္တရ (အနန္တရူပနိဿယ) မျိုးပစ္စည်း တစ်နည်းကား အကောက်ဇယား-အဆက်

ဂေါ်, ဝေါ်, အနုလုံကိစ္စတပ်သော မဟာကုပဒွေ	မဟဂ္ဂုတ် ကုသော ၄၊ မဂ်သော-၁၆၊ အောက်ဖိုလ်သော ၁၂၊
။ ။ တဒွေ	မဟဂ္ဂုတ် ကု ဥ ၅၊ မဂ် ဥ ၄၊ အောက်ဖိုလ် ဥ ၃၊
ဂေါ် ။ ကြိပဒွေ	။ ကြိသော ၄၊ အရဟတ္တဖိုလ်သော ၄၊
။ ။ တဒွေ	။ ကြိ ဥ ၅၊ အရဟတ္တဖိုလ် ဥ ၁၊
ရှေးရှေးသောဇောတူ မဟဂ္ဂုတ် ကု-ကြိ	သမာပဇ္ဇန ဝီထိ၌ နောက်နောက်သော မဟဂ္ဂုတ် ကု-ကြိ၊
ရူပကု-ကြိ အဆုံးဇော	ပဉ္စဝေါ်-တိဟိတ်ဘွင် ၉၊
အာကာကု-ကြိ အဆုံးဇော	။ ။ +အာကာဘွင်
ဝိညာကု-ကြိ အဆုံးဇော	။ ။ ။ + ဝိညာဘွင်၊
အာကိံ ကု- ကြိ အဆုံးဇော	။ ။ ။ ။ +အာကိံဘွင်
နေဝကု-ကြိ အဆုံးဇော	တိဟိတ်ဘွင် ၁၃၊ နိရောဓမှထ-အနာဂါမိဖိုလ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်
သောမဂ်/ သကမဂ်/ အနာမဂ်/ အရဟတ္တမဂ်၊	သောဖိုလ်/ သကဒါဖိုလ်/အနာဂါမိဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ်၊
ရှေးရှေးသော ဇောတူ ဖိုလ် ၄-ခု၊	နောက်နောက်ဖိုလ် ၄-ခု၊
ဖိုလ် ၄-ခု အဆုံးဇော	တိဟိတ်ဘွင် ၁၃၊
ဒုတိယ တဒါရုံ	မရဏာသန္နအခါ ရုံနောင်စုၑကာမစုတိ ၁၀၊
အကုသိုလ် ပဋ္ဌမဇော	အကုဇောနောင်စုၑကာမစုတိ ၁၀၊
မဟာကုသိုလ်ပဋ္ဌမဇော	မဟာကုဇောနောင်စုၑစုတိ ၁၉၊
မဟာကြိယာပဋ္ဌမဇော	မဟာကြိဇောနောင်စုၑတိဟိတ်စုတိ ၁၃၊
ဘွင် ၁၉	ဘွင်နောင်စုၑစုတိ ၁၉၊
ဒွိဟိတ်-တိဟိတ် စုတိ-၆	ကာမပဋိသန္ဓေ ၁၀၊
ကာမတိဟိတ် စုတိ-၄	ပဋိသန္ဓေ ၁၉၊
ရူပစုတိ-၅	သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ-၁၇၊
အာကာစုတိ	ကာမတိဟိတ်ပဋိ-၄ + အရူပ ပဋိသန္ဓေ-၄၊ (၈)
ဝိညာဏာစုတိ	။ + ဝိညာ, အာကိံ, နေဝပဋိ၊ (၇)
အာကိံစုတိ	။ + အာကိံ, နေဝပဋိ၊ (၆)
နေဝစုတိ	+ နေဝပဋိ၊ (၅)

ဤကျမ်း နှာ-၇၂ တွင်ရှိ ။

ဤ အနန္တရ (အနန္တရူပနိဿယ)၏အနုဝါဒအရကောက်များကို (ကောက်-၃၉၈)စသည်များ၌ ရှုပါလေ။

http://www.dhammadownload.com

ပဉ္စာဝါရ ပစ္စနိက

ဤကျမ်း စာမျက်နှာ ၅၂-၅၃ ၌ ပဉ္စာဝါရ ပစ္စနိက်အကြောင်း အကျဉ်းရှင်းပြချက်များပါရှိသည်။ ထပ်ပံ၍ ရှင်းပြပါဦးမည်။ ဤဝါရကို လေ့လာသူ, ပို့ချသူများအလွန်ရှားပါးနေပေသည်။ အခက်ကြီးခက်သည် ကားမဟုတ်။ မလေ့လာမိခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ဆက်လက်လေ့လာနိုင်ရန်ရှင်းပြပါမည်။

ပစ္စနိက်ပစ္စည်းတွန်းဟူသည်ကား မူ, မူလိနှစ်ပါးမှလွတ်သော မျိုးပစ္စည်းတရားတို့၏ ဝိဘင်္ဂသင်္ချာထုတ်၍ (နှ) ပဋိသေဓ မြစ်အပ်သောပစ္စည်းများ၏သင်္ချာမှလွတ်သောတရားကို ရမည်ဖြစ်သည်။

ပုံစံ = န ဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏေ။

ရင်းပုံစံ၌ ဟေတုအာရမ္မဏ နှစ်မျိုးလုံးမရသော(မူ မူလိနှစ်ပါးမှလွတ်သော)တရားများကို မူလသုဒ္ဓ၌ပင်ရှာရပါမည်။ ထိုတရား များမှ ရအပ်သော သင်္ချာအရ ကတ္တားအရ၊ သမ္ပဒါန်အရ ကောက်ပြီး လျှင် ဝိဓိ အနုဝါဒ အလိုက်ကုန်စင်အောင်ဟောရပါမည်။

ဆောင်ပုဒ်ကား-

၁၊ သ-အဉ်-နိ-သံ၊ အက် ဒသံ၊ ပုရံတေရသ။

၂၊ ဝိပ်-အတ်-အဝိ၊ နဝရှိ၊ ကြွင်းသိ ပန္နရသ။

ပစ္စနိက် သုဒ္ဓသင်္ချာများကို အထူးကျက်စရာမလိုတော့ပဲ ဆိုင်ရာ သဘာဂမျိုးတွင် နှုတ်ခါနှုတ်ခါ ဆိုရမည်။ သဘာဂမျိုးဖြစ်ပါမူ တစုံတရာ နှုတ်ဖွယ်မလို ၎င်းတို့၏ သုဒ္ဓသင်္ချာကိုသာဆိုရမည်။

န ဟေတု-သည် သဟာမျိုးဖြစ်၍ သဟာထဲတွင် ဟိတ် ၆-ပါးကို နှုတ်ရသော်လည်း တရားကိုယ်သာ လျော့၍ (သီးခြားရသောသင်္ချာမရှိ၍) သင်္ချာမလျော့သဖြင့် ကုသလတိက် ပဉ္စာဝါရ အများဆုံးရသောသင်္ချာ "ပန္နရသ" ပင်ဖြစ်သည်။ အာရမ္မဏစသော မျိုးပစ္စည်းတွေထဲမှာလည်း ဟိတ် ၆-ပါး ပါနေ၍ နှုတ်ရဦးမည်ဟု မယောင်မှားလေနှင့်၊ ဟေတုသည် သဟာမျိုးနှင့်သာ သဘာဂဖြစ်၍ အခြားမျိုးထဲမနှုတ်ရပါ၊ သဘာဂမျိုးတူ ထဲကိုသာနှုတ်ရမည်။ 'ပန္နရသ' ရသောပစ္စည်း ဟူသမျှ ဤနည်းချည်းသာတည်း။

သ–အဉ်–နိ–သံ၊ အက် ဒသံ–ကို ရှင်းပြခြင်း

န သဟဇာတေ ကောဒသ-၌ န သဟဇာတေ ဖြစ်၍ သဟာမျိုးပြုတ်ပြီး အာရမ္မဏစသော ကျန်ပစ္စည်း မျိုးများ၏ သင်္ချာကို ပေါင်းကြည့်ပါ။ (ဤကျမ်းရှိ နှာ ၄၁/၅၁ တို့ရှိ ဇယားပြထားသည်ကား 'ပန္နရသ'ပင်။ အရကောက် ၅၃၅-မှာလည်း သင်္ချာ 'ပန္နရသ' ဖော်ပြသေးသည်) အာနှင့်ဥ တူသည်ဖြစ်၍ အာ-ဥသင်္ချာ တွင် ပစ္ဆာဟာ, ပစ္ဆာကမ္မိဿကမှ (ကုဗျာ-ဗျာ) (အကုဗျာ-ဗျာ) သင်္ချာနှစ်ချက်တိုးလာ၍ ကောဒသဖြစ်၏။ ကျန်ပုရေပစ္ဆာ ကံဟာ က္က-တို့အတွက် သီးခြားသင်္ချာမတိုးပြီ။ သဟနှင့် သဟပုရေမိဿကပြုတ်၍ သဟမျိုး နှင့်သာဆိုင်သော သင်္ချာများဖြစ်သော (ကု-ကုဗျာ၊ အကု-အကုဗျာ၊ ကုဗျာ-ကု၊ အကုဗျာ-အကု) ၄-ချက်မရနိုင်၍ "န သဟဇာတေ ကောဒသ" ဟုဟောသည်။

မိဿသက၊ သဟနှင့်ပုရေဇာတ နှစ်မျိုးစလုံး ကျန်သေးလျှင် သဟဇာတ ပုရေဇာတမိဿကအမြဲရ၏။ သဟသော်ရင်း၊ ပုရေဇာတသော်ရင်းတစ်မျိုးမျိုးပြုတ်လျှင် သဟပုရေမိဿကမရပြီ၊ ပစ္ဆာ-ဟာရ-က္က်တို့ကျန် သေးလျှင် ပစ္ဆာဇာတဟာရ, ပစ္ဆာဇာတိန္ဒြိယမိဿကများရကြ၏။ အာဟာရသာ-ပြုတ်၍ ပစ္ဆာနှင့်က္က်ကျန် သော်ရင်း၊ က္က်သာပြုတ်၍ ပစ္ဆာနှင့်အာဟာကျန်သော်ရင်း မိဿကရသေးသည်။ ပစ္ဆာသော်ရင်း၊ အာဟာက္က နှစ်မျိုးလုံး သော်ရင်း၊ ပြုတ်လျှင် ဤမိဿကများမရတော့ပြီ။

http://www.dhammadownload.com

န အညမညေ ကောဒသ၊ န သမ္ပယုတ္တေ ကောဒသ သဟာမျိုးမပြုတ်၊ သဟာထဲမှ အညမည သမ္ပယုတ္တကို နုတ်လျှင် (ဗျာ) ၅-ချက်ကျန်၏။ သဟာကပြခဲ့သော သင်္ချာ ကောဒသတွင် ဤဗျာ ၅-ချက်ကိုရောသော်လည်း သင်္ချာမတိုးပြီဖြစ်၍ ကောဒသပင်ရတော့၏။

'န နိဿယေ ကောဒသ' ၌ သဟာထပ်တိုးခါ ပုရေမျိုး ပြုတ်သော်လည်း သင်္ချာ အထူးမလျော့တော့၍ ကောဒသပင်ရ၏။

ပုရေဇာတေ တေရသ–ကို ရှင်းပြခြင်း

'န ပုရေဇာတေ တေရသ' ၌ သဟာနှင့် ပုရေနှစ်မျိုးစလုံးရှိမှသာ သဟာပုရေမိဿကကို ရနိုင်ရာ ယခုပုရေပြုတ်သဖြင့် ဤမိဿကဆိုင်ရာ (ကုဗျာ-ကု) (အကုဗျာ-အကု) နှစ်ချက်မရ၍ သင်္ချာ "တေရသ"ဖြစ်ရ၏။

ဝိပ်–အတ်–အဝိ၊ နဝရှိ–ကို ရှင်းပြခြင်း

န ဝိပ္ပယုတ္တေ နဝ၊ သဟာတွင် ဝိပ္ပယုတ္တကို နုတ်လျှင် နာမ်သက်သက်နှင့် ဘုတ်သာကျန်၍ (ကု-ကု) (အကု-အကု) (ဗျာ-ဗျာ) ဟုသုံးချက်ရ၏။ အာ-ဥ တွင် ဤသုံးချက်ပါပြီးဖြစ်၍ သင်္ချာမတိုးနိုင်၊ ပုရေပစ္ဆာတို့ ပြုတ်ကျ၍ မိဿကသုံးစခုလုံး မရနိုင်ရကား ဤ၌ 'နဝ'ပင်ဖြစ်ရ၏။

နော အတ္ထိယာ နဝ၊ နော အဝိဂတေ နဝ၊ အာ-ဥ နှင့် ကံသာကျန်၏၊ မိဿကများလည်းမရ သင်္ချာလည်းမရှိ၍ နဝပင်။

ဒုက ဆောင်ပုဒ်

၃၊ အာ-ဥ-နှစ်ဝ၊ လျော့တုံက၊ သင်္ချာတေရသ။

၄၊ ပစ္ဆာသဟာ၊ လျော့တုံက၊ သင်္ချာနဝသာ။

န အာရမ္မဏေ၊ န ဥပနိဿယေ - (ကု-အကု) (အကု-ကု) ရင်းသင်္ချာများကား-အာ-ဥ နှစ်မျိုးနှင့်သာ ဆိုင်၍ နိက်၌ ထိုသင်္ချာ နှစ်ချက်လျော့၍ 'ပန္နရသ' မှ 'တေရသ' ဖြစ်တော့သည်။

ပစ္ဆာသဟာ၊ လျော့တုံက၊ သင်္ချာနဝသာ-ကို ရှင်းပြခြင်း

န ပစ္ဆာ န သဟာ ဤနှစ်ပစ္စည်းပြုတ်၍ မိဿကများလုံးဝ မရတော့ပြီ၊ အာ-ဥ နဝ တွင် ပုရေ ကံ ဟာ က္ကံ တို့ကို ရောသော်လည်း သင်္ချာမတိုးပြီ။

တိကာဒိ ဆောင်ပုဒ်များ ဆက်ရှုပါ--

တိကာဒိ ဆောင်ပုဒ်များ

၅၊ အာ-ဥ-ပုရေ၊ လျော့တုံက၊ သင်္ချာ နဝသာ။

၆၊ အာ-ဥ-သဟာ၊ လျော့တုံက၊ သင်္ချာ သတ္တသာ။

၇၊ အာ-ဥ-အည၊ လျော့တုံက၊ သင်္ချာ သတ္တသာ။

၈၊ အာ-ဥ-သမ္ပ၊ လျော့တုံက၊ သင်္ချာ သတ္တသာ။

၉၊ အာ-ဥ-သဟာ၊ ပုရေဇ၊ လျော့က ပဉ္စသာ။

၁၀၊ အာ-ဥ-ဝိပ္ပ၊ လျော့တုံက၊ သင်္ချာ ပဉ္စသာ။

၁၁၊ အာ-ဥ-သဟာ၊ ပစ္ဆာဇ၊ လျော့ကပဉ္စသာ။

၅–ဆောင်ပုဒ် ရှင်းပြခြင်းကို ဆက်ရှုပါ --

http://www.dhammadownload.com

၅–ဆောင်ပုဒ် ရှင်းပြခြင်း

န အာရမ္မဏ န ဥပနိဿယ န ပုရေဇာတေ သဟ ပစ္စာ ကံ ဟာ ဣ ကျန်၏၊ သဟ၏ နဝ တွင် ပစ္စာ ဣ မိဿက ရောသော်လည်း သင်္ချာ တိုးမလာ၍ နဝ ပင်မှတ်ပါ။

၆–ဆောင်ပုဒ် ရှင်းပြခြင်း

န အာ န သဟ န ဥပ ပုရေ ပစ္စာ ကံ ဟာ ဣ ကျန်၏၊ ပုရေနှင့် ပစ္စာပေါင်း သင်္ချာ ပဥ္စ၊ မိဿက နှစ်ချက်တိုးကာ သတ္တဖြစ်၏။

၇–၈ – ဆောင်ပုဒ်များ ရှင်းပြခြင်း

နအာ နအည နဥပ- အညသာလျော့၍ ဗျာ-ငါးချက် တိုးလာသော်လည်း သင်္ချာ မတိုးပဲ အာ ဥ သဟ ကဲ့သို့ သတ္တ ပင်ဖြစ်၏။ သံ-လည်းတူ၏။

၉–ဆောင်ပုဒ် ရှင်းပြခြင်း

နအာ နသဟ နဥပ နပုရေ ပစ္စာ ဟာ ကံ ဣ သာကျန်၏၊ ပစ္စာတိက၏ တွင် ပစ္စာဟာ ပစ္စာဣ မိဿက နှစ်ချက်တိုးသဖြင့် ပဥ္စဖြစ်၏။

၁၀– ဆောင်ပုဒ် ရှင်းပြခြင်း

နအာ နဥပ နဝိပ္ပ သဟတွင်ဝိပ်နှုတ်ရာ သင်္ချာ တိက၏၊ ၎င်းတွင် ကမ္မမှ (ကု-ဗျာ) (အကု-ဗျာ) နှစ်ချက် တိုး၍ ပဥ္စ ဖြစ်၏။ ဝိပ္ပယုတ်ဆိုသဖြင့် ပုရေမျိုး ပစ္စာမျိုးလည်းပြုတ်လေပြီ။

၁၁– ဆောင်ပုဒ် ရှင်းပြခြင်း

နအာ နသဟ နဥ နပစ္စာ ပုရေ ကံ ဟာ ဣ သာကျန်တော့၍ သင်္ချာ ပဥ္စသာ ရှိတော့သည်။

စဉ်းစားရန်မှာ ဟောလိုသောပစ္စည်းသည် မျိုးပါ ပြုတ်သောပစ္စည်းလော၊ တရားသာလျော့၍ သင်္ချာ အထူးမလျော့သောပစ္စည်းလော၊ တရားလည်းလျော့ သင်္ချာလည်းလျော့သော ပစ္စည်းလောဟု သဘောကို ထောက်ဆပြီးလျှင် ကြွင်းကျန်သော သင်္ချာ ကြွင်းသောမျိုးသင်္ချာတို့ကိုပေါင်း၍ သင်္ချာထုတ်ပါ၊ ဆောင်ပုဒ် သဘောမိလျှင် အားလုံးကိစ္စ ပြီးပါ၏။

အနုလောမ ပစ္စနိက်တွန်း

ပစ္စည်းတွန်းနည်းများ ဤကျမ်း ၇၇-တွင် အတော်ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဖော်ပြထားပါသည်။ ပြန်ကြည့်ပါလေ။ အနုလောမ ပစ္စနိက်တွန်း ဟူသည်မှာ မူ-သာရ၍ မူလီမရသောတရားများကို ကိုင်၍ ဆိုးရိုးကျတွန်းရသည်။ မူလီပစ္စည်းကို (န) ပဋိသေဓ မြစ်ရမည်။

ပစ္စနီယာနုလောမတွန်းကား မူ-မရ၊ မူလီသာရသောတရားကို သုဒ္ဓသင်္ချာခြင်း ယှဉ်စပ်ကြည့်ကာ တွန်းသည်။ မူ ကို (န) ပဋိသေဓ မြစ်ရမည်။ ပါဠိတော်, အရကောက်များနှင့်ယှဉ်ကြည့်ပါ။ လေးချက်လှည့် ရာ၌ ပါဠိတော်သွားနည်းအတိုင်း မသွားပဲ နားလည်စေရန် ရည်သန်၍ အရကောက်ဆရာတော်သည် လေးချက်လှည့်ကာ ပြတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် ပစ္စည်းတွန်းများနှင့်ပစ္စနိက်, အနုလုံများဟောရာ၌ အရကောက်နှင့်ပါဠိတော်ကို တွဲစပ်ပြီးကြည့်မှသာလျှင် ပိုမိုသဘောပေါက်ပါမည်။

တိကာဒိ တွန်းပုံကိုလည်း ဤကျမ်း ၇၈-၌ညွှန်ပြထားပါသည်။ ကြည့်တော်မူပါလေ။

http://www.dhammadownload.com

ပဥ္စာဝါရ အနုဝါဒ အရကောက်ထူးများ

သေက္ခာ ပဟီနေ ကိလေသေ ပစ္စဝေက္ခန္တိ၊ ဝိက္ခမ္ဘိတေ ကိလေသေ ပစ္စဝေက္ခန္တိ-

အာရမ္မဏပစ္စည်း ။ အကု-ကု။ သေက္ခာ၊ သေက္ခဟု ဆိုအပ်ကုန်သော သောတာပန်, သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်။ပဟီနေ၊ မိမိမဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်ပြီးသော။ ကိလေသေ၊ ကိလေသာတို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တိ၊ ဆင်ခြင်ကုန်၏။ ဝိက္ခမ္ဘိတေ၊ မိမိမဂ်ဖြင့်ပယ်ခွါအပ်ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တိ၊ ကုန်၏။

သောတာပန်ဖြစ်အံ့-"သေက္ခာ ဝိက္ခမ္ဘိတေ ကိလေသေ" အရကို သောတာပတ္တိမဂ်သည် မပယ်အပ်သော လောဘ, ဒေါသ, မောဟ, မာန, ထိန, ဥဒ္ဓစ္စ, အဟိရိက, အနောတ္တပ္ပ ဟူသော ကိလေသာ ရှစ်ပါးယူ၍- သေက္ခာ ပစ္စဝေက္ခန္တိ-အရကို သောတာပန် သန္တာန်၌ဖြစ်သောဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်ရ၏။

သကဒါဂါမ်ဖြစ်အံ့-"သေက္ခာ ဝိက္ခမ္ဘိတေ ကိလေသေ"အရကို သကဒါဂါမိမဂ်သည် မခေါင်းပါးစေအပ်သော သိမ်မွေ့သော ရာဂ, ဒေါသ, မောဟ, မာန, ထိန, ဥဒ္ဓစ္စ, အဟိရိက, အနောတ္တပ္ပဟူသော ကိလေသာရှစ်ပါး ယူ၍"သေက္ခာ ပစ္စဝေက္ခန္တိ"အရကို သကဒါဂါမ်သန္တာန်၌ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်ရ၏။(ကောက်-၃၇၇)

အနာဂါမ်ဖြစ်အံ့-သေက္ခာ ဝိက္ခမ္ဘိတေ ကိလေသေ-အရကအနာဂါမိမဂ်သည် မပယ်အပ်သော ရူပရာဂ, အရူပရာဂဟုဆိုအပ်သော လောဘတစိတ်။ မောဟ. မာန, ထိန, ဥဒ္ဓစ္စ, အဟိရိက, အနောတ္တပ္ပဟူသော ကိလေသာ ၇ ပါးယူ၍ သေက္ခာ ပစ္စဝေက္ခန္တိ-အရကို အနာဂါမ်သန္တာန်၌ ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်ရ၏။

"အရဟာ ပဟီနေ ကိလေသေ ပစ္စဝေက္ခတိ" ပဟီနေ ကိလေသေ၏အရကို ရူပရာဂ, အရူပရာဂ-ဟုဆိုအပ်သော လောဘတစိတ်၊ မောဟ, မာန, ထိန, ဥဒ္ဓစ္စ, အဟိရိက, အနောတ္တပ္ပဟူသော ကိလေသာ ၇ ပါးယူ၍၊ "အရဟာ ပစ္စဝေက္ခတိ" အရကို ရဟန္တာသန္တာန်၌ဖြစ်သော ဆင်ခြင်သော ကာမကြိယာယူ၍ ပယ်အပ်သော ကိလေသာသည်ဆင်ခြင်သော ကာမကြိယာရ၏။ (ကောက်-၃၇၉)

ဥပနိဿယပစ္စည်း ။သီလံ ဥပနိဿာယ ဒါနံ ဒေတိ-စသည်၌ "သီလံ" အရ ပဉ္စင်္ဂသီလ, ဒသင်္ဂသီလ စေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကိုယူ။ "ဒါနံ ဒေတိ" အရ ဒါနစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ယူ။

"သုတံ" အရကို သုတမယဉာဏ်ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ်ကိုယူ။

"စာဂံ" အရကို အလောဘပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကိုယူ။

"ပညံ" အရကို ပညာပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကု သိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုယူ။ (ကောက်-၄၁၄)

မဂ္ဂေါ သေက္ခာနံ အတ္ထုပ္ပတ္တိသမ္ဘိဒါယ - ၌ (ကောက်-၄၁၅)

မဂ္ဂေါ-အရ အောက်မဂ် ၃-ခုယူ၍၊ သေက္ခာနံ (အတ္ထုပ္ပတ္တိသမ္ဘိဒါယ)-အရ အောက်ဖိုလ် ၃-ယောက်ကိုယူ။

(ကု-အကု) သဒ္ဓါ၊ သီလံ၊ သုတံ၊ စာဂေါ၊ ပညာ၊ ရာဂဿ၊ ဒေါသဿ၊ မောဟဿ-၌ သဒ္ဓါ-စသည်၌ သဒ္ဓါ-ပညာပြဋ္ဌာန်းသော လောကီကုသိုလ်ကိုယူ၊ "ရာဂဿ" အရ ဤတရားငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံသည်ဟူ၍ မိမိ ကိုယ်ကို ချီးမြှောက်သောအခါ ရာဂပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုယူ။ "ဒေါသဿ" အရ သူတပါးကို နှိပ်စက်သော ဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ်ယူ။ "မောဟဿ" အရ အတ္တုက္ကံသန, ပရဝမ္ဘန မိမိကိုယ်ကို ချီးမြှောက်ခြင်း၊ သူတပါးကို နှိပ်စက်ခြင်းနှစ်ပါးဖြစ်သောအခါ မောဟပြဋ္ဌာန်းသော အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ရ၏။(ကောက်-၄၁၇)

(အကု-အကု) "မာတုဃာတိကမ္မံ မာတုဃာတိကမ္မဿ"အရ ဒြပ်ပြား, သဏ္ဌာန်ပြားသောမာတုဃာတကကံ, ရှေးဘဝကသတ်ခဲ့ဘူးသော မာတုဃာတက ကံ, ဤဘဝတွင် အဖန်တလဲလဲစေ၍ သတ်စေသောမာတုဃာ တက ကံ, နှစ်ကြိမ်ရိုက်ဆော်၍ သတ်သောမာတုဃာတက ကံကိုယူ၊ "မာတုဃာတိကမ္မဿ"အရ ဖြစ်ဆဲသော မာတုဃာတက ကံကိုယူ။ (ကောက်-၄၂၁) (ကျန် အနုဝါဒအရကောက်တို့ကို အရကောက်၌သာရှုပါလေ)

http://www.dhammadownload.com

ပထမကြီးတန်း ပဋ္ဌာန်းအလင်းရောင် (၂၀၁၀-စက်တင်ဘာလ)

ဓမ္မဒါန အလှူရှင်များစာရင်း

၁။	ပဲခူးမြို့၊ ချမ်းမြေ့ဇေယျာစာသင်တိုက် ဆရာတော် ဦးဥက္ကံသာလင်္ကာရ	၅၀၀၀၀၊
၂။	ဒေါ်ကုလမဏိနှင့်ဒေါ်မင်္ဂလာစာရီ၊ ရွှေဂွန်းသီလရှင်စာသင်တိုက်၊ ဗဟန်း	၃၀၀၀၀၊
၃။	ကျောင်းတိုက် ယမိုက်စာဝါလိုက် ပထမကြီး သီလရှင်ဆရာလေးများ	၇၄၀၀၀၊
၄။	မဝရဉာဏီ၊ ကျောက်တန်းကျောင်း၊ ဗဟန်း(၁)လမ်း၊	၂၀၀၀၀၊
၅။	ဦးဝင်းမြင့်+ဒေါက်တာ ဒေါ်ရင်ရင်ကြည် သား မောင်ဝေဖြိုးမြင့်၊ မောင်နေဦး၊ မန္တလေးလမ်း၊ မင်္ဂလာတောင်ညွန့်၊ ရန်ကုန်။ အားလုံး	၃၀၀၀၀၀၊
၆။	ဓမ္မဗျူဟာ ယမိုက်သင်တန်း ဒါယကာ ဒါယိကာမများ	၁၂၀၀၀၀၊
၇။	၁၃၇၂-ခုနှစ်၊ (ကျောင်း)မူလခန္ဓသင်းတန်းသား/သူများ (၂၀-၇-၂၀၁၀)	၇၂၀၀၀၊
၈။	၁၃၇၂-ခုနှစ်၊ (ကျောင်း)ပဋ္ဌာန်းသင်းတန်းသား/သူများ (၂၀-၇-၂၀၁၀)	၅၂၀၀၀၊
၉။	ဒေါ်ချိုချိုဝင်း(၂၄-၈-၂၀၁၀)နေ့၌(၅၄)နှစ်ပြည့်အမှတ်တရဓမ္မဒါနအလှူ	၃၀၀၀၀၊
၁၀။	ဖခင်ကြီး ဦးစိန်ဝင်း+မိခင်ကြီးဒေါ်ခင်ညွန့်တို့အား ရည်စူး၍ ဦးသက်နောင်+ဒေါ်ရှုမေ မိသားစု	၁၀၀၀၀၊
၁၁။	ဦးလှသိန်းမောင်+ဒေါ်ဝမ်းတင်ကြည်မွေးနေ့ကုသိုလ်(သာကေတ)(၂၁၊၈၊၁၀)	၃၀၀၀၀၊
၁၂။	(၂၁-၈-၁၀) မွေးနေ့ လာရောက်ကန်တော့ကြသူများ	၂၂၀၀၀၊

ပို့ချစဉ် စီဒီခွေတ်ပြားများ အခမဲ့ကူးယူနိုင်ပါပြီ

ပဋ္ဌာန်းပို့ချစဉ်/ယမိုက် အထက်/အောက်ပို့ချစဉ် စီဒီ ခွေတ်ပြားများ ဗဟန်း၊ ညောင်တုန်းကျောင်းတိုက်သို့ လာရောက်၍အခမဲ့ကူးယူနိုင်ကြပါပြီ။

"အမတံ ဒဒေါစ သော ဟောတိ" ॥ တရားအလှူ ပေးလှူသူ
နိဗ္ဗူ နိဗ္ဗာန် လှူသည်မှန်၏။

'ပုဗ္ဗေ သုစိဏ္ဏာနိ ပစ္စဝေက္ခတိ ' ॥ (ပဋ္ဌာန ပါဠိ)
ရှေးကပြုဘူး၊ ကုသိုလ်ထူး၊ ကြည်နူးဆင်ခြင်လျှင်။
ကောင်းကျိုးတရား၊ များစွာပြား၊ ရခြားကြသည်ပင်။